imburgs agblad

oensdag 19 september 1990. — 72e jaargang nr. 222.

itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,45

SERVICE VAN A TOT Z

Overzicht van belangrijke adressen voor de lezers van het Limburgs Dagblad. Zie pagina 14.

Extra aandacht voor handbal

Morgen in het Limburgs Dagblad uitgebreid aandacht voor het aanstaande handbalseizoen. Met onder meer interviews met Ronald Habraken, Karen Hillen, Aschwin Versteegden, de broers Verjans en Jo Nusser. Het geheel wordt gecompleteerd met bijna een halve pagina programma's, selecties en transfers.

Roda JC kansloos

KERKRADE – De 'mannekes van Jan Reker' waren een paar koppen te klein voor de miljonairs uit Monaco. De naar een zesde landstitel hunkerende Monegasken toonden dinsdagavond zelfs nog clementie met het zwaar gehandicapte Roda JC: 1-3. Prins Rainier III behoeft zich geen zorgen te maken voor de return over veertien dagen in La Principauté de Monaco. De tweede ronde is al bereikt.

Wonderen gebeuren immers alleen in sprookjes. De enige hoop die de Kerkraadse deelnemer aan het toernooi om de Uefa-beker mag koesteren, is dat Groenendijk, Verhagen en Diliberto beschikbaar zijn. Maar dat de meer ervaren Roda JC'ers in het ministaatje de club naar de tweede ronde kunnen loodsen, gelooft zelfs de grootste optimist in Kerkrade na dinsdagavond niet meer.

Toen twee minuten voor tijd Dib 1-3 scoorde, was een deel van het publiek al op weg naar huis. In de wetenschap dat een volgend Europees avontuur weer ver weg is.

● *Toen mocht Roda JC nog hopen. Arnold scoort 1-1.* Foto: DRIES LINSSEN.

● Russische violist naar Limburgs orkest **pagina 11**

● Poolse agenten bezoeken Heerlen **pagina 13**

● Olympische Spelen 1996 in Atlanta **pagina 29**

Nederland wil F-16's naar Golf sturen

Van onze verslaggever

PARIJS – Nederland stuurt in principe een squadron F-16-jachtbommenwerpers naar de Golf. De regering neemt daarmee een voorschot op een mogelijke resolutie van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties om ook een luchtembargo tegen Irak af te kondigen. De negen landen van de Westeuropese Unie (WEU) riepen de Veiligheidsraad gisteren in Parijs op om zo'n resolutie zo snel mogelijk in stemming te brengen.

De 18 F-16's van 315-squadron, gestationeerd op de vliegbasis Twenthe, worden in gereedheid gebracht om naar het Golfgebied te vertrekken. De ministers Ter Beek (Defensie) en Van den Broek (Buitenlandse Zaken) zien het Nederlandse squadron het liefst vanuit Turkije opereren, maar stationering in andere bevriende landen in de regio, zoals Saoedi-Arabië of de Verenigde Arabische Emiraten, wordt niet uitgesloten.

Volgens Ter Beek moet rekening worden gehouden met het zenden van in totaal ongeveer honderd manschappen. Het precieze aantal hangt af van het land van stationering en de faciliteiten op het aangewezen vliegveld. Dienstplichtigen van het 315 squadron kunnen de uitzending naar de Golf weigeren.

Volgens Van den Broek was de Nederlandse beslissing een hele moeilijke, „omdat de inzet van militaire middelen, ook als het is met een noodzakelijk politiek en vreedzaam doel, niet gemakkelijk is. We moeten de kansen op een vreedzame oplossing maximaliseren."

Zie verder pagina 3
● **F-16's moeten deel luchtruim bewaken**

Lubbers: 'Rond jaarwisseling begroting opnieuw bekijken'

PvdA tevreden; CDA afwachtend

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – CDA-fractieleider Brinkman betwijfelt of de door het kabinet gepresenteerde Miljoenennota voldoende houvast biedt voor de toekomst. Met een instabiele en onvoorspelbare internationale situatie, en een stijgende rente, moet er rekening mee worden gehouden dat er snel ingrijpender maatregelen nodig zijn. Met zijn reactie nam de christen-democraat afstand van zijn PvdA-collega Wöltgens. Hij noemde de Miljoenennota 'een verademing. Financieel solide en sociaal rechtvaardig'.

Volgens de sociaal-democraat heeft het kabinet, ondanks de grote risico's en onzekerheden als gevolg van de Golfcrisis, geen afwachtende houding aangenomen. Het financieringstekort daalt terwijl de druk van belastingen en premies onder de grenzen van het regeerakkoord blijft.

VVD-voorman Bolkestein stelde dat de Miljoenennota geen uitzicht weet te bieden op 'ordelijke openbare financiën'. Volgens hem schuift het kabinet alle problemen naar voren.

'Kwetsbaar'

Ook D66-leider Van Mierlo had kritiek. „Het kabinet gaat wat de prioriteiten van haar beleid betreft aarzelend de goede kant op, maar brengt het bereiken daarvan in gevaar door een kwetsbare en onvolledige begroting," aldus de Democraat.

Premier Lubbers liet maandag op een persconferentie weten dat de begrotingscijfers met zoveel onzekerheden omgeven zijn, dat begin volgend jaar 'of misschien al wel eerder' in het kabinet bekeken moet worden of deze moeten worden bijgesteld. Vooral de crisis in de Perzische Golf is er de oorzaak van dat de olieprijs uiterst onzeker is.

De gevolgen daarvan voor de wereldeconomie en ook voor de Nederlandse, kunnen zeer groot zijn, zowel in positieve als in negatieve zin. Daarom is het volgens Lubbers nodig dat de hele begroting rond de jaarwisseling nog eens wordt doorgelicht aan de hand van de dan bekende cijfers. Als voorbeeld noemde de premier dat in de begrotingsstukken is uitgegaan van een olieprijs van 25 dollar voor dit jaar en van 20,5 volgend jaar. De werkelijke olieprijs is nu echter 30 dollar en niemand weet hoe deze zich zal ontwikkelen.

Ook de ontwikkeling van de lonen in het bedrijfsleven noemde Lubbers zorgelijk.

Zie verder pagina 19
● **Hoofdpunten Miljoenennota**

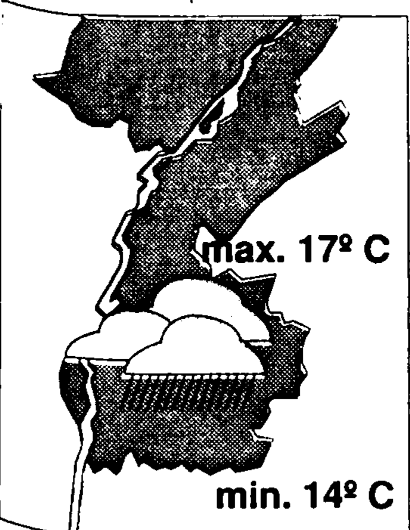

● *Na afloop van de rit met de Gouden Koets door Den Haag bij gelegenheid van Prinsjesdag zwaaien kroonprins Willem Alexander, koningin Beatrix, prins Claus,(v.l.n.r.) naar het opgekomen publiek.*

Kok wil aftrek hypotheekrente kritisch bezien

DEN HAAG – Minister Kok (Financiën) wil de aftrek hypotheekrente voor de belastingen 'kritisch bekijken'. Volgens de vice-premier is het zeer wel denkbaar dat na het advies van de commissie-Stevens, dat medio 1991 moet verschijnen over een verdere vereenvoudiging van het belastingstelsel, de aftrek van hypotheekrente 'ter discussie' komt te staan. Kok zei dit op een persconferentie naar aanleiding van de Miljoenennota 1991.

In de stukken zelf staat niets over de aftrek hypotheekrente. De aftrek hypotheekrente ligt politiek erg gevoelig. VVD en CDA voelen er tot nu toe niets voor om aan de aftrek te tornen. Bij de PvdA zou men op zich wel bereid zijn de aftrekbaarheid van hypotheekrente voor tophypotheken, die vooral onder hogere inkomensgroepen te vinden zijn, onder de loep te nemen.

VEEL WIND

Een depressie ten westen van Noorwegen en een kerndruk van 970 mb, zorgt bij ons voor een vrij krachtige tot krachtige zuidwestelijke wind (windkracht 5à 6). Er is veel bewolking waaruit van tijd tot tijd neerslag valt. De middagtemperatuur bereikt een waarde van 17 graden. In de avond draait de wind naar een west-noord-westelijke richting. Ook donderdag staat er nog veel wind.

Voor actuele informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346

VANDAAG:

zon op:	07.20	onder:	19.46
maan op:	07.54	onder:	19.26

MORGEN:

zon op:	07.21	onder:	19.44
maan op:	09.08	onder:	19.40

Vakbeweging verwijt overheid afzijdigheid

Werkgevers kraken beleid van kabinet

Van onze redactie economie

DEN HAAG – De organisaties van grote en kleine ondernemingen trekken dit jaar fel van leer tegen de eerste begroting van het kabinet-Lubbers III. De christelijke werkgevers van het NCW spreken van 'een ondeugdelijke begroting, die de noodzakelijke keuzes met het oog op de onzekere economische situatie uit de weg gaat'. Het VNO spreekt zelfs van een 'hoogst onverantwoord kabinetsbeleid'. De vakbeweging is veel gematigder in haar oordeel, al delen de centrales van FNV en CNV de zorg voor mogelijke tegenvallers. Beide vakcentrales zeggen echter die risico's in het komende jaar te kunnen beperken, mits er in het najaar goede afspraken te maken zijn met werkgevers en overheid. „Maar dan moet de overheid wel nadrukkelijk van de partij zijn."

De organisaties van werkgevers richten hun pijlen op de minister van Financiën Wim Kok. Volgens het VNO kloppen de berekeningen van de minister niet. De eigen berekeningen komen uit op een structureel financieringstekort van 5,5 procent (in plaats van de 4,75 procent waar het kabinet van uitgaat) en niet een gelijkblijven, maar een stijging van de collectieve lastendruk met 0,3 procentpunt. En dat is volgens het VNO een trendbreuk met het beleid van de afgelopen jaren.

Ernstige kritiek is er bij de werkgevers van zowel de grotere als de kleine ondernemingen (de laatste verenigd in KNOV en het christelijke NCOV) op de centralistische weg die door het kabinet wordt ingeslagen inzake het arbeidsvoorwaardenoverleg. Alle vier werkgeversorganisaties wijzen erop dat met de oproep om de lonen in de marktsector met niet meer dan 3 procent te laten stijgen 'een ongewenste vloer wordt aangebracht voor de komende cao-onderhandelingen'.

Als smeermiddel voor de enigzins stagnerende economie dragen een aantal van de organisaties aan onder meer het BTW-tarief van 18,5 naar 18 procent te verlagen en bovendien de tijdelijke verhoging van de accijns op brandstof ongedaan te maken en de voorgenomen accijnsverhoging op 1 november achterwege te laten.

Zie verder pagina 19
● **Vakcentrales bezorgd over optimisme kabinet**

Uitstel aanleg autoweg Venlo naar Maasbracht

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG – De aanleg van het zuidelijk deel van de A73, tussen Venlo en Maasbracht, een voor Limburg zeer belangrijk wegenproject is tot na het jaar 2005 uitgesteld. Het kabinet heeft voor de eeuwwisseling geen geld voor het tientallen miljoenen guldens kostende project, waardoor met de aanleg van de weg op zijn vroegst in 2005 kan worden begonnen. Voor het provinciebestuur is het uitstel van de aanleg van het zuidelijk deel van de A73 met minimaal vijf jaar 'volstrekt onaanvaardbaar'.

Maar ook de aanleg van andere belangrijke wegenprojecten in Limburg zijn vertraagd (de stadstraverse door Maastricht) tot na 2000 of geschrapt (verbreding van de A2 tussen Maastricht en Kerensheide), zo blijkt uit de gisteren gepresenteerde begroting van het ministerie van Verkeer en Waterstaat voor 1991.

Volgens deputé Piet Hilhorst zal de provincie Limburg er 'alles aan doen' om de aanleg van het zuidelijk deel van de A73 in tijd weer naar voren te halen. De autosnelweg, die uiteindelijk van Nijmegen naar Maasbracht moet komen te lopen moet voor de nog steeds ontbreken de goede en snelle verbinding tussen het zuidelijk en noordelijk deel van de provincie zorgen.

Zie verder pagina 21
● **Boze reacties op uitstel aanleg A73**

PvdA verdeeld over Braks

Van onze parlementsredactie

DEN HAAG – De PvdA-fractie in de Tweede Kamer is verdeeld over haar oordeel ten aanzien van minister Braks (Landbouw en Visserij). Een deel van de fractie is bereid de bewindsman onder voorwaarden te laten zitten, ook al is zijn visserijbeleid in de afgelopen drie jaar mislukt. Een ander deel vindt dat de minister beter kan vertrekken.

Vandaag komt de fractie opnieuw bijeen om over Braks te oordelen. Morgen vindt er een Kamerdebat over de positie van de minister plaats.

Na eerdere keiharde oordelen over Braks hebben de oppositiepartijen VVD en D66 besloten de kwestie nog eens goed te overwegen.

Nederland pakt witwassen van druggelden aan

...eindelijk!!...

ld-elpee

John Mayall, A sense of place
Island Records/BMG Ariola

John Mayall wordt wel de 'Godfather of British Blues' genoemd. Hij zit al vijfentwintig jaar in de muziek en heeft een respectabel aantal albums achter zijn naam staan. A sense of place is zijn laatste. Samen met de Bluesbreakers, slide-gitarist Sonny Landreth en producer R.S. Field zijn – in drie weken tijd! – elf nummers opgenomen. Sommige van de nummers zijn al eens eerder op de plaat gezet. 'Sensitive Kind' van JJ Cale bijvoorbeeld en All my life van Jimmy Lee Robinson, door Mayall al in 1966 op de plaat gezet. Er staan ook nieuwe nummers op: I Can't Complain, geschreven door John's vrouw en Congo Square, een nummer van Sonny Landreth. De nummers worden gedomineerd door zeer goed gitaarwerk, ingehouden zang en het prachtige geluid van de mondharmonica. Landreth weet de slide-gitaar te bespelen als geen ander. Alles bij elkaar is het een heel aardig, 'soulful' album geworden. Hoe de nummers live klinken is volgende maand te horen in Maastricht. John Mayall en zijn Bluesbreakers zullen optreden in het Staargebouw.

Etta James, Stickin' to my guns
Island Records/BMG Ariola

Etta James is net als John Mayall een veteraan in de popmuziek. En evenals A sense of place is Stickin' to my guns een mengelmoes van oud en nieuw. Het album brengt de luisteraar terug naar de jaren zestig, met de Otis Redding klassieker I've got dreams to remember. Maar er wordt ook hedendaags gerapt in Get Funky. Etta James (in 1938 als Jamesetta Hawkins geboren in San Fransisco) was en is een groot rythm & blues zangeres. R&B is haar stijl, en dat blijft ze ook zingen. 'Stickin to my guns', zoals ze het zelf zegt. En van mij mag ze dat blijven doen. Haar nieuwste – die overigens al weer enkele maanden in de winkel ligt – swingt, leeft en boeit. Het is hele herkenbare muziek, waarmee je jezelf thuis voelt. De drums, blazers, synthesizer, gitaren en Etta's gevoelvolle stem weven een warme klankendeken om je heen. Prachtig.

ans bouwmans

Late Summer Festival in Maastricht

Lois Lane, King Bee, Gungho en Ultimate Alliance zullen optreden op het Late Summer Festival in Maastricht op 9 november. Dit festival, georganiseerd door de stichting Culturele Producties Euregio, wordt gehouden in de sporthal van Randwijck. Er zijn 3.000 kaarten beschikbaar. De kaarten kosten 20 gulden in de voorverkoop. Ultimate Alliance is een hip-hop band, Gungho brengt funkmuziek en ook King Bee is hip hop. Lois Lane behoeft geen nadere omschrijving.

25 jaar Spuugh

Het JongerenTrefCentrum Spuugh in Vaals viert haar 25-jarig bestaan onder meer met een poppodium. Op 22 september treden er vanaf 19.00 uur diverse groepen uit Vaals en de regio op in het Spuugh-centrum aan de Sneeuwberglaan in Vaals. De avond gaat van start met een optreden van No Sense. Een hardcoreband die het podium zal doen trillen. Jeopardy – een tweede plaats bij NCRV's Popslag – laat vervolgens onvervalste rock & roll horen. OK Corral brengt een mengeling van diverse muziekstijlen, met een melancholiek sausje eroverheen. De band stond onder meer op het zesde Bluesfestival in Bonn. Als laatste betreden de zes leden van Booz 'n Blues het podium. Ballads en bluesrock.

'Het gras is groen genoeg aan deze kant van de heuvel'

De Hothouse Flowers en het thuis-gevoel

De Ierse rockgroep Hothouse Flowers geeft donderdag in het Utrechtse Muziekcentrum Vredenburg haar eerste Nederlandse concert sinds anderhalf jaar. Deze zomer verscheen ook het tweede groepsalbum 'Home'. Een gesprek met zanger/songschrijver Liam O Maonlai.

● *Liam O'Maonlai, zanger/tekstschrijver van de Hothouse Flowers.*

„Wat je op onze nieuwe plaat hoort is in feite 'live'. We arrangeren wat hoofdlijnen, maar verder laten we de dingen gewoon gebeuren zoals ze komen. Mijn visie op muziek is, dat we vijf musici zijn die samen spelen. En hoe beter we elkaar leren kennen, des te meer ruimte we elkaar gunnen. Dat kun je niet organiseren, dat laat je gebeuren..."

Liam O Maonlai houdt van ruimte. Daarvoor is hij ook Ier. Een ook zijn groep Hothouse Flowers heeft de wijdse ruimte opgezocht. Nadat de band zo'n tweeëneenhalf jaar geleden internationaal doorbrak dank zij een videoclip van het nummer 'Don't go', die voor honderden miljoenen kijkers tijdens de tv-uitzending van het Eurovisiesongfestival werd vertoond, tourde Hothouse Flowers door Europa, Japan en Amerika.

Ondertussen liet het tweede album maar op zich wachten. Maar enkele maanden geleden verscheen 'Home', zoals de plaat heet, dan eindelijk, opgenomen in zeven verschillende studio's met een handvol verschillende producers. Dat riekt naar problemen.

„Ja dat is vaker in de muziekpers gesuggereerd," zegt zanger/tekstschrijver O Maonlai. „Maar dat klopt niet. „Al dat vallen en opstaan, dat reizen en met zoveel verschillende mensen proberen samen te werken, dat was eerder lastig dan echt moeilijk."

'Home' klinkt veelzijdiger dan de debuutplaat 'People'. Gewaagder en tegelijk mystieker. En dat heeft volgens Liam alles te maken met de wereldtournee die de groep maakte.

„Tijdens die tour begonnen we steeds meer te experimenteren, meer dan ooit tevoren. We hebben alle mogelijke muzikale gebieden onderzocht, van blues tot folk, tot soul, tot jazz. Alles."

„We zijn gaan spelen en wat er uit kwam hebben we op de plaat gezet. Er is heel weinig bijgeschaafd, heel weinig overdubs toegevoegd. We willen niet afhankelijk zijn van iedere keer een nog betere producer. Ik ben er heilig van overtuigd dat je een plaat moet opnemen door een band gewoon te laten spelen. Live. Punt uit. Want als een band het op het podium kan, dan moeten ze het in de studio toch ook kunnen?"

Plant

Gaelic Blues, noemen ze hun eigen muziek. Een mix van rock, soul, blues en veel Ierse traditie, waar ook een man als Van Morrison zich op toelegt. O Maonlai wil de parallellen wel aannemen; hij houdt zich er niet echt mee bezig. Maar dat zowel zijn muziek als die van Morrison gekenmerkt wordt door de intensiteit, daar is hij het onmiddelijk mee eens. „Of dat iets Iers is? Zou kunnen. Een bepaald soort plant kan alleen maar op een bepaald type grond groeien."

Liam O Maonlai praat vrijuit, maar blijft het introverte type. Smoezelig colbertje, Greenpeace speldje op de revers, vettig lang haar. Alleen in zijn zang en teksten lijkt hij zich helemaal te durven laten gaan. Heeft hij die hartstocht ook werkelijk, af speelt hij enkel die rol?

„Er zitten twee kanten aan mijn persoonlijkheid. Vaak ben ik heel verlegen en gesloten, maar op andere momenten ben ik werkelijk zoals je op de plaat hoort. Maar eh... Pfff, in deze wereld is het sowieso heel moeilijk te voorkomen dat je soms een rol speelt."

Songs over verloren liefdes, over eenzame nachten, droombeelden. Is Liam O Maonlai het type songschrijver dat thuis op de zolderkamer verliefd zit te wezen, met een fles drank voor zich op tafel?

„Ja en nee. Ik kan niet echt 'ja' zeggen. Je moet die figuur wat nauwkeuriger voor me schetsen."

Nou, laten we zeggen de man voor wie het gras altijd groener is aan de andere kant van de heuvel?

„Nee, nooit. Bij mij thuis is het gras groen genoeg. Ik ben gelukkig aan deze kant van de heuvel. Misschien dat aan de andere kant van het leven, dat... Weet je, ik geloof niet dat het zo simpel is. Ik geloof dat er in mijn songs méér zit dan een verlangen naar iets ver weg. Ik dank God voor wat ik heb."

'Home', heet het tweede Hothouse Flowers album. „'Thuis' is een gevoel dat iedereen heeft. Een universeel gevoel."

peter bruyn

● *Obituary.*

Death Metal in Brunssum

Liefhebbers van Death Metal en Grindcore kunnen hun hart weer ophalen. Vrijdag 5 oktober treden de groepen Obituary, Morgoth en Demolition Hammer op in zaal Unitas in Brunssum. De viermansformatie Demolition Hammer komt uit New York, en zoals de naam al zegt spelen ze 'alles verwoestende' muziek. Morgoth komt uit Duitsland en is populair in de undergroudscene. De meest bekende groep van de drie is Obituary.

Deze groep bestaat uit vijf leden en is afkomstig uit Florida. Ze hebben al twee elpee's op hun naam staan: Slowly we Rot (opvallend door het gegrom van 'zanger' John Tardy) en Cause of Death. Al met al een uitgelezen avondje voor de echte liefhebber van dit genre.

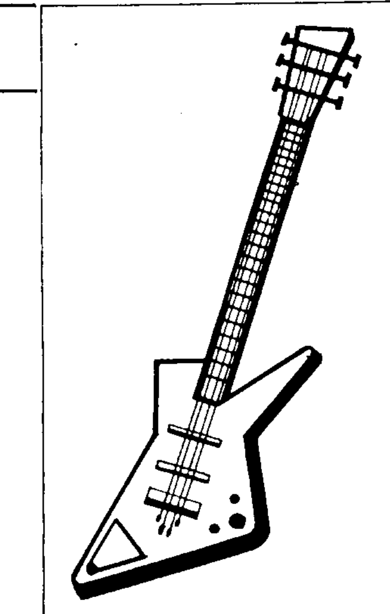
Kaartjes kosten in de voorverkoop vijftien gulden en zijn verkrijgbaar bij Satisfaction Heerlen, Siva Sittard, CD-shop Geleen en de Gaaspiep en Music Plus in Maastricht. De zaal gaat open om 20.00 uur.

Random in Exit in G

Vrijdag treedt de popgroep Random op in Exit in G, de podiumruimte van de oefenbunker in Landgraaf. De groep speelt bluesrock van 'goldies' als Tina Turner en Rolling Stones. De groep is bezig het repertoire uit te breiden met eigen nummers. Het optreden begint vrijdag om 21.15 uur en de toegang kost een rijksdaalder.

Allez

In café Allez in Heerlen zullen de drie leden van Copycat Trap zondag hun nieuwe cd Kicking Mules presenteren. De Copycat Trap speelt zogenaamde 'trap rock'. Het concert begint om 21.00 uur en de entree is vrij.

Earth, Wind & Fire als vanouds

Met de 'Heritage'-tour gaat Earth, Wind & Fire terug naar de goeie ouwe tijd. In ruim anderhalf uur bracht de Amerikaanse formatie donderdagavond in het bijna uitverkochte Rotterdamse Ahoy' vrijwel alle successen van weleer ten tonele. Ten opzichte van het publiek een goede zet, want bekende meezingers doen het altijd goed.

Niets werd aan het toeval overgelaten. Het hele concert werd op zeer professionele manier afgewerkt. Echte overgave zat er evenwel niet in bij de band, die rond het begin van de jaren tachtig zijn grootste bloeiperiode beleefde. De indruk werd gewekt dat Earth, Wind & Fire alleen nog steunt op het oude materiaal. Maar ondanks dat stond er een stevige, swingende band onder leiding van Maurice White, wiens stem nogal eens te wensen over liet.

De vernieuwingsdrang, die 'Heritage' zo verrassend maakte, bleef op het podium achterwege, maar dat neemt niet weg dat alles zeer spectaculair oogde en oorde. De twaalfkoppige formatie die onder de huidige naam komend jaar twintig jaar bestaat trok keer op keer de trucendoos open in een als van oudsher futuristisch decor.

natascha kayser

popagenda

SEPTEMBER

- 19 Vredenburg Utrecht, Barclay Ja Harvest (i.v.v.)
- 21 Exit in G Landgraaf, Random
- 21 Fenix Sittard, The Icicle Works
- 21 Unitas Brunssum, Annihilator, E trix, Despair
- 21 Effenaar Eindhoven, East Meets
- 21 Zopo Horst, The Begian Assosia The Pips
- 22 harmoniezaal Heughem, Fietsefre
- 22 JTC Spuugh Vaals, No Sense, pardy, OK Corral, Booz'n Blues
- 23 cafe Allez Heerlen, Copycat Trap
- 23 Escape Amsterdam, Mantronix
- 23 cafe De Haverput Bunde, Fie reem
- 24 Vredenburg Utrecht, Pixies (uitv
- 25 Vredenburg Utrecht, Pixies (uitv
- 27 Grugahalle Essen, Barclay Ja Harvest
- 27 Effenaar Eindhoven, Claw Boys en Spo-Dee-O-Dee
- 28 Raetskelder Heerlen, Jazzsessie
- 28 Westfalenhalle Dortmund, Billy
- 29 Disco Joy Cadier en Keer, BB Q
- 29 IJsselhal Zwolle, Dubliners (i.v.v
- 29 cafe 't Brugske Slenaken, Fie reem
- 30 Cultureel Centrum Lanaken, Blu Lanaken
- 30 Groenoordhal Leiden, Clash of Titans
- 30 Tivoli Utrecht, Dave Stewart & S tual Cowboys
- 30 cafe Dennenoord Roggel, Fie reem

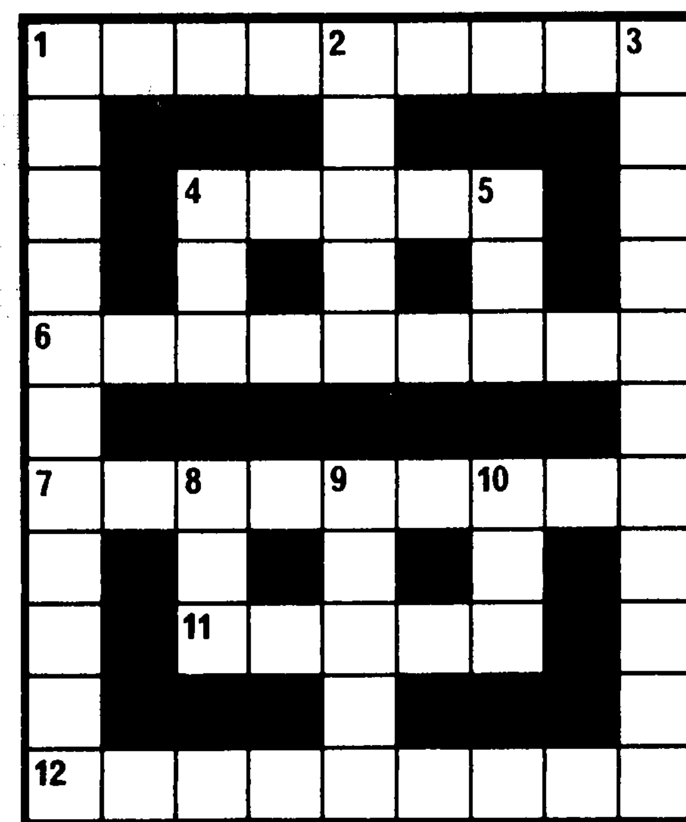
OKTOBER

- 3/5/6 Ahoy Rotterdam, Janet Jac n(i.v.v.)
- 5 Staargebouw Maastricht, Dave wart & Spiritual Cowboys
- 5 Fenix Sittard, The Gun Club
- 5 Unitas Brunssum, Obituary, Mor en Demolition Hammer
- 5 Effenaar Eindhoven, Prong en over Four
- 6 Oje Echt, The O-Men (o.v.b)
- 6 Effenaar Eindhoven, Aeroplanes

Oplossing van gisteren

j u b i l a r i
u – – n a r – –
i k – – m – – h
s l e m p m a a
t o n g – s m a
– n t – – – p s
s t e m – m e t
p e r i f e r i
e r – – a – – g
e – – e s p – –
r e g l e m e n

puzzel van de dag

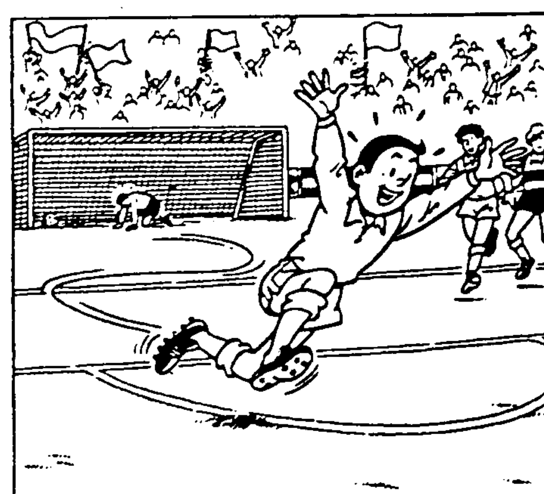
FIGUURPUZZEL

Horizontaal:
1. raadgeefster;
4. deel v.e. woonhuis;
6. haring (fig.);
7. stof voor regenkleding;
11. het gezamenlijkeleiding gevende personeel v.e. zaak;
12. dictatorschap.

Verticaal:
1. absentie;
2. dans;
3. vogel met kuif;
4. vrouwelijk rund;
5. kledingstuk;
8. gymnastiektoestel;
9. vreemde titel;
10. Europeaan.

de goalgetter

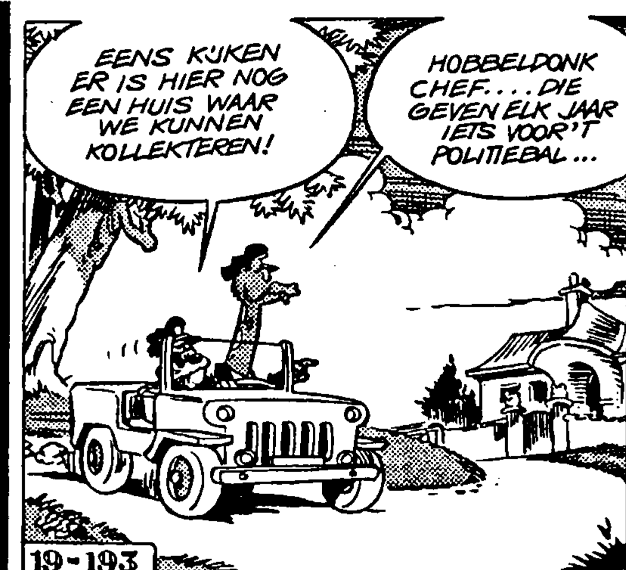

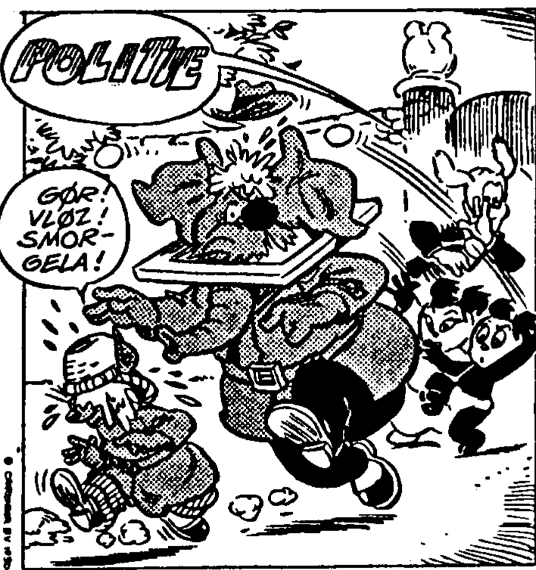

panda en de meesterspionne

recept

Chinese ratjetoe

Benodigdheden: vierhonderd gram gekookte rijst, driehonderd gram mager varkensvlees, zout, peper, kerriepoeder, gemberpoeder, olie voor het bakken, 50 gram oedangs of grote garnalen, twee uien, 1 prei, 500 gram Chinese kool, 200 gram taugé, ketjap.

Snijd het vlees in blokjes en bestrooi het met zout, peper, kerrie- en gemberpoeder. Verhit de olie en bak het vlees hierin goudbruin. Bak de oedangs even mee en haal het vlees en de oedangs uit de pan.

Voeg eventueel nog iets olie toe en bak de gesnipperde uien, de ringen prei en vervolgens de gesneden kool al roerende mee. Heel kort! De groenten moeten knapperig blijven.

Voeg de rijst toe en bak deze mee. Doe het vlees en de oedangs erbij met de gewassen taugé en maak het gerecht op smaak af met de ketjap en eventueel nog wat zout, peper, kerrie- en gemberpoeder.

Uitgeversmaatschappij
Limburgs Dagblad b.v.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886
Piccolo-advertenties: 045-719966

Banken: ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 04490-46868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 04490-15577
Valkenburg 04406-15045

Fax:
redactie 045-739264
advertenties 045-739364

Telex:
redactie 56123

Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal ƒ 75,55
per maand ƒ 25,20
losse nummers ƒ 1,45
Bfr. 28

EVP wil in EG veiligheidsraad

Van onze correspondent
BRUSSEL – De EG moet een 'veiligheidsraad' krijgen, waarin de ministers van buitenlandse zaken en defensie van de twaalf praten over een Europese buitenlandse en veiligheidspolitiek. Voorts moeten de ministers van defensie van de EG-landen een 'defensieraad' vormen waarin het militaire beleid wordt besproken.

Dat staat in een voorstel van de Europese christen-democraten, die zijn verenigd in de Europese Volkspartij (EVP). Volgens de EVP hoort het veiligheidsbeleid onlosmakelijk bij het streven naar een echte Europese politieke Unie. De EVP wil dat er in 2000 ook sprake is van een 'Europese regering'.

De voorstellen worden besproken op het EVP-congres medio november in Dublin, waar ook de christen-democratische leiders uit Europa (o.a. Lubbers, Kohl, Martens en Andreotti) aanwezig zullen zijn. De Belgische premier Martens presenteerde de voorstellen gisteren in Brussel in zijn functie van EVP-voorzitter.

De voorstellen komen op het moment dat de twaalf regeringen zich voorbereiden op twee speciale regeringsconferenties, waarin de basis moet worden gelegd voor de omvorming van de EG in een economische, monetaire en politieke unie.

ANC reageert terughoudend

Winnie Mandela voor rechter

Van onze correspondent
JOHANNESBURG – Het ANC heeft terughoudend gereageerd op de strafrechtelijke vervolging van Winnie Mandela, de omstreden vrouw van ANC-leider Nelson Mandela. Zij zal zich voor de rechter moeten verantwoorden wegens de ontvoering en ernstige mishandeling van vier jonge mannen, onder wie de door haar lijfwacht vermoorde activist Stompie Moeketsie. Dit heeft de openbare aanklager in Johannesburg, Von Lieres, gisteren bekend gemaakt.

In een verklaring hekelt de leiding van het ANC 'de publiciteit en de beschuldigingen aan het adres van kameraad Winnie Mandela. Sommige media hebben geen gelegenheid voorbij laten gaan om de indruk te wekken dat zij schuldig is. Maar nu de zaak onder de rechter is, past het het ANC niet enig commentaar te leveren op de verdere rechtsgang', aldus de verklaring, waarin ook het medeleven met Nelson Mandela en zijn gezin wordt uitgesproken in deze 'tijd van beproeving'.

Winnie Mandela zal met zeven andere verdachten op een nog nader te bepalen tijdstip voor het hof moeten verschijnen. Zij was volgens getuigen betrokken bij de ontvoering en mishandeling van de toen 14-jarige Stompie Moeketsie en drie andere jonge mannen in december 1988 door leden van haar lijfwacht, de zogenaamde Mandela United.

Het lijk van Stompie is in januari vorig jaar gevonden in een greppel in Soweto, de zwarte miljoenenstad ten zuidwesten van Johannesburg. De leider van de Mandela United, Jerry Richardson, is twee maanden geleden wegens de moord op Stompie ter dood veroordeeld.

Geen concrete stappen andere WEU-landen

F-16's moeten deel luchtruim bewaken

Vervolg van pagina 1
BRUSSEL – De opdracht van de Nederlandse F16's in de Golf is niet duidelijker omschreven dan 'een politietaak in de lucht'. Die opdracht, die de Nederlandse toestellen in vredestijd regelmatig oefenen, houdt het bewaken van een bepaald toegewezen luchtruim in.

De Nederlandse vliegers zullen hun boordwapens alleen mogen gebruiken als dat voor hun 'acute zelfverdediging' noodzakelijk is. Volgt een (Iraaks) toestel de aanwijzingen van een Nederlandse F-16 niet op, dan kan de vlieger volgens Ter Beek niet meer doen dan 'constateren dat het embargo doorbroken is'.
Het operationele commando van het squadron blijft bij de Koninklijke Luchtmacht. De komende dagen moeten door militaire deskundigen verdere afspraken worden gemaakt over de coördinatie van het optreden in de lucht.
Andere WEU-leden hebben gisteren geen concrete stappen aangekondigd om een militaire inspanning in de Golf op te voeren. Van den Broek verwacht overigens dat na de gewenste resolutie van de Veiligheidsraad meerdere WEU-landen zullen besluiten extra troepen te sturen.
De twee kapotte gasturbines van het fregat Hr.Ms. Witte de With zijn in de haven van Dubay vervangen door nieuwe. Het schip zal vandaag een proefvaart maken. Slaagt die, dan zal het fregat zijn surveillancetaak weer opnemen.

Sovjetunie

De Sovjet-onderminister van buitenlandse zaken Belonogov heeft gisteren in Teheran gesproken met de Iraanse leiders. Belonogov stelde daarbij dat het VN-embargo het geëigende middel is om de Iraakse bezetting van Koeweit te beëindigen. Zijn Iraanse ambtgenoot Mahmoud Vaezi meent dat een vreedzame oplossing alleen te bereiken is nadat de Amerikanen zich uit het Golfgebied hebben terug getrokken.
De Sovjetunie heeft de Amerikaanse strijdmacht in de Saoedische woestijn als gebaar een transportschip voor zwaar materieel aangeboden.

Oud-minister Veldkamp overleden

Van onze correspondent
BELFELD – Afgelopen zaterdag is op 69-jarige leeftijd prof. dr G.M.J. Veldkamp overleden. Veldkamp is omschreven als een briljante persoonlijkheid, maar werd later tevens omstreden door een aantal affaires, zoals de 'Nollen-affaire', het doolhof van belangen en provisies om overheidssubsidies te krijgen voor de bouw van rooms-katholieke ziekenhuizen in voornamelijk Brabant en Limburg.

Veldkamp kwam uit de vroegere Katholieke Volkspartij (KVP). Hij heeft vooral bekendheid gekregen door zijn goedbetaalde vijftienjarige studie, begonnen in 1967, naar de vereenvoudiging van het sociale zekerheidsstelsel. Uiteindelijk zijn slechts enkele van Veldkamps ideeën en voorstellen in de herziening van het sociale zekerheidsstelsel door het vorige kabinet Lubbers 'meegenomen'.
Veldkamp had daarvoor al een lange politieke carrière achter zich. Hij was van 1952 tot 1961 staatssecretaris van economische zaken in de kabinetten Drees, Beel en De Quay en van 1961 tot 1967 minister van sociale zaken en volksgezondheid in de kabinetten De Quay, Marijnen, Cals en Zijlstra.

VS sluit nog meer bases in buitenland

WASHINGTON – De Verenigde Staten zullen nog meer militaire bases in het buitenland gaan sluiten dan al aangekondigd, aldus de Amerikaanse minister van defensie Dick Cheney gisteren. Als reden voor de sluitingen noemde Cheney de verminderde Sovjetdreiging en de Amerikaanse begrotingstekorten.

Het gaat in totaal om 150 bases die binnen een tijdsbestek van enkele jaren gesloten gaan worden of waarvan de activiteiten beperkt gaan worden. De operatie begint al volgende maand, het begin van het Amerikaanse belastingjaar 1991.
Op het lijstje komt geen Amerikaanse basis in Nederland voor. Ruim tweederde van de 127 gehele en 23 gedeeltelijke sluitingen – 108 – zal in de Bondsrepubliek Duitsland zijn beslag krijgen. Verder gaat het om 12 bases in Zuid-Korea, één in Japan, drie elk in Italië, Griekenland, Groot-Brittannië en Australië, en verder om bases in Spanje, Bermuda en Canada.

OESO: Lonen in Nederland blijven matigen

PARIJS/DEN HAAG – De OESO, de organisatie voor economische samenwerking van westerse industrielanden, blijft zich ook in haar jongste rapport over ons land zorgen maken over de staatsschuld en de arbeidsmarkt en waarschuwt met name voor te hoge lonen. Het Nationaal Milieubeleidsplan wordt omschreven als één van de meest ambitieuze milieuplannen, die ooit gepresenteerd zijn.

Het milieubeleid van ons land kan een welkome aansporing zijn voor andere landen, aldus de OESO, maar deze organisatie heeft ook kritiek. Vooral als het gaat om het terugdringen van de uitstoot van kooldioxide (om het broeikas-effect tegen te gaan) moet Nederland niet op de solo-toer gaan. Dat is erg kostbaar en niet effectief. Bovendien moet extra accijns in verband met milieubeleid gepaard gaan met vermindering van belasting elders om stijging van de collectieve lasten tegen te gaan.
De OESO heeft het rapport geschreven in juli, dus voor de Golfcrisis. Niettemin onderschrijft het ministerie van economische zaken de in grote lijnen de aanbevelingen.

● *In Manila werd gisteren weer eens geprotesteerd tegen de aanwezigheid van Amerikaanse troepen op de Filippijnen. De Verenigde Staten willen hun militaire bases daar op termijn helemaal sluiten. Richard Armitage, speciaal afgezant van president Bush, verklaarde gisteren in de Filippijnse hoofdstad dat met het einde van de Koude Oorlog een grote Amerikaanse troepenmacht in Oost-Azië niet langer noodzakelijk is. Armitage is in Manila voor een nieuwe ronde onderhandelingen over de toekomst van de zes VS-bases op de Filippijnen.*

Plan 24-uurs kinderopvang

DEN HAAG – Minister D'Ancona (Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur) is van plan om 24-uurs kinderopvang en buitenschoolse opvang (opvang van kinderen in de schoolleeftijd) mogelijk te maken.

Tot nu toe mogen gemeenten de bijdragen uit de stimuleringsregeling kinderopvang alleen gebruiken voor hele- en halve-dagopvang van kinderen tot en met vier jaar. Nu het rijksbudget voor kinderopvang per 1 januari wordt verruimd, wil D'Ancona de gemeenten vanaf volgend jaar laten kiezen uit verschillende mogelijkheden.

Kamer krijgt invloed bij benoemen burgemeester

Van onze parlementsredactie
DEN HAAG – Minister Dales (Binnenlandse Zaken) wil de Tweede Kamer meer betrekken bij de benoeming van burgemeesters. Daarom doet zij het voorstel achteraf over de benoeming verantwoording af te leggen. Dat dient dan wel, gezien het vertrouwelijke karakter, in een besloten commissievergadering plaats te vinden.

De minister schrijft dit in een brief aan de Kamer over procedures bij de benoeming van burgemeesters. Speciaal wordt ingegaan op de invloed van vertrouwenscommissies. Bij de benoeming van een burgemeester kan de desbetreffende gemeente een profielschets opstellen van de door haar gewenste eerste burger. Ook heeft de gemeenteraad het recht een vertrouwenscommissie in te stellen, die de sollicitanten beoordeelt en een advies geeft aan de minister van binnenlandse zaken.

In haar brief aan de Kamer geeft minister Dales aan hoe zij de passage in het regeerakkoord over vertrouwenscommissies wil uitvoeren. Daarin staat dat bij benoemingen van Commissarissen van de Koningin en burgemeesters de invloed van provinciale staten en gemeenteraden via vertrouwenscommissies vergroot dient te worden.

Dales belooft de Kamer dat als een vertrouwenscommissie goed heeft gefunctioneerd, het advies 'in het algemeen' gevolgd zal worden. Voorwaarden zijn wel dat het advies goed gemotiveerd moet zijn en dat met de specifieke kwaliteitseisen die aan een burgemeester worden gesteld, terdege rekening wordt gehouden. De minister wil zelfs de politieke kleur van de kandidaat daaraan ondergeschikt maken. Momenteel wordt in 67 procent van de gevallen het advies van de vertrouwenscommissie gevolgd.
Uit de evaluatie van het functioneren van vertrouwenscommissies blijkt overigens ook dat de adviezen niet altijd van een goede kwaliteit zijn. Een motivering ontbreekt nogal eens, evenals een duidelijke rangorde in de voorkeur voor de kandidaten. Ook worden soms sollicitanten voorgedragen, die niet door de commissie gehoord zijn. Dales wil daar een eind aan maken door met criteria te komen, waaraan vertrouwenscommissies zich te houden hebben. Sollicitanten mogen voortaan ook niet meer weigeren voor zo'n commissie te verschijnen.

● **ETA**
De Baskische afscheidingsbeweging ETA heeft gisteren in een verklaring in het Baskische dagblad Egin de verantwoordelijkheid opgeëist voor twee recente autobomexplosies, waarbij twee doden en 11 gewonden zijn gevallen. De ETA zei verantwoordelijk te zijn voor de bomaanslag op een wachtpost van de Guardia Civil, in de haven van Bilbao op 2 september, en voor de bomaanslag op een kazerne van de Guardia Civil in Cartagena op 11 september.

● **Venus**
De jongste beelden die de Amerikaanse ruimtesonde Magellan van Venus naar de aarde heeft gestuurd tonen onder meer een stelsel van dalen op de verre planeet. De foto's die de NASA maandag publiceerde zijn per computer samengesteld aan de hand van data die de Magellan zaterdag verzamelde. De sonde begon toen aan zijn missie om het ruige landschap van Venus in kaart te brengen met speciale apparatuur die door de dikke laag bewolking rond de planeet kan heenkijken.

● **Stasi-chef**
De Westduitse justitie heeft een strafrechterlijk onderzoek gelast tegen de voormalige DDR-minister van staatsveiligheid en chef van de Oostduitse geheime dienst, de 82-jarige Erich Mielke, die in een gevangenis in Oost-Berlijn in voorarrest zit. Ook tegen Mielkes plaatsvervanger, Gerhard Neiber, is een onderzoek gestart. Hoofdofficier van justitie Alexander von Stahl verklaarde in een tv-interview dat de aanklacht tegen Mielke ten dele gebaseerd is op diens vermeende steun aan terroristische organisaties.

● **Aanslag**
Een zendmast van het Amerikaanse radiostation 'Voice of America' op de Filippijnen is gisterochtend zwaar beschadigd door een bomexplosie. Niemand raakte gewond. Aan de voet van de zendmast in de stad Capas ontstond een groot gat. De aanslag vond plaats enkele uren voor het begin van besprekingen over de toekomst van de militaire VS-bases op de Filippijnen.

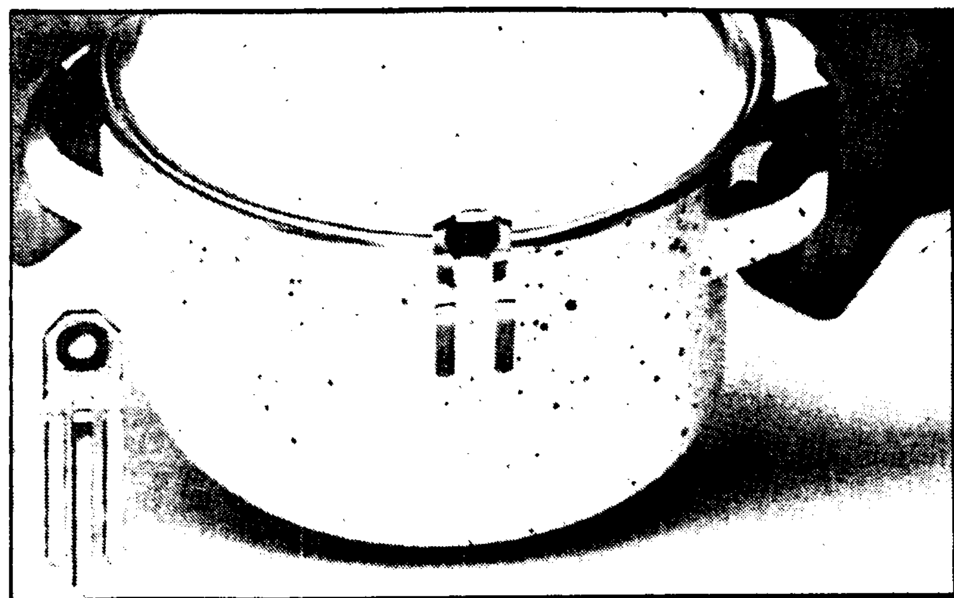
● **Milieufonds**
De voorzitters van drie organisaties van de Verenigde Naties hebben afgesproken een milieufonds in te stellen voor de ontwikkelingslanden in Latijns-Amerika, Afrika en Azië. Dit fonds moet, via inzamelingsacties en donaties, over een miljard dollar gaan beschikken.

● **Monument**
Het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft ingestemd met het voorstel een monument op te richten voor de Indianen die in 1876 in de beroemde slag van Little Big Horn de troepen van luitenant-kolonel George Custer versloegen. „Dti moet een eerbetoon zijn aan de Cheyennes, de Sioux en andere Indianen die hun leven gaven ter verdediging van families, cultuur, levensstijl en grond," aldus John Rhodes, afgevaardigde uit Arizona.

● **Sneeuw**
Een uitzonderlijke koudegolf heeft in Irian Jaya (voormalig Westelijk-Nieuw -Guinea) een zware tol geëist. Dagenlange sneeuwval in de nachtelijke uren heeft zeker 42 dodelijke slachtoffers geëist. De slachtoffers, overwegend kinderen, bleken niet bestand tegen de klimatologische grillen van de laatste dagen. 's Nachts daalde het kwik tot onder nul en viel sneeuw, terwijl overdag de thermometer tropische temperaturen noteerde.

● **Excuses**
De Britse premier Margaret Thatcher heeft gisteren in het Tsjechoslowaakse parlement excuses aangeboden voor het akkoord van München, dat 52 jaar geleden werd gesloten. „We hebben jullie in 1938 met onze appeasement-politiek teleurgesteld," zei Thatcher tot de 300 afgevaardigden. „Daarvoor schamen we ons." In de hoop de machtshonger van de Duitse Führer Adolf Hitler te stillen besloot Londen op 29 september 1938 in te stemmen met de Duitse eis dat het Tsjechoslowaakse Sudetenland bij Duitsland werd gevoegd. Ook Frankrijk en Italië stemden destijds in met de Duitse eisen.

● **Ontbossing**
Latijns-Amerika kent de ergste ontbossing ter wereld. Jaarlijks wordt er 1,3 procent van de bomen omgehakt. Dit blijkt uit een rapport van het Instituut voor Natuurlijke Hulpbronnen (WRI), dat gespecialiseerd is in milieu-vraagstukken.

● Een simpele driepoot van metaal die heel wat ongemak kan voorkomen.

Handige vinding voor afgieten

Door de persjury bekroond met de persprijs als aardigste noviteit op de Najaarsbeurs in Utrecht: een ijzertje van nog geen vijf gulden. De Pan Key. Ook wel omschreven als de paperclip van de keuken. Een even simpele als doeltreffende vinding.

Het afgieten van een pan is een vervelende klus. De deksel scheef op de pan, zorgen dat de aardappelen of groenten niet met het kokend water mee de gootsteen ingaan en tegelijk oppassen voor de hete walm.

Dat het fout kan gaan zo, ervoer de 76-jarige Amstelvener Nic Bruin, toen hij vijf jaar geleden zijn dochter uit Amerika in huis had. Bij het koken ging het mis. Krachttermen uit de keuken. „Da's niks", concludeerde de oud-chemicus en besloot een uitvinding te doen om de risico's bij het afgieten in te perken.

De Pan Key is een simpele driepoot van metaal. Niet groter dan een doosje lucifers. De Pan Key wordt óf met één pootje óf met twee tussen pan en deksel geschoven en regelt daarmee een perfecte afgietopening.

Met één pootje ontstaat er een kleine opening, geschikt voor bijvoorbeeld rijst, bij twee pootjes kunnen de aardappels worden afgegoten.

Het deksel glijdt niet weg, stoom ontsnapt er ook niet meer en het apparaatje past op iedere pan.

En, wat nog veel belangrijker is, voor de prijs hoeft niemand het te laten. Nog geen vijf gulden. De Pan Key zal vooral via de ijzerwarenzaken en de betere huishoudwinkels op de markt komen.

● *'Snoep verstandig, eet een appel'. Maar ook ander fruit kan bij het trakteren op school in goede aarde vallen.*

Voorlichting diabeten werkt

Het voorlichten van patiënten over diabetes heeft effect. Suikerpatiënten weten erg veel van hun eigen ziekte. Vooral de zelfcontrole (waarbij de patient zelf kijkt of er genoeg glucose in zijn bloed zit) en de zelfregulatie (extra spuiten of extra eten als dat nodig is) zijn opvallend verbeterd. Daardoor daalt het gebruik van medische voorzieningen.

Dat blijkt uit een onderzoek in opdracht van de Ziekenfondsraad door de Rotterdamse Erasmus Universiteit.

Het rapport verschijnt binnenkort, maar op een symposium over diabetes zaterdag in Rotterdam maakte Ziekenfondsraad-voorzitter L. de Graaf vast de belangrijkste conclusie bekend.

De diabeteseducatie is een initiatief van de Diabetes Vereniging Nederland. Die organiseert cursussen en doet verder veel aan voorlichting. Patiënten worden zo gestimuleerd actief mee te doen aan hun eigen medische behandeling.

De Graaf zei tevreden te zijn dat deze voorlichting de kosten van de gezondheidszorg zal drukken, maar vond ook belangrijk dat de kwaliteit van leven van de patiënten 'evident' toeneemt.

In Nederland zijn er ongeveer 250.000 diabetespatiënten. Bij hen produceert de alvleesklier te weinig of geen insuline meer. Zij moeten altijd de balans tussen hoeveelheid eten, hoeveelheid lichamelijke arbeid en hoeveelheid insuline in de gaten houden.

Er kunnen complicaties aan het hart, ogen, nieren en zenuwstelsel ontstaan. Verwacht wordt dat het aantal diabetici in het jaar 2005 onder meer door vergrijzing met veertig procent zal zijn toegenomen.

De directe medische kosten bedragen momenteel 350 miljoen gulden per jaar en dat is bijna één procent van de totale kosten voor gezondheidszorg.

Op het symposium van de Diabetes Vereniging Nederland praten patiënten, deskundigen en hulpverleners onder meer over injectietechniek, zelfcontrole, voeding en beweging en nieuwe behandelmethoden voor bepaalde oogafwijkingen.

Consumentenorganisaties tekenen protest aan

'Notarissen zullen BTW doorberekenen'

De Vereniging Eigen Huis en de Consumentenbond hebben bij de regering een 'krachtig protest' ingediend tegen het plan om per 1 januari BTW te gaan heffen op de notaristarieven. De organisaties vrezen dat de notarissen de 18,5 procent BTW gewoon zullen doorberekenen aan hun cliënten. Dat zal tot gevolg hebben dat met name de woonlasten op dat punt flink omhoog gaan.

Als de notarissen de BTW gaan doorberekenen moet iemand die een huis van 150.000 gulden koopt bij de notaris 700 gulden meer betalen. Daarom hebben Eigen Huis en Consumentenbond grote moeite met de maatregel en zien ze liever dat de BTW-heffing niet wordt ingevoerd. Mocht de maatregel toch doorgaan, dan moeten er volgens de twee consumentenorganisaties stappen worden genomen waardoor de woonlasten voor de consument op dit punt niet verder zullen toenemen. De organisaties vinden de notaristarieven 'toch al veel te hoog'. Dit hebben ze meegedeeld.

De regering wil dat de notarissen per 1 januari 1991 18,5 procent BTW gaan afdragen aan de schatkist. Nu zijn de notaristarieven nog vrijgesteld van BTW. De invoering van de BTW-heffing moet van de EG.

Overbodig

In 1988 bracht de Vereniging Eigen Huis het rapport 'Notariaat en Koopwoning' uit, waarin kritiek op het notariaat was verwoord. De werkzaamheden die de notaris verricht bij de aankoop van een huis werden „in veel gevallen overbodig en in ieder geval te duur" genoemd.

De verplichte inschakeling van een notaris bij de aankoop van een huis zou bespreekbaar moeten zijn, vinden Eigen Huis en Consumentenbond. Maar overleg erover met de Notariële Broederschap heeft nog niets opgeleverd. De broederschap bleek niet bereid de tarieven te verlagen.

● *Gummivoetjes zorgen ervoor dat de messenslijper niet weg kan glijden.*

Praktische messenslijper

Een scherp mes is een eerste voorwaarde om plezierig te kunnen koken. Messenslijpers zijn er in vele soorten en maten. Henckels Zwillingswerk brengt een Twin Sharp, die opvalt door zijn simpele vormgeving en handige gebruik. In één handeling wordt een (niet gekarteld) mes zowel geslepen als aangezet.

De gleuf in het mechanisme zorgt ervoor dat de beweging in één keer precies goed wordt uitgevoerd, waardoor het mes niet kan wegglijden of doorbuigen en breken. Gummivoetjes onder de Twin Sharp zorgen ervoor dat het apparaat op het aanrecht niet wegglijdt. Consumentenprijs voor messenslijper èn mesje: 29,95 gulden.

Ruim aanbod herfstgroente

Het groente-aanbod in de winkels is momenteel ongeveer op zijn grootst. De ruime sortering voordelige zomergroente, zoals bijvoorbeeld postelein, spitskool, koolrabi, zomerprei en paprika houdt nog een tijdje aan; terwijl de herfstaanvoer van start gaat met nieuwe bloemkool, broccoli, paddestoelen, bleek- en knolselderij, witlof en later natuurlijk spruitjes.

Ook het aanbod van diverse koolsoorten gaat toenemen, maar seizoenbestendige rassen zoals Chinese kool zijn niet van de rekken weg te denken. Courgette- en aubergine-liefhebbers doen er goed aan de komende weken zoveel van te profiteren; de prijzen zullen vanaf nu een stijgende lijn gaan vertonen. Hetgeen van de boontjes en peulen niet gezegd kan worden: deze blijven zeker tot eind oktober zeer betaalbaar.

Hetzelfde geldt voor venkel. Met deze pittige, naar anijs smakende knol maakt u overigens samen met sinasappel en appel in een handomdraai een frisse salade.

Alternatieven voor snoep en hartigheid

Trakteren op school

Op sommige scholen wordt het trakteren van zoetigheid afgeraden. Het Voorlichtingsbureau voor Voeding krijgt hierover vaak vragen. Zijn ze echt zo slecht, die zoete traktaties?, wat kan ik mijn kind dan mee naar school geven? Trakteren op zoetigheid wordt vaak beschouwd als iets wat slecht is voor de tanden. Zoetigheid is echter alleen nadelig voor het gebit als er de hele dag door wordt gesnoept.

Op de tanden is een heel dun laagje aanslag aanwezig (tandplak). Na het eten blijft hierin wat suiker achter. De bacteriën die ook in de plak aanwezig zijn, zetten de suiker om in zuur en dit zuur tast weer het tandglazuur aan. Enkele minuten na het eten van een snoepje is de grootste hoeveelheid zuur aanwezig, na ongeveer 20 minuten is het zuur weer verdwenen. Mits er in de tussentijd niet opnieuw zoetigheid in de mond is gekomen! Dit proces noemt men een zuurstoot. Bij zoetigheid moet echt gedacht worden aan alles waar suiker in zit, dus snoep, brood met zoet beleg, koek, vruchtenyoghurt, vla, enz.

Zo'n zuurstoot kunnen onze tanden gespreid over de dag een keer of zes hebben, zonder dat er nadelige gevolgen zijn. Dit betekent dat er naast de drie maaltijden nog ruimte over is voor drie andere momenten om iets te eten of te drinken. Ook scholieren hebben behoefte aan een 'tussendoortje'. Dat gebeurt meestal in de pauze; dat is ook meestal het beste moment waarop getrakteerd wordt. Wanneer een zoete traktatie samenvalt met de zuurstoot van het tussendoortje 's morgens, dan levert deze geen extra risico op voor het gebit.

Hartig?

Een traktatie die niet zoet is hoeft niet per se iets hartigs te zijn. Het zonder meer afraden van zoetigheid en adviseren van hartige hapjes kan wetenschappelijk niet onderbouwd worden. Aan zoetigheid kleven nadelen met betrekking tot tandbederf, hartigheid bevat vaak veel vet en/of zout en dat geeft risico's voor hart en bloedvaten. Bovendien kunnen hartige hapjes bederven. Als de traktatie enige tijd moet worden bewaard, kan dat alleen als op school een koelkast aanwezig is.

Trakteren op school is een belangrijk moment voor de jarige. Het kind leeft er al dagen naar toe en het is leuk als zijn traktatie ook in goede aarde valt. Overleg daarom van tevoren niet alleen met de jarige, maar ook met de school over wat daar eventueel geregeld of voorgeschreven is. Het is ook niet altijd nodig om bij een traktatie te denken aan iets eet- of drinkbaars. Wat zou de jarige vinden van knikkers, ballonnen, gummetjes, vouwpapiertjes of kleurkrijtjes?

Aanbod nieuwe kaassoorten overstelpend

Een nieuwe kaas is een hele kunst

Jong, belegen of oud, en liefst een onsje meer. Een veel grotere woordenschat was er tot voor kort niet nodig om kaas van het schap in de boodschappentas te loodsen. De ietwat saaie substantie verkocht zichzelf, want kaas hoorde op brood en dat werd veel gegeten. Dubbelklappen en goed kauwen. De ondefinieerbare massa van nog geen tien jaar geleden is inmiddels uitgegroeid tot een sterk gesegmenteerde reeks trend-, stunt- en funkazen. Zwaar innovatief allemaal. De kaasmakers moeten wel. Want de rek in de kaasmarkt zit niet meer in het aantal kilo's, maar in de variatie.

Het wordt langzamerhand een gekkenboel, zegt een opgewekte kaasspecialist. Een stapel folders over nieuwe produkten en een bont bekaasde koelvitrine vormen het bewijs. Voortdurend moet hij kiezen welke van het overstelpende aanbod kazen hij zal toevoegen aan het toch al rijkgeschakeerde assortiment. „Ik moet mijn omzet voornamelijk uit de speciaalkazen halen", licht hij toe.

In de koelvitrine is dat te merken. Die puilt uit van kaasjes waar iets in zit. Kazen met ananas, gember, olijven en kersen en uiteraard het al wat oudere assortiment met noten, komijnepitjes en kruidnagels. Makkelijke kaasjes, want ze spreken voor zich, evenals de peper-, brandnetel-, mosterd- en knoflookkazen.

Anders is dat met de vloedgolf van minder vette en minder zoute kazen die de kaascorners de laatste paar jaar overspoelt. Hoe leg je een klant uit dat een kaas met weinig zout tóch smaakt? Helemaal moeilijk wordt het met de kazen die eigenlijk geen kaas mogen heten, omdat ze geheel of gedeeltelijk op plantaardig vet gebaseerd zijn.

Wat is er aan de hand in de doorgaans behoudende kaaswereld? „De markt is verzadigd", zegt Leo van Sister, marketing-manager van Frico in Leeuwarden. „In de diepté althans, de mensen eten nauwelijks méér kaas dan vroeger. Dus dan moet je het in de breedte zoeken. Wie nu niet met wezenlijk andere produkten komt, vist achter het net."

Er is nog iets anders aan de hand dan alleen de stagnerende groei. Wat de Nederlandse kaasmakers vooral zorgen baart, is de toenemende populariteit van buitenlandse kazen. Vorig jaar at de gemiddelde Nederlander al twee keer zoveel buitenlandse kaas (1,6 kilogram) als in 1985 (0,8 kilogram). De toch al geringe groei in de kaasmarkt blijkt voornamelijk op het conto van de buitenlandse kazen te komen.

Kookkaas

Het komt er op aan een kaas te ontwikkelen die de nieuwsgierigheid van de klant aangenaam prikkelt zonder een overdonderdend gevoel achter te laten. Uniekaas probeert het sinds 1 april met de Pardano. De kaas, die er uit ziet als een normale Goudse en qua smaak heel licht neigt naar de Parmezaanse, is niet in de eerste plaats bedoeld voor op de boterham: Uniekaas prijst hem vooral aan als ingrediënt in gerechten. Het concern speelt daarmee in op een toenemend gebruik van kaas in de keuken, die op zijn beurt weer

● *Meer kaas betekent vooral meer soorten.*

samenhangt met de opleving van de Italiaanse keuken. Uit marktonderzoek weet Uniekaas inmiddels dat de Pardano aardig aanslaat.

Namaak

Zit een nieuwe kaas er binnen een jaar niet ingeramd bij de consument, dan resten twee mogelijkheden: de kaas wordt uit de handel genomen, of de kaas leeft verder onder een huismerk van een supermarkt. Beide opties schrikken de kaasfabrikanten af. In het eerste geval blijken alle investeringen weggegooid geld en in het tweede geval moet de prijs een stuk omlaag.

Kaasmakers hebben een haatliefdeverhouding met de supermarktketens. Enerzijds hebben ze de grootgrutters nodig: het leeuwedeel van alle kaas, 60 procent, wordt via de supermarkt aan de man gebracht . Anderzijds zijn ze beducht voor een te grote afhankelijkheid van de superdetaillisten. „Of ze nou Gouda van ons kopen of van een ander, maakt niet uit. Er kan altijd een huismerk op. Dus kopen ze kaas in bij degene met de laagste prijzen", aldus Leo van Sister.

Vanuit de behoefte aan consumententrouw werkt Frico aan produkten die de klant niet in de eerste plaats als zo-maar-eenkaas herkent, maar als een specifieke Frico-kaas. Die strategie levert zogenoemde 'dubbel gemerkte kaas' op: een door Frico gemaakte Maasdammer heet Fricotal , de rauwmelkse kaas gaat weg als Kollumer, nagelkaas is voortaan Fryske Nagelaer en de kaas met minder zout wordt verkocht onder de titel 'IJsselkaas'. De IJsselkaas werd overigens in november vorig jaar geherintroduceerd. Hij bevatte, gerelateerd aan de Goudse, 25 procent minder zout, net als de concurrerende kazen in het zoutarme marktsegment. Frico besloot het percentage daarom verder terug te brengen, naar -40 procent. Daarnaast bracht de Leeuwarder zuivelgigant begin vorig jaar een 'minder vet'-lijn uit onder de naam Tessa.

Minder smaak

Slaan de kaasmakers niet een beetje door met hun al-maar-minder-want gezonder-kazen? „Elke mindervariant leidt tot een bepaald smaakverlies", geeft Van Sister toe. „Maar minder vet en minder zout zijn heel duidelijk een claim. Er bestaat een grote groep consumenten die het besef heeft dat te veel vet en te veel zout niet goed zijn voor de gezondheid. Die vormen een heel dankbare doelgroep."

De discussie over de invloed van vet op het lichamelijk welbevinden is nog lang niet ten einde. Frico, maar ook andere coöperaties, gaven de discussie nieuwe impulsen door kaasachtige soorten te lanceren die geen kaas mogen heten, omdat het dierlijk vet geheel of gedeeltelijk vervangen werd door plantaardig vet.

De kaasspecialist heeft momenteel andere zorgen aan zijn kop dan een diepgravende discussie over linolzuren, cholesterol en meervoudig onverzadigde vetten. Hij zit met de vraag welke nieuwe soorten hij deze herfst aan zijn assortiment moet toevoegen. De vraag naar nieuwe soorten hangt namelijk sterk samen met het vakantieland dat dat jaar in trek is geweest, luidt zijn verklaring. Toen Griekenland het goed begon te doen bij toeristen, viel de fêta, nodig voor het maken van Greek Salad, nauwelijks aan te slepen. Deze herfst houdt hij rekening met een verhoogde belangstelling voor Italiaanse kazen. „En aan het eind van het jaar komen Libelle en Margriet met hun kerst-specials", klinkt het veelbetekenend. De lezeressen zullen zich massaal op de kaasplanken storten om de recepten voor soep-met-kaas, pasta-met-kaas, kaastaarten, kaasontbijten, kaasvoorafjes en kaastoetjes naar behoren te kunnen uitvoeren.

irene overduin

Veelzijdige pepermolen

Gefronste wenkbrauwen bij een pepermolen van bijna honderd gulden. En toch een opvallende noviteit op de dezer dagen in Utrecht gehouden Najaarsbeurs. De PepperMate is een handige pepermolen die nu eens voor het gemak is uitgerust met een instelbare maling. De PepperMate maalt grof voor het insmeren van vlees bij het aanbraden, maar ook fijn voor het op smaak afmaken van gerechten.

Het mechaniek is een echte grinder van vernikkeld en verhard staal. Omdat een dergelijk maalmechaniek ook kracht vraagt is er gekozen voor een draaiknop waarmee effectief gemalen kan worden. De voet is afneembaar. Handig, want wie te veel maalt, kan de gemalen peper in die voet laten en met het deksel van de molen verder luchtdicht afsluiten en opbergen.

De PepperMate wordt uit Amerika geïmporteerd en op de markt gebracht door La Cucina, een Amsterdamse importeur en kookwinkel. Binnenkort waarschijnlijk ook verkrijgbaar bij de betere kookwinkels, aangesloten bij het Kookgilde. Verkrijgbaar in zwart en wit. De prijs is 99,50.

Fikse order voor Daf

INDHOVEN – Leyland DAF td, een werkmaatschappij van AF in Eindhoven, heeft miljoenencontracten getekend met de ligeriaanse transportondernemer Chanchangi Motors en met e Britse Royal Mail Letters. Met e orders is een bedrag gemoeid an tachtig miljoen gulden.

e Nigeriaanse order betreft de evering van 250 trekkers die zullen worden ingezet bij het transport van olieprodukten en cement. De eerste leveringen vinen in de loop van dit jaar plaats. an de Britse postbedrijven eeft DAF ruim 1.200 lichte beelwagens verkocht. Deze voertuigen, die in Birmingham woren geproduceerd, worden allemaal voor het eind van het jaar eleverd.

Beurzen in mineur

ANKFURT – De Europese beuren waren dinsdag pessimistisch stemd. De angst voor de Golfcrisis zit nog steeds diep bij de beleggers.

Frankfurt zakte de DAX-index durende de handel tot 1505,93 unten, het laagste punt van het ar. De index daalde uiteindelijk et 33,88 punten, ruim twee pront, tot 1507,27. De belangrijkste rzaak was de verkoop van Westuitse fondsen door buitenlandse leggers die zenuwachtig worden er de kosten van de Duitse herniging.

Londen sloot de Financial Timesdex van honderd aandelen 30,3 unten lager op 2064,0. Stijgende ieprijzen, tegenvallende cijfers er de Amerikaanse economie en n lagere opening op Wall Street tten hier de trend.

ok in Parijs gingen de aandelenersen met gemiddeld anderhalf rocent omlaag.

beurs-overzicht

Triest

AMSTERDAM – Het Damrak heeft weer een trieste dag achter de rug. Bij een opnieuw matige handel zakte de stemmingsindex vroeg in de middag door de basis van 100, dat het niveau is van eind 1988. Het slot kwam op 99,8, een punt beneden het slot van maandag. Ook de koersindex moest weer eens terug, met 0,9 punt naar 178,5.

De omzet kwam dinsdag op f 1177 miljoen, waarvan f 499 miljoen in aandelen. De obligatiemarkt gaf ook veel fractionele koersverliezen te zien.

Aanvankelijk bleven de verliezen bij de aandelen beperkt. Wall Street noch de dollar konden de markt echt richting geven en de beleggers bleven weer aan de kant. In de loop van de dag ging het verder bergafwaarts. De tegenvallende Amerikaanse handelscijfers vormden ook al geen stimulans iets te gaan ondernemen. Bij de grote aandelenwaarden wisten slechts enkele fondsen de dag hoger af te sluiten. Daarbij was Kon. Olie, die echter van een gulden winst een dubbeltje overhield op f 143,50. Verder sloten NMB, Internatio, Fokker en DAF iets boven het voorgaande slot.

Akzo moest f 1,20 prijsgeven op f 93,90. Van de financiële waarden ging Aegon f 1,40 achteruit naar f 113,80. Elsevier verloor f 1,50 op f 77,60, Nedlloyd f 1,30 naar f 49,90 en Heineken zelfs f 2,70 naar f 116,50. KNP raakte f 1,40 kwijt op f 41,20 Bührmann f 1,50 op f 56,50 en Borsumij eenzelfde bedrag op f 74.

Bij de kleinere aandelen was Mulder de grootste verliezer. Er ging meer dan tien procent van de koers af via een daling van f 67 naar f 60. Het commissionairshuis Van der Moolen, net als anderen in de sector lijdend onder het gebrek aan affaire op de beurzen, zakte f 1,60 maar f 25,80. Verenfabrikant Weweler raakte f 2,30 kwijt op f 47,50 en bouwer NBM twee kwartjes op f 11. Ook fondsen als Helvoet, De Telegraaf en Van Melle raakten in de verdrukking.

Twentsche Kabel mocht f 3,10 omhoog naar f 143,90. Beleggers zagen ook nog wat brood in Pirelli, die over een fusie praat met de Duitse bandencollega Continental, maar uiteindelijk bleef de koers onveranderd f 23. Wat vraag was er verder naar Simac en Columbia.

Op de optiebeurs waren putopties op aandelen en aandelenindices favoriet. Beleggers namen winst of kochten putopties om te profiteren van verdere koersdalingen.

Handelstekort VS hoger dan verwacht

Van onze verslaggever

WASHINGTON – De Verenigde Staten hebben in juli een tekort op de handelsbalans geboekt van 9,33 miljard dollar tegenover een herzien tekort van 5,34 miljard dollar in juni.

Vooral de stijging van de invoer met 4,5 procent tot 41,35 miljard dollar en de daling van de exporten met 6,4 procent tot 32,02 miljard dollar hebben het tekort over de maand juli opgeblazen. Daarmee wordt in juli het grootste handelstekort behaald sinds januari. Deskundigen hadden een tekort van 7,6 miljard dollar verwacht.

De publikatie van de cijfers had een neerwaarts effect op de dollar. De dollar daalde naar f 1,7450 tegenover f1,7545 maandag.

De consumentenprijsindex over augustus liet een groei van 0,8 procent zien. Zonder de energieprijzen klom de index met 0,4 procent. In augustus zijn de olieprijzen sterk omhoog gegaan na de invasie van Kuweit door Irak.

In juli is een eind gekomen aan de stijgende exporten in de voorafgaande maanden. Daarmee werd het tekort van de handelsbalans vergroot en kwamen de cijfers dicht in de buurt van de 10,19 miljard dollar in januari. De invoer ging omhoog door hogere aankopen van olie, schoenen, kleding en chips. De uitvoer van landbouwprodukten, vliegtuigen, auto's en machines vertoonden echter een daling.

'Slochteren' kan langer worden gebruikt

Gasveld in Groningen groter dan aangenomen

GRONINGEN – De Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) verwacht 280 miljard kubieke meter meer gas te kunnen winnen uit het Groningen-gasveld dan tot dusver was aangenomen.

Tests en studies hebben uitgewezen dat bij een laagste druk dp het veld van 20 bar het nog steeds technisch en economisch verantwoord is gas te winnen. Tot dusver was uitgegaan van 50 bar. De oorspronkelijke druk was 350 bar, de huidige druk is 185 bar.

Oorspronkelijk was uitgegaan van een winbare hoeveelheid van 2.400 miljard kubieke meter. Nu is dat bijgesteld tot 2.680 miljard kubieke meter. De totale produktie uit het veld was 1.211 miljard kubieke meter, zodat de NAM nu nog ongeveer 1.470 miljard klubieke meter denkt te kunnen winnen.

Volgens een woordvoerder van de NAM is de extra hoeveelheid van 280 miljard kubieke meter te winnen zonder grote nieuwe investeringen. Ook is volgens hem in de nieuwe berekening niet uitgegaan van een hogere gasprijs. De studies en de praktijktests wijzen uit dat er minder moeilijkheden bij de produktie te verwachten zijn dan tot dusver voorzien.

De woordvoerder stelt dat de bekendmaking los gezien moet worden van de besprekingen tussen minister Andriessen van economische zaken en de oliemaatschappijen in verband met het beëindigen van het Herenakkoord. Dat akkoord hield in dat afspraken werden gemaakt over het herinvesteren van de winst uit het aardgas door de oliemaatschappijen.

Staat

Ongeveer 85 procent van de gas-opbrengsten uit het Groningen-veld gaat naar de staat. Een hoeveelheid van 280 miljard kubieke meter staat gelijk aan acht keer het huidige jaarlijkse binnenlandse verbruik.

De extra hoeveelheid leidt niet tot een financiële „meevaller" in de meerjarenramingen van de regering, zoals die gistermiddag in de Miljoenennota werden gepresenteerd. De extra hoeveelheid houdt in, dat op lange termijn – volgende eeuw – langer gas uit het veld gehaald kan worden.

3,5 procent groei Duitse economie

FRANKFURT – Het bruto nationaal produkt (BNP) van een verenigd Duitsland zal in 1991 met 3,5 procent groeien tot 2.880 miljard mark, zo heeft Bundesbank-directeur Köhler gisteren gezegd.

Een gedeeltelijke groei is volgens hem voldoende om de kosten van de hereniging van de beide Duitslanden te financieren via besparingen op de begrotingen van de overheid en de deelstaten. De groei van 3,5 procent betekent een toeneming van het BNP met 100 miljard mark en moet gezien worden tegen de achtergrond van het huidige Westduitse overschot op de lopende rekening dat in 1989 99,1 miljard mark bedroeg.

Köhler zei er verder vertrouwen in te hebben dat economische groei en prijsstabiliteit niet in gevaar komen door de hereniging en dat hij nooit de vrees heeft begrepen dat de eenwording tot een hogere inflatie zal leiden.

De toeneming van de geldhoeveelheid is net onder de verwachte groei van 4 tot 6 procent. Bovendien biedt het overschot op de lopende rekening van ongeveer 100 miljard mark ook nog eens voldoende ruimte, aldus Köhler.

Het grootste probleem in Oost-Duitsland, de stijgende werkloosheid, heeft eerder een deflatoir dan inflatoir effect, zei hij.

Leeuwarden de lucht in

Het stadsgezicht van Leeuwarden heeft een heel ander gezicht gekregen. Woensdag zal het hoogste punt van de AVERO-toren (72 meter) worden bereikt. Negentien verdiepingen telt deze kantoorflat van de verzekeringsgigant.

Opelfabriek in Hongarije

BOEDEPEST – Opel, een dochteronderneming van de Amerikaanse General Motors, gaat een hypermoderne autofabriek bouwen in Hongarije. De fabriek gaat vanaf 1992 jaarlijks 15.000 auto's van het type Kadett maken en 200.000 Opel-motoren. Dat heeft General Motors dinsdag bekendgemaakt.

De fabriek kost 200 miljoen dollar en is een gezamenlijke onderneming van GM en de Hongaarse Raba. Vestigingsplaats is Szentgotthard, vlakbij de Oostenrijkse grens. De fabriek krijgt de modernste uitrusting van alle Europese GM-vestigingen. Het bedrijf biedt werk aan 850 mensen.

GM zal jaarlijks 185.000 motoren naar andere fabrieken in Europa exporteren en met de opbrengst daarvan onderdelen en auto's voor de verkoop importeren. Het concern hoopt tegen 1993 een verkoopnetwerk van zestig tot zeventig dealers in Hongarije te hebben.

Palthe lijdt miljoen verlies

ALMELO – Palthe heeft overeenkomstig eerder uitgesproken verwachtingen het eerste halfjaar van 1990 afgesloten met een verlies van ruim f 1 miljoen. In de eerste helft van 1989 verdiende het bedrijf nog f 397.000. Het negatieve resultaat is geheel te wijten aan de textielstellende gang van zaken in de veredeling. Het resultaat van de reiniging vertoonde een verbetering, aldus Palthe.

De inmiddels genomen maatregelen leiden tot de verwachting, dat het verlies in het tweede halfjaar belangrijk lager zal zijn dan dat in de eerste zes maanden.

De som van de bedrijfsopbrengsten daalde in het eerste halfjaar van f 23,6 miljoen naar f 20,4 miljoen. Het bedrijfsresultaat is f 704.000 negatief tegen f 757.000 positief in de eerste helft van 1989.

Akkoord over HD-televisie

MÜNCHEN – Frankrijk en de Bondsrepubliek hebben dinsdag een akkoord gesloten over een standaard op weg naar HDTV, de televisie van de toekomst. Het akkoord brengt een gezamenlijk Europees systeem, dat kan concurreren met de voorstellen voor een Japanse standaard, dichterbij.

Volgens een woordvoerder van Philips is vooral de ondertekening door de Bondsrepubliek belangrijk, omdat dat land zich tot nog toe wat afzijdig had gehouden van de HDTV-perikelen. In de Scandinavische landen, Frankrijk, Groot-Brittannië zijn al voorlopers van HDTV in bedrijf. RTL-4 begint er binnenkort mee en de NOS, NOB en Philips voeren samen een haalbaarheidsstudie uit.

HDTV belooft beelden van bioscoopkwaliteit en een geluidskwaliteit als van compact discs. De Nederlandse omroepen zenden nu nog uit op PAL, de voorloper van D2 MAC.

beurs en valuta

Goud en zilver

AMSTERDAM – Voorlopige noteringen goud en zilver op 18-09-1990 om 14.00 uur bij de fa. Drijfhout. alles in kg:

Goud: onbewerkt f 21.440-f 22.040-, vorige f 21.540-f 22.140 ; bewerkt verkoop f 23.640. vorige f 23.740 laten.

Zilver: onbewerkt f 230-f 300 vorige f 230-f 300; bewerkt verkoop f 340 laten, vorige f 340 laten.

Advieskoersen

amerik.dollar	1,690	1,810
austr.dollar	1,39	1,51
belg.frank (100)	5,32	5,62
canad.dollar	1,46	1,57
deense kroon (100)	27,95	30,45
duitse mark (100)	110,00	114,00
engelse pond	3,21	3,46
finse mark (100)	46,25	48,75
franse frank (100)	31,95	34,70
griekse dr. (100)	1,04	1,24
ierse pond	2,90	3,10
ital.lire (10.000)	13,95	15,65
jap.yen (10.000)	123,00	129,00
joeg.din.t/m 100	13,75	17,75
noorse kroon (100)	27,55	30,05
oost.schill. (100)	15,65	16,20
port.escudo (100)	1,18	1,36
spaanse pes. (100)	1,69	1,85
turkse pond (100)	0,0500	0,0775
zweedse kr. (100)	29,10	31,60
zwits.fr. (100)	133,25	137,75

Wisselmarkt Amsterdam

amerik.dollar	1,75025-1,75275
antill.gulden	0,9650-0,9950
austr.dollar	1,4520-1,4620
belg.frank (100)	5,4765-5,4815
canad.dollar	1,51225-1,51475
deense kroon (100)	29,545-29,595
duitse mark (100)	112,700-112,750
engelse pond	3,3465-3,3515
franse frank (100)	33,620-33,670
griekse dr. (100)	1,1075-1,2075
hongk.dollar (100)	22,4750-22,7250
ierse pond	3,0190-3,0290
ital.lire (10.000)	15,030-15,080
jap.yen (10.000)	127,43-127,53
nwzeel.dollar	1,0920-1,1020
noorse kroon (100)	29,055-29,105
oostenr.sch. (100)	16,0210-16,0310
saudi ar.ryal (100)	46,6250-46,8750
spaanse pes. (100)	1,7850-1,7950
surin.gulden	0,9625-1,0025
zweedse kr. (100)	30,645-30,695
zwits.frank (100)	136,025-136,075
e.c.u.	2,3325-2,3375

INDEX Amsterdam ANP/CBS

CBS-Koersindex (1983=100)		
algemeen	179,40	178,50
id excl.kon.olie	164,90	163,60
internationals	183,70	183,40
lokale ondernem.	176,40	174,90
id financieel	124,90	124,00
id niet-financ.	226,40	224,40
CBS-Herbeleggingsindex (1983=100)		
algemeen	244,30	243,10
id excl.kon.olie	213,00	211,20
internationals	260,20	259,80
lokale ondernem.	227,00	225,00
id financieel	172,50	171,30
id niet-financ.	278,90	276,40
Stemmingsindex (1987=100)		
algemeen	100,80	99,80
internation	90,60	90,10
lokaal	102,60	101,60
fin.instell	92,70	92,20
verzekering	98,30	97,50
niet-financ	105,40	104,20
industrie	108,40	106,90
transp/opsl	110,60	109,40

Avondkoersen Amsterdam

AMSTERDAM – In de avondhandel kwamen gisteravond de volgende koersen tot stand (tussen haakjes de middagslotnotering):
Akzo 93,90 (93,90)
KLM 23,20 (23,20)
Kon.Olie 142,70-143,50 (143,50)
Nat. Nederlanden 56,00-56,20 (56,30)
Philips 23,40-23,70 (23,50)
Unilever 139,70-141,50 (140,40)

NEW YORK Dow Jones

NEW YORK – De beursgemiddelden van gisteravond te New York luiden volgens de Dow Jones Index (achtereenvolgens 30 fondsen industrie, 20 spoorwegen en overig transport, 15 nutsbedrijven, gevolgd door het gezamenlijke gemiddelde:

Begin	2549.26	893.31	199.26	891.42
Hoogst	2587.87	909.39	200.96	904.57
Laagst	2524.26	883.14	197.94	882.79
Slot	2571.29	901.44	200.52	898.87
Winst/verlies	+3.96	+13.50	+0.63	+4.82

beurs van amsterdam

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	33,40	33,00
AEGON	115,20	113,80
Ahold	129,30	129,30
Akzo	95,10	93,90
Alrenta	159,20	159,20
Amev	48,90	48,70
Amro A. in F.	82,10	82,00
Borsumij W.	75,50	74,00
Bührm.Tet.	58,00	56,50
C.S.M.cert.	82,10	81,90
DAF	24,40	24,60
Dordt.Petr.	133,20d	132,80
DSM	92,40	91,80
Elsevier	79,10	77,60
Fokker cert.	40,00	40,70
Gist-Broc. c.	25,20	24,80
HCS Techn.	13,30	13,20
Heineken	119,20	116,50
Hoogovens	58,80	58,40
Hunter Dougl.	64,00	63,00
Int.Müller	70,70	71,00
KLM	23,50	23,20
Kon.Ned.Pap.	42,60	41,20
Kon. Olie	143,40d	143,50
Nat. Nederl.	56,90	56,30
NMB Postbank	39,70	40,10
Nedlloyd	51,20	49,90
Océ	43,60	43,20
Pakhoed Hold.	198,00	197,00
Philips	23,70f	23,50
Polygram	32,50	32,40
Robeco	89,20	88,30
Rodamco	73,90	73,80
Rolinco	85,80	84,90
Rorento	59,30	59,00
Stork VMF	49,30	48,50
Unilever	141,10	140,40
Ver.Bezit VNU	78,30	78,00
Volmac Softw.	26,60	26,50
VOC	40,20	40,10
Wessanen	58,80	58,20
Wolters-Kluwer	52,10	51,20

Binnenl. aandelen		
Aalberts Ind	57,60	57,50
ABN AmroHld.prf.	5,16	5,15
ACF-Holding	33,50	33,80
Ahrend Gr. c	211,00	210,00
Air Holland	18,80	18,50
ABN pref.conv.	33,70	33,70b
Asd Opt. Tr.	15,70	15,50
Asd Rubber	4,35	4,35
Ant. Verff.	421,10	–
Atag Hold c	117,00	117,00
Aut.Ind.R'dam	77,00	77,00
BAM Groep	86,00	87,00
Batenburg	105,00	105,00
Beers	117,00	115,00
Begemann	148,50	147,50
Belindo	333,00	333,50
Berkel's P.	1,65	1,70
Blydenst.-Will.	41,00	41,00b
Boer De, Kon.	295,00	296,00
de Boer Winkelbedr.	74,80	74,60
Bols	181,50	181,00
Boskalis W.	15,50	15,50
Boskalis pr	18,70	18,50
Braat Beheer	36,30	36,00a
Breevast	13,80	14,00
Burgman-H.	2700,00	2750,00e
Calvé-Delft pr	850,00	850,00
Calvé-Delft c	910,00	910,00
Center Parcs	70,00	69,50
CSM	81,00	81,00
Chamotte Unie	3,70	3,75
Cindu-Key	165,00	165,00
Claimindo	330,50	330,50
Content Beheer	23,80	23,80
Cred.LBN	40,20	40,10
Crown v.G.c	111,50	112,00
Delft Instrum.	32,20	32,00
Desseaux	239,00	239,00
Dorp-Groep	40,30	40,30
Econosto	346,00a	336,00
EMBA	178,00	178,00
Eriks hold.	110,00	110,00
Flexovit Int.	91,00	90,00
Frans Maas c.	85,50	84,70
Furness	159,50	159,00
Gamma Holding	94,50	94,00
Gamma pref	5,60	5,60
Getronics	32,20	32,30
Geveke	46,50	45,00
Giessen-de N.	188,00	188,00
Goudsmit	38,50	38,50
Grasso's Kon.	100,00	98,00
Grolsch	148,50	148,00
GTI-Holding	208,00	208,00
Hagemeyer	105,00	104,20
HAL Trust B	14,20	14,30
HAL Trust Unit	14,30	14,20
H.B.G.	179,00b	177,30
Hein Hold	102,50	100,00
Hoek's Mach.	210,50	210,00
Heineken Hld	102,50	100,00
Holl.Sea S.	1,17	1,18
Holl. Kloos	425,00	425,00
Hoop Eff.bk.	7,10	7,10
Hunter D.pr.	3,25	–
IHC Caland	57,00	57,00
Industr. My	199,00	194,00h
Infotheek	29,30	28,70
Kas-Ass.	41,50	41,40
Kempen Holding	10,00	10,30
kondor wessels	36,00	35,00
KBB	98,10	97,70
Kon.Sphinx	152,50	151,50
Koppelpoort H.	299,00	299,00
Krasnapolsky	246,00	246,00
Landré & Gl.	64,00	64,50
Macintosh	34,00	34,00
Maxwell Petr.H.	116,50d	116,00
Medicopharma	53,10	52,50
Melia Int.	6,40	6,40
Moeara Enim	1185,00d	1180,00
M.Enim OB-cert	15400,00d	15600,00
Moolen en Co	27,40	25,80
Mulder Bosk.	67,00	60,00a
Multihouse	8,10	7,90
Mynbouwk. W.	389,30b	391,00
Naeff	320,00	–
NAGRON	50,00	49,50
NIB	572,00	572,00
NBM-Amstelland	11,50	11,00
NEDAP	404,00	401,00
NKF Hold.cert.	260,00	258,00
Ned.Part.Mij	43,10	42,70
Ned.Springst.	9500,00	–
Norit	37,20	36,00
Nutricia gb	96,00	96,00
Nutricia vb	105,00	104,00
Nijv.t.Cate	100,00	99,70
Omnium Europe	13,00	13,00
Orco Bank c.	71,50	72,00
OTRA	208,50	209,00
Palthe	70,00	70,50
Pirelli Tyre	23,00	23,00
Polynorm	123,00	121,50
Porcel. Fles	155,00	155,00
randstad	47,00	47,00
Ravast	43,20	44,00
Reesink	74,80	74,20
Riva	44,00	44,00
Riva (cert.)	44,00	44,00
Samas Groep	76,00	77,00
Sarakreek	26,20	26,00a
Schuitema	1365,00	–
Schuttersveld	48,50a	48,00a
Smit Intern.	66,00	66,50
St.Bankiers c.	20,50	20,50
Stad Rotterdam c	42,00	41,50
Telegraaf De	83,50	81,50
Textielgr Twente	78,00	78,00
Tulip Comp.	35,50	35,50
Tw.Kabel Hold	140,80	143,90
Ubbink	97,00	98,00
Union Fiets.	57,20b	59,00
Ver.Glasfabr.	343,00	340,00
Verto	57,50	57,50
Volker Stev.	79,30	78,60
Vredestein	15,80	15,10
VRG-Groep	61,00	61,00a
Wegener Tyl	224,50	224,50
West Invest	29,70	29,50
West Inv. wb.	108,00a	107,00a
Wolters Kluwer	210,00	209,00
Wyers	39,10	39,10

Beleggingsinstellingen		
Aegon Aand.f.	29,80	29,30
Aegon sav.plus	5,00	5,00
ABN Aand.f.	66,50	65,50
ABN Beleg.f.	55,10	54,10
ALBEFO	51,00	50,90
Aldollar BF $	22,20	22,20
Alg.Fondsenb.	220,00	220,00
Alliance Fd	10,30	10,30
Amba	43,10	–
America Fund	258,50	255,00
Amro Eur.F.	65,20	65,00
Amro Far E.F.	53,50	52,30
Amro Neth.F.	69,30	69,00
Amro N.Am.F.	54,10	54,20
Amro Obl.Gr.	157,10	156,90
Amvabel	62,20	62,00f
AsianTigersFd	52,50	52,00
AsianSelFund	43,50	43,50
Austro Hung.F.	7,00	7,00
Bemco Austr.	51,40	52,00
Bever Belegg.	5,00	5,00
CLN Obl.Waardef.	102,10	101,80
Delta Lloyd	38,50	38,00
DP Am. Gr.F.	23,00	23,00
Dp Energy.Res.	48,00	–
Eng-Holl.B.T.1	8,80	8,80
EMF rentefonds	60,30	60,30
Eur.Ass. Tr.	7,60	7,50a
EOE DuStInF.	258,00	260,00
EurGrFund	57,20	57,50
Euro Spain Fd	7,10	–
Florente Fund	103,40	103,40
Gim Global	49,50	49,70
Groeigarant	1,31	1,30
Hend.Eur.Gr.F.	178,00	177,00
Henderson Spirit	56,30	56,00
Holland Fund	73,00	71,50
Holl.Eur.Fund	45,00	44,70
Holl.Obl.Fonds	120,00	119,00
Holl.Pac.F.	98,50	97,00
Innovest	106,00	106,00
Interbonds	518,00	518,00
Intereff.500	41,10	40,80
Intereff.Warr.	246,00	244,00
Investa part	71,00	71,00
Jade Fonds	152,30	150,20
Japan Fund	22,00	23,50
Jap.Ind.Alpha Fd	9650,00	–
Japan Rot. Fund yen	7870,00	–
Korea Pac.$	9,35	–
Mal.Cap.F. $	6,40	6,40
Mees Obl.Div.Fonds	99,30	99,30
MK Int.Vent.	47,00a	44,50a
Nat.Res.Fund	1310,00	1310,00
Nedufo A	124,00a	124,00a
Nedufo B	126,00	124,00a
NMB Dutch Fund	39,00	39,00
NMB Global F.	42,50	42,40
NMB Oblig.F.	34,10	34,00
NMB Rente F.	105,00	104,80
NMB Vast Goed	37,40	37,50
New Asia Fund	8,30	–
Nomura Warr.Fund	4,10	4,00
Obam. Belegg.	208,00	204,00
OAMF Rentef.	12,65	12,65
Orcur.Ned.p.	46,90	46,90
Pac.Dimens.	93,00	92,50
Pac.Prop.Sec.f.	36,40	36,00
Pierson Rente	103,00	103,10
Postb.Belegg.f.	52,40d	52,40
Prosp.Int.High.Inc.	6,00	–
Rabo Obl.inv.f.	71,80	71,80
Rabo Obl.div.f.	49,60	49,60
Rabo Onr.g.f.	81,90	81,70
Rentalent Bel.	132,30	132,20
Rentotaal NV	31,10	31,10
RG groen	50,50	50,40
RG blauw	49,00	48,80
RG geel	46,40	46,10
Rodin Prop.$	105,50	105,50
Rolinco cum.p	88,00	–
Sci/Tech	17,50	17,50
Technology F.	17,60	17,60
Tokyo Pac. H.	220,00	220,00
Trans Eur.F.	75,80	73,70
Transpac.F.	380,00	360,00
Uni-Invest	103,00	103,00
Unico Inv.F.	81,40	81,00
Unifonds	33,00	32,50
VWN	61,70	61,70
Vast Ned	129,40	129,40
Venture F.N.	40,50	40,50
VIB NV	80,70	80,60
VSB Mix Fund	49,40	49,40
WBO Int.	63,50	63,50
Wereldhave NV	162,00	162,00
Yen Value Fund	82,10	81,50
ZOM Florida $	46,70	46,70

Buitenlandse obligaties		
8¾ EEG84(1)	98,90	98,90
3½ EngWarL	29,20	29,00

Orig. n.amerik. aandelen		
Alb. Fisher	1,14	1,14
Allied Signal Ind	29,50	29,50
Amer. Brands	68,60	69,10
Amer. Expres	22,75	23,10
Am.Tel.& Tel.	30,50	30,25
Ameritech	57,50	58,40
Amprovest Cap.	115,00	–
Amprovest Inc.	218,00	–
ASARCO Inc.	26,70	27,00
Atl. Richf.	139,90	141,60
BAT Industr.	5,20	5,30
Bell Atlantic	44,70	45,20
BellCanEnterpr	35,70	35,80
Bell Res.Adlr	0,21	–
Bell South	51,00	51,20
BET Public	2,60	–
Bethl. Steel	11,60	11,70
Boeing Comp.	46,00	45,80
CDL Hotels Int.	0,60	–
Chevron Corp.	75,30	–
Chrysler	12,20	12,10
Citicorp.	17,20	17,20
Colgate-Palm.	63,00	63,00
Comm. Edison	30,50	30,20
Comp.Gen.El.	620,00	–
Control Data	12,50	11,60
Daehan Korean Tr	11,00	–
Dai-Ichi Yen	1860,00	–
Daiwa Sec. yen	995,00	999,00
Dow Chemical	40,50	40,50
Du Pont	35,50	–
Eastman Kodak	40,20	41,00
Elders IXL	2,90	–
Euroact.Zw.fr.	135,00	–
Exxon Corp.	51,40	51,60
First Pac.HK$	1,45	–
Fluor Corp.	38,50	–
Ford Motor	34,60	34,70
Gen. Electric	59,50	58,20
Gen. Motors	37,50	37,10
Gillette	54,80	54,80
Goodyear	20,00	19,00
Grace & Co.	25,00	–
Honeywell	92,00	93,80
Int.Bus.Mach.	104,50	105,50
Intern.Flavor	65,50	–
Intern. Paper	49,50d	–
ITT Corp.	50,60	50,70
K.Benson ⓑ	5187,80	–
Litton Ind.	74,10	74,50
Lockheed	25,00	25,50
Minnesota Mining	77,00	78,00
Mitsub.Elect.	1030,00	–
Mobil Oil	65,50	66,50
Morgan $	32,60	32,90d
News Corp Aus$	10,70d	10,80
Nynex	70,00	70,60
Occ.Petr.Corp	23,40	23,20
Pac. Telesis	40,70	40,40
P.& O. ⓑ	5,00	5,00
Pepsico	24,50	24,20
Philip Morris C.	44,50	44,50
Phill. Petr.	28,80	29,20
Polaroid	30,10	31,10
Quaker Oats	46,00	–
St.Gobin Ffr	390,00	380,00
Saralee	30,00	–
Schlumberger	66,20	67,00
Sears Roebuck	28,00	28,00
Sekisui House (yen)	–	–
Sony (yen)	57,00	57,00
Southw. Bell	48,00	48,10
Suzuki (yen)	916,00	–
Tandy Corp.	25,70	25,80
Texaco	64,50	65,30
Texas Instr.	28,20	28,80
The Coastal C.	36,60	38,20
T.I.P Eur.	1,00a	1,00a
Toshiba Corp.	900,00	880,00
Unidanmark DK	290,00	288,00
Union Carbide	17,00	–
Union Pacific	70,00	71,50
Unisys	8,50	8,10
USX Corp	32,70	33,00
US West	34,70	34,30
Warner Lamb.	63,70	–
Westinghouse	29,80	29,30
Woolworth	25,20	24,80
Xerox Corp.	39,30	38,60

slotkoersen/optiebeurs

Certificaten Amerika		
AMAX Inc.	43,00	43,50
Am. Home Prod.	80,00d	–
ATT Nedam	59,00e	53,00b
ASARCO Inc.	44,50	–
Atl. Richf.	244,50	247,00
Boeing Corp.	80,00	80,00
Can. Pacific	25,50	26,00
Chevron Corp.	135,50	–
Chrysler	21,50	20,10
Citicorp.	28,50	28,00
Colgate-Palm.	110,00	107,00
Control Data	21,00	20,50
Dow Chemical	73,00	73,00
Eastman Kodak	68,50	68,00
Exxon Corp.	89,00	86,00
Fluor Corp.	68,00	–
Gen. Electric	102,50	101,00
Gen. Motors	64,00	62,00
Gillette	96,00	95,00
Goodyear	37,00	37,00
Inco	46,00	47,00
I.B.M.	179,00	180,50
Int. Flavors	119,00	–
ITT Corp.	89,00	88,50
Kroger	25,00	25,00
Lockheed	43,00	44,00
Merck & Co.	141,00	140,00
Minn. Min.	136,00	137,00
Pepsi Co.	123,00	119,00
Philip Morris C.	76,50	74,50
Phill. Petr.	49,00	49,50
Polaroid	48,10	48,10
Procter & G.	130,00	–
Quaker Oats	71,00	–
Schlumberger	115,00	115,50
Sears Roebuck	48,00	48,00
Shell Canada	57,00	58,50
Tandy Corp.	45,00	44,00
Texas Instr.	50,50	50,50
Union Pacific	123,00	125,00
Unisys Corp	16,00	16,00
USX Corp	56,00	56,00
Varity Corp	3,90	–
Westinghouse	103,00	100,50
Woolworth	89,00	88,00
Xerox Corp.	68,00	67,00

Certificaten overig		
Deutsche B.	648,00	648,00
Dresdner B.	394,00	399,00
Hitachi (500)	1000,00	–
Hoechst	224,50	223,00
Nestlé	7400,00	7400,00
Siemens	586,00	586,00

Warrants		
Akzo	7,90	7,50
Falcons Sec.	28,60	29,40
Innovest	4,60	4,00a
K.L.M. 85-92	29,00	29,00
St.Bankiers b	0,37	0,37

Euro-obligaties & conv.		
Aegon warr	12,70	12,70
10½ ABN 87	96,00	96,00
13Amev 85	99,25	99,25
10 Amev85	102,50	102,00
11 Amev 86	93,90	93,90
10½ Amro 86	97,25	97,25
10 Amro 87	95,00	95,00
5¾ Amro 86	89,50	89,50
Amro Bank wr	4,80e	4,80e
Amro zw 86	74,10	74,10
9 BMH ecu 85-92	97,10	97,10
7 BMH 87	95,75	95,75
10⅛EEG-ecu 84	99,25	99,25
9¾EIB-ecu 85	97,00	97,00
12½ HlAirl.F	98,45	98,70
11¼ NGU 83	100,00	100,00
2¼NMB Pb.86	83,75	84,25
NMB Postb.war.	47,00	47,50
8¾ Phil. 86	96,50	96,50
11 Rabo 83	100,75	100,75
9 Rabo 85	96,75	96,75
7 Rabo 84	97,50	97,50

Binnenland (niet officieel genoteerd)		
Bobel	4,50	4,50
Bredero aand.	18,80	18,80
Bredero cert.	18,30	18,30
11 Bredero	17,00	–
ICA Holding	12,00a	11,50a
Klene's	1170,00	1170,00
LTV Corp.	1,20	1,10

Parallelmarkt		
Alanheri	22,60	22,60
Berghuizer	41,50e	41,70
Besouw Van c.	67,20	67,10
Biogrond Bel.	10,20	10,20
CBI Barin Oc.yen	1740,00	–
Comm.Obl.F.1	96,80	96,80
Comm.Obl.F.2	96,50	96,50
Comm.Obl.F.3	96,90	96,80
De Drie Electr.	22,50	22,50
Dico Intern.	106,00	106,00b
DOCdata	14,10	14,10
Ehco-KLM Kl.	35,70	35,30
E&L Belegg.1	64,00	63,50
E&L Belegg.2	69,30	69,10
E&L Belegg.3	73,50	73,30
Free Rec.Sh.	34,00	33,80
Geld.Pap.c.	78,80	78,00
Gouda Vuurv c	106,00	106,00
Groenendijk	39,80	39,80
Grontmij c.	210,00	211,00
HCA Holding	57,60	57,30
Helvoet Holding	53,50	52,00
Hes Beheer	238,00	236,00
Highl.Devel.	14,70	–
Homburg cert	3,50	3,55
Interview Eur.	4,40	4,40
Inv. Mij Ned.	46,80	46,80
Kuehne+Heitz	40,50	40,50
LCI Comp.Gr.	15,10	14,80
Melle	259,00	255,50
Nedcon Groep	29,50	29,60
Nedschroef	124,00	123,60
Neways Elec.	7,50	7,60
pan pacific	11,50	11,00a
Pie Med.	10,90	11,00
Simac Tech.	15,10	15,70
Sligro Beh.	62,00	62,00
VHS Onr. Goed	10,30	10,30
Weweler	49,80	47,50

OPTIEBEURS

	serie		omzet	v.k.	s.k.
ah	c jan	135,00	210	5,70a	5,00
ah	p jan	125,00	217	4,20	4,00
dsm	p okt	90,00	283	2,00	2,40
els	p okt	80,00	237	2,90	3,70
eoe	c sep	240,00	605	5,50	3,40
eoe	c sep	245,00	535	2,40	1,50
eoe	c sep	250,00	501	0,90	0,30
eoe	c sep	255,00	192	0,30	0,10
eoe	c okt	245,00	415	7,30	7,00
eoe	c okt	250,00	273	5,50	4,50
eoe	c jan	250,00	215	12,30	11,50
eoe	p sep	235,00	399	0,70	0,70
eoe	p sep	240,00	895	1,60	1,80
eoe	p sep	245,00	1024	3,50	4,10
eoe	p sep	250,00	246	6,80	8,50a
eoe	p okt	220,00	299	1,90	2,50
eoe	p okt	235,00	453	4,90	5,50a
eoe	p okt	240,00	253	7,00	7,10
eoe	p okt	245,00	192	8,50a	9,00
eoe	p okt	250,00	248	10,30	12,00
eoe	p jan	220,00	1234	5,90	6,00
eoe	p jan	270,00	309	29,00	29,50
goud	c nov	440,00	260	2,90	3,40
gist	p jan	25,00	250	2,00a	2,00
hein	p okt	120,00	224	4,30	5,00
hoog	p okt	60,00	544	3,10	3,80
hoog	p jan	60,00	215	5,00	5,50
klm	c o91	40,00	220	0,90	0,70
klm	c o93	35,00	188	3,90	3,60
nmb	p jan	47,50	300	7,50	7,40
natn	c j92	70,00	219	3,50	3,50
phil	c okt	25,00	372	0,60	0,50
phil	c apr	25,00	203	2,70a	2,30
phil	c o93	30,00	586	5,20	5,20
phil	p okt	25,00	1226	1,70	1,70
phil	p o93	30,00	438	7,80	7,80
olie	c jan	140,00	185	9,20b	9,50b
olie	c jan	145,00	213	6,20b	6,70
olie	c jan	150,00	334	4,20	4,30b
olie	c jan	160,00	259	1,50b	1,90
olie	c apr	140,00	315	12,20a	12,80
olie	p jan	135,00	350	2,10	1,90
olie	p jan	140,00	227	3,90	3,50
olie	p apr	140,00	217	5,50a	4,50
unil	c okt	145,00	299	2,50	2,20
unil	c okt	150,00	362	1,20	1,10
unil	p okt	140,00	299	3,00	3,60
xmi	p sep	500,00	500	0,12	1/00a
xmi	p sep	510,00	510	1/05	2/00a

a=laten	g=bieden+ex-div.
b=bieden	h=laten+ex-div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Onderstaande bedrijven realiseerden de „Royal Suite" in de Peppermill te Heerlen:

AANNEMERSBEDRIJF
Dumoulin Xhonneux

Westhoek 7, 6286 BS Nijswiller,
tel. 04451-2229 b.g.g. 1431

Veel succes met uw vernieuwde zaak.

vier x vier
projektinrichting

Industrielaan 8
5721 BC Asten
04936-1110

Proficiat Limburg met deze aanwinst!

Ontwerp en uitvoering werd verzorgd door vier x vier projektinrichting, inrichter bij uitstek voor de horeca.

Dank aan de directie van „The Peppermill" voor het in ons gestelde vertrouwen.

BAVARIA BV

Ook hier zijn de geluidsinstallatie en speelautomaten van

Super Game

Het gehele staalwerk werd geleverd en geplaatst door

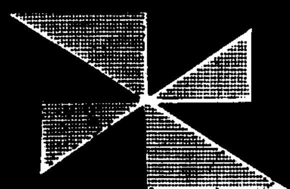
HOENEN STAAL BV

Handelsweg 4
6163 AJ Geleen
Telefoon (04490) 46541
Telefax (04490) 55656

Wij danken de direktie van de Peppermill voor het in ons gestelde vertrouwen en wensen hun veel succes.

De

Peppermill Heerlen

Beitel 90, Heerlen, telefoon 045-417890.

bestaat morgen
10 jaar

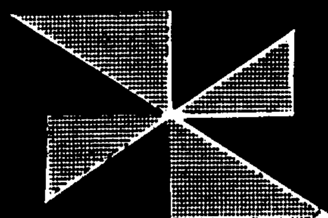
En tevens openen wij de "ROYAL SUITE"
een nieuw danscafé voor de 30-plussers, met aparte ingang en gelegenheid om een lekkere hap te eten aan onze grill-bar.

Voor u treden morgen op:

Benny Neyman
Beppy Kraft
Joe Paris
Trio Kwatsch en Tony

Wij stellen morgen 20 september uw bezoek vanaf 19.00 uur in onze zaak zeer op prijs.
Van harte uitnodigend: Jules Otten - Frans Raeven

Peppermill Heerlen

* Discotheek I
* Discotheek II
* 2 etages
* zwembad
* bruin café
* cocktailbar
* danscafé Royal Suite met grill-bar
* snackbar
* bewaakte parkeerplaats ca. 700 auto's

Veel succes wenst u
Laurentius Expresso Service
Berg a/d Maas. Tel. 04490-31539

KRILL
electro b.v.
akerstraat 126 - 6466 HN kerkrade - telefoon 045-413024

vriendelijk en betrouwbaar

Het gehele stoffeerderswerk werd uitgevoerd door

Hub. Heussen
MEUBEL- EN WONINGSTOFFEERDERIJ
Koestraat 31 - Tel. 045-457002 - Kerkrade

Komplete woninginrichting, meubelstoffeerderij

Veel succes met uw geheel vernieuwde zaak

De gehele verlichting werd aangelegd door:

LICHT EN GELUID
JARCO

Wij feliciteren de heren Otten en Raeven

Fr. Erenslaan 16 - 6371 GV Landgraaf - (045)317974

TECHNISCH TEKENBURO HUITS
Stationsstraat 19a
tel. 04408-3017
6247 BJ Gronsveld
fax. 04408-2585

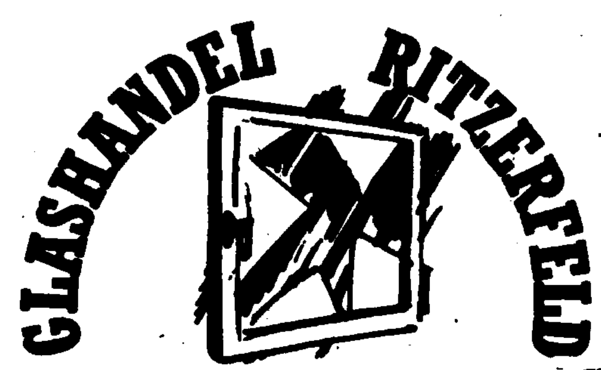
Peppermill succes!

Ook hier verzorgde ons buro de konstruktieve gegevens voor de beton- en staalkonstruktie

---

Aannemers- en Timmerbedrijf
Hub Haagen
Irmstraat 43
Simpelveld
Tel. 045-441360

wensen u veel succes!

24-UURS DIENST
452250
Pancratiusstr. 41a
KERKRADE

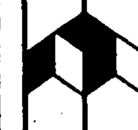
LEVERING VAN ALLE SOORTEN GLAS

TECHNISCH BURO **SORA**

* ★ Sanitair
* ★ Verwarming
* ★ Dakwerken
* ★ Gas en water
* ★ Complete badkamerinrichtingen
* ★ Ontstopping en rioolwerken

het hellende dak

ERKEND INSTALLATEUR

045 - 41 24 42
Oude Maar 53 - Kerkrade

Ook hier installeerden wij de hete-luchtverwarming

Bemelmans Jongen bv

Risseweg 30, 6004 RM Weert
Tel. 04950-38755, fax. 04950-38225

Uw horeca-leverancier voor:
- **hete-luchtverwarming**
- **luchtfiltratie**
- **mechanische ventilatie**
- **airconditioning**

Anita Witzier in 'Veroni-TV Games USA'. (Nederland 2 – 19.25 uur)

Nederland 1

.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
.00 **Amazonia.** Canadese documentaire over de ontbossing van de regenwouden.
.45 **4-Wheel drive onder Portugese zon.** Documentaire over een groepsreis voor gelovige jongeren.
.15 **Ronduit mzuiek.** Gospelsongs.
.35 **Tom Sawyer.** Jeugdserie. Afl. 36.
.00 **(TT)Kop en staart.** Kinderprogramma.
.14 **(TT)Het gebeurde in... een Engelse gevangenis.** Verhaal. Verteller: Wim de Knijff. (herh.).
.30 **●●Journaal.**
.40 **Tijdsein 1.** Actualiteitenubriek.
18.05 **Our house.** Amerikaanse serie. Afl.: Nooit te oud. Molly voelt zich buitengesloten als iedereen verliefd lijkt te worden. Zelfs Gus heeft een afspraakje.
19.00 **●●Journaal.**
19.20 **Ronduit radar.** Verslag van het Christian Artisis kunstenaars-festival in Dalfsen.
19.53 **Sandy, een gewoon meisje.** Engelse documentaire over een meisje dat op 3-jarige leeftijd gehandicapt werd.
20.25 **Geen brug te lang.** Documentaire over de militaire genie-opleiding in Vught.
21.20 **Esther Tims in Maleisië.** Muziekspecial rond de Nederlandse gospelzangeres Esther Tims.
21.55 **Tijdsein.** Actualiteiten en achtergronden.
22.30 **Aartsvaders.** Serie over de stamvaders van de Israëlieten. Afl.: De beste jaren.
23.00 **●●Journaal.**
23.10-23.40 **Gevluchte Indianen.** Programma over Surinaamse vluchtelingen in Frans Guyana.

Nederland 2

13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
VERONICA
17.00 **Adventures in diving.** Natuurfilmserie. Afl.: De pijlstaartrog.
17.25 **The edge and beyond.** Magazine met spectaculaire sporten.
17.35 **Club Veronica compleet - Aruba.** Special over Aruba.
18.15 **●●Countdown special.** Afscheid van een mooie zomer, muziekprogramma.
19.00 **(TT)Reis om de wereld.** 2-delig verslag van 5 reizen om de wereld in 30 dagen en de voorbereidingen hiervoor.
19.25 **Veronica TV Games USA.** Verslag van de Disneyland Games in Anaheim, Californië.
20.00 **(TT+●●)Journaal.**
20.27 **Crime Story.** Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Huiswaarts. In Mexico zijn Mike en zijn team ontboden bij Sarmiento. Deze kan zowel voor Torello als Luca sympathie opbrengen. Maar zijn eigen doelstellingen liggen nu eenmaal dichter bij die van Luca.
21.25 **Nieuwslijn.** Actualiteitenrubriek.
22.00 **Twilight zone.** Serie mysterieuze verhalen. Afl.: Gered door de piano. Een pianist is ten onrechte veroordeeld voor een moord. Hij ontsnapt aan de realiteit door op een ongewone piano te spelen.
22.30 **(TT)Parallax.** Het verhaal: De wonderdokter, film van Jan Dorresteijn. Afl. 3. De verdediger draagt heel wat argumenten aan om aan te tonen dat de paranormale geneeswijze van Verheul al duizenden jaren met succes wordt beoefend. Het onderzoek: paranormale genezers, serie, portretten van paranormale genezers. Vandaag: Geert van Rooyen en Antonio Padua.
23.20 **Pin up club.** Erotisch magazine.
23.50-23.55 **●●Journaal.**

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
09.30 **Het Nederlandse landschap.** Afl. 5 t/m 7.
11.30-12.00 **Lief en leed.** Afl. 1.
13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.50 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
18.00 **De zee in het midden.** Natuurdocumentaire serie. Afl. 3: De rand van water.
18.26 **Barbapapa.** Tekenfilmserie.
18.30 **Sesamstraat.**
18.45 **(TT)Jeugdjournaal.**
18.55 **(TT)Het klokhuis.**
19.10 **Van gewest tot gewest.** Regionaal magazine. Onderwerpen: 1. Blindeninstituut Amsterdam (Polygoon). 2. De Slagersleerlingen (herh.). 3. Mimegroep Suver Nuver. 4. Kleiwinning Noord-Limburg ter discussie.
19.54 **P.P.** Uitzending van het CDA.
20.00 **●●Journaal.**
20.20 **Meer dan aanmoediging.** Film van het Prinses Beatrix Fonds.
20.25 **Toneel maken.** Deel 3: De ban is rond. Het Nationaal Toneel o.l.v. Franz Marijnen werkt aan Macbeth van Shakespeare. M.m.v. Josée Ruiter en Peter Tuinman. De schotse veldheer Macbeth grijpt de macht door samen met zijn vrouw Lady Macbeth de koning te vermoorden. Hij wordt een genadeloze tiran, maar voelt zich niet echt veilig.
21.20 **Keith Haring.** Lijntrekker, filmportret.
21.50 **De verhalenvertellers.** Python en Tortoise, verteld door Twins Olunyani (Nigeria).
22.00 **NOS-Laat.** Achtergrondinformatie met om 22.30 Den Haag Vandaag.
22.50 **Studio sport.** Met o.a. voebal: Leverkusen - FC Twente; Wielrennen: Parijs - Brussel.
23.35-23.40 **Nieuws** voor doven en slechthorenden.

RTL 4

05.45 **Ochtendprogramma.** Met o.a. Classique.
07.00 **Ontbijtnieuws.** Presentatie: Jan de Hoop, Marc Jacobs en Victor Deconinck.
09.00 **Ochtend- en middagprogramma.** Met o.a. Channel E, Rete Mia en Classique.
14.30 **The Edge of Night.** Tv-feuilleton.
14.55 **As the world turns.** Tv-feuilleton.
15.35 **The bold and the beautiful.** Amerikaanse serie.
16.00 **Télékids.** Met o.a. The Flintstones.
17.00 **5 Uur Show.**
18.00 **Journaal.** Presentatie: Jeroen Pauw.
18.05 **Love boat.** Amerikaanse serie.
18.55 **Prijzenslag.** Quiz.
19.30 **Journaal.** Presentatie: Jeroen Pauw en Loretta Schrijver.
19.45 **Weer.** Presentatie: John Bernard.
19.55 **Rad van fortuin.** Quiz.
20.25 **Voetbal Live-verslag.** Van de Europacup 3 wedstrijd tussen Derry City en Vitesse Arnhem, 1e helft.
21.15 **Terugblik.** 1e helft.
22.20 **Onopgeloste Mysteries.** Amerikaanse reeks misdaadverhalen.
23.20 **Nieuws.**
23.30 **Hill Street Blues.** Amerikaanse politieserie.
00.25 **Porridge.**
00.55 **Nachtprogramma.** Met o.a. Vu et Corrigé, Rete Mia en Classique.

RTL Plus

06.00 **Hallo Europa - Guten Morgen Deutschland.** Gevarieerd magazine, met elk half uur RTL aktuell.
06.05 **Reich und Schön.** (Herh.).
08.35 **Tele-Boutique.** (Herh.).
09.10 **Die Springfield Story.** (Herh.).
10.05 **Gut geht's.** (Herh.).
10.25 **Einfach Tierisch.** (Herh.).
10.50 **Sterntaler.**
11.00 **Tele-Boutique.**
11.30 **Riskant!** (Herh.).
12.00 **Der Preis ist heiss.** (Herh.).
12.30 **Klassik am Mittag.** Met het grote RTL-orkest.
13.00 **Reich und schön.**
13.25 **California Clan.**
14.10 **Die Springfield Story.**
14.55 **Reich und arm.** Afl. 11.
15.45 **RTL aktuell.**
15.48 **Netto. Ihre Wirtschaft heute.**
16.00 **Action - Neu im Kino.** Filmtips.
16.40 **Riskant!** Spelprogramma.
17.10 **Der Preis ist heiss.** Spelshow.
17.45 **Sterntaler.** Spelshow.
17.55 **RTL aktuell.**
18.00 **California Clan.** (Herh.).
18.45 **RTL aktuell.**
19.10 **Chips.** Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Die rasante Lady (1).
20.00 **Gottschalk.** Show met Thomas Gottschalk.
21.05 **Das Model und der Schnüffler.** Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Zeuge der Hinrichtung.
22.00 **Stern TV.**
22.35 **RTL aktuell.**
22.50 **Thunder II - Ein Indianer nimmt Rache.** Italiaans/Amerikaanse speelfilm uit 1985 van Larry Ludman.
00.25 **Der Schutzengel von New York.** Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Geheimoperation McCall (I+II). (herh.).
01.50-01.55 **Aerobics.**

17.25 **Blockbusters.**
17.50 **Home and away.**
18.15 **Leonytyne.**
18.40 **News and BFG Weather.**
18.55 **Entertainment BFG.**
19.05 **Cannon and Ball's Casino.**
19.45 **Coronation street.**
20.10 **The Bill.**
20.35 **Tales of the unexpected.**
21.00 **The Match.**
23.00 **News and BFG Weather Report.**
23.30 **He-Play.**
23.40-01.00 **Midweek Sports Special.**

BBC Europe

07.25 **Today's Viewing.**
07.30 **Breakfast News.**
10.00 **News and Weather.**
10.05 **Play Golf.**
10.30 **Liberal Democrat Conference.**
11.00 **News and Weather.**
11.30 **Playdays.**
11.55 **Five to Eleven.**
12.00 **News and Weather.**
12.05 **Liberal Democratic Conference.**
13.00 **News and European Weather.**
14.00 **One o'clock News.**
14.30 **Around Scotland: Hi-Tech Hunters.**
15.00 **News and Weather.**
15.15 **Six Faces of Royalty.**
15.40 **Liberal Democrat Conference.**
16.05 **Gardeners' Direct Line.**
16.35 **Fingermouse.**
16.50 **Two by Two.**
17.10 **Quack Chat Show.**
17.35 **Hartbeat.**
18.00 **Newsround.**
18.10 **Four Square.**
18.35 **Country File.**
19.00 **Six o'clock News.**
19.30 **Newsroom South East.**
20.00 **Wogan.**
20.40 **Liberal Democrat '90.**
21.00 **Bergerac.**
21.50 **Points of view.**
22.00 **Nine O'clock News.**
22.30 **Portrait of a Marriage.**
23.25 **Inside Story: The Confession.**
00.15 **The Late Show.**
00.55 **Weatherview.**
01.00-01.05 **Thursday's Viewing.**

Duitsland 1

9.00 **Heute.**
9.03 **Dallas.** Amerikaanse serie. Afl.: Der vierte Sohn.
9.45 **Fit und frisch.** Gymnastiek. Afl. 9.
0.00 **Heute.**
0.03 **øøWunderbarer Planet.** Japanse documentaire serie. Afl. 5: Gebirge türmen sich auf.
0.50 **Hundert Meisterwerke.** Vandaag: Die Judenbraut, van Rembrandt.
1.00 **Heute.**
1.03 **Auf Wiedersehen Franziska!** Duitse speelfilm uit 1957 van Wolfgang Liebeneier. (herh.).
2.45 **Umschau.**
2.55 **Persoverzicht.**
3.05 **ZDF-Mittagsmagazin.** Met Heute-nachrichten.
3.45 **Wirtschafts-Telegramm.**
4.00 **Tagesschau.**
4.02 **Sesamstrasse.** Kinderprogramma.
4.30 **Es war einmal... das Leben.** Tekenfilmserie over het menselijk lichaam. Afl. 12: Ich seh' etwas oder Das Auge.
4.55 **Philipp.** Kinderprogramma. Afl.: Ein Wintermärchen.
5.00 **Tagesschau.**
5.03 **øøSolange es gut geht.** 13-delige serie. Afl.: Theater.
5.30 **Traumberufe.** 6-delige serie over vrouwen in glamour-beroepen. Afl. 2: Evi Lausmann: Piloot.
16.00 **Tagesschau.**
16.03 **Das Recht zu lieben.** Braziliaanse serie naar een roman van Janete Clair.
16.30 **Der Feind.** 6-delige serie naar het boek van Robert Westall. Afl. 4.
17.00 **Zum jüdische Neujahrsfest.** Door rabbijn Joel Berger.
17.15 **Tagesschau.**
17.25 **Trickparade.** Tekenfilms.
17.35 **Auftrag für Sir Jack.** Serie. Afl.: Heisse Ware auf Eis.
18.30 **Hier und Heute.** Actualiteiten.
18.52 **Moselbrück.** Serie. Afl.: Die Hochzeit.
19.58 **Programma-overzicht.**
20.00 **øøTagesschau.**
20.10 **øøARD-Sport extra.** Voetbal.
22.30 **Tagesthemen.** Actualiteiten.
23.00 **Im Brennpunkt.**
23.30 **Auf verwachsenen Pfaden.** Pianomuziek van Janacek.
00.00 **Tagesschau.**
00.05-00.10 **Nachtgedanken.** Beschouwing door Hans Joachim Kulenkampff.

Duitsland 2

09.00 **Gezamenlijk programma ARD/ZDF.**
13.45 **Zeugen des Jahrhunderts.** Yehudi Mehudin in gesprek met Hans Bünte. (herh.).
14.30 **Ventilator - Liebe am Nachmittag.** Jane bleibt Jane, Duitse speelfilm uit 1977 van Walter Bockmayer en Rolf Bührmann. (herh.).
15.55 **Programma-overzicht.**
16.00 **Heute.**
16.03 **Jim Hensons Muppet-Babies.** Tekenfilmserie. Afl.: In 80 Tagen um's Kinderzimmer.
16.20 **Logo.** Jeugdjournaal.
16.30 **Zigarettendiebe.** Afl. uit de serie Bettkanten-Geschichten. (herh.).
17.00 **Heute.** Aansl.: Aus den Ländern.
17.15 **●●Tele-Illustrierte.** Gevarieerd magazine.
17.50 **øøDie Schwarzwaldklinik.** Serie. Afl.: Carola will nach oben.
18.10 **●●Lotto-trekking.**
18.25 **øøDie Schwarzwaldklinik.** Vervolg.

● Miou-Miou in 'Die Vorleserin'. (Duitsland 2 – 22.40 uur)

18.58 **Programma-overzicht.**
19.00 **Heute.**
19.30 **●●Die volkstümliche Hitparade im ZDF.**
20.15 **Kennzeichen D.** Duitse actualiteiten.
21.00 **Der Nachtfalke.** Amerikaanse serie. Afl.: Annie Driscolls Geheimnis.
21.45 **Heute-Journal.**
22.10 **Kontext.** Von der Kanzel ins Kabinett, reportage over geestelijken die de politiek in gaan.
22.40 **Filmfest am Mittwoch.** Die Vorleserin, Franse speelfilm uit 1988 van Michel Deville. De mooie jonge Constance leest haar vriend in bed verhaaltjes voor. In haar fantasie verbeeldt zij zich Marie te zijn. Marie is de heldin van de roman, die met het voorlezen van erotische vertellingen de kost verdient.
00.15 **Heute.**

Duitsland 3 West

08.55 **Seniorengymnastik.** Afl. 7.
09.10 **Schooltelevisie.**
09.40 **Telekolleg II zum Kennenlernen.** Datenverwerking. (herh.).
10.10 **Schooltelevisie.**
11.25 **Monitor.**
12.10 **Monitor im Kreuzfeuer.** (Herh.).
16.05 **Teletekst-overzicht.**
16.30 **Schooltelevisie.**
17.30 **Telekolleg II zum Kennenlernen.** Psychologie.
18.00 **Sesamstrasse.** Kleuterprogramma.
18.30 **Der Abend in West 3.** Programma-overzicht.
18.33 **Die Sklavin Isaura.** Braziliaanse serie naar de roman van Bernardo Guimaraes. Afl. 28.
19.00 **Aktuelle Stunde.** Regionaal magazine met nieuws en sport. (19.43-19.58 Raamprogramma's van de regionale studio's).
20.00 **Mittwochs um 8.**
21.00 **West 3 aktuell.**
21.45 **Wissenschaftshow.** Computerzukunft? - Chancen und Risken, over het perfectioneren en aanpassen van computers aan het menselijk brein.
22.30 **Rückblende.** Vor 20 Jahren gestorben: Jimi Hendrix und Janis Joplin, over deze in 1970 overleden rockⁿ en bluesidolen.
22.45 **Die Machinerie.** Franse speelfilm uit 1977 van Paul Vecchiali. (herh.). De 30-jarige arbeider Pierre Lentier heeft een 8-jarig meisje vermoord en wordt daarvoor ter dood veroordeeld. Hoe is hij tot deze daad gekomen en welke achtergronden spelen mee?
00.20 **Laatste nieuws.** Aansl.: Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

08.15 **Tele-Gymnastik.** Les 13.
08.30 **Telekolleg II zum Kennenlernen.** Voorlichtingsprogramma over het cursus-aanbod van Telekolleg II. Vandaag: Psychologie.
09.00-10.35 **Schooltelevisie.**
15.45 **Monitor.** Actuele reportages. (Herh.).
16.30 **Die digitale Brille.** Afl. uit de serie Beiträge zur informationstechnischen Grundbildung.
17.00 **Schulfernsehen im Unterricht.** Afl. 3. uit de serie Umgang mit dem Schulfernsehen.
17.30 **Telekolleg II zum Kennenlernen.** Voorlichtingsprogramma over het cursus-aanbod van Telekolleg II. Vandaag: Psychologie.
18.00 **Sesamstrasse.**
18.29 **Matt und Jenny.** Abenteuer im Ahornland, Canada 1850. serie. Afl.: Matt verliebt sich.
18.52 **Philipp.** Kinderserie. Afl.: Der Fleck muss weg. (herh.).
18.56 **Das Sandmännchen.**
19.00 **Abendschau Blick ins Land.**
19.30 **Schlaglicht.** Thema van de week.
20.00 **Wenn der Vater mit dem Sohne.** Serie. Afl. 10: Der Urlaub. (herh.).
21.00 **Südwest aktuell.** Neues um Neun.
21.15 **Fragezeichen.** Goodbye G.I., documentaire over de terugtrekking van de Amerikaanse troepen en de economische gevolgen hiervan.
22.15 **90 Tage.** Canadese speelfilm uit 1985 van Giles Walker. Alex wordt door zowel zijn vrouw als zijn vriendin eruit gegooid en ook zijn vriend Blue ziet hem op dat moment liever gaan als komen. Alex verdrinkt zijn zorgen in een bar, alwaar een aantrekkelijke vrouw avances maakt. Echter niet zonder bijbedoelingen, zoals zal blijken.
23.50 **Laatste nieuws.**

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT.1. **08.30** SAT.1 Blick. **08.35** Nachbarn. **09.00** SAT.1 Blick. **09.05** Carson & Carson. **09.50** Teletip Haushalt. Aansl. Horoskop. **10.00** SAT.1 Blick. **10.05** SAT.1 - Teleshop. **10.30** Die weisse Dämmerung. Amerikaanse speelfilm uit 1974 van Philip Kaufmann. Aansl. Tekenfilm. **12.15** Glücksrad. **13.00** Tele-Börse. **14.00** Programma-overzicht. **14.05** Der Wind in den Weiden. **14.30** Teletip Gesundheid. Aansl. Horoskop. **14.40** Carson & Carson. Afl.: Die Hochzeit. **15.30** Verliebt in eine Hexe. **15.55** SAT.1 Teleshop. **16.05** Verrückter Wilder Westen. **17.00** SAT.1 Blick. **17.10** Nachbarn. Afl.: Das Kuckucksei. **17.35** Teletip Tier. **17.45** Programma-overzicht. **17.50** Planet der Affen. Amerikaanse sf-serie uit 1974 van Bernard Mc Eveety. **18.45** SAT.1 Blick. Aansl. SAT.1 Wetter. **19.05** Glücksrad. **19.50** SAT.1 Wetter. Aansl. SAT.1 Blick. **20.00** Mike Hammer. Afl.: Sein letzter Wille. **20.55** SAT. 1 Blick. **21.00** Auf Wiedersehn, bis Montag. Frans/Canadese speelfilm uit 1979 van Maurice Dugowson. **22.50** SAT.1 Blick. **23.00** Barquero. Amerikaanse western uit 1969 van Gordon Douglas. **00.40** Mike Hamer. **01.30-01.40** Programmaoverzicht.

SSVC

13.00 **Rod, Jane and Freddy.**
13.15 **Playdays.**
13.35 **Neighbours.**
14.00 **News and Weather.**
14.25 **Daytime Green.**
14.50 **Highway to Heaven.**
15.35 **Countdown.**
16.00 **Children's SSVC.**
16.30 **The Movie Game.**
17.00 **Hartbeat.** Nieuwe serie.

Eurosport

06.00 World review. **06.30** International Business report. **07.00** The D.J. Kat Show. **09.30** Eurobics, aerobics. **10.00** Eurosportnieuws. **11.00** W.K. volleybal voor dames vanuit China, finale. **13.00** Autosport: Britse kampioenschappen voor tourwagens. **13.30** Autosport: Britse F3000. **14.00** PGA Golf. **15.00** Zeilwedstrijden vanuit Kiel. **16.00** Paardesport: Nations Cup vanuit Lanaken. **17.00** Tennis: Europese jeugdkampioenschappen voor jongens, samenvatting. **18.30** World jet ski tour. **19.00** Eurosportnieuws. **20.00** Hockey: Three Nations Cup voor heren, live vanuit Preston, Engeland. **22.00** Boksen. **23.00** International motorsport. **00.00** Voetbal: UEFA Cup. **01.00-02.00** Eurosportnieuws.

Super Channel

07.00 Daybreak. **08.30** Hello Austria, Hello Vienna. **09.00** The Mix. **16.00** Hotline. **17.00** On the air. **18.30** Blue Night. **19.30** World News and Goodyear Weather Report. **19.45** Time Warp. **20.00** The Mix. **21.00** Russia eleven. **21.30** Financial Times business weekly. **22.00** World News and Goodyear Weather Report. **22.15** Inside view. **22.45** Newslook Asia. **23.15** Russia eleven. **23.45** Financial Times business weekly. **00.15** World News and Goodyear Weather Report. **00.30** The Mix. **01.30** Time Warp. **01.45** The mix.

MTV

07.00 Awake on the wildside. **10.00** MTV at the movies. **10.30** VJ Paul King. **14.00** VJ Maiken Wexo. **16.00** Yo! MTV raps. **16.30** Club MTV. **17.00** MTV's Coca Cola Report. **17.15** MTV News Round-up. **17.30** MTV prime. **18.30** MTV's Greatest Hits. **19.30** MTV at the Movies. **20.00** VJ Ray Cokes. **23.00** Saturday night live. **23.30** MTV's Coco Cola Report. **23.45** MTV News Round-up. **00.00** MTV's greatest hits. **01.00** VJ Maiken Wexo. **03.00-07.00** Night videos.

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

Kabel- en CAI-abonnees:
voor kanalen zie schema exploitant

■ = zwart/wit programma
●● = stereo geluidsweergave
øø = tweetalig bij stereo-app.
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5, 26 29, 46, 5l, 53 en 57
Nederland 2: 31, 33, 35, 49, 54, 56 en 60
Nederland 3: 23, 32, 34 43, 48, 52 en 59
RTL Veronique: satelliet
Duitsland 1: 9, 12, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37
Duitsland 3 (WDF): 39, 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40, 55 en 56
België/TV 1: 10 en 44
België/TV 2: 25 en 47
België/RTBF 1: 3 en 8
België/Télé 2: 28 en 42
RTL Plus: 7, 26, 36, 46 en satelliet
Sat 1: satelliet
MTV Europe: satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
Sky Channel: satelliet
Super Channel: satelliet
TV 5: satelliet
LD-TV: Heerlen 59, Kerkrade 64

RADIO

Radio 1: 95,3 en 100,3 mHz; 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92,1 en 88,2 mHz (van 21.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103,9 en 90,9 mHz
Radio 4: 98,7 en 94,5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95,3 en 100,3 mHz
BRT 2: 555 m (540 kHz), FM 22, 36 en 39 (93,7-97,5 en 97,9 mHz)
Belg. Rundfunk: FM 5, 26 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 5.30-19.00) - FM 6 en 33 (88,9 en 97 mHz) - KG 49,26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93,9 en 91,9 mHz

België/TV 1

16.00 **Samson.** Samson en Gert beleven dolle avonturen en presenteren de tekenfilms: Musti, Tom en Tina, Maple Town, Smurfen, Boes en Bommel. Items: De kangoeroe, de jarige en de brieven.
17.30 **Het Capitool.** Amerikaanse serie. Afl. 57. Clarissa beschuldigt Myrna ervan Tylers politieke toekomst te willen dwarsbomen.
17.55 **Nieuws.**
18.00 **Tik tak.** Animatieserie. Afl. 112.
18.05 **Plons.** Afl.: Plons en de klapperbloemen.
18.10 **TV-Tam Tam.** Vandaag: Natuur: Moeder aarde.
18.35 **Storybook international.** Twaalf volksverhalen uit alle hoeken van de wereld. Afl. 12 (slot): The peddlar's dream.
19.00 **Buren.** Australische serie. Afl. 418. Lucy geeft Mike de schuld van Basils dood. Des krijgt verdachte telefoontjes. Mike heeft een plan om Lucy op te monteren.
19.25 **Mededelingen en programma-overzicht.**
19.30 **Nieuws.**
20.00 **Tatort.** Duitse politieserie. Vandaag: Verwacht je aan het ergste. De moord op het hoofd van een computercentrum brengt commissaris Trimmel op het spoor van een handel in donororganen.
21.35 **Wikken en wegen.** Maandelijks consumentenmagazine. Vandaag: Gevaar voor brand met frituurketels; Electro-therapie: een peperduur nepmiddel als het aan de deur verkocht wordt; Hoe bewaar ik op een gezonde manier mijn zomerkleur?; Hoe goed of hoe slecht is mijn woning verzekerd?
22.25 **Kunst-zaken.**
22.30 **Vandaag.**
22.50 **Glasgow 1990.** Portret van de culturele hoofdstad van Europa en hoe deze stad het economisch faillissement wil bestrijden met een artistieke heropbloei.
23.50-23.55 **Coda.** De glimlach van de Mona Lisa, van Kurt Tuscholsky in een vertaling van Joris van Parijs.

● Ethan Wayne in 'Mooi en Meedogenloos'. (België/TV 2 – 18.35 uur)

België/TV 2

16.00-17.30 **Wielrennen.** Parijs - Brussel. Commentaar: Mark Vanlombeek en Mark Uytterhoeven.
18.30 **Nieuwskrant.**
18.35 **Mooi en meedogenloos.** Amerikaanse serie. Afl. 13.
19.00 **Festivals of the world.** 12-delige Australische documentaire serie. Deel 11: Marokko.
19.25 **Mededelingen en programma-overzicht.**
19.30 **Journaal.**
20.00-23.00 **Sportavond.** Met veel aandacht voor Europees bekervoetbal. Aansl.: Verkeerstip: Voor onze kinderen.

België/RTBF 1

14.30 Vacaturebank. **14.55** La guerre des Tuques, Canadese speelfilm uit 1984 van André Melancon. **16.25** Clip à La Une. **16.30** Nouba nouba, gevarieerd kinderprogramma met de tekenfilms Caliméro en Marianne. **17.15** Jeu des étoiles, spelprogramma. **17.20** Génies en herbe, spelprogramma. **17.55** Docteur Doogie, 26-delige serie. Afl.: Appendicite blues. **18.25** Weerbericht. **18.30** Le dix-huit trente, nieuws. **18.40** Marmots, spelprogramma. **19.00** Ce soir, actualiteiten. **19.20** Jeu des étoiles, spelprogramma. **19.30** Journaal en weerbericht. **20.05** C'est à voir, reportages. Vandaag: Naturisme, een manier van leven; Back in USSR. **21.10** Les copains d'alors d'Antoinette Spaak, herinneringen aan de schooltijd van Antoinette Spaak. **22.10** Coup de film, filmrubriek. **22.25** Dites-moi. Michèle Cédric in gesprek met Michel Graindorge. **23.30** Contacts, verkeerstips. **23.40** Paardenkoersen, weerbericht en laatste nieuws. **00.00** Bourse, beursberichten. **00.05-00.15** La pensée et les hommes, filosofisch magazine.

België/Télé 21

15.15 Schooltelevisie. **17.30** Jimi Hendrix à Monterey. (herh.). **18.20** Clips. **18.30** La pensée et les hommes: Madame Palantine, interview van Georges van Hout met Kirk van der Cruysse, auteur. **19.00** Radio 21. **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. **20.00** Challenge, sportmagazine. **22.00** Laatste nieuws en weerbericht. **22.30-23.00** Opéra, operamagazine.

TV5

16.05 TV5 infos. **16.15** Ex-Libris. **17.15** Regards de femme. **17.45** Quand c'est bon. **18.00** Montagne. **18.30** Des Chiffres et des Lettres. **18.50** Francofolies. **19.00** Flash Info TV5. **19.15** Clin d'oeil. **19.30** Le 19/20. **20.00** Temps Présent. **21.00** Journal Télévisé et Météo. **21.35** L'Heure du Théâtre. **00.45-00.55** Flash Infos TV5.

radio

Radio 1

Elk heel uur nws. 7.07 Radio I woensdageditie. (7.30, 12.30 Nws.). 12.55 Meded. t.b.v. land- en tuinbouw. 13.10 Aktua. 13.32 Journalistenforum. 14.07 Klantenservice. 16.05 Tijdsein (17.30 Nws). 18.45 Waar waren we ook alweer. 18.57 Metterdaad. 19.03 Hobbyscoop. 19.30 Akkoord. 20.03 Langs de lijn. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Volgspot. 1.02 Romance. 2.02 Clair-obscur. 4.02 Nachtexpress. 6.02-7.00 Vandaag... donderdag.

Radio 2

Elk heel uur nws. 7.04 Ook goeiemorgen. 9.04 Muziek terwijl u werkt. 11.04 Elsemiek. 12.04 Will wil wel. 14.04 Terug in de tijd. 15.04 Nederland muziekland. 17.04 Hier en nu. 18.04 De wereld zingt Gods lof. 18.53 Moment. 19.03 Water en vuur. 20.03 Vocaal. 20.30 Bulletin. 21.00-07.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nws. Praise in the morning. 7.04 Ronduit music-time. 9.04 Vrouw zijn op drie. 10.04 Jan en alleman. 11.04 Country trail. 12.04 GospelHolland. Nozems-a-gogo. 16.04 Mundial. 17.04 Ronflonflon met Jacques Plafond. 18.04 De avondspits. 19.03 Krapuul de lux. 20.03 La stampa. 22.03-24.00 Stompin'.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Preludium. 7.53 Het levende woord. 8.00 Nws. 8.02 Platennieuws door Frank Schoonhoven. 8.45 Te Deum Laudamus. Frans Liszt Kamerork. met sopraan, fluit en orgel. 9.15 Onder de hoogtezon. 10.00 Kamermuziek uit de barok. 10.30 Orfeo ed Euridice, opera van Haydn. Leden van Groot Omroepkoor en Radio Kamerork. o.l.v. Dieter Rossberg m.m.v. solisten. 12.40 Promenade: Wiener Philharmoniker. 13.00 Nws. 13.02 Lunchconcert. 14.00 Songs of praise. 14.30 In de kaart gespeeld. 16.15 Jacco's keus. 17.15 Jazzpodium. 18.00 Nws. 18.02 CeDéa - zomereditie. 20.00 Nws. 20.02 Digitale opnamen van werken van Ludwig van Beethoven. 21.30 Voorbij de tijd: 1906. 22.30-24.00 Voor het stil wordt en wat later.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepv.- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Het onbewoonbaar verklaarde dorp. 10.00 Oud plaatwerk met Herman Emmink. 11.00 De duvel is oud. 12.00 Nws. 12.05 Het oog van de naald. 12.30 De spiegel. 13.00 Nws. 13.10 Wereldwijzer. 14.00 Wereldritme. 15.00 Meer over minder. 16.00 Schlagerfestival. 17.00 Dierenmanieren. 17.40 Basicode 3-magazine. 17.55 Meded. en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Kinderforum. 18.20 Uitzending van het GVP. 18.30 Perspectief. 19.00 Progr. voor allochtonen. 20.30-21.00 Het andere Europa.

Omroep Limburg

7.07 Ochtendmagazine. Limburg Aktueel, gast van de dag en muziek. 9.02, 10.02 en 11.02 Kort Nieuws. 12.05 Middagmagazine. Limburg Aktueel, de Buren, agenda en muziek. 14.02, 15.02 en 16.02 Kort Nieuws. 17.02 Regionaal Weerbericht. 17.05 Limburg Aktueel. (editie Noord en Zuid). 17.25 De ronde van Limburg. Doorpraten over aktuele kwesties.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Het goeie been. Lichte muziek en de juiste tijd 8.00 Nieuws 8.10 Koffers & Co. Amusement met reiservaringen, -correspondenties, -advertenties en zo verder... 10.00 Nieuws 10.03 Het schurend scharniertje. 10.08 Zijn er nog vragen? 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Made in Germany. Amusementsmuziek uit Duitsland. 14.00 Canapé. Een charmante blik op onszelf. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Rijswijckfoon. Telefonisch verzoekplatenprogramma. 20.00 Levensstijl. Met het accent op lifestyle-onderwerpen. 22.00 Nieuws 22.05 Jazzkaffee. 23.30 Nachtradio.

België/BRF

6.35 Radiofrüstück, Spiel 'Glückstreffer'. 7.15 Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.30 Für die Kranken. 9.10 Musikexpreß. 10.00 Gut Aufgelegt. 12.00 Musik bei Tisch. 12.15 Veranstaltungskalender. 13.00 Frischauf. 14.05 Musikzeit Heute: Lieder, Chansons & Folk. 15.00 Nachmittagsstudio 16.05-18.00 BRF-International. 18.10 BRF-Aktuell. 18.40-20.05 Orgel- und Chormusik.

Luxemburg/RTL

4.00 Musik. 5.30 Guten Morgen Schlag auf Schlag. 8.00 Guten Morgen. Fix und fertig. 9.00 Reise Abc. 11.00 Tref nach Elf mit Kristine Hertel. 12.00 RTL-Themen 12.15 Casino-Parade. 14.00 Viva mit Helga Guitton. 16.00 Entenjagd mit Achim Graul. 17.00 RTL-Themen. 17.15 Musikduell. 17.50 Sportshop. 19.00 Neunzehn - vierundzwanzig + Musik nonstop 24.00 -01.00 Traumtänzer Musik

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.07 Morgenmelodie und Wetterbericht. 9.05 Musikpavillon 12.00 Nachrichten und Wetter 12.05 Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt. Star der Woche met Roger Whittaker. 13.00 Mitmenschen aansluitend Gut Aufgelegt met W. Sauer. 14.05 Stichwort Wirtschaft Auf der Promenade. 15.00 Cafe-Konzert. 16.05 Heimatmelodie 17.00 Der Tag um Fünf, aansluitend Musikexpress. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm 21.00 Musik zum Träumen. 22.30-4.05 Nachtexpress.

GRATIS FRAAI BONBON-SCHAALTJE T.W.V. 3.95*

bij 500 g Antwerpse of Brusselse bonbons.

* Ca. de helft van de winkelwaarde in contanten — Geldig t.m. za 22 sept. of zolang de voorraad strekt.

Elke dag is 'n verwendag bij Jamin.

vraagt

bezorgs(st)ers

voor Munstergeleen en Sittard

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's, kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen. Baandert 16, Sittard, tel. 04490-15577.

Limburgs Dagblad

BREAK OUT

Jack met corduroy kontrast. 140/182 **139,-**
Sweater met borduur en print. 140/188 v.a. **65,-**
Corduroy broek. 140/182 **85,-**
Parka met kapuchon. 140/182 **149,-**
Sweater met opgeborduurde bloemen. 140/188 v.a. **65,-**
Fine-cord broek, wijd model. 140/182 **79,90**
Blouse met borduur. 152/188 v.a. **65,-**

Naast de in deze advertentie afgebeelde kleding van GET SMART - **exclusief bij Schunck voor Zuid-Limburg** - hebben wij ook de kollekties van de volgende topmerken voor juniors:

ESPRIT - KLIPFISK - BARBARA FARBER - POINTER - KÖNINGSMÜHLE - MEXX - PEPE - OVERDRESS - McGREGOR - K'NEELTJE - PATTS BOUM - DANJEAN - BUFFY - ARTONI - R.T.M.

d a a r   w i n k e l   j e   v o o r   j e   p l e z i e r !

PLANT EEN FRUITBOOM!

IN HET KINDERDORPJOAO PESSOA IN BRAZILIE

Het comité Heerlenvan SOS-Kinderdorpen wil in dit dorp, dat bestaat uit familiehuizen en een kleuter-en-basisschool, een boomgaard aanplanten die door de kinderen wordt onderhouden en hen zal voorzien van het nodige fruit..

DOE MEE, SCHENK EEN BOOM !

Voor slechts f 50,- koopt u een fruitboom voor Joao Pessoa. De schenkers van een boom ontvangen een officieel schenkingscertificaat van SOS-Kinderdorpen.

Het bedrag kunt u overmaken naar Rabobank Heerlen, nr.11.99.11.191 t.a.v. SOS-Kinderdorpen, bomenactie (girorekening Rabobank 10.30.856)

Inlichtingen:Mevr. I. Philips-Leufkens, SOS-Kinderdorpen comité Heerlen, tel.

SOS-KINDERDORPEN

045-412736

SONY MIDISYSTEEM MET CD-SPELER

- tuner: quartz lock synthesizer
- 12 voorkeurzenders
- 2 x 35 Watt
- LED display
- 5-bands graphic equalizer
- dubbel cassettedeck met dubbing
- compactdisc speler met music scan, shuffle play, fader, 16-bits digitaal filter
- draadloze afstandsbediening
- boxen 60 Watt à f 40,-

adviesprijs 1110,-
elders 999,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

898,-

DE BEKENDE

SUPER-SERVICE

EIGEN CREDITCARD

Met de Van Erp creditcard kunt u al **vanaf f 40,- per maand** over alle apparaten beschikken.

ZONDER AANBETALING!

BEZORGING BIJ U THUIS

Voor Van Erp is het een normale zaak, dat de aangekochte artikelen gratis bij u aan huis worden afgeleverd.

EIGEN SERVICEDIENST

Bij storingen aan uw duurzame apparaten staat de perfekte Van Erp service in voor het verhelpen van de klachten. Eigen service-technici onderhouden uw apparaten ook na de garantieperiode.

LEENAPPARATEN

Mocht aan uw kleurentelevisie een defect komen, hetgeen niet door onze buitendienst ter plekke kan worden opgelost dan plaatsen wij geheel gratis een vervangend apparaat.

AFVOEREN OUD TOESTEL

Op uw verzoek nemen wij ook het oude toestel mee, voor u alweer een zorg minder.

KONSUMENTEN-VOORWAARDEN

Voor u een extra zekerheid. Van Erp b.v. levert volgens door de konsumentenbond opgestelde voorwaarden.

VAKKUNDIG ADVIES

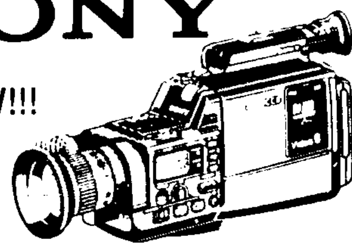
Laat u bij aanschaf van welk artikel dan ook adviseren door de medewerkers van Van Erp b.v. Zij zullen u graag van een deskundig advies voorzien.

hebben én houden! **FAVORIET HUUR-**

Nu ook te huur vanaf f 6,95

Vraag de folder bij een van onze filialen

SONY NIEUW!!!

SONY videocamera CCD F350

- video 8 systeem met FM geluidskwaliteit
- 320.000 beeldpunten
- CCD beeldchip
- max. opnameduur 3 uur
- 6 x motorzoom
- 5 lux lichtsterkte
- variabele sluitertijd 1/50 - 1/4000 sec.
- auto focus / auto iris / auto witbalans
- instelbare zoeker met tekstinfo
- datum / tijd insert
- gewicht 1,2 kg.

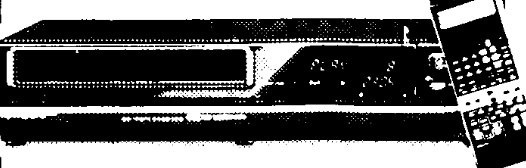
MET GRATIS TAS

adviesprijs 2195,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

1795,-

PHILIPS

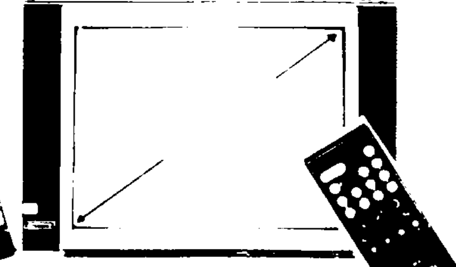
ARISTONA videorecorder

- VHS HQ systeem
- programmeren van 4 programma's tot 31 dagen vooruit
- video-tuner met 48 voorkeuzezenders en 99 kanalen
- scart aansluiting
- OTR
- stilstaand beeld
- fast viewing
- draadloze afstandsbediening
- **2 jaar garantie op de videokoppen**

adviesprijs 1280,- elders 899,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

798,-

TELEFUNKEN

TELEFUNKEN kleurentelevisie

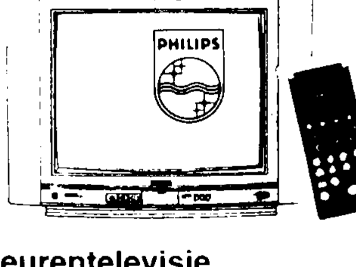
- 70 cm beeldbuis, square tube
- PAL/SECAM B/G
- PLL synthesizer S-tuner
- 95 kanalen, 40 voorkeuzezenders
- 2 x 10 Watt muziekvermogen
- Euro-scart aansluitbus
- teletekst decoder met geheugen voor 4 pagina's
- infrarode afstandsbediening

adviesprijs 1889,- elders 1799,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

1599,-*

* na inruil

kleurentelevisie

- stereo en teletekst
- flat square beeldbuis met rechte hoeken
- 60 voorkeuzezenders en 120 kanalen
- hyperband geschikt voor satellietontvangst
- CTI schakeling voor schitterend beeld
- 2 x 10 Watt muziekvermogen
- sleeptimer tot 90 min. in te stellen
- aansluiting voor hoofdtelefoon
- scart aansluiting, cinch aansluitingen
- 2000 karakters voor monitorgebruik
- draadloze afstandsbediening
- **2 jaar garantie op de beeldbuis**

adviesprijs 1699,- elders 1599,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

1399,-*

* na inruil

CURE SUN

CURE-SUN zonnehemel

- 10 UV-A bruiningslampen
- Wolff (r) systeem
- 180 cm. lengte voor totale bruining
- 2 x gebogen hemel
- statief met gasdrukveren

adviesprijs 1399,- elders 1099,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

999,-

indesit

INDESIT koel-vriescombinatie

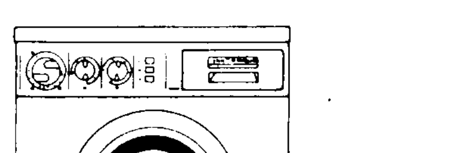
- 4 sterren vriesruimte
- 225 liter inhoud
- koelgedeelte met groentenlade
- moderne indeling

adviesprijs 999,- elders 799,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

699,-*

* na inruil

INDESIT wasdroger

- trommel draait links en rechts
- RVS trommel
- glazen deur
- uitneembaar zelfreinigend filter
- 2 warmtestanden
- luchtafvoer zowel via zijkant als achterkant
- ventilatieprogramma voor verfrissing van kleding
- 5 kg trommelinhoud

adviesprijs 799,- elders 649,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

598,-

BAUKNECHT wasautomaat

- 13 basisprogramma's
- inhoud 4,5 kg droog wasgoed
- spaartoets voor kleine wasjes
- spoelstop voor fijn wasgoed
- regelbare thermostaat
- kinderveilige deurvergrendeling
- kuststof werkblad
- onderhoudsvrije pomp
- KEMA keur
- RVS trommel en kuip
- **CONSUMENTEN TEST 1990: GOED**

adviesprijs 1249,- elders 1059,-

VAN ERP KWALITEITSPRIJS

945,-*

* oude machine retour

VAN ERP

BIJ GEEN INRUIL: mocht u geen inruiltoestel hebben, kom even praten. Wij vinden altijd een galante oplossing.

de zaak met de super service!!!

VAN ERP **Brunssum** Kerkstraat 324 Tel. 045 - 27 12 25
VAN ERP **Deurne** De Marinet 20 Tel. 04930 - 13280
VAN ERP **Helmond** N. Koninginnewal 1 Tel. 04920 - 22171
VAN ERP **Maastricht** Muntstraat 3 Tel. 043 - 21 50 55
VAN ERP **Roermond** Kruisherenstraat 20 Tel. 04750 - 15745
VAN ERP **Schaesberg** Streeperstraat 72 Tel. 045 - 31 76 57
VAN ERP **Sittard** Haspelsestraat 8 Tel. 04490 - 28575
VAN ERP **Venlo** Sloterbeekstraat 10 Tel. 077 - 54 93 00
VAN ERP **Venray** Stadsc. 'de Bleek' 3 Tel. 04780 - 86264
VAN ERP **Weert** Stationstraat 7 Tel. 04950 - 34195

HW/G207

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Woensdag 19 september 1990 ● Pagina 9

T LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. EF-EDITIEREDACTIE: FRANK SEUNTJENS. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, RKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;

a-woord

Brunssums burgemeester uw Hoogland was nauwe-ks terug van zijn vakantie in etagne of hij diende maan-gavond in de vergaderban-n van het Streekgewest neer ploffen. Vanwaar die haast? aarschijnlijk was hij met me gekomen voor het agen-punt over het startersbureau BCH, waar hij voorzitter van aandeelhoudersvergadering Hij hoopte met zeer positieve richten bij die mannen terug komen. Want het dagelijks be-uur van het Streekgewest had n voorstel aan het algemeen stuur dusdanig geformuleerd t er wel bijna een zeer posi-ef oordeel móest volgen.

a-woord (2)

Maar het ging anders. Voor-tter Piet van Zeil veranderde et voorstel, omdat eerst maar subsidiegevers en de aan-elhouders hun oordeel over t EBCH moesten geven.

oogland ontplofte bijna. oest hij straks bij het bedrijfs-iven wéér aankomen met de nge steun van het Streekge-est, er kon nou ook eens nooit at enthousiasme vanaf. Maar an Zeil hield voet bij stuk en e afgezwakte versie kwam in emming. Iedereen ging daar-ee akkoord, behalve... Hoog-nd die daarmee feitelijk stem-e tegen voortzetting van de treekgewest-bemoeienis met jn 'eigen' EBCH.

a-woord (3)

Na afloop gaven de beide op-onenten elkaar een slap hand-e en Hoogland verliet de zaal p de hem bekende, brommende anier. „Waarom kunnen we ou niet eens gewoon ja zeggen, n plaats van die wollige taal te ebruiken?" Hij sjokte naar uiten, wellicht eens temeer einzend over de VUT-regeling, vaar hij komend jaar gebruik an kan maken.

Fout

In het artikel over de opna-en van het tv-programma Kunst en Kitsch' in de krant an gisteren is een vervelende out geslopen. Wij meldden dat et programma op 10 oktober oor de AVRO wordt uitgezon-len. Maar als u op die dag uw oestel inschakelt hebt u de uit-ending al lang en breed ge-nist. 'Kunst en Kitsch' komt na-elijk al maandag 1 oktober op v.

Timboektoe

● Bent u al jaren op zoek naar ie ene postzegel die u nog mist n uw verzameling 'postzegels it Timboektoe'? Zoekt u zich inds kindsbeen al suf naar de elefoongids van 1923 voor Lutjebroek en omstreken? Als dat zo is, of als u een ander ob-ect hebt voor uw verzamelwoe-de dan is het volgende zeker iets voor u. Zondag wordt in de Wel-erhof te Heerlen in samenwer-king met afdeling Limburg van De Verzamelaar' een ruilbeurs georganiseerd. De beurs is van 13.00 uur tot 16.30 uur en de toe-gang is gratis. Wie weet vindt u daar eindelijk die postzegel of dat telefoonboek.

Nep-agent

● Het zal je maar overkomen. Zondagavond heeft zich op het Tempelplein in Sittard een man uitgegeven als agent, die ter plaatse een passant op de bon wilde slingeren. Toen het aan-kwam op het tonen van een identiteitsbewijs poetste de agent-in-burger de plaat. De aangehouden 'verdachte' deed aangifte bij de politie. Hij bleek te maken te hebben gehad met een nep-agent, die ondanks de aanwezigheid van een op een walkie-talkie lijkend apparaat niet serieus was overgekomen. De nep-agent heeft zijn pogin-gen waarschijnlijk gestaakt, want bij de politie bleef het bij de ene melding van het voorval bij het winkelcentrum.

Actie tegen weghalen slagboom groene grens

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – De politieke partij Burgerbelangen in Landgraaf gaat komende zaterdag samen met een aantal buurtbewoners een ludieke protestactie houden nabij de groene grens in de Landgraafse wijk Rimburg. Sedert enige tijd namelijk heeft de gemeente Ubach Palenberg de slagboom en de bloembakken die de grens markeerden weg gehaald. Daardoor kan het verkeer moeiteloos de grens passeren.

De Brugstraat, de eerste straat na de grens, is een woonerf en dus niet berekend op de plotselinge stroom verkeer. Wethouder Nic Odekerken beloofde gisteren dat de groene grens vóór het weekend weer afgesloten wordt voor gemotoriseerd verkeer. Of door dat besluit ook de actie niet doorgaat was gisteren namiddag niet bekend.

Hans Erfkemper van de BBL: „In de Brugstraat kun je het verschil tussen straat en trottoir niet zien. Het is de enige straat in Rimburg waar de jeugd kan spelen. Met name op zaterdag nemen veel Duitsers deze grensovergang om naar de markt in Eygelshoven te gaan. Dat kan dus echt niet. Verder is het maar de vraag of het bruggetje berekend is op het gewicht van bussen en vrachtwagens".

Omwonenden hebben inmiddels een brief gestuurd naar het college in Landgraaf. Wethouder Nic Odekerken is op de hoogte van de situatie. „De gemeente Ubach Palenberg heeft de slagboom weg gehaald in het kader van het Schengenakkoord. Wij zullen zo snel mogelijk contact opnemen met onze 'buren' om aan deze situatie een eind te maken. We hebben al contact gehad met 'de buren'. Zij waren niet op de hoogte van de problemen en hebben ook geen moeite als wij de grens opnieuw sluiten".

Streekgewest vreest nu afhaken project-ontwikkelaar

Uitbreiding golfbaan wordt niet versneld

Van onze correspondent

DEN HAAG/LANDGRAAF - Het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg heeft geen succes gehad met de spoedprocedure bij de bestuursgeschillenafdeling van de Raad van State, die de uitbreiding van Golfbaan Brunssummerheide op Landgraafs grondgebied mogelijk zou moeten maken.

Bij het Streekgewest vreest men nu dat de bouw van een twaalf miljoen gulden kostend golfhotel bij de Brunssummerheide niet doorgaat, omdat de projekt-ontwikkelaar wel eens zou kunnen afhaken.

Verder zou nu een subsidie van 800.000 gulden uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en 200.000 gulden subsidie van de provincie aan de neuzen in oostelijk Zuid-Limburg voorbij gaan.

Uitbreiding

In de spoedprocedure vroeg het Streekgewest daarom of er vooruit gelopen kon worden op een nieuw bestemmingsplan, dat door de gemeente Landgraaf is gemaakt, maar nog geen rechtskracht bezit. Volgens dat bestemmingsplan kan de golfbaan worden uitgebreid met vijf holes.

Natuurbeschermers hebben echter kroonberoep tegen het nieuwe bestemmingsplan ingesteld. Zij willen de Brunssumerheide behouden zoals die nu is. Zolang de kroonprocedure loopt, kan er niet worden uitgebreid omdat het nieuwe bestemmingsplan nog niet geldt.

Staatsraad J. van den Berg van de afdeling bestuursgeschillen heeft in de spoedprocedure besloten dat met de uitbreiding gewacht moet worden totdat de kroonbeschikking bekend is. De belangen van de verschillende partijen zijn zo uiteenlopend dat de natuurbeschermers recht hebben op hun kroonbeschikking, vindt hij.

Foto: FRANS RADE

Moonen krijgt geen gelijk

Van onze verslaggeefster

HEERLEN– De Commissie beroepszaken administratieve geschillen van Limburg heeft het beroep van uitbater S. J. Moonen van restaurant Kasteel Hoensbroek niet ontvankelijk verklaard. De commissie stelt met deze uitspraak de gemeente Heerlen in het gelijk. Verder beroep bij Gedeputeerde Staten is volgens de commissie niet mogelijk.

Advocaat mr Daniëls zegt namens Moonen in hoger beroep te gaan bij de Kroon. „Het is juridisch een moeilijke weg maar de gemeente heeft in deze zaak ongelijk. Ik heb wel vertrouwen in de zaak, anders zou ik er niet aan beginnen", aldus Daniëls.

Moonen en Restaurant Kasteel Hoensbroek BV hebben een geschil met de gemeente over de Drank en Horecawetvergunningen. De gemeente stelde op 23 januari van dit jaar vast dat de vergunningen van Moonen per 1 januari 1987 vervallen zijn.

In feite gaat het echter om veel grotere belangen. Heerlen heeft bij de rechter de beëindiging van het huurcontract met Moonen weten te bedingen. Deze zou de ontwikkeling van Kasteel Hoensbroek tot internationaal congrescentrum belemmeren. Ook tegen deze uitspraak is Moonen in beroep gegaan.

Als oplossing voor dreigend begrotingstekort

Mes in ambtenarenkorps

BRUNSSUM – De gemeente Brunssum overweegt het aantal ambtenaren te verminderen. Ontslagen worden niet uitgesloten. Dit om te voorkomen dat in 1992 een tekort van ruim twee miljoen gulden op de begroting prijkt.

Het college maakte gisteren bekend dat er een bijzonder strenge budgetdiscipline gehanteerd moet worden om uit de rode cijfers te blijven. Bij onveranderd beleid zou er in 1993 zelfs een begrotingstekort kunnen ontstaan van ruim 3,5 miljoen gulden.

Wethouder Toon Pierik van financiën: „Er zal naar een betere taakverdeling in het ambtelijk apparaat gezocht worden, waardoor de kosten dalen en de doelmatigheid stijgt. Dat wil zeggen dat er hoogstwaarschijnlijk banen zullen verdwijnen. Waar en hoeveel, dat is nog niet bekend."

Een andere mogelijkheid om kosten te drukken ziet het college in het privatiseren van gemeentelijke voorzieningen. „We denken dan aan de sportvelden en het gemeenschapshuis D'r Brikke Oave. Daarnaast zullen de milieukosten (rioolrecht en afvalstoffenheffing) voor de burger omhoog gaan. Maar dat is op zich niets nieuws. Vorig jaar werd al aangekondigd dat het milieu de burger in Brunssum meer gaat kosten."

Pierik maakte gisteren duidelijk dat Brunssum in ieder geval niet de kant van de rode cijfers op wil. „We gaan dus bijzonder scherp letten op onze uitgaven, de budgetcontrole verbeteren en al aan het eind van dit jaar nadenken over noodzakelijke veranderingen betreffende de begroting van 1992. We streven ernaar om in 1991 al te kunnen zeggen dat de financiële toekomst voor Brunssum er heel wat beter uitziet."

Daarbij moet kost wat het kost ruimte blijven voor het doen van nieuwe investeringen. „We willen het wonen in Brunssum aangenaam houden, de voorzieningen op peil houden en ruimte creëren voor nieuwe investeringen. Denk bijvoorbeeld aan de zorg voor het milieu of de vernieuwing van het stadscentrum, waarvoor respectievelijk een half miljoen en één miljoen gulden extra zal worden uitgetrokken."

Tot slot moet de gemeente een meer op de burger gerichte instelling worden, die een openlijk en democratisch karakter draagt. De identificatie van de burgers met het bestuur moet bevorderd worden en de afstand tussen beiden aanzienlijk verkleind.

Landgraaf controleert kwaliteit kinderopvang

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – Landgraaf gaat de kwaliteit van de kinderopvang controleren. Ook worden de verschillende vormen van kinderopvang in deze gemeente op elkaar afgestemd. Een en ander is te lezen in de nota Kinderopvang Landgraaf die gisteren is verstuurd aan diverse instellingen en de lokale politiek.

In Landgraaf zijn op dit moment 12 peuterspeelzalen en onlangs werd gestart met een gast-ouderexperiment. Op langere termijn zal een tweede kinderdagverblijf in de kern Ubach over Worms geopend worden; de Petteflet in Schaesberg wordt uitgebreid. De organisatie komt in handen van Humanitas.

De kosten voor de uitbreiding van kinderopvang komen voor het grootste gedeelte voor rekening van het rijk en in mindere mate voor de gemeente. Daarnaast betalen ouders een eigen bijdrage.

Wethouder Gybels verwacht dat de notitie de nodige discussie zal uitlokken. Weliswaar worden de bijdragen voor peuterspeelwerk en kinderdagopvang op elkaar afgestemd, de extra bijdrage van de Rijksoverheid geldt alleen de professionele opvang.

Volgens Gybels is het voor de gemeente ondoenlijk om een even groot bedrag als die extra bijdrage neer te tellen. Mogelijk kunnen plaatsen aan bedrijven verkocht worden. Een andere mogelijkheid zou zijn om de peuterspeelzalen om te bouwen tot halve dagopvang zodat de extra bijdrage alsnog uitgekeerd wordt.

Landgraaf verhoogt het bedrag voor kinderopvang overigens met 60.000 gulden tot 366.000 gulden. Overigens moet de gemeenteraad de nieuwe verordening nog goedkeuren.

Aanhouding na inval in verdacht huis

KERKRADE– Bij een onderzoek in een woning aan de Kleingraverstraat in Kerkrade is afgelopen maandag een 30-jarige man aangehouden op verdenking van diefstal en heling van vier motoren. De politie achtervolgde oorspronkelijk twee motorrijders die met grote snelheid door de wijk Kaalheide reden. Nadat de patrouille de motoren uit het oog was verloren, zagen zij een van de twee voertuigen op het erf van de Kerkradenaar staan.

Ook stonden er drie andere motoren waar geen frame-nummers van kon worden vastgesteld. De politie nam de voertuigen in beslag. Verder onderzoek op het erf leverde nog een doosje scherpe munitie op. Bij het onderzoek in de woning werden drie andere personen aangetroffen die voor verhoor werden meegenomen.

Geen groei beroepsbevolking zoals in rest land

Oostelijke Mijnstreek vergrijst het snelst

HEERLEN – De bevolkingsgroei in Oostelijk Zuid-Limburg ligt een half procent lager dan in de rest van Nederland. Dit verschil komt doordat er in deze streek relatief minder kinderen worden geboren, er meer mensen sterven en er sinds 1984 meer mensen uit Oostelijk Zuid-Limburg vertrekken. Dit staat in een rapport dat het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg heeft gestuurd aan de Gewestraad.

Volgens het rapport gaat de vergrijzing in Oostelijk Zuid-Limburg sneller dan in de rest van Nederland. Zorgelijk is met name dat in het midden van de jaren tachtig een einde is gekomen aan de groei van de bevolkingsgroep tussen 15 en 64 jaar, dit is de potentiële beroepsbevolking. Stijgt deze groep op landelijk niveau met een half procent per jaar, in Oostelijk Zuid-Limburg daalt deze groep met ongeveer 0,4 procent.

De omvang van de beroepsbevolking is ongeveer gelijk gebleven. Ook het aantal volledig arbeidsongeschikten ligt in deze streek hoger dan in de rest van het land. Het verschil is bijna 5 procent.

Doordat de beroepsbevolking nauwelijks stijgt en de economie zich in de regio gunstig ontwikkelt, is de verwachting dat de werkloosheid over enkele jaren gedaald zal zijn tot onder het landelijke gemiddelde. Vanaf 1982 daalt het aantal werklozen in Oostelijk Zuid-Limburg met 0,5 procent per jaar.

Op gen Hoes in nieuwe handen

● *Nadat eerder een tweetal ondernemers uit Brunssum probeerden om van de vervallen kasteelhoeve 'Op gen Hoes' aan de Hogenboschweg een moderne viskwekerij te maken – maar halverwege de opknapklus wegens financiële moeilijkheden het bijltje erbij neer moesten gooien – waagt nu een dakdekker uit Brunssum een poging om de kasteelhoeve op te knappen.*

Dakdekker Deumens heeft ruim 155.000 gulden over voor de aankoop van dit pand van de gemeente. Hij wil er na verloop van tijd zijn bedrijf in vestigen. Bovendien is hij bereid te investeren in het opknappen van het uit 1622 daterende bouwwerk. Indien Deumens het monumentale gebouw zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat laat renoveren, zal de gemeente hem geldelijk terzijde staan.

8 710404 400017

Midden in zijn leven heeft de Heer hem opgeroepen. We begrijpen het niet waarom, maar toch... We moeten afscheid gaan nemen van mijn man, vader, zoon, broer, zwager, oom en neef

Theodoor Jacob (Theo) van Dijk

echtgenoot van

Maria Louise Jozefina Ploumen

die op 49-jarige leeftijd van ons is heengegaan.

Kerkrade: **Wies van Dijk-Ploumen**
Utrecht: **Myriam en Johan**
Kerkrade: **Oma van Dijk**
Familie van Dijk
Familie Ploumen

17 september 1990
Chèvremontstraat 35, 6463 CH Kerkrade

De uitvaartdienst, geleid door Ds. Drost, zal gehouden worden op zaterdag 22 september a.s. om 14.00 uur in de Ned. Herv. Kerk, St. Pieterstraat te Chèvremont, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
De overledene is opgebaard in het streekmortuarium (gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek), St. Pieterstraat 145 te Chèvremont. Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.
Op verzoek van de familie geen bloemen of intenties, maar voor zover men wil een bijdrage onder couvert ten behoeve van de Hartstichting.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met verslagenheid vernamen wij dat op maandag 17 september 1990 plotseling is overleden, onze zeer gewaardeerde stafmedewerker

Theo van Dijk

In hem verliezen wij een sedert vele jaren stuwende kracht.
Aan zijn inzet voor en betrokkenheid met het bedrijf zullen wij fijne herinneringen bewaren.
Wies, Myriam en naaste familieleden veel sterkte toegewenst met dit zware verlies.

Jo en Annemarie Meijers
Ger en Marlene Meijers
Eussi/Fruit Heerlen

Met ontsteltenis vernamen wij het plotselinge heengaan van onze collega

Theo van Dijk

Jarenlang regelde hij de inkoop van ons bedrijf.
Wij wensen zijn vrouw en dochter veel sterkte toe in deze moeilijke tijd.

Collega's Eussi/Fruit

---

†

Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat hij voor ons is geweest, delen wij u mede, dat God tot Zich heeft genomen, mijn innig geliefde man, onze lieve vader, schoonvader, schoonzoon, opa en zwager

Peter Meys

echtgenoot van

Leny de Haas

Hij overleed in de leeftijd van 53 jaar.

Schinveld: **Leny Meys-de Haas**
Kerkrade: **Bert, Marlies en Roy**
Landgraaf: **Silvio en Diana**
Familie Meys
Familie de Haas

17 september 1990
Heringsbosch 14, 6451 PH Schinveld

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op vrijdag 21 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Eligius te Schinveld.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondwake donderdag 20 september a.s. om 18.40 uur in bovengenoemde parochiekerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen.
Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 18.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met grote verslagenheid en diepe ontsteltenis namen wij kennis van het plotseling overlijden van ons erelid

Peter Meys

Hij zal steeds in onze herinnering blijven voortleven.
Wij danken hem voor zijn inzet bij de aktiviteiten van onze vereniging.

Bestuur en leden Judovereniging Ju-No-Kata Ubachsberg

---

†

Dankbaar voor het vele goede dat hij ons tijdens zijn leven heeft gegeven, hebben wij afscheid genomen van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Piet Vanhommerig

echtgenoot van

Maria Voncken

Hij werd 68 jaar.

De bedroefde familie:
Bocholtz: **Mevr. M.G. Vanhommerig-Voncken**
Weert: **J.L. Vanhommerig**
J.J. Vanhommerig-Dokter
Patrick
Familie Vanhommerig
Familie Voncken

Bocholtz, 17 september 1990
Corr.adres: Pastersweg 9, 6351 PX Bocholtz

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 21 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Jacobus de Meerdere te Bocholtz, waarna aansluitend de crematie in stilte plaatsvindt.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
De rozenkrans wordt donderdag 20 september gebeden om 18.45 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het mortuarium, De Gasthof 6d te Simpelveld.
Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 18.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van

T.G.J. They Lemmens

Hij was vele jaren verbonden aan de vakgroep Huisartsgeneeskunde.
Ons medeleven gaat uit naar zijn familie.

Het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Limburg
drs. L.E.H. Vredevoogd, voorzitter
drs. B.C.M.G. Niessen, secretaris

They

voor ons was je meer dan een collega.
Wij zullen je missen.
Wij wensen Annie en de kinderen veel sterkte toe.

Astrid, Jim, Paula, Karin, Marianne, Sylvia, Fien, Manon, Anja, Monique, René, Bep, Trudie, Frits, Liliane, Annemie, Nicole, Ine

---

Tot ons groot verdriet is plotseling overleden onze collega

They Lemmens

huisarts

Voor de leden van de vakgroep Huisartsgeneeskunde is dit een groot persoonlijk verlies.
De huisartsgeneeskunde in en buiten Maastricht heeft één van haar beste mensen verloren.
In het belang van de patiëntenzorg en de wetenschappelijke ontwikkeling van het vak was They tot op het laatste moment actief, creatief en veelbelovend.
Zijn bijdragen zijn onuitwisbaar en zullen ons altijd bijblijven.
Wij wensen Annie en de kinderen veel sterkte toe.

De medewerkers van de vakgroep Huisartsgeneeskunde

Onze projectleider, vriend en zeer gewaardeerde collega They Lemmens is plotseling van ons heengegaan.
Wij wensen Annie en de kinderen veel sterkte toe.

They

wij zullen je missen.

Medewerkers PATAF-poject:
Astrid, Beppie, Machteld, Albert, Jim.

Met verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van

T.G.J. Lemmens

huisarts
lid van de vakgroep Huisartsgeneeskunde

Hij was een innemend mens, die een belangrijke rol heeft gespeeld bij de opbouw van onze faculteit.
Ons medeleven gaat uit naar zijn familie.

Prof. dr. F. Sturmans, dekaan Faculteit der Geneeskunde
Mr. E.G.J. Steins, directeur Faculteit der Geneeskunde

Met droefheid namen wij kennis van het overlijden van ons Kring bestuurslid

Piet Lindeman

Piet, bedankt voor je waardevolle inzet als bestuurslid van onze Kring.
Wij verliezen niet alleen een energiek bestuurslid, doch ook een goede vriend.
We zullen je missen.
Wij wensen de familie veel sterkte toe.

Kring Bocholtz Unie KBO-LKP
NaSt-Vereniging

Met leedwezen hebben wij kennis genomen van het overlijden van de heer

Piet Lindeman

erelid van onze gymvereniging.

G.V. "St.-Paulus" Treebeek

Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat hij voor ons is geweest, delen wij u mede dat God tot Zich heeft genomen, mijn innig geliefde man, onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, opa

Johannes Jacobus van Tillo

echtgenoot van

Maria Elisa Lucia L'Ortije

Hij overleed op de leeftijd van 83 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken, in het Maaslandziekenhuis te Geleen.

Geleen: **M.E.L. van Tillo-L'Ortije**
Amstenrade: **Ans ...**
Geleen: **Truus van Tillo-van Tillo**
Nel van Tillo
Carla ...
Kees
Spaubeek: **Lucia Salden-van Tillo**
Ger Salden
Bart
Micke
Mark
Hengelo (Gld.): **Els Janssen-van Tillo**
Matthieu Janssen
Rob
Astrid
Purmerend: **Thea Bielders-van Tillo**
Jan Bielders
Yvonne
Suzanne

17 september 1990
Hollenstraat 2, 6165 CG Geleen

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op zaterdag 22 september a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus, Rijksweg Noord te Geleen, waarna de crematie zal plaatsvinden in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen, om 11.45 uur.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis vrijdag 21 september a.s. om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis te Geleen. Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Bedroefd, doch dankbaar voor wat hij voor ons is geweest, berichten wij u dat heden vrij onverwacht van ons is heengegaan, mijn dierbare man, onze vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Hein Goergen

echtgenoot van

Mina Savelkoul

Hij overleed op de leeftijd van 79 jaar.

Stein: **M. Goergen-Savelkoul**
Breda: **Riet Stevens-Goergen**
Theo Stevens
Elsloo: **Mia Schreurs-Goergen**
Louis Schreurs
Stein: **Piet Goergen**
Liza Goergen-Pepels
Stein: **Tom Goergen**
José Lienaerts
en al zijn klein- en achterkleinkinderen
Familie Goergen
Familie Savelkoul

6171 HS Stein, 16 september 1990, Heerstraat C 45
Bejaardencentrum De Moutheuvel

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 21 september om 10.00 uur in de St. Jozefkerk te Kerensheide-Stein, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedermaas te Geleen.
Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleren.
Donderdagavond om 19.00 uur wordt de avondwake gehouden in het bejaardencentrum de Moutheuvel te Stein.
De overledene is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen & Zn., Heirstraat 41 te Elsloo-Stein. Bezoek dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.

Met droefheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze oud-directeur

Hein Goergen

Zijn toewijding voor ons bedrijf en zijn vriendschap zullen bij ons steeds in dankbare herinneringen blijven voortleven.

Directie en personeel Goergen BV keukens en sanitair te Stein

---

Enige en algemene kennisgeving

†

... en wie liefheeft, is een kind van God.
"Er is plaats van ware rust dichtbij het hart van God".

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat zij voor mij betekend heeft, geef ik u kennis, dat na een kortstondig ziek zijn, toch nog onverwacht van mij is heengegaan, mijn lieve vrouw

Elisabeth Teichert-Hollanders

op de leeftijd van 53 jaar.

Heerlen: **Raymond Teichert**

6412 GC Heerlen, 17 september 1990
Kempkensweg 12

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 21 september om 14.00 uur in de parochiekerk H. Hart van Jezus te Schandelen-Heerlen, waarna om 15.30 uur de crematieplechtigheid is in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.
Avondmis, donderdag om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Elisabeth is opgebaard in het uitvaartcentrum Dela, Graafschapsweg 20 te Heerlen, alwaar dagelijks bezoekgelegenheid is van 18.00 tot 19.00 uur.

Temidden van hen die haar dierbaar waren is, na een welbesteed en liefdevol leven, kalm en vredig van ons heengegaan, onze lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Anna van Wezel

weduwe van

Antoon Baggen

Gesterkt door het h. sacrament der zieken overleed zij op 74-jarige leeftijd.

Geleen: **Tiny Kellenaers-Baggen**
Jaap Bruins
Geleen: **Joop Baggen**
Marietje Baggen-Megens
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie van Wezel
Familie Baggen

6163 KR Geleen, 17 september 1990
Corr.adres: Nieuwstraat 1

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden vrijdag 21 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L.Vrouw van Altijddurende Bijstand te Lindenheuvel-Geleen, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Mede tot intentie van de dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen donderdag 20 september om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Moeder is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis te Geleen, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Nooit vragend, nooit klagend,
jij lijden in stilte dragend.
Je handen hebben voor ons gewerkt,
je hart heeft voor ons geklopt,
je ogen hebben ons tot het laatst gezocht.

Na een korte ziekte overleed in het ziekenhuis te Sittard, voorzien van de H. sacramenten der zieken, op 59-jarige leeftijd, mijn liefste man, onze goede pap, mijn onvergetelijke schoonzoon, onze broer, zwager, oom en neef

Piet Engelen

echtgenoot van

Truus Maessen

Begiftigd met de eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.
Wij vragen u voor hem te bidden.

De bedroefde familie:
Susteren: **M.G. Engelen-Maessen**
Amsterdam: **Peter Engelen**
Leanda Grooters
Nieuwstadt: **Gerrie Schmeits-Engelen**
Bert Schmeits
Familie Engelen
Familie Maessen

6114 CM Susteren, 18 september 1990
Tiendschuur 6

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, wordt gehouden op vrijdag 21 september om 10.30 uur in de parochiekerk van O.L.V. Onbevlekt Ontvangen te Mariaveld-Susteren.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.00 uur.
Donderdag 20 september om 19.00 uur herdenking in de avondmis in voornoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen, dagelijks van 18.45 tot 19.30 uur, in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard.

✝ **Truus Moesen**, 63 jaar, weduwe van Willi Lambrix. Corr.adres: ... 6045 AS Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden donderdag 20 september om 11.00 uur in de kerk van de H. Thomas te Roermond.

✝ **Sjaak van den Heuvel**, 83 jaar, Driessenstraat 10, 6015 AG Neeritter. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden donderdag 20 september om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus te Neeritter.

✝ **Marieke Stassen**, oud 90 jaar, weduwe van Pierre van Neer, Maastricht. Corr.adres: Jekerschans 30, 6212 GJ Maastricht. De eucharistieviering wordt gehouden op donderdag 20 september om 14.00 uur in de parochiekerk St. Pieter op de Berg, Ursulinenweg, Maastricht. Schriftelijk condoleren achter in de kerk.

✝ **Elisabeth Hogenboom**, oud 86 jaar, echtgenote van wijlen Michael Daenen, 6216 TR Maastricht, Klokbekerstraat 70. De uitvaartdienst zal worden gehouden op donderdag 20 september om 11.00 uur in de parochiekerk van Christus Hemelvaart, Pottenberg, Maastricht. Schriftelijk condoleren achter in de kerk.

✝ **Otto Hollanders**, oud 69 jaar, echtgenoot van Maria Peters, 6224 XW Maastricht, Generaal Hodgesstraat 28. De uitvaartdienst zal gehouden worden op vrijdag 21 september om 11.00 uur in de kerk van de H. Familie te Wyckerveld, Maastricht. Geen condoleren.

✝ **Maria Poesen**, oud ... jaar, weduwe van Louis Beuten, Maastricht. Corr.adres: Kloosterberg 3, 6241 ED Bunde. De crematieplechtigheid heeft in besloten kring plaatsgevonden.

✝ **Michaël Spronck**, oud 87 jaar, echtgenoot van Maria Frijns, 6267 CB Cadier en Keer, Limburgerstraat 63. De uitvaartdienst zal plaatshebben donderdag 20 september om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Kruisverheffing te Cadier en Keer. Er is geen condoleren.

✝ **Nico Franssen**, oud 80 jaar, echtgenoot van Marieke Hoeters, 6212 XN Maastricht, Parkresidentie 7e. De uitvaartdienst zal plaatsvinden op donderdag 20 september om 11.00 uur in de Basiliek van O.L. Vrouw te Maastricht. Condoleren in de kerk vanaf 10.40 uur.

✝ **Free Quaedackers**, oud 80 jaar, echtgenoot van Anna Schuivens, 6224 VE Maastricht, Baron van Hövellstraat 2A. De uitvaartdienst zal gehouden worden op donderdag 20 september om 10.00 uur in de kerk van Joannes Bosco te Akerpoort-Maastricht. Geen condoleren.

✝ **Frans Lemmens**, oud 75 jaar, Geulle. Corr.adres: Hulserstraat 87, 6243 BM Geulle. De uitvaart dienst is heden, woensdag 19 september om 10.30 uur in de St. Martinuskerk te Geulle. Geen condoleren.

---

†

Dankbaar voor alles wat hij steeds voor ons heeft gedaan, geven wij u k... nis van het overlijden van onze lieve en zorgzame vader, broer, zwa... oom en neef

Jan Gerard Jozef Engelen

Geboren te Heerlen 30 september 1933
Overleden te Landgraaf 16 september 1990

vader van

Jos, Toine en Petra

Familie Engele...

Baanstraat 91, 6372 AE Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op zaterdag 22 septe... ber a.s. om 10.30 uur in de dekenale kerk van St. Pancratius te Heerle... waarna bijzetten in het familiegraf op de begraafplaats Akerstraat, inga... Groene Boord.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condolere...
Avondmis vrijdag 21 september a.s. om 18.30 uur in voornoemde deke... le kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartce... tra, Spoorsingel 4 te Heerlen. Gelegenheid tot afscheidnemen dagelij... van 18.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce a... zodanig te willen beschouwen.

---

†

Op 81-jarige leeftijd is geheel onverwacht overleden, onze onvergetelij... vader en unieke opa

Karel Willem van Soes...

oud-notaris te Kerkrade-West

geboren 14-8-1909 te Venlo — overleden 17-9-1990 te Heerle...

weduwnaar van

Agnes Johanna Maria Wiertz

Roermond: **Hannie van Soest**
Andries van Gorkum
Reinier en Kai
Victor en Anneke
Raf en Jenny
Heerlen: **Els Akkerman-van Soest**
Eus Akkerman
Erik en Lea
Olivier en Ankie
Venray: **Wim van Soest**
Jos van Soest-Linssen
Karel en Marieke
Bram en Lonneke
Lydeke
Anneke en Marco
Valkenburg a/d Geul: **Lydeke Witteveen-van Soest**
Joop Witteveen
Daan en Nacy
Femke
Eefje
Heerlen: **Mia Op 't Broek, huisgenote**
Familie van Soest
Familie Wiertz

Ir. Lelystraat 5, 6419 CN Heerlen

De plechtige uitvaartmis zal gehouden worden op vrijdag 21 septemb... a.s. om 12.00 uur in de parochiekerk St. Martinus te Welten-Heerlen, waa... na aansluitend begrafenis op de Algemene Begraafplaats te Imstenrade.
Gelegenheid tot condoleren achter in de kerk vanaf 11.30 uur.
Rozenkransgebed, waarna avondmis, donderdag 20 september om 18.4... uur in voornoemde kerk.
Vader is opgebaard in de rouwkamer van het uitvaartcentrum v/h Crom... bach, Oliemolenstraat 30, Heerlen (ingang St. Antoniusweg). Gelegenhei... tot afscheidnemen aldaar, van 19.30-20.00 uur.

Dankbetuiging

Bij het overlijden van

Mien Oligschläger-Lume...

hebben zo ontzettend veel mensen ... warm medeleven betuigd, dat het ... onmogelijk is iedereen persoonlijk te ... danken.
Daarom spreken wij op deze manier o... wij gemeende dank uit voor uw mede... ven in de vorm van bloemen, kaart... aanwezigheid bij de begrafenis, te... foontjes, bemoedigende woorden en... vele brieven die uit het hart geschre... zijn.
Uw oprechte deelneming heeft ons d... delijk het gevoel gegeven, het verlies n... alleen te hoeven dragen.
Mede namens wederzijdse familie d... ik u hartelijk.

Gerard Oligschläger
Kinderen en kleinkindere...

Partij-Wittem, september 1990

De plechtige zeswekendienst zal geh... den worden a.s. zondag 23 september ... 9.45 uur in de St. Alfonsuskerk te W... tem.

ATC Delaware is 'papieren' firma

door joos philippens

DOVER/HEERLEN – Er is geen sprake van een feitelijke vestiging van het ATC in Dover (Delaware) in de Verenigde Staten. De drie daar genoteerde bedrijfjes ATC New York Inc. ATC Texas Inc. en ATC California Inc. zijn op 28 februari 1989 opgericht door William S. Hudson.

„Ik heb dat gedaan op verzoek van de beide betrokken heren (Faber en Visscher -red). Later heb ik de betreffende papieren naar Nederland gestuurd. Ik kreeg toen nog een folder met hun bouwplannen, maar de laatste zes maanden heb ik niets meer gehoord", zegt Hudson.

Zoals bekend willen een paar Nederlandse zakenlui in Heerlen een enorm complex bouwen, waar duizend Amerikaanse bedrijfjes een uitvalsbasis voor Europa zouden kunnen beginnen. Ze zeggen de benodigde 600 miljoen gulden binnen te hebben, maar namen van de Amerikaanse investeerders zouden geheim moeten blijven.

Het blijkt een veelgebruikte truc te zijn om in Delaware dochterbedrijfjes met de 'postbus-status' te starten, dit vanwege het gunstige belastingklimaat. Hudson zegt in totaal wel twintig van deze bedrijfjes in portefeuille te hebben.

Over het doen en laten van het ATC is hem verder niks bekend. „Ik heb geen idee of er nog een moedermaatschappij bestaat en ik kan dat ook niet nagaan. Of ze gesteund worden door investeerders voor 300 miljoen dollar? Technisch gesproken is het mogelijk."

● Boris Goldenblank, dolgelukkig dat zijn overstap naar Nederland en het LSO eindelijk geregeld. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Opdracht in zoekactie naar Gabrielle Widdershoven zit er op

Kerkraadse politie staakt onderzoek

Van onze verslaggever

KERKRADE/LINZ – De politie in Kerkrade staakt haar aandeel in het onderzoek naar de verdwenen Gabriëlle Widdershoven uit die plaats. Inspecteur Th. Hülsmans, die het onderzoek heeft geleid, zegt niet meer te kunnen doen dan wat reeds is gedaan: een onderzoek naar de achtergronden van de familie Widdershoven ('milieuonderzoek'), het oproepen tot het verschaffen van tips en het natrekken van die tips.

Op vakantie in Oostenrijk verdween Gabriëlle Widdershoven na 23 augustus spoorloos, nadat haar man in zwaargewonde toestand gevonden werd in de bossen bij Gmünden. Hun hond Bobo werd ronddolend aangetroffen op een parkeerplaats in Linz.

Inspecteur Hülsmans is van mening dat het 'milieuonderzoek' niets heeft opgeleverd „dat ons aanleiding heeft gegeven om verder te onderzoeken". Verder heeft de politie van Kerkrade, op aanvraag van de Oostenrijkse politie die het onderzoek leidt, in samenspraak met de NOS het opsporingsbericht opgesteld dat eergisteren na verschillende NOS-Journaals werd uitgezonden. In totaal leverde dat veertig tips op die voor het overgrote merendeel definitief niets opleverden.

Polen

Vraagtekens blijven er echter wel. Zo zijn er verschillende tipgevers die gemeld hebben dat ze Gabriëlle Widdershoven na 23 augustus nog hebben zien lopen door bijvoorbeeld de straten van de stad Graz in Oostenrijk. De meeste tips hadden betrekking op mensen die de camper, waarmee de familie Widdershoven op vakantie was, na 23 augustus menen gezien te hebben. Niet alleen in België, Oostenrijk of West-Duitsland zou de camper gezien zijn, ook in de Poolse stad Krakau meent iemand het bewuste 'rijdend huis' te hebben gezien. Plaatselijke politiekorpsen hebben alle mogelijke stalplaatsen inmiddels onderzocht maar hebben het automobiel nergens aangetroffen. De politie in Krakau is gisteren ook een zoektocht gestart. De resultaten daarvan zijn nog niet bekend. Maar veel hoop koestert Hülsmans niet.

De gezondheidstoestand van René Widdershoven, die aan zwaar geheugenverlies lijdt als gevolg van botsplinters in zijn hoofd, is niet veel gewijzigd. Hij is nog steeds niet in staat gebleken de politie een beeld te verschaffen van wat er op of rondom 23 augustus langs een parkeerplaats bij Linz of Gmünden is gebeurd.

● De politie geeft het signalement van de twee overvallers – dat ze van voorbijgangers heeft gekregen – onmiddellijk per mobilofoon door. Foto: JEROEN KUIT.

Buit enkele duizenden guldens

Gewapende overval op postkantoor Grathem

GRATHEM – Twee gewapende mannen hebben dinsdagochtend omstreeks negen uur het postkantoor in het Middenlimburgse Grathem overvallen. Het postkantoortje is ondergebracht in een bakkerij annex kruidenierswinkel. De buit bedraagt enkele duizenden guldens. De beide daders bedreigden de eigenaar, de heer P. van Lierop, een bediende en een klant. De overvallers maakten daarbij gebruik van vuistvuurwapens.

De twee mannen zijn ongeveer twee meter groot. De een sprak Duits, de ander sprak met een Brabants accent. De rijkspolitie vermoedt dat de twee op een motor zijn gevlucht.

Eventuele getuigen worden verzocht contact op te nemen met de rijkspolitie Thorn: ☎ 04756-1855.

Russische violist versterkt LSO

van onze kunstredactie

MAASTRICHT – Al maanden gonsde het in LSO-kringen van geruchten over de komst van een Russische violist, die fenomenaal viool kan spelen. Vorige week woensdag bleek dat deze geruchten op waarheid berusten. Een arriveerde vanuit Wenen in Maastricht Boris Goldenblank, eerste violist van het Philharmonisch Orkest van Moskou, die zijn baan bij dit wereldberoemde orkest heeft verruild voor Westerse vrijheid èn de functie van aanvoerder van de tweede violen in het LSO.

In oktober 1989 wist een LSO-delegatie Boris Goldenblank in het geheim voor enkele uren weg te halen bij zijn orkest, dat toen een tournee door Duitsland maakte. Het proefspel, dat de Moldavische violist in Maastricht deed, sloeg in als een bom en alleen de ministeries van justitie en binnenlandse zaken in beide landen stonden een vast dienstverband nog in de weg. Al met al duurde het tot vorige week donderdag er de violist eindelijk officieel toestemming kreeg Rusland te verlaten en zich in Nederland te vestigen.

Alexander Petrasch, de Russische solo-cellist van het Limburgs Symfonie Orkest en zijn vrouw, de pianiste Sofia Shapiro, hebben de contacten tussen de 44-jarige Goldenblank en het LSO tot stand gebracht. De drie musici kennen elkaar van het conservatorium van Novosibirsk, waar Petrasch les gaf aan bijzonder getalenteerde studenten van de meesterklas, waarin ook Goldenblank zat en Sofia Shapiro als begeleidster werkte.

Geheimzinnigheid

Hoewel zij elkaar zeventien jaar niet hebben gezien, zijn zij wel telefonisch met elkaar in contact gebleven. Het is dan ook bij hen thuis, dat de violist voorlopig zijn intrek heeft genomen en zijn eerste interview(tje) kan geven. Eerste vraag: waarom moest zijn auditie in Maastricht met zoveel geheimzinnigheid gepaard gaan, nu een zekere heer Gorbatsjov toch voor de nodige ontspanning gezorgd heeft?

„Tot voor kort was het gevaarlijk op eigen initiatief contacten met het Westen te leggen", vertelt Boris Goldenblank, een vriendelijk man, die zich in het Duits goed verstaanbaar kan maken. „Dat leidde onherroepelijk tot complicaties. Die angst zit er bij ons nog steeds in. Er is een stem in ons die zegt: ben voorzichtig, al is dat door de gewijzigde omstandigheden niet meer echt nodig."

Gelukkig

Boris Goldenblank is dolgelukkig, dat hij eindelijk in Nederland is. Nachten heeft hij niet geslapen, omdat zijn visum maar niet komen wilde en het ernaar uitzag, dat hij met zijn orkest, dat op tournee was door Europa, weer naar Moskou moest terugkeren. „Mijn leven is voor de tweede keer begonnen", vertelt de sympathieke Rus, die het geen enkel probleem vindt, dat hij van een orkest met wereldfaam (als eerste violist) is beland bij een provinciaal symfonie-orkest. „Het gaat om de muziek, dat is het belangrijkst. Bovendien breken in de Sovjetunie donkere tijden aan. De toestand is zeer gecompliceerd, er wordt zelfs gepraat over een militaire putsh, de militairen liggen al rond Moskou."

Boris Goldenblank wacht met ongeduld op 1 oktober, de dag dat hij met het LSO begint aan de repetities van het eerste symfonisch concert van dit seizoen. Tegen die tijd zijn ook zijn vrouw en zijn achttienjarige zoon, ook een violist, in Nederland gearriveerd. „En hopelijk ook mijn discotheek en bibliotheek", aldus de violist. „De rest mag in Moskou blijven, dat kan ik beter hier kopen."

Nieuwe directeur Teikyo Europe BV

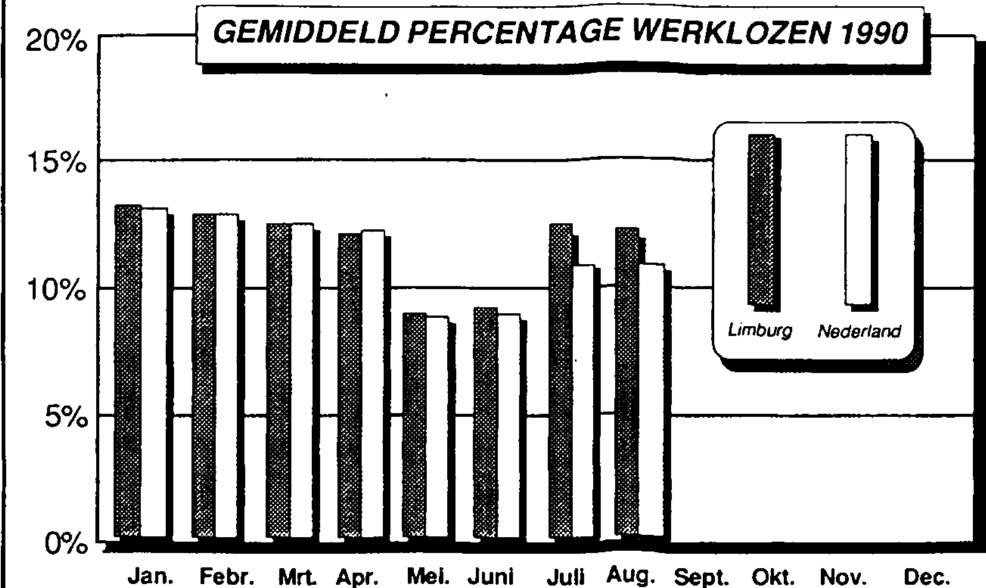
MEERSSEN – Lambert F. van Beers, voormalig correspondent van de Telegraaf in Japan is sinds kort directeur van de Teikyo Europe BV, waaronder voorlopig ook de Teikyo universiteit in Meerssen hoort. Tezijnertijd krijgt die een eigen onderwijs-directeur.

Dat is gisteravond bevestigd. De benoeming moet nog bekend gemaakt worden omdat Van Beers nog bezig is met de verhuizing naar Zuid-Limburg.

In Meerssen is Teikyo bezig met de verbouwing van kasteel Vliek tot schoolgebouw, maar zoals bekend doorkruisen enkele Kroonberoeper van onder andere de Bond Heemschut de verbouwingsplannen. Teikyo, dat op vele front actief is in Europa, is ook eigenaar van de Voerendaalse golfbaan. Dit onder andere voor de ontspanning van de studenten van de universiteit in Meerssen.

Treinverkeer met België in de war

UTRECHT/MAASTRICHT – Door een staking van een deel van het Belgische spoorwegpersoneel is dinsdag slechts beperkt treinverkeer mogelijk geweest van en naar België. De treinen op de lijn Maastricht-Knokke reden niet verder dan Luik. Tussen Amsterdam en Brussel waren er onregelmatige diensten. De stakingsactie had een loonconflict als inzet.

● Overzicht van het verloop van de gemiddelde werkloosheid onder mannen en vrouwen in Limburg en Nederland. Graphic: KAREL GERRITS

Kookadvies blijft gehandhaafd

MAASTRICHT – De NV Waterleidingmaatschappij Limburg handhaaft het kookadvies in de gebieden van Limburg waar het drinkwater besmet was.

De maatschappij is van mening dat de resultaten van het bacteriologisch onderzoek van de afgelopen dagen nog niet zo zijn dat tot opheffing van het advies besloten kan worden.

Bacteriën van de Coligroep en aanverwante bacteriën zijn niet meer aangetroffen.

Het advies geldt voor de gemeenten Beek, Nuth, Valkenburg, Meerssen, Schinnen, Geleen, Stein en Voerendaal en voor de plaatsen Hoensbroek, Munstergeleen, Itteren en Borgharen.

Rechtszaak brandstichter aangehouden

ROERMOND – De rechtszaak tegen de van brandstichting verdachte S.V. (33) uit Blitterswijck is gisteren bij de Roermondse rechtbank aangehouden voor onbepaalde tijd. Dit in afwachting van een psychologisch rapport over de verdachte.

S.V. verscheen zelf niet voor de rechtbank. De man die in Amsterdam in voorlopige hechtenis verkeert, wou niet naar Roermond komen. Ook met behulp van de ME slaagde men er niet in de man te overreden. Zodoende werd de zaak gisteren bij verstek behandeld. V. zou in de nacht van 10 op 11 juni in het asielzoekerscentrum te Blitterswijck (gemeente Meerlo-Wanssum) een bezem, een schrobber en enkele doeken in brand hebben gestoken.

Volgens een psychiatrisch rapport was de man op dat moment volledig ontoerekeningsvatbaar en is plaatsing in een inrichting noodzakelijk. Zowel de officier van justitie als de raadsvrouwe wilden het rapport van de psycholoog afwachten.

Regionale component groter

Werkloosheid daalt weer

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De dalende trend in het Limburgse werkloosheidscijfer zet door na twee maanden van een stijging van het werkloosheidspercentage. Even leek de werkloosheid weer te stijgen toen in juni het percentage met ééntiende procent steeg ten opzichte van mei. Ook in juli steeg de werkloosheid, vrij fors zelfs weer na het niveau van voor de zomer. Maar in augustus is er weer een daling te zien. Eind juli was 12,6 procent van de beroepsbevolking werkloos en nu nog 12,3 procent. Voor totaal Nederland ligt het werkloosheidsgemiddelde momenteel op 11,4 procent, er is dus nog altijd sprake van een regionale component en die is momenteel groter dan in de eerste vier maanden van het jaar.

De werkloosheid onder vrouwen is beduidend groter dan onder mannen. Precies 15,7 procent van het bemiddelingsbestand bij de arbeidsbureau bestaat uit vrouwen, 10,3 procent uit mannen.

Chemiebedrijf profiteert goed van subsidiepot

DSM start meer Eureka-projecten

Van onze redactie economie

MAASTRICHT – DSM is van plan deel te nemen in enkele nieuwe Eureka-projecten. Volgens een woordvoerder van het chemieconcern zijn de projecten op dit moment echter nog niet rijp voor een aanvraag. Naar alle waarschijnlijkheid betreft een van de nieuwe projecten een in internationaal verband te verrichten onderzoek naar de recyclingmogelijkheden voor kunststofmaterialen.

Op het ogenblik is DSM betrokken bij twee Eureka-onderzoeken. DSM Research financiert een nogal kleinschalig onderzoek naar stromingen in buizen. Veel bekender is de samenwerking met de Franse groep PSA (Peugeot, Citroen, Talbot) in de ontwikkeling van een deels in kunststoffen uitgevoerde auto. Dat project, Carmat 2000, nadert zijn voltooiing. Het nieuwe model van de Citroen AX zal binnenkort waarschijnlijk voor bijna een kwart uit kunststof bestaan. DSM levert voor die auto de kunststoffen voor de grill, de voorbumper, achterbumper, benzinetank, wielkasten en een deel van de achtervloer.

Behalve DSM zijn er nog enkele andere Limburgse bedrijven die participeren in Eureka-projecten. Frans Maas zit bijvoorbeeld in een project voor de automatisering van een logistiek systeem in samenwerking met het Duitse computerbedrijf ICR. Rendamax in Kerkrade werkt over de grenzen samen in de ontwikkeling van een nieuw warmtesysteem en DSM-dochter High Performance Fibers uit Sittard onderzoekt de mogelijkheden van supersterke vezels.

Dit jaar heeft Nederland het voorzitterschap in het internationale Eureka-overleg. Reden waarom deze dagen de vertegenwoordigers van Eureka-bureaus uit negentien landen in Maastricht vergaderen.

Achterstand

De aanleiding voor Eureka ontstond in de jaren tachtig, toen steeds meer mensen tot het besef kwamen dat de Europese industrie in technologisch opzicht achter liep bij de Verenigde Staten en Japan. De Franse president Mitterand nam in 1985 het initiatief voor Eureka, een stimuleringsprogramma voor Europese samenwerking op het gebied van hoogwaardige technologie. Negentien Europese landen sloten zich aan. Op het ogenblik hebben bijna 400 projecten de Eureka-status en zit er voor acht miljard ECU's in de onderzoeksportefeuille. Dit jaar zullen waarschijnlijk negentig nieuwe projecten voor een Eureka-status worden voorgedragen.

Al te veel zichtbaar resultaat hebben al die projecten tot nu toe niet opgeleverd. Een van de weinige projecten die vruchten lijkt af te werpen, is Transpolis, een futuristisch kantoren- en bedrijvenpark waarvoor het concept door PTT, Philips en Wilma Vastgoed is ontwikkeld. Binnenkort wordt het startsein voor Transpolis Schiphol gegeven en er bestaan vergevorderde plannen voor een soortgelijk project in Beek nabij het vliegveld.

Braziliaanse kinderen in Italië verkocht

ROME – Meer dan 7.000 Braziliaanse kinder[en] zijn volgens het openbaar ministerie in Ro[me] aan kinderloze Italiaanse echtparen verkoc[ht]. Dit heeft de Italiaanse krant 'Corriere della S[e]re' gisteren gemeld.

Het onderzoek van de Italiaanse justitie ri[cht] zich vooral op de voormalige priester Lucca Nuzzo uit Caserta. De ex-priester die inmidd[els] de Braziliaanse nationaliteit heeft, leidde voor kort een weeshuis in Salvador di Bahia. [Sa]men met familieleden uit Caserta dreef Lucca Nuzzo handel in adoptiefkinderen, aldus [het] openbaar ministerie.

De prijs voor een kind varieerde tussen de 20 [en] 30 miljoen lire (30.000 tot 45.000 gulden). De p[rijs] nam toe naarmate de huidskleur van het ki[nd] lichter was.

Premier Lubbers stelt koppeling ter discussie

Van onze parlementsredactie

DEN HAAG – De koppeling tussen lonen en uitkeringen staat niet ter discussie als werkgevers en werknemers de CAO-onderhandelingen niet op hun beloop laten. Dan is er geen probleem rond de koppeling. Lukt dat echter niet, en worden de loonstijgingen te fors, dan staat de koppeling wel ter discussie. Premier Lubbers heeft dit gisteren voor de NOS-televisie gezegd. De premier noemde de koppeling 'niet heilig, wel belangrijk'.

Vice-premier en PvdA-voorman Kok stelde dat de koppeling 'essentieel blijft'. Volgens Kok hoeft de koppeling 'noch politiek, noch inhoudelijk' een probleem te zijn, mits er een verantwoorde loonstijging tot stand komt en de verhouding tussen actieven en niet-actieven niet in ongunstige zin verandert. „Maar ik zet mijn blik niet op oneindig en mijn gedachten niet op nul", aldus Kok.

Kok betoogde dat alle Nederlanders, actieven en niet-actieven, mensen met hoge en mensen met lage inkomens, naar draagkracht zullen moeten delen als het economisch slechter gaat. Daartoe zullen dan 'vormen en methoden' gevonden moeten worden, aldus Kok. Ten aanzien van de door het kabinet bepleite 3 procent loonstijging in 1991, zei Kok dat het kabinet geen maximum kan opleggen. Wel zegt het kabinet dat onverstandig is de lonen sneller te laten stijgen dan dit jaar.

In-actieven

Lubbers zei dat, indien de financieel-economische situatie zich volgens de ongunstigste verwachtingen ontwikkelt, het kabinet verplicht is het regeerakkoord 'materieel bij te stellen. Niet naar de geest maar wel naar maatregelen'. Bij de dan aan de orde zijnde maatregelen stelde Lubbers eerst te denken aan het inzetten van meer in-actieven. „Dat levert grote bedragen op." Daarnaast bepleitte Lubbers 'een beperkte bezuiniging op uitgaven'.

Vice-premier Kok liet weten dat het kabinet begin 1991 afspraken moet maken om de financiën stap v[oor] stap weer in lijn te brengen met afspraken in het regeerakkoord. [Dat] betekent dat het kabinet er hoe [dan] ook voor moet zorgen dat het fin[an]cieringstekort eind 1994 op 3,25 [pro]cent uitkomt, in plaats van de verwachte 4,25 procent. Dit proc[ent] verschil betekent extra bezuinig[in]gen van 4,5 miljard gulden. Kok [weet] niet hoe hij dat wil bereiken.

Spaans meisje sterft aan illegale abortus

Van onze correspondent

MADRID – Een elfjarig Spaans meisje is gisteren in Almansa (Castilla-La Mancha) om het leven gekomen, nadat vier vrouwen op haar een illegale abortus hadden toegepast. De vrouwen – de moeder van het meisje, een tante en twee buren – zijn gearresteerd. Hen zal dood door schuld, het onbevoegd uitvoeren van een abortus en het praktiseren van duivelse riten ten laste worden gelegd. Jaarlijks sterven er in Spanje enige tientallen vrouwen en meisjes als gevolg van een illegale abortus, al dan niet in combinatie met duistere religieuze praktijken.

Volgens de buren stond de tante bekend als iemand die over 'bijzondere gaven' beschikt. Ze werd in haar omgeving als een soort 'medicijnvrouw' en duiveluitdrijfster beschouwd. Naar alle waarschijnlijkheid heeft de moeder van het meisje de hulp van de tante gezocht toen ze constateerde dat haar dochter zwanger was.

De 'abortussessie' zou zaterdag zijn begonnen en tot zondagavond hebben voortgeduurd. Toen op maandagochtend bleek, dat het meisje de ingreep niet had overleefd, werd haar levenloze lichaam overgebracht naar het hospitaal van Almansa. De artsen waarschuwden de Guardia Civil die de moeder, tante en de twee buurvrouwen arresteerde. De tante had bij haar arrestatie op haar lichaam zware bloeduitstortingen, die zij zelf toeschreef aan 'duistere krachten'.

Het aantal illegale abortussen in Spanje wordt door het Instituut voor de Vrouw geschat op minstens 100.000 per jaar. Empar Pineda van de Spaanse Commissie voor het Recht op Abortus schat het totale aantal abortussen jaarlijks op 200.000. De meeste daarvan worden in privé-klinieken uitgevoerd, zowel in Spanje zelf als daarbuiten, vooral in Londen en Amsterdam.

Abortus in een van de Spaanse staatsklinieken is slechts in een beperkt aantal gevallen legaal. Daarvoor moeten door minstens drie gynaecologen dwingende medische redenen worden gegeven. Rechtse en religieuze groeperingen in Spanje slagen er steeds weer in om doktoren en vrouwen voor de rechter te brengen.

Overleg over hervormingen Polen misluk[t]

WARSCHAU – Een gesprek tus[sen] de drie belangrijkste politici [in] Polen over hervormingen en een [ultima]tum voor parlements- en p[resi]dentsverkiezingen is gisteren [mis]lukt. Premier Tadeusz Mazowie[cki], president Wojciech Jaruzelski [en] Solidariteit-leider Lech Walesa [wa]ren gistermiddag bijeengeko[men] voor een 'ronde-tafelconfer[entie]' ten huize van kardinaal [Jozef] Glemp, de primaat van Polen.

Centraal in het overleg stond [de] kwestie van de presidentsverkiezin[gen], die grote verdeeldheid [heeft] gezaaid binnen de gelederen [van] Solidariteit. Walesa heeft [...] maandag voor die post aangeme[ld] en de oud-communistische [leider] Jaruzelski is bereid af te treden [als] het parlement dat verlangt. Wa[lesa] wil dat de presidentsverkiezingen dit najaar plaatsvinden, terwijl [Ma]zowiecki ze tegelijk met de [parle]mentsverkiezingen over een [jaar wil] houden.

Nu men het in de top niet eens is geworden, zal het Poolse parlem[ent de] knoop moeten doorhakken. [illegible] zich vanaf morgen buigen over [een] aantal wetsvoorstellen om de [presi]dentsverkiezingen te vervroe[gen], zodat zij, zoals Walesa wil, vóór [de] parlementsverkiezingen kun[nen] plaatsvinden.

President Jaruzelski nam gist[eren] de eerste stap op weg naar zijn [...] verwachte aftreden. De presi[dent] zal het parlement verzoeken zijn [ambtster]mijn te bekorten.

NEI berekent gevolgen van wetsvoorstel

Hogere accijns kost 200 banen aan grens

DEN HAAG/HEERLEN – De verhoging van de benzine-accijns met 6,7 cent per liter (exclusief BTW) op 1 november kost 10 miljoen gulden per jaar. Daarnaast zullen door de verhoging van de accijns bijna 260 mensen hun baan verliezen. Ongeveer tweehonderd van deze arbeidsplaatsen gaan verloren in het grensgebied. Het Nederlands economisch instituut (NEI) heeft dit op verzoek van staatssecretaris Van Amelsvoort (financiën) berekend. De bewindsman heeft het rapport gisteren aan de Kamer gezonden.

Vanuit de Kamer is om een dergelijk onderzoek verzocht. Momenteel verliest Nederland ook al benzineomzet aan Duitsland en België, omdat de benzineprijzen in beide buurlanden lager zijn. Omdat het tanken over de grens vaak gecombineerd wordt met het doen van andere boodschappen treedt er ook omzetverlies op bij andere detaillisten.

Ondanks de negatieve effecten van de accijnsverhoging houdt Van Amelsvoort er wel aan vast. Hij heeft het wetsvoorstel daartoe eveneens gisteren bij de Kamer ingediend. Volgens de bewindsman doet de hoogte van de benzineprijs bij het wetsvoorstel niet terzake. Het voorstel om de benzine-accijns te verhogen is in de Tweede Kamer nogal omstreden. Het kabinet wil de 300 miljoen gulden die het oplevert besteden aan investeringen in de sfeer van verkeer en vervoer. Minister Maij-Weggen van verkeer en waterstaat liet dinsdag weten bereid te zijn om de accijnsverhoging eventueel later te laten ingaan als de olieprijzen de komende tijd nog sterker omhoog gaan. De verwachte opbrengsten zullen dan echter ergens anders vandaan moeten komen, aldus de minister.

De door het NEI berekende schade van 170 miljoen gulden ontstaat door het tanken over de grens in Duitsland en België. Volgens het NEI treedt een derving van accijns en BTW op door het tanken in het buitenland van 72 miljoen gulden. Handel en transport kost de maatregel 9 miljoen. Benzinestations zien hun verkopen met 3,3 miljoen dalen. Door bestedingen in het buitenland los van de gekochte brandstof ontstaat nog een bestedingsderving in ons land van 66 miljoen terwijl de detailhandel hier door het besteden elders 19 miljoen inlevert. Door de mindere verkopen van benzine en andere artikelen in ons land verdwijnen 257 arbeidsplaatsen.

In Limburg, dat het ergste wordt getroffen omdat het zowel aan Duitsland als aan België grenst, is erg veel verzet tegen de accijnsverhoging, die inclusief BTW 8 cent bedraagt. Het comité Verontruste Limburgse Pomphouders, dat onder meer wordt gesteund door de Limburgse ondernemersvereniging LOZO, nodigde begin september een parlementaire delegatie uit om poolshoogte te nemen bij de pomphouders aan de Nederlands-Duitse grens. De BOVAG rekende de kamerleden bij die gelegenheid voor dat de accijnsverhoging tot een omzetderving van 1 miljard bij het Nederlandse bedrijfsleven leidt.

PvdA valt over reclameborden

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Volgens de PvdA-fractie in de Staten van Limburg zijn er te veel reclameborden langs de wegen. Nu daar ook nog de lotto-borden van Verkeer-minister Maij-Weggen bij zijn gekomen ('Te veel rijden kost te veel'), is de maat vol voor de PvdA vol.

In vragen aan GS stelt de fractie dat een wildgroei aan reclame-objecten langs de wegen te constateren is dat daar uit oogpunt van milieubescherming, landschapsontsiering en verkeersveiligheid, een halt moet worden toegeroepen. Verder wil de PvdA van GS weten hoeveel borden langs de wegen staan en voor hoeveel GS vergunning hebben gegeven. Verder vraagt de sociaal-democratische fractie wat GS van plan zijn hiertegen te doen, eventueel in overleg met de Vereniging Limburgse Gemeenten.

St. Michael Thorn wint bondsconcours

SITTARD – In de Stadssporthal van Sittard werd afgelopen zondag voor het eerst een binnenconcours gehouden door de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen. De drumband van harmonie St. Michael Thorn behaalde het hoogst aantal punten van dit concours. De belangrijkste uitslagen:

Derde divisie:
Drumband Rothem's harmonie, 294,5 punten, promotie; drumband fanfare St. Jozef Buchten, 298,5 punten, promotie; drumband PSMK Lucia Beek, 294 punten, promotie.

Tweede divisie:
Drumband schutterij St. Martinus, 278,5 punten, eerste prijs; drumband harmonie van Maastricht, 299 punten, promotie; drumband fanfare St. Martinus Itteren, 288 punten, promotie; drumband harmonie l'Union Born, 312 punten, promotie en lof; fluit- en tamboerkorps St. Antonius Slek-Echt, 289 punten, promotie; fluit- en trommelkorps St. Joseph Koningsbosch, 291,5 punten, promotie.

Eerste divisie:
Drumband harmonie Amicitia Vilt, 298,5 punten, eerste prijs; drumband fanfare St. Elisabeth Groenstraat, 302 punten, eerste prijs; drumband harmonie Amicitia Roggel, 310,5 punten, promotie.

Ere-divisie:
Drumband Marijke Hoensbroek, 290,5 punten, eerste prijs; drumband Oude Harmonie van Eijsden, 306 punten, eerste prijs; drumband Melodie der Peel Ospel, 324 punten, eerste prijs met lof; drumband harmonie St. Michaël, 349 punten, eerste prijs met lof; fluit- en tamboerkorps Excelsior Montfort, 330,5 punten, eerste prijs met lof.

Hoger beroep Heerlenaar

Tweemaal half jaar geëist

Van onze correspondent

DEN BOSCH – In hoger beroep heeft mr H. Bergkotte, de procureur-generaal bij het gerechtshof in Den Bosch, gisteren tot tweemaal toe zes maanden geëist tegen de uit Heerlen afkomstige M.R. (35).

De man was wegens wederrechtelijk binnendringen in een besloten lokaal in de nacht van 12 op 13 november 1988 in Geertruidenberg, door de rechtbank in Breda veroordeeld tot drie maanden onvoorwaardelijk met aftrek van voorarrest. In hoger beroep eiste de procureur-generaal het dubbele.

In de tweede zaak, poging tot diefstal in vereniging en het onder zich houden van door inbraak verkregen goederen, gepleegd op 17 mei 1987 in Susteren, had de Maastrichtse rechtbank de man gestraft met een gevangenisstraf van 10 maanden onvoorwaardelijk met aftrek van voorarrest.

Ook hier eiste mr H. Bergkotte zes maanden onvoorwaardelijk zodat de verdachte, als het hof overgaat tot uitvoering van de eis van de procureur-generaal, voor 12 maanden in detentie moet.

Uitspraak op 2 oktober.

● Een Poolse politieagent legt de ontvangst van zijn collega's op het Heerlense stadhuis vast voor thuis. Foto: FRANS RADE

Poolse politieagenten voor het eerst in West-Europa

'Wij mochten alleen naar Moskou reizen'

HEERLEN – De twaalf Poolse politieagenten, die deze week op uitnodiging van hun Heerlense collega's in Zuid-Limburg verblijven, zijn de koning te rijk. Voor het eerst in hun leven hebben zij hun vaderland voor een korte vakantie mogen verlaten. Tot voor kort, toen het communisme onder Jaruzelski hoogtij vierde, was elk contact met West-Europa ten strengste verboden.

„Wij mochten alleen naar Moskou", zegt Roman Hula, hoofdcommissaris van politie in het district Katowice. Hij heeft de leiding over een drieduizend man sterk politiekorps, dat keihard werkt aan een democratisch Polen. Hula (37) was in zijn land een van de politieagenten, die het aandurfde een open brief in alle Poolse kranten te publiceren met een oproep het communisme te boycotten.

„De inspanningen voor een democratisch Polen werden mij niet in dank afgenomen door de politieke leiders. Telefoongesprekken werden afgeluisterd en op gegeven moment werden de kabels doorgesneden. Contact met de buitenwereld was onmogelijk. Ik heb gevochten met gevaar voor eigen leven. Maar, God zij dank, het is lonend geweest. Wij hebben mensen moeten slaan en opsluiten. Steeds met tegenzin. Maar wij hadden geen andere keus. Die vreselijke praktijken zijn nu definitief voorbij. Wij zijn er voor het volk".

Verkiezingen

In het voorjaar van 1991 verwacht Hula dat er in zijn land verkiezingen worden gehouden. „Favoriet voor het presidentschap zijn Walesa, de leider van het Poolse vakverbond Solidariteit en premier Mazowiecki. Jaruzelski maakt geen schijn van kans. Onder zijn bewind is bijna alles in Polen kapot gemaakt."

De oudere Polen zullen helaas weinig meemaken van de 'westerse weelde'. Hula: „Er is zo veel werk op te knappen, dat misschien onze kinderen maar zeker onze kleinkinderen de vruchten plukken van een democratisch Polen. Wij proberen zeker een graantje mee te pikken door eens wat vaker in het buitenland op vakantie te gaan. Maar alles inhalen lukt zeker niet."

De Poolse agenten hebben tijdens het 'Internationale Politiefeest' in Heerlen een streepje voor op hun collega's uit België, Italië en Duitsland. „De Polen worden in de watten gelegd. Zij zijn onze eregasten", zegt adjudant Paul Theunissen, coördinator van het evenement. „Zij hebben jarenlang in onvrede moeten werken. Met tegenzin hebben zij de meest afgrijselijke zaken voor de communisten moeten opknappen. Wij willen nu iets terug doen. Want met een maandsalaris van 250 gulden kunnen die Polen hier geen bokkesprongen maken."

Luxe

De westerse inbreng in Polen is al goed waarneembaar. De eerste Volvo's uit Nederland zijn onlangs gearriveerd en worden gebruikt door het politiekorps in Warschau. Het Poolse wagenpark is sterk verouderd en dringend aan vernieuwing toe. „Die Volvo's zijn voorlopig een luxe. Het duurt nog jaren voordat er sprake kan zijn van een goed functionerend democratisch politieapparaat. De 49 communistische districtscommandanten zijn inmiddels en bloc aan de kant gezet en het volk heeft nieuwe leiders gekozen. Ongetwijfeld zullen de contacten met andere Europese politiekorpsen leiden tot een verbetering van de situatie in Polen."

Vandaag brengen de Polen een bezoek aan het Thermenmuseum, kasteel Hoensbroek en een bierbrouwerij. Donderdag nemen zij deel aan een internationaal voetbaltoernooi met deelnemers uit vijf landen op het KEV-terrein in Meezenbroek-Heerlen. Begin volgend jaar brengt het Heerlense politiebezoek een tegenbezoek aan Katowice.

hans rooijakkers

● Stoere-mannen-achterwerken moeten de aandacht op de universiteit vestigen.

De binken van Bonke

MAASTRICHT – Aanstaande zaterdag wordt bijna heel Nederland geconfronteerd met de vijfde advertentiecampagne van de Rijksuniversiteit Limburg. Trots onthulde rector magnificus F. Bonke gisteren de slogans en bijbehorende foto's. Dertien stoere mannen omarmen elkaar, klaar om zich gezamenlijk op de volgende rugbybal te storten. De bijpassende tekst luidt: 'Wij trekken het teamwork door tot binnen de universiteitsmuren'.

De universiteit gaat op de sportieve toer om de aandacht van de toekomstige studenten te trekken. Zo zouden rechtenstudenten zich aangetrokken moeten voelen door wildwatervaren om de vaart er een beetje in te houden. Gezondheidswetenschappers moeten schijnbaar geïntrigeerd worden door parachutespringers, geneeskundestudenten door bobsleeërs en economiestudenten door zeilers in de meest hevige golven. De Engelse term 'teamwork' speelt een hoofdrol in de campagne. Minister Ritzen zal goedkeurend knikken. Maastricht knipoogt voortdurend lonkend naar het buitenland.

Een universiteit die zich profileert door middel van risicovolle sporten beoefend door flinke binken. Is dit om de nu in de minderheid zijnde mannelijke studenten aan te trekken? Om doetjes af te schrikken? Om het risico van een afwijkend studiesysteem te benadrukken? Of om aan te geven dat de RL geen zee te hoog te gaat wat betreft advertentiecampagnes? Opvallen doen de stoere-mannen-achterwerken in ieder geval, en daar zijn ze ook voor bedoeld.

angeli poulssen

Venlonaar helpt bij vestiging in Duitsland

Transportbedrijven gaan de grens over

Van onze redactie economie

RIJSWIJK – „Er zijn al transportondernemingen uit Nederland vertrokken omdat de loonkosten elders aanzienlijk lager zijn. Die loonkosten maken namelijk vijftig procent van de totale kosten uit. Je moet je afvragen of het 'uitvlaggen' van dit soort bedrijven niet heel erg nabij is". Dat zegt secretaris mr. H. J. Schakelaar van de vervoerdersorganisatie KVO-PCB. Hij heeft onlangs een brief geschreven aan minister Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat en aan de vervoersbonden van FNV en CNV waarin staat dat de Nederlandse internationale transportbedrijven steeds meer concurrentie ondervinden.

De KVO-PCB reageerde daarmee op een schrijven van de Venlose adviseur Hans D. Haug (éénmansbedrijf met secretaresse) aan transportondernemers. Hij biedt zijn hulp aan bij 'het vestigen, deelnemen in of overnemen van een goedkoper functionerende Duitse vestiging'. In Duitsland zijn de loonkosten voor chauffeurs volgens Haug namelijk 20 tot 25 procent lager dan in Nederland, wat een besparing op de totale kosten, vergeleken met de huidige situatie in Nederland, van 8 tot 12,5 procent op jaarbasis zou betekenen. Bovendien is inmiddels de Duitse wegenbelasting (Kraftfahrzeugsteuer) voor vrachtauto's met circa 7000 mark verlaagd tot een met Nederland vergelijkbaar tarief.

Serieus

Terwijl de vervoerswerkgevers de brief van Haug aan de vrachtvervoerders 'uitermate serieus' nemen, stelt de vervoersbond FNV dat Haugs argumenten nergens op slaan. Woordvoerder Duijm zegt dat uit legio onderzoeken is gebleken dat de totale loonkosten (lonen, sociale kosten, fiscale kosten) voor de transportsector in de landen Nederland, Duitsland en Frankrijk nauwelijks afwijken. „Dat is lood om oud ijzer".

Duijm wijst erop dat het Nederlandse wegtransport inmiddels een aandeel van 27 à 28 procent in het totale vervoer in Europa heeft. „Dat aandeel groeit en dat komt omdat het Nederlandse wegtransport echt een voorsprong heeft op de rest. Pas geleden zei Europees commissaris Karel van Miert tegen mij dat die voorsprong zo groot is dat bijna alle lidstaten zeggen dat een grotere liberalisatie van het Europese wegtransport alleen maar leidt tot bevoordeling van Nederland".

Evenwicht

Mr. Schakelaar van de KVO/PCB is van mening dat met name de laatste tijd Nederland in de 'bruto-sfeer' van loonkosten in de transportsector aanzienlijk duurder is dan Duitsland en Frankrijk. „Vroeger waren de kostprijzen inderdaad redelijk in evenwicht, maar dat is verleden tijd. Daarom moeten wij – werkgevers, werknemers en overheid – hoognodig iets doen om werkgelegenheid in Nederland te houden".

Adviseur Haug, die naar eigen zeggen in dit lopende jaar al meer dan tien Nederlandse transportbedrijven aan een vestiging in de Bondsrepubliek heeft geholpen, vindt dat argument van de werkgelegenheid maar onzin: „Er is hier toch geen chauffeur te krijgen, laten ze dan niet zeuren". Of die in Duitsland wel aanwezig zijn? Haug: „In de omgeving van Stuttgart bijvoorbeeld niet, maar even over de Nederlandse grens, in Münster of zo, zijn er zat".

Fotograaf wil vergoeding voor 'Parade-meisje'

Schadeclaim dreigt voor Paradestichting

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De stichting 'Parade' uit Brunssum, die om de vier jaar garant staat voor de organisatie van de Internationale Folkloristische Parade, hangt een schade-eis van 132.000 gulden boven het hoofd. Dit in verband met het jarenlang publiceren van een uit 1972 daterende foto, waarvan fotograaf Anton Adriaens uit Brunssum momenteel zijn auteursrechten claimt.

Achttien jaar geleden legde deze freelance-fotograaf de Joegoslavische danseres Jelena Kalember, die destijds in het gezelschap van een folkoregroep uit Valjevo aan de Parade in Brunssum deelnam, op de plaat vast. Adriaens kreeg toen van de Parade-organisatie de werkuren plus de foto betaald. Vier jaar later besloot de organisatie echter deze foto als logo van de Parade te gebruiken. Sindsdien circuleert de afbeelding van Jelena Kalember als het handelsmerk van de Parade miljoenenvoud over de hele wereld.

Twee jaar geleden, vlak voor aanvang van de negende Parade, klopte Adriaens bij de Parade-organisatie aan. Hij wilde geld zien omdat zijn foto voortdurend werd gebruikt. De Parade-stichting kon zich niet vinden in zijn argumenten en zegde de samenwerking met hem op. Daarop nam Adriaens een advocaat in de arm. Komende donderdag deponeert deze raadsman de vordering van 132.000 gulden bij de rechter. De Paradestichting heeft ruim twee maanden de tijd om zich schriftelijk te verweren.

Service van A tot Z

Overzicht van belangrijke adressen voor de lezers van het Limburgs Dagblad

A — AANHANGERS

Nic. Dassen aanhangwagens
Verk., verh., repar., speciaalbouw. onderd. v. alle merken. Stationsstr. 8-10 Kerkrade, tel. 045-455088/452501.

Aanhangwagens Jo Knops
100 stuks in voorraad. Tevens alle onderdelen en reparaties. Rijksweg Zuid 195 Sittard. Tel. 04490-12718.

AIRCONDITIONING

Techn. buro. Jos Smeets b.v. Kampstr. 4 Geleen. 04490-43865.
Frigo-metal b.v. 043-216616. Fort Willemweg 53-59 Maastricht.

APK

Autobedrijf Kwarten V.O.F.
Kastanjeln. 148, Hoensbroek, 045-214171. Gratis bij APK-keuring: C.O. + koplampen afstellen en nakeuring.

Opel Bergsteyn
APK-keuringsstation. Rijksweg 61, Berg en Terblijt, tel. 04406-41700.

Garage Sebregts en Co.
Off. APK-keuringsstation 1 en 2, dealer Iveco bedrijfsauto's. Lindelauferge-wande 8, Voerendaal. 045-752888.

AUTOACCESSOIRES

Geevers carrosseriedelen
Originele onderdelen alle Europ. auto's. Imitatie alle pers.auto's. Nuth, Daelderweg 17. 045-244242.

AUTOBANDEN

Automaterialen, APK-keuringen, accu's, uitlaten. Kampstraat 59, Landgraaf. Tel. 045-311784.

AUTOBEDRIJVEN

Auto Lemands. Tel. 045-269111
Een goed adres voor al uw servicebeurten en rep. Tevens occasions. Rembrandtstr. 64A Brunssum.

Auto Konings b.v.
Mgr. Vranckenstraat 20 Sittard. Tel. 04490-16046.

Autocentrum Voerendaal.
Valkenburgerweg 13 Heerlen/Voerendaal. Tel. 045-752999.

Heugens b.v. automobielbedrijf.
Kruisweide 3 Nieuwstadt. 04498-53055.

Autobedrijf Leymborgh b.v.
Borneryweg 2-8, Limbricht, tel. 04490-15636.

SEAT
ONZE TROTS UW PLEZIER

Automobielbedrijf Ton Schuijren.
Rotscherweg 60 Landgraaf. 045-313588.

Autosport Brouns
Schelsberg 175 Heerlen. Tel. 045-795507.

Bij Donny kijken is kopen!
Steeds voorradig ± 20-25 st. bestellers en bussen, open laadbakken, ombouwers voor campers, bussen en minibussen, kleine en grote bestellers, diesel en benzine. In alle typen en prijsklassen. Donny Klassen b.v. Meerssenerweg 219 Maastricht. 043-635222 of 043-634915.

AUTO-LEASING

Autocentr. Collaris-Europcar
Leasing voor korte en lange termijn. 24-uur-service. Schelsberg 45, Heerlen. 045-720202.

ALL
Auto Lease Limburg
Uw Limburgse Partner voor leasing tegen concurrerende prijzen. Bel voor directe prijsopgave 045-463333.

Uw specialist voor autoleasing. Vraag vrijblijvend offerte.

AUTORIJSCHOOL

Chris Adams
ANWB erkende auto- en motorrijschool. Mirbachstraat 14, 6367 CW Voerendaal. Tel. 045-751718.

Autorijschool Sjef Dörenberg
Bovag. erk. motor en autorijschool. Ook tevens voor uw automaat en vrachtw.opl. Al meer dan 25 jr. uw vertrouwd adres. Sparstr. 7 Hrl. 213735.

Sjaak Huisman 045-423728
Na 18.00 uur Peter Schunckstraat 520, Heerlen, kaderschool, rijksgediplomeerd voor auto en motor.

Verkeersschool Leo Cremers
F.A.M.-erk. motor, auto, vrachtauto, bus, aanhangw. opl. Alle chauff.dipl. Reeweg 139 Landgr. 319474-312558.

Auto/motorrijschool Sturmans
Rdr. Hoenstraat 181, 6433 EE Hoensbroek. Tel. 045-220166.

Autorijschool Ger Scheyen
BOVAG-erkend. Tel. 045-415601. Al 28 jaar een begrip. J. v. Maerlantstr. 21, 6416 TV Heerlen.

AUTOSCHADEBEDRIJVEN

Autosch.herstelbedrijf Jo Keenen
Verlengde Klinkertstraat 22, Hoensbroek, tel. 045-215450 Focwa-lid.

AUTOVERHUUR

Autop Autoverhuur Sittard BV
Verh. van pers.auto's, bestelauto's, busjes, kampeerauto's en autoambulance, leasing, long-rent en groepsvervoer. Geerweg 2A Sittard. 04490-22424. Zandstraat 58 Montfort. 04744-2345.

Autocentr. Collaris-Europcar
Pers.auto's. campers. pers.busjes. bestelauto's en zelfverhuizers. Schelsberg 45, Heerlen. 045-725666.

Garage Vencken B.V.
Verhuur van persw., bestelauto's en busjes, jong wagenpark, 25 stuks. Heesbergstr. 60 Heerlen. 045-412641.

B — BABY-ARTIKELEN

Babyhuis Petra
Kwaliteit en service en betaalbare prijzen. Adres: Kerkstraat 67 promenade Brunssum. Tel. 045-252269.

BETON-DIAMANTBORINGEN

Diabo B.V.
Diabo b.v. boort en zaagt in alle beton. Adres: Industrieterrein de Beitel 108 Heerlen. Tel. 045-414151.

BOUWMACHINES

Bouwmachines Damoiseaux
Verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! Industrieterrein de Beitel 108 Heerlen. Tel. 045-411930.

Hollanders-Nieuwsma verhuur
Nijverheidsstr. 20 Hoensbroek. 045-218888. Verhuur van materialen en machines voor het maken van een oprit en het bouwen van een huis.

BOUWMAT. TEGELHANDEL

Rutters & Smits
Beitel 76 Heerlen,
tel. 045-426633.
Bezoek vrijblijvend onze showroom.

D — DAKBEDEKKINGEN

Dakdekkersbedrijf Adams
Voor al uw dakwerkzaamheden of reparatie van schoorstenen. Vraag vrijbl. offerte. 045-726716 Amerstr. 4.

H. ARNDTS DAK-service
* Inspektierapporten/adviezen * onderhoudskontrakten * vernieuwen/repareren v. daken, dakgoten, schoorstenen * isolatie. Desgewenst met bouwfysische berekeningen. Houwerstr. 8, Hoensbroek. 045-219615.

Dakdekkersbedr. J. Veldhuizen
Voor al uw dakwerkzaamheden. PVC dakgootbekl. en schoorsteenvegen. Smedestr. 6 Kerkrade. 045-454729.

Kwaliteitdak. Tel. 424050
Voor al uw pannendaken, platte- en leiendaken, lood- en zinkw., isolatie en dakbeschot. Vraag vrijbl. prijsopg.

Zuiddak b.v. Landgraaf.
Bit. en kunststof dakwerk, shingles en dakterrassen. Verk. dakrollen, isol. en daktegels. Indus.terr. Strijthagen, Amperestr. 5. Tel. 045-314218.

DOE HET ZELVER

Boumans Brunssum
Alles voor de doe-het-zelver. Zagen en schaven op maat. Losse verk. ijzerw. enz. Uitgebr. adv. en gratis bezorgen. Ing. Kruisbergstr. 96. 045-252688.

DRUKKERIJEN

Drukkerij Greven B.V.
Voor al uw handels-, reklame- en fam.-drukw. Drukk. Greven bv. 045-327158. Vogelzankweg 244 Landgraaf.

Drukkerij „Lanteern"
Uw adres voor alle fam.-, handels- en verenigingsdrukwerk. Hei-grindelweg 43 (t.o. Groene Ster-terrein), 6414 BC Heerlen. Tel. 045-213105.

Drukkerij Vliegen
Plein 14, 6466 GG Kerkrade-West. Tel. 045-411432. Voor drukwerk wat de aandacht trekt en indruk maakt.

Drukkerij Schreurs
Handels-, fam.- en textieldrukwerk, fotocopie, stickers en kant.boekh. Graverstr. 68 Kerkrade. Tel. 045-413045.

DRUKWERKVERSPREIDING

SPIRAL
Huis-aan-huis verspreiding
Voor reclamedrukwerk en weekbladen. Fabriekstraat 7 Horst. Tel. 04709-4222. Fax: 04709-4333

G — GAZONMAAIERS

Gielen Groentechniek
Husqvarna kwaliteit uit Zweden. Vakmanschap in Schinnen. Kettingzagen, gazonmaaiers, heupmaaiers, etc. Gielen, Wolfhagen 3 Schinnen-Centr. Tel. 04493-1995.

GROND-STRAATWERKEN

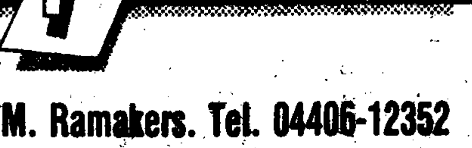
Bosman Sittard. 04490-15852*
Handelsstraat 32, Handelscentrum Bergerweg. Leveringen van: zand, grind, teelaarde, cement, betontegels, siertegels, maaskeien, klinkers, bielzen enz. Ook op zaterdag geopend.

H — HOUTWAREN

Natuurgedroogd eiken, beuken, essen, olmen, enz. Goedk. stookh. Houtdraaiw. en rooien v. bomen. Tuinhout. Te k. gevr. populieren.

I — INSTALLATIEBEDRIJVEN

M. Ramakers. Tel. 04406-12352
Sainitair, c.v., gas, water, ontkalken van leidingen en geisers. Koningswinkelstr. 13 Valkenburg.

K — KEUKENS

BIG ALDORADO BOSS
Keukens + sanitair - bouwmarkt. Industriestr. 10. Tel. 045-211685, 6433 JX Hoensbroek.

Van Balkom/Keller-keukens
Al meer dan 50 jr. herkenbare kwaliteit. Vrg.vrijbl. een offerte aan uw Keller-specialist, Holzstr. 36 Kerkrade. Tel. 045-461127.

Bosch keukenstudio A. Eggen
Akerstraat Noord 160, 6431 HR Hoensbroek. Tel. 045-213027. Levering Bosch inbouwapparatuur.

goergen bv
Nijverheidsweg 17-18 Stein, industrieterrein „Kerensheide". 04490-31367. Voor compl. install. van keukens - san. - tegels - kastenw.

R en J Keukens 045-242602
Kwaliteitskeukens voor normale prijzen. Tevens alle inbouwapparatuur. Stationsstraat 294 Nuth.

Tomzon Keukens Sanitair
Oek uw adres voor Svedex kasten. Holdwarsweg 69 Geleen. 04490-42516. Nieuwstr. 25 H'broek. 045-211889.

Vossen Keukens. Lid ANVK
3 jaar voll. garantie en service. Glaspaleis, Kerkplein 45, Eikenderweg 77, Heerlen. Tel. 045-717555.

KOZIJNEN

De Gaas BV tel. 045-442726
Bezoek vrijbl. onze showroom met uitsl. in eigen fabriek op maat gefabr. kozijnen. Bocholtzerw. 14, Simpelveld.

Ramalux b.v. Tel. 04490-24989
Eenvoudig de beste en goedkoopste kunststof renovaties of nieuwbouw. Brugstr. 15 Sittard.

L — LOODGIETERS

H. Hoeppermans C.V.
Sanitair, c.v., dakwerk, gas, water, wateronth., rioolontstop. Emmaplein 8 Heerlen. Tel. 045-713265.

M — MAKELAARDIJ

L.W. Lenders Makelaar o.g. Bedrijfsmakelaardij, tax. Adres: O.L. Vrouwepl. 25 Voerendaal. Tel. 045-750612.

Roebroek Makelaardij
Bemiddelling aan-/verkoop, huur en verhuur - taxatie - hypotheken. Parallelweg-Z. 15, HUlsBerg. 04405-1707.

Makelaarskantoor van Wersch
Bemiddeling bij aan- en verkoop taxaties, bemiddeling bij hypotheken. Stationsstr. 54, Kerkrade. 045-452234.

N — NAAIMACHINES

Veldman naai- en breimachineh.
Heerlen, Nobelstr. 6, 045-716100. Hoensbroek, Kouvenderstr. 68, 045-213538. Geleen, Raadhuisstr. 14, 04490-46480. Anker, Bernina, Husqvarna, Lewenstein. Rep. alle merken, geen voorrijkosten. Roermond, Neerstr. 62, 04750-31012.

P — PARTYSERVICE

Catering Service
Restaurateur/traiteur Latten b.v. Thuis en uit serveren al 25 jaar. Munstergeleen. 04490-15841.

PLAFONDS

PLAVITA
SPANPLAFONDS

Plavita spanplafonds 045-225707
Nooit meer schilderen! Plafond vakbedrijf Hoensbroek. Kouvenderstraat 59 Hoensbroek.

PLAFONDSYSTEMEN

Formido
Het adres voor wand- en plafondsystemen. Hoofdstraat 66 Hoensbroek. Tel. 045-214507.

R — REFORMARTIKELEN

„Marjoleins" natuurcentrum
Geleenstraat 59 Heerlen. 045-713024

RIOLERINGEN

N.K. Verweijst 045-213760
Hoofdstr. 382/384 Hoensbroek. Wij ontst. uw riool en afvoer met de modernste app. Tev. dakgootbekl. met onderhoudsvr. alu. plaat in div. kleur.

RIJWIELEN

Rijwielzaak Beckers
Barrier 81, 6343 RA Klimmen, tel. 04405-3422. Evt. accessoires + reparatie.

Raleigh Cycle-Center Helgers
Rumpenerstraat 62-50 Brunssum. 252709. Raleigh Mountainbikes 625,- Sport- en stadsfietsen + reparaties. Zonder aanbetaling mogelijk.

ROLLUIKEN

Beitel 110A, 6422 PB Heerlen, postbus 21099, 6369 ZH Simpelveld, tel. 048-423848/442129.

Mithra-Heroal b.v.
Het vertrouwde adres voor al uw rolluiken of onderdelen, kunststof schroten, service of reparaties. Beitel 4, 6466 GZ Kerkrade. 045-413049.

S — SANITAIR

LEMMENS-MEESSEN BV INSTALLATIEBEDRIJF
Bocholtzerweg 2 telefoon : 045-213661
6413 be heerlen telefax : 045-228836

Sanitair & tegelshowroom
Geopend van maandag t/m vrijdag 9.00-17.00 uur. Zaterdag 10.00-15.00 uur. Litscherveldweg 2, 6413 BA Heerlerheide. Tel. 9045-213661.

SCHILDERS

J. Jussen Schildersbedrijf
Voor al uw vakbekw. behang- en schilderswerkzaamh. Voor binnen en buiten. Tel. 045-210020. Ook voor part.

SCHOENEN

Schoenspecialist Pouwels b.v.
Gespec. in steun- en gemakschoenen. Voor kinderen alle breedte- en lengtematen v. Renata en Bunny's. Benzenraderweg 42 Heerlen, tel. 710384.

SCHOORSTEENVEGERS

Math. Linssen. Tel. 045-241587
Bergerw. 20 Nuth. Onderh. c.v.-verw. Gesp. in Radson en Nefit ketels, gas-, water-install. Erk. sohoorst.vegersbedr.

STRAALWERK

G.V.L. Restauratie, 045-226000
Stralen van meubels, autoplaatwerk, velgen, chassis etc. Spec. gevelreiniging, renov., kelderafdichting, voegw., vochtwering. 10 jr. schrift. garantie.

TAXATIE

Taxatiekantoor van Wersc
Bemiddeling bij aan- en verkoo ties, bemiddeling bij hypotheke tionsstr. 54, Kerkrade. 045-452

TAXIBEDRIJF

Bude Taxi
Klimmen. Tel. 04405-1603. stoel/kleinbus vervoer.

TUINDEKORATIE

Galerie Schoonbroodt
Bloembakken, tuinkabouters, bee fonteinen enz. te kust en te keur galerijen v/h Droomkasteel, Ganz de 115, Heerlerheide. Ingang bij d fanten. Tel. 045-211767.

U — UURWERKREPARA

Atelier M. Malherbe
Voor al uw reparaties van antiek moderne uurwerken. Vrijbl. prijs Heistr. 68 Kerkrade. 045-412610.

V — VERANDA'S DAKE

Daemen Kunststoffen
Verandadakplaten, plexiglas of Le thermoclear. Hofdwarsweg 7 Gele Tel.: 04490-53865.

VERHUIZINGEN

Moberts Verhuizingen b.v.
Internationaal verhuis- en transpo drijf, kantoor- en projektverhui Adres: Kissel 56 Heerlen, 045-722

VIDEOTHEEK

Filmclub Video Thuis
Hrl., Bautscherweg 86. Tel. 412 Tevens co-verh. Landgr. Streepe 24. Tel. 324141. Dag. geop. 14-22

Z — ZONWERINGEN

decorette
Voor service en advies. Zonnes men v. winkel en terras, rolg., j zieën en lamellen.
Decorette Bijenkorf. 045-2128 Kouvenderstr. 59-61 Hoensbro
Decorette De parel. 045-27326 Winkelcentr. de Parel 17 Bruns

Venetian Blin Kerkrade BV
zonweringskonstrukties, jalouzi markiezen en roll. in alu., staal + p Kipstr. 30-32 Kerkrade. 045-4534

Zonweringsbedrijf Salemink
Voor al uw zonweringsprobl. h wij een oplossing. 045-31 Wattstr. 20 Landgraaf.

Wenst u informatie over adverteren op deze pagina? Bel: 045-739380

bioscopen

HEERLEN

Royal: The hunt for Red October, dag. 18 en 21 uur. **Rivoli:** Wild of heart, dag. 16 en 20.30 uur. **Maxim:** Bird on a wire, dag. 15 17 19 en 21.30 uur. **H5:** Another 48 Hours, dag. 14.30 18.45 en 21.30 uur. Total Recall, dag. 14.15 18.45 en 21.15 uur. Pretty Woman, dag. 14 18.30 en 21 uur. Gremlins 2, dag. 18.30 en 21 uur, do ook 14 uur. Revenge, dag. 18.30 en 21 uur, do ook 14 uur. Ook honden gaan naar de hemel, wo 14 uur. Oliver & Co., wo 14 uur.

SCHAESBERG

Autokino: Total Recall, wo 20.45 uur.

MAASTRICHT

Mabi: The hunt for Red October, wo en do 21.15 uur, wo ook 14.30 uur. Bird on a wire, wo en do 21 uur, wo ook 14.30 uur. Wild Orchid, wo 21 uur. Back to the future 3, wo 14.30 uur. Cry Baby, wo en do 21 uur, wo ook 14.30 uur. **Cinema-Palace:** Another 48 hours, dag. 18.30 en 21.30 uur. Pretty Woman, dag. 18.30 en 21.15 uur. Total Recall, dag. 18.30 en 21.30 uur. **Lumière:** Drowning by numbers, dag. 20 uur. Time of the gypsies, dag. 21 uur. The cook, the thief, his wife and her lover, dag. 22 uur.

exposities

HEERLEN

Limburgse Volkssterrenwacht, Schaapskooiweg 95. Werk van kunstenaarsgroep Concreet. Open di t/m vr en zo 13-17 uur, di en vr ook 19.30-22 uur. **Bezoekerscentrum Schrieversheide,** Schaapskooiweg 99. Vlinders. T/m 7/10, di t/m zo, 10-17 uur. **Stadsgalerie,** Raadhuisplein 19. Tentoonstelling van de uit de Sovjet-Unie afkomstige kunstenaars Eduard Sjtejnberg, Vadim Zacharov en Joeri Al'bert. T/m 21/10. Open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Galerie 'De Konfrontatie',** Putgraaf 5 (naast de Luciushof). Expositie Van Fia Pinkers en Pit Goertz. T/m 30/9, open za en zo, 14-17 uur. **ABP,** Oude Lindestraat 70. Expositie van De Regionale Kunststichting Gouda. T/m 30/9, bezichtiging op afspraak en de open dag is op zondag 23/9 van 14-17 uur. **Credit Lyonnais Bank.** Expositie van de beeldend kunstenaar/schrijver/dichter Lou Heynens. T/m 31/10, open tijdens kantooruren. (Tevens zijn de werken van Heynens ook te bezichtigen in de tentoonstellingsruimten van de Credit Lyonnais Banken Kerkrade, Maastricht, Sittard, Helden-Panningen, Venlo en Weert). **Galerie 'De Nor',** Geerstraat 302. Fototentoonstelling 'Ontmoeting' van Piet Craenen en Jo Ariëns. T/m 29/9. **De oude jongensschool,** De Doom (Welten). Expositie van Sjeng Monsuwé en Leo Lindelauf. **Thermenmuseum,** Coriovallumstraat 9. Expositie 'Egypte hertekend'. T/m 4/11, open di t/m vr van 10-17 uur, za en zo van 14-17 uur. **Galerie Sart,** schoolgalerie van het Sintermeerten-college. John F. Kennedylaan 10. Tentoonstelling met tekeningen, etsen en schilderijen van Henk Bruintjes. T/m 12/10, open ma t/m vr tijdens schooluren. **Galerie Signe.** Akerstraat 82a. Schilderijen van Hans Giesen. Van 27/9 t/m 28/10, open do t/m zo van 14-17 uur.

LANDGRAAF

Galerie Ipomal, Kerkberg 2. Expositie van Peter Fidel. T/m 23/9. Open do t/m zo van 13-17 uur.

HOENSBROEK

ABN bank. Fototentoonstelling van Henri Witpeerd. T/m 15/11, open op werkdagen van 9-16 uur. **Kasteel Hoensbroek,** op de expositiezolder van het Slotgebouw. Schilderijen en oilquarellen van Bill Broeders, pseudoniem Laurant BB. T/m 30/9, dagelijks te bezichtigen.

SCHINVELD

Galerie Wunnik, Eindstraat 58. Fotoexpositie van Miriam Roozen en Landschappen van Jos Wunnik. T/m 7/10, iedere zondag geopend van 14-18 uur.

BRUNSSUM

D'r Brikke Oave, Expositie van Carel Verbraak, aquarellen en acryls. T/m 19/9. Openingstijden ma t/m vr 10-12 uur, 14-17 uur en 19-21 uur. Zondag van 14-17 uur. **Galerie 't Kijkraam,** Akerstraat 124. Expositie van Annet van Dijck, keramiek en metaalwerk en Hein Sepaniak, tekeningen. T/m 7/10, open di t/m zo van 14-18 uur.

UBACHSBERG

Atelier Ben Bonke, Hunsstraat 58. Objecten, schilderijen en sieraden van Ben Bonke. Iedere derde zondag van de maand. Geopend van 14-18 uur.

VOERENDAAL

Gemeentehuis, Expositie van P. van Bogget. T/m 28/9.

BUNDE

Dennenberg 5, Beelden en tekeningen Rob Stultiens. T/m 23/9, open do t/m zo van 12-17 uur.

MAASTRICHT

Galerie Signature, Kapoenstraat 24. Permanente expositie van steeds wisselende objecten. Open wo t/m vr 13-18 uur, za 13-17 uur. **Spaans Gouvernement,** Vrijthof. Chinees porselein en Delfts aardewerk. T/m 31/10, open wo 14-17 uur, do 10-13 uur en za 10-13 uur. **Galerie Wolfs,** Hoogbrugstraat 69. Werk van Petrie Klinckhamers. T/m 7/10, open wo 14-18 uur, do 18-20 uur, vr 14-18 uur, za 10-17 uur en zo 13-17 uur. **Bonnefantenmuseum,** Dominikanerplein 5. Sculpturen en tekeningen van Adam Colton. Hommage aan Vincent van Gogh Arnulf Rainer. Open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur. Expositie van Didier Vermeiren. Van 23/9 t/m 10/2 1990, openingstijden di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur. Expositie Belvédère. Van 6/10 t/m 20/1, openingstijden di t/m vr van 10-17 uur, za en zo van 11-17 uur. **Kamer van Koophandel,** Het Bat 2. Werk van Sandra Hommen. Expositie van Jacqueline Hanssen. T/m 29/10. Geopend ma t/m vr tijdens kantooruren.

Investering noodzakelijk van bijna vier miljoen

Brunssum overweegt aanleg 'combi-bad'

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De gemeente Brunssum denkt momenteel serieus na over de verwezenlijking van een zogeheten 'combi-bad' bij de Heidecamping op de Brunssummerheide. Daarvoor zou een investering nodig zijn van bijna vier miljoen gulden.

Bij daadwerkelijke realisatie van een combi-bad (deels overdekt, deels in de openlucht) bij de Heidecamping en het openluchtzwembad de Zeekoelen zou het overdekte zwembassin 'De Bronspot' aan het Koutenveld opgeheven moeten worden.

De plannen verkeren op dit ogenblik nog in een zeer prematuur stadium. Er is een haalbaarheidsonderzoek naar bovenstaande optie opgestart. Dat onderzoek is volop gaande.

Privatisering

Vorig jaar besloot de raad van Brunssum de mogelijkheden te laten onderzoeken van privatisering van de eerder genoemde zwembaden en de camping. Dat onderzoek is inmiddels afgerond. De belangrijkste conclusies zijn dat privatisering van de camping (denk aan verpachten) min of meer voor de hand ligt en dat de beide zwembaden, zeker met het oog op de mogelijke realisatie van een combi-bad, voorlopig in eigen beheer moeten blijven.

De onderzoekers bevelen vervolgens aan nog dit jaar een besluit te nemen over de toekomst van de zwembaden en de eventuele bouw van een combi-bad. Bovendien vinden zij dat de sanitaire voorziening van de camping, los van de privatiseringsmogelijkheden, ingrijpend verbeterd moet worden. Ook menen de onderzoekers dat tariefsverhogingen van zowel de baden als de camping noodzakelijk zijn na de gedane investeringen in groot onderhoud en vernieuwingen.

De Heidecamping maakte vorig jaar overigens ruim 14 mille winst, terwijl er ruim 15 mille toeristenbelasting aan de gemeente kon worden overgedragen. Camping de Zeekoelen trok vorig jaar 96.000 bezoekers maar scoorde desondanks een tekort van 125.000 gulden. Het nadelige saldo van De Bronspot is voor dit jaar begroot op 374.000 gulden.

Venweg in de aanval

● *Raadslid mevrouw De Boer neemt de handtekeningen van de verontruste Venweg-bewoners in ontvangst.* Foto: FRANS RADE

Van onze correspondent

BRUNSSUM – Bewoners van de Venweg en Wieënweg in Brunssum hebben gisteren in een overvolle raadszaal een petitie met enkele honderden handtekeningen aangeboden aan de voorzitster van de gemeentelijke commissie VROM, het PvdA-raadslid mevrouw De Boer.

De bewoners willen dat de gemeente iets doet aan de verkeersoverlast op de Venweg. De weg nodigt uit tot hard rijden, er is geluidsoverlast en regelmatig vinden er ongelukken plaats, die niet beperkt blijven tot blikschade.

De bewoners eisen op korte termijn een onderhoud met wethouder John van Dijk. Mevrouw De Boer beloofde de bewoners te bewerkstelligen dat zo'n gesprek er spoedig komt.

Dinsdag oprichting belangenvereiging

'Schoon Eikske' in de steigers

Van onze correspondent

LANDGRAAF – In de Landgraafse kern Schaesberg wordt komende dinsdag de vereniging 'Schoon Eikske' opgericht. Deze vereniging wil de belangen van de bewoners van de wijk Eikske gaan behartigen. De bodem van het voormalige mijnterrein van de Oranje Nassau-2 is plaatselijk verontreinigd. Schoon Eikske wil de bewoners van 't Eikske vertegenwooridigen in organen en commissies die zich bezig houden met deze problematiek.

Ook wil Schoon Eikske rechtsgedingen voeren en bindende adviezen uitlokken met betrekking tot de bodemverontreiniging en sanering. Per gezin in 't Eikske kan één persoon lid zijn van de vereniging. Hoewel de vereniging op dit moment officieel nog niet is opgericht telt Schoon Eikske al ruim honderd leden.

Inmiddels is de provincie gestart met een vervolgonderzoek. Getracht wordt een nauwkeuriger beeld te krijgen van de verontreiniging. Op die manier kunnen ook de risico's voor de volksgezondheid beter in kaart gebracht worden. In de afgelopen maanden zijn in 't Eikske 450 extra boringen verricht. Dat onderzoek is uitgevoerd door de Grontmij. De resultaten van dit onderzoek worden op dit moment verwerkt. Het onderzoek wordt begeleid door een commissie waarin naast de gemeente, de provincie en de Grontmij ook een vertegenwoordiger van de nieuwe vereniging zitting heeft. Verwacht wordt dat eind oktober de resultaten van het vervolgonderzoek bekend worden gemaakt.

De oprichtingsvergadering vindt plaats in zaal The Corner aan de Oranje Nassaustraat 40 in Schaesberg en begint om 20.00 uur.

'Je hoeft geen bunker van je huis te maken'

KERKRADE – Ook het preventiecoördinatieteam Zuid-Limburg was deze week present bij de opnamen van het tv-programma 'Kunst en Kitsch' in Kerkrade. Het team was daar om belangstellenden te informeren over inbraak-beveiliging.

„Mensen hebben vaak de neiging om van hun huis een bunker te maken, zeker als er in hun wijk een serie van inbraken heeft plaatsgevonden," zei woordvoerder Koster van het preventieteam. Volgens hem worden in Oostelijk Zuid-Limburg per jaar de meeste inbraken gepleegd. Heerlen ondervindt er de meeste overlast van, omdat daar de drugproblematiek voor veel kleine criminaliteit zorgt.

De lokale politiekorpsen voeren daarom een actief voorlichtingsbeleid en werken met een preventiecoördinator die advies geeft over veiligheidsmaatregelen. Op verzoek inspecteert een medewerker de woning om te signaleren waar het inbrekers eenvoudig wordt gemaakt. Ook kan er een informatieavond voor de buurt gehouden worden.

● *Er was veel vraag naar informatie over inbraak-preventie.* *Foto: FRANS RADE*

Van onze correspondent

Firma moet lompen en papier scheiden

LANDGRAAF – De hinderwetvergunning van de Schaesbergse lompen- en oud-papierhandel van de firma Dekkers aan de Heistraat is door de Raad van State aangescherpt. In die vergunning is nadrukkelijk bepaald dat de opslag van zowel lompen als papier in gescheiden ruimten moet plaatsvinden. Dat is volgens de Raad van State noodzakelijk met het oog op brandgevaar.

De Raad van State deed deze uitspraak naar aanleiding van een door omwonenden van de firma Dekkers aangespannen rechtszaak tegen het gemeentebestuur van Landgraaf. De omwonenden klagen over geluidoverlast van de lompen- en oud- papierhandel.

De Raad van State zei het daar niet mee eens te zijn. In de vergunning van Dekkers zijn volgens de Raad van State voldoende voorschriften opgenomen die de geluidsoverlast binnen de perken zouden kunnen houden. Niet terecht vindt de Raad van State het echter dat het college van B en W verzuimd heeft in de hinderwetvergunning voorwaarden te stellen aan de gescheiden opslag van lompen. Die moeten nadrukkelijk in een aparte ruimte worden opgeslagen om brandgevaar te voorkomen.

Omwonenden hadden daarover ook hun vrees uitgesproken.

Produktie Kerkraads Volkstoneel: boeiend

KERKRADE – 'Levensecht' en 'open-top herkenbaar'. Die twee kwalificaties zijn zeer zeker toe te schrijven aan het op de planken gezette toneelstuk 't Weëd sjtilleweg Winkter door de Stichting Volkstoneel Kerkrade. In het plaatselijke Wijngrachttheater zijn afgelopen weekeinde 1800 toeschouwers getuige geweest van niet alleen de onomstreden acteertalenten van een handjevol amateurs, maar ook van een 'goed verhaal' dat van begin tot einde bleef boeien door zeer herkenbare situaties.

De Stichting Volkstoneel Kerkrade bestaat pas enkele maanden. Bijna alle zes de spelers, de huidige voorzitter en medewerkers achter de schermen, verlieten medio mei dit jaar de toneelvereniging Excelsior. Inzet van het conflict: de opvoering van het dialectstuk 't Weëd sjtilleweg Winkter, geschreven door de dialectvoorvechter Hans Stelsmann; natuurlijk uit Kerkrade. Excelsior, destijds in ieder geval nog omvangrijker wat betreft het aantal spelers, vond dat het toneelstuk níet opgevoerd moest worden omdat er te weinig spelers op het toneel aan de bak zouden kunnen komen.

De Stichting Volkstoneel Kerkrade was geboren en plaatselijke bekendheden als Arno Deckers ('Martin Doefman'), Aggie Wiertz ('Keetje Doefman'), Marian Lips ('Oma Nelissen'), Huub Theunissen ('Joeëhan Breedzoam'), Joyce Ploum ('Ellie Sjieffers') en Jean Lejeune ('Hens Sjieffers') vormen sindsdien de nieuwe toneelvereniging.

't Weëd sjtilleweg Winkter speelt zich van begin tot einde af in het decor van een niet al te moderne ingerichte flatwoning, compleet met dressoir, ouderwetse muziekinstallatie en eettafel (waaraan zelfs op de verjaardag van 'Keetje Doefman' de vlaai en koffie wordt opgediend; zo als dat hoort in Kerkrade!)
'Martin Doefman' gaat op jonge leeftijd met de VUT, komt om in de vrije tijd en heeft nooit geleerd daar mee om te gaan. De ene conflictsituatie volgt de andere op. Dank zij het gebruik van het Kerkraads dialect krijgen die beperkte ruzies en dat geknotter iets heel speciaals. Mocht er op toneel in het Nederlands geruziëd of geknotterd zijn dan was het al snel banaal of plat geworden. Maar in het Kerkraads dialect is dat humoristisch en wederom: vooral zeer herkenbaar.

Het deel na de pauze ('enkele jaren later') vonden enkele toeschouwers zelfs té herkenbaar. Niet alleen Martins schoonmoeder (dat deert Martin niet zo zeer), maar ook zijn vrouw 'Keetje' is inmiddels overleden. Samen met de dementerende buurman 'Joeëhan Breedzoam' weet de flink ouder geworden 'Martin Doefman' niets anders te doen dan de hele dag kaart te spelen. De onbeholpen manier waarop hij het huishouden probeert te doen en hij zichzelf verzorgt ('Pap, trek toch eens een nieuwe onderbroek aan' probeert zijn getrouwde dochter Ellie Sjieffers hem diplomatiek duidelijk te maken) zijn zo aandoenlijk dat het publiek de lach dreigt te gaan verliezen aan de traan. En dat is niet het geval vanwege het bespelen van sentimenten of iets dergelijks, maar gewoon omdat tekst en spel 'herkenbaar' en 'levensecht' geschreven en gespeeld zijn.

Wegens succes geproclameerd Wijngrachttheater Kerkrade. Zaterdagavond extra voorstelling. Aanvang 20.00 uur. Kaarten verkrijgbaar aan centrale kassa theater.

jos van den camp

Onthulling van kunstwerk bij bejaardenhuis

NUTH – Het jaarlijkse tuinfeest van het bejaardencentrum Op den Toren in Nuth krijgt woensdag 26 september speciaal cachet. Om 14.00 uur zal wethouder Fons Lenoir een kunstwerk onthullen in de tuin van het bejaardencentrum aan de Valkenburgerweg. Het kunstwerk beeldt een mannelijke danser uit, gebaseerd op een ballet van Bejart. De danser maakt een afwerend gebaar naar een vermeende aanvaller. Het kunstwerk is vervaardigd door Jos Dirix uit Neer. Het tuinfeest, dat in het teken staat van een 'Oostenrijkse dag', begint om 9.45 uur met een mis, gevolgd door koffiedrinken, een diner in Oostenrijkse stijl en diverse optredens.

Röntgenafdeling De Wever gesloten

HEERLEN – In verband met een grootschalige verhuizing is de röntgenafdeling van het De Wever-ziekenhuis in Heerlen komende donderdag vanaf 12 uur gesloten. Ook vrijdag blijft de afdeling dicht. Binnen het ziekenhuis van Heerlen vinden momenteel nogal wat verbouwingen en verhuizingen plaats.

TV Oranje Naussau bestaat 60 jaar

HEERLEN – Op 1 februari 1990 was het 60 jaar geleden dat Tennis Vereniging Oranje Nassau (TVON) in Heerlen werd opgericht. Komend weekeinde is het hoogtepunt van de festiviteiten rond het diamanten bestaan.

Op vrijdag 21 september wordt van 18.00-19.30 uur in het clubhuis aan de Valkenburgerweg 68a een receptie gehouden waarvoor alle leden en oud-leden zijn uitgenodigd, terwijl op zaterdag 22 september een slotfeest op het programma staat in het Baron Hotel.

Drie korpsen te gast in Bocholtz

BOCHOLTZ- In het kader van de bondsconcours-voorbereiding zullen zaterdag 22 september in de Harmoniezaal aan de Dr. Nolensstraat te Bocholtz drie korpsen concerteren. Vanaf 20.00 uur zullen zij zowel het inspeelwerk, het verplichte en het keuzewerk ten gehore brengen. Veelal betekent dit concert de laatste test voor het bondsconcours in oktober. De programma-indeling van zaterdag 22 september is als volgt: om 20.00 uur koninklijke fanfare Maasover uit Kessel, 20.45 uur: koninklijke fanfare St.-Cecilia uit Puth en om 21.30 uur: harmonie St.-Aemiliaan uit Bleijerheide.

Olympiade voor basisscholen met 1400 leerlingen

KERKRADE – Voor de derde maal wordt in Kerkrade de schoolsportolympiade gehouden. De 'spelen' worden vrijdag 21 september gehouden op de sportcomplexen van het Antonius Doctor College, sporthal Rolduc en gymnasium Rolduc. Liefst 1400 leerlingen van 16 basisscholen nemen deel aan diverse sportwedstrijden zoals atletiek, tafeltennis, basketbal, lijnbal en voetbal. Het programma van de 'Olympiade': 9.20 uur openingsceremonie; 9.30 uur warming-up; 10.00 uur aanvang wedstrijden; 16.00 uur prijsuitreiking op sportveld Rolduc.

klein journaal

oostelijke mijnstreek ☎ redactie: 739282

Heerlen

● Het damescomité van het Koninklijk Heerlens Mannenkoor St. Pancratius houdt op zondag 30 september een rommelmarkt in het HKB-gebouw aan de Pater Beatusstraat. Voor *f* 10,- kan men tafels reserveren via ☎ 220616.

● In het pand van de Volksuniversiteit, Diepenbrockstraat 15, geeft de heer Leenaars donderdag om 20 uur een dia-lezing over de verontreiniging van het Geuldal. Entree vijf gulden.

● In het Open Huis, Gasthuisstraat 19, gaan binnenkort weer cursussen naaien en tekenen en schilderen van start. Ook begint er een kook- en eetclub en een yogagroep. Harrie Lahaije, ☎ 717535, geeft informatie

● De Limburgse Bond van Seropositieven en mensen met Aids heeft in het pand aan de Honigmanstraat 2 een HIV-café geopend. Het café is iedere 14 dagen op zondag van 20 tot 24 uur open. De eerstvolgende bijeenkomst is op zondag 23 september. Ook familie en vrienden van seropositieven zijn welkom.

Brunssum

● Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg begint op 2 oktober met een gespreksgroep voor volwassen CARA-patiënten. De vijf wekelijkse bijeenkomsten vinden plaats in wijkgebouw De Egge, Molenstraat 97. Deelnemers moeten zich voor 21 september aanmelden in het hoofdwijkgebouw, ☎ 045-259090.

Schaesberg

● Ten bate van basisschool 't Kakertshöfke kan men donderdag tussen 9 en 15.30 uur oud papier deponeren in de container bij de school.

Simpelveld

● De Turn- en Acrobatenclub RKTAC houdt zaterdag om 20.30 uur een countryshow in hotel 'Oud Simpelveld' aan de Irmstraat. De show wordt verzorgd door de Black Hills Country Band. De entree bedraagt f 7,50.

● Het kerkelijk zangkoor Harmonia voert zondag om 10.00 uur in de H.Remigiuskerk de mis van Bruckner en het lied 'Otsje Nasj' uit.

● Deze week wordt in Simpelveld de collecte voor het Prinses Beatrixfonds gehouden.

● In zaal Frijns vindt maandag 24 september vanaf 20.00 uur een modeshow plaats. De entree (inclusief een consumptie) bedraagt *f* 7,50

● De collecte voor de Kankerbestrijding bracht in Simpelveld en Huls ruim *f* 3200,– op.

per persoon

Geslaagd

● **John Bertram** (Bocholtz) slaagde aan de Katholieke Universiteit te Tilburg voor zijn doctoraal examen econometrie en fiscaal recht.

Promotie

● Aan de Vrije Universiteit in Amsterdam promoveerde drs **Geert Savelsbergh** (Kerkrade-West) tot doctor in de bewegings wetenschappen.

imburgs agblad

MILJOENENNOTA '90/91

DERDE DINSDAG
III SEPTEMBER
1990

● Raad van State zeer kritisch over begroting.
pagina 19

● Vijftien miljoen voor nieuwe behuizing Hogeschool Heerlen.
pagina 21

● Overlast en vandalisme worden sterker bestreden.
pagina 22

● Miljoenen extra voor verlichting werkdruk gezondheidszorg.
pagina 23

● Integrale tekst van troonrede.
pagina 24

Kok en Lubbers zakken in moeras van rode cijfers

● Na enkele jaren van uitbundige economische groei kondigt het herfsttij van de Nederlandse economie zich aan. Niet echt onverwacht want net zoals de vaste wentelgang van de seizoenen, wisselen perioden met veel en met minder economische groei elkaar telkens af.
Foto: DRIES LINSSEN

(door Flip de Kam, hoogleraar in de economie van de Publieke Sector aan de Rijksuniversiteit Groningen, en Frans Nypels)

De kastanjes beginnen te vallen. Het herfsttij van de Nederlandse economie kondigt zich aan. Na enkele jaren van uitbundige economische groei komt dat niet onverwacht. Net zoals de vaste wentelgang van de seizoenen, wisselen perioden met veel en met minder economische groei elkaar telkens af. De uitvoer van Nederlandse produkten staat volgend jaar onder druk. Onze exporteurs hebben last van de harde Nederlandse gulden. Doordat de gulden ten opzichte van andere munten meer waard wordt, dreigen Nederlandse produkten op de wereldmarkt te duur te worden. Om hun marktaandeel zoveel mogelijk te behouden, nemen exporterende bedrijven op dit moment genoegen met krimpende winstmarges. De winsten raken ook bekneld door de hoge rente die bedrijven aan de bank verschuldigd zijn wegens in het verleden gesloten leningen.

De binnenlandse aankopen worden gedaan door investerende ondernemingen, de overheid en de consumenten. Met het oog op de minder gunstige afzetperspectieven en door de lagere winsten hebben veel ondernemers besloten het komend jaar minder te investeren in nieuwe gebouwen en machines. Dat is een tegenvaller voor de aannemers die toch al minder te doen krijgen, omdat het aantal te bouwen huizen tamelijk sterk daalt. De overheid bezuinigt fors op de sociale woningbouw en de hoge hypotheekrente schrikt mensen af die overwegen een huis te kopen.

Gezinnen

Bestellingen bij het Nederlandse bedrijfsleven komen niet alleen uit het buitenland, van investeerders en van de overheid, maar vooral ook van de gezinnen. De consumptie die dit jaar door de belastingverlichting van 1 januari (Oort) met liefst 4 procent groeit, zal volgend jaar met slechts 2,5 procent toenemen. De koopkracht van gezinnen verbetert in 1991 minder dan in de vette jaren daarvoor. Tot hun geluk hebben veel mensen de afgelopen jaren gespaard. De hoge rente maakte het aantrekkelijk om een deel van het inkomen op de bank te zetten. Veel mensen zullen volgend jaar, als zij merken dat hun besteedbaar inkomen minder groeit dan waarop zij hadden gerekend, dat appeltje voor de dorst aanspreken voor extra aankopen in de winkel.

Omdat de verkopen en de produktie van het bedrijfsleven minder hard groeien, komen er minder banen bij dan waaraan we de laatste jaren gewend waren geraakt. Terwijl de werkgelegenheid dit jaar met 115.000 personen toeneemt, stijgt het aantal arbeidsplaatsen volgend jaar naar verwachting met 75.000. Het Centraal Planbureau (CPB) waarschuwt dat de nadagen van de economische zomer abrupt kunnen worden gevolgd door het invallen van de winter. Dat zou het geval zijn wanneer de Golfcrisis onverhoopt leidt tot hogere olieprijzen of een lagere dollarkoers.

Tot nu toe laten Nederlandse consumenten zich door de dreiging van een Golfoorlog niet afschrikken. Zij besteden vooral meer geld aan de inrichting van hun woning en aan korte vakanties in eigen land. De consument heeft ook veel geld over voor de aanschaf van steeds duurdere personenauto's.

Winter

In Den Haag is het al winter. Het kabinet maakt zich blijkens de gisteren verschenen Miljoenennota 1991 grote zorgen over de beroerde toestand van de overheidsfinanciën. De schatkist, wordt permanent bedreigd door uitgavenoverschrijdingen en belastingtegenvallers. Het tekort is te groot. Om het tekort te dekken, moet de minister van Financiën geld lenen. Door die leningen zwelt de staatsschuld op. Volgend jaar staat minister Wim Kok daardoor voor in totaal 335 miljard gulden in het krijt.

Die hoge schuld zou geen probleem zijn, wanneer de overheid het geleende geld had gebruikt voor produktieve investeringen in het milieu, spoorlijnen en autowegen. Bedrijven lenen ook vaak geld voor zulke investeringen die zichzelf terugverdienen. Wordt de opbrengst van staatsleningen gebruikt om deel te nemen in bedrijven, dan is er evenmin iets aan de hand. Winstuitkeringen van bedrijven waarin de Staat deelneemt, maken het immers mogelijk om de jaarlijkse rentelast op de staatsschuld zonder problemen te voldoen.

In de put

Koks grote probleem is evenwel dat achtereenvolgende kabinetten al jarenlang geld lenen om uitkeringen en salarissen te betalen. Zijn voorgangers op Financiën hebben zich gedragen als een burger die geld leent voor zijn dagelijks levensonderhoud. Dat moet fout lopen.

Maakt de regering schulden voor vluchtige uitgaven, zoals uitkeringen, salarisbetalingen, subsidies en de rente, dan daalt het staatsvermogen, omdat er tegenover de oplopende schuld geen staatsbezit komt te staan. Tien jaar geleden bedroeg het vermogen van de Staat der Nederlanden ruim 100 miljard gulden. Die miljarden waren belegd in grond, kantoorgebouwen en deelnemingen in bedrijven, zoals DSM, KLM en Fokker. Lubbers en Ruding hebben de afgelopen jaren uitverkoop gehouden. Zij verkochten staatsbezit en leenden desondanks elk jaar 20 tot 30 miljard gulden. Niet voor produktieve investeringen, maar om de sociale uitkeringen en de ambtenarensalarissen zoveel mogelijk op peil te houden. Daardoor is het hele staatsvermogen inmiddels door CDA/VVD-kabinetten over de balk gegooid.

Uit de staatsbalans blijkt dat vorig jaar voor het eerst de schulden groter waren dan de bezittingen. De Staat stond eind 1989 zelfs al 8 miljard gulden rood. De komende jaren zakt Nederland steeds dieper weg in een moeras van rode inkt. Iedereen in Den Haag is het er daarom over eens dat in ieder geval de stijging van de staatsschuld moet worden afgeremd door het jaarlijkse tekort op de begroting kleiner te maken. Volgend jaar lukt dat nauwelijks.

Het derde kabinet-Lubbers speelt mooi weer in een rood moeras. Volgend jaar geven de ministers 10 miljard gulden uit voor nieuw beleid en 'leuke dingen' voor de mensen. Opnieuw wordt er nauwelijks extra geïnvesteerd. Voor het milieu en het openbaar vervoer is ongeveer 1,5 miljard gulden extra beschikbaar. De rest is hoofdzakelijk bestemd voor een verbetering van de ambtenarensalarissen (2,5 miljard), een verhoging van de sociale uitkeringen met 3 procent (3 miljard), het werkgelegenheidsbeleid (0,5 miljard), en voor onderwijs, politie en de gezondheidszorg (1 miljard). Voor Oosteuropa, ontwikkelingshulp, de opvang van asielzoekers en de automatisering bij de belastingdienst wordt nog eens 1 miljard gulden uitgetrokken.

Om dit allemaal betaalbaar te maken, heeft het duo Lubbers-Kok wat hoogtezonnen aangeknipt om de snijdende financiële kou uit de Haagse lucht te halen. Om te voorkomen dat het tekort groter wordt en omdat de belasting- en premiedruk van het regeerakkoord niet omhoog mag, stond het kabinet voor de te zwaar gebleken opgave om 7 miljard gulden te bezuinigen. Daar zijn ze bij links en rechts niet goed in. Met kunstgrepen en vliegwerk zijn de boeken op papier sluitend gemaakt.

Potverteren

Diverse eenmalige ingrepen leveren ruim 4 miljard gulden op. Zo worden voor 1 miljard gulden staatsdeelnemingen verkocht. Het potverteren uit de jaren tachtig gaat dus onverdroten voort. Bedrijven moeten in 1991 vervroegd 1 miljard gulden aan winstbelasting aan de schatkist afdragen. Daardoor valt in 1992 een even groot gat. Het kabinet haalt ook een betaling uit januari 1991 naar voren door al in december van dit jaar 1,5 miljard gulden in de kinderbijslagpot te storten.

Dat fleurt het beeld voor 1991 op, omdat de uitgaven dat jaar 1,5 miljard gulden lager uitkomen. Maar de uitgaven voor dit jaar komen daardoor wel 1,5 miljard gulden hoger uit. Het kabinet hoopt die kostenpost te kunnen opvangen binnen de lopende begroting.

Lucht

Het kabinet suggereert naast 4 miljard door eenmalige ingrepen nog eens 3 miljard door permanente bezuinigingen gevonden te hebben. Die bestaan echter grotendeels uit lucht, met uitzondering van de 265 miljoen gulden die van het defensiebudget wordt geschrapt. De helft van de beoogde permanente bezuinigingen zou worden gevonden door de ministeries dit jaar en volgend jaar geen compensatie voor gestegen prijzen te geven.

Er zijn echter in het kabinet geen concrete afspraken gemaakt voor welke posten precies minder geld beschikbaar is. Er is dus geen enkele garantie dat het beoogde bezuinigingsbedrag (1,5 miljard) ook wordt gehaald. Hetzelfde geldt voor de algemene korting op alle subsidie-uitgaven. Elke minister mag zelf bepalen hoe hij die bezuinigingsopdracht nader invult. Een aantal van die invullingen zal zeker sneuvelen door verzet van pressiegroepen en de Tweede Kamer.

Pluimpje

Het kabinet ziet dat alles gemakshalve over het hoofd. Penningmeester Kok zet zelfs een pluimpje op zijn eigen ministerssteek als hij constateert dat het tekort op de begroting voor 1991 precies uitkomt op 4,75 procent van het nationale inkomen dat alle Nederlanders volgend jaar met elkaar verdienen. Het Centraal Planbureau prikt die pretentie genadeloos door. Op bladzijde 117 van de Macro Economische Verkenning (MEV), dat is het spoorboekje van de Nederlandse economie, staat een kil zinnetje. Het tekort komt volgens ramingen van het CPB in 1991 uit op 4,9 procent van het nationale inkomen.

IJzig

De Miljoenennota 1991 bevat een ijzig hoofdstuk. Daarin rekent Kok zijn collega's en de burgers van Nederland voor dat hij de komende jaren miljarden tekort komt. Vanaf 1992 zit er ten opzichte van de cijfers uit het vorig najaar gesloten regeerakkoord een extra gat van 5 miljard gulden per jaar tussen de uitgaven en de ontvangsten van de Staat. Niemand weet op dit moment hoe die kloof moet worden overbrugd.
Het regeerakkoord sluit belastingverhoging uit. Het kabinet schuift de moeilijkheden bewust voor zich uit door nu al aan te kondigen dat er komend voorjaar een tussenbalans wordt opgemaakt. Dan zal blijken dat de financiële problemen nog veel groter zijn. De opstellers van de Miljoenennota hebben namelijk verondersteld dat de rente op de staatsschuld, nu bijna 9 procent, vanaf 1992 slechts 6 procent bedraagt. Blijft de rente even hoog als die nu is, en dat lijkt waarschijnlijk, dan kost dat aan het einde van de kabinetsperiode 4 miljard gulden extra. Tussenstand: 5 miljard wegens nu al bekende tegenvallers, plus 4 miljard hogere rente-uitgaven brengt het totale gat op 9 miljard gulden.

Gezondheid

Maar er tekenen zich nu ook al tegenvallers af bij de sociale uitkeringen en de gezondheidszorg. Het kabinet hoopt met ingang van volgend jaar de groei van het aantal arbeidsongeschikten te kunnen aftoppen. De daarvoor aangekondigde maatregelen schieten voorspelbaar tekort. Pogingen om de kosten van de gezondheidszorg in te tomen zijn eveneens tot mislukken gedoemd. Wie met z'n gezonde boerenverstand gaat rekenen, komt onvermijdelijk tot de conclusie dat er een gat in de overheidsfinanciën gaapt dat openscheurt tot meer dan 10 miljard gulden in 1994.

Dat gat kan op drie manieren worden gedicht. Kok kan nog veel meer lenen. Maar dat moest hij liever niet doen. De staatsschuld neemt de komende drie jaar toch al met in totaal meer dan 60 miljard gulden toe. De oplopende rentelasten drukken steeds meer andere uitgaven weg van de begroting. Volgend jaar betaalt Kok 25 miljard gulden rente aan zijn schuldeisers. Elke dag, dus ook op zondag, is hij nu al 70 miljoen gulden aan rente op de staatsschuld kwijt. Een kind begrijpt dat nog meer geld lenen Nederland op den duur aan de rand van de financiële afgrond brengt.

Regeerakkoord

Dan resteren twee manieren om in Den Haag de tering naar de nering te zetten. Kok kan de belastingschroef aandraaien. Of hij moet ingrijpend bezuinigen. Om de belastingen en de sociale premies te kunnen verhogen, dient eerst het regeerakkooord te worden herschreven. Daarin is namelijk vastgelegd dat het peil van belastingen en premies niet mag stijgen ten opzichte van de situatie in 1989. Harde bezuinigingen zijn eveneens alleen mogelijk door het regeerakkoord te amenderen. Hier wreekt zich dat de onderhandelaars van CDA en PvdA het vorig najaar geen enkele reserve voor tegenvallers hebben opgenomen. Ook verzuimden zij een afspraak te maken hoe tegenvallers moesten worden opgevangen.

Het eerste en het tweede kabinet-Lubbers hebben destijds de gemakkelijkste weg gekozen. Er is in de jaren tachtig vooral bezuinigd door uitkeringen en ambtenarensalarissen te bevriezen. Zo is bereikt dat dit jaar 62 cent van elke in Nederland verdiende gulden door de schatkist en de sociale fondsen vloeit, tegen 70 cent in 1983. Zou het CDA opnieuw voor deze bezuinigingstaktiek kiezen, dan komt het in aanvaring met de sociaal-democratische coalitiepartner. De PvdA heeft de koppeling van uitkeringen en salarissen aan de stijging van de CAO-lonen immers tot sociaal dogma verheven. De ministers zitten verstrikt in zelfgeknoopte netten. Van het CDA mogen de belastingen niet omhoog, de PvdA wil de uitkeringen niet verlagen.

Raadsel

Belastingtegenvallers voor Kok zijn belastingmeevallers voor de burgers. Na de ondertekening van het regeerakkoord werd al ras duidelijk dat vooral de opbrengst van de inkomstenbelasting veel lager uitvalt dan nog geen jaar geleden werd geraamd. De door reorganisatieperikelen geplaagde belastingdienst int dit jaar slechts 5,5 miljard gulden inkomstenbelasting, terwijl eerder op 7,5 miljard gulden was gerekend. Deze belasting wordt vooral betaald door zelfstandige ondernemers. Werknemers en mensen met een uitkering betalen vooral loonbelasting, als voorheffing op de inkomstenbelasting. De afgelopen drie jaar stegen de inkomens van zelfstandigen met 24 procent (ruim 8 miljard gulden). Daar is echter niets van terug te vinden in de opgelegde aanslagen.

Deze sterke stijging blijkt niet uit de gebruikelijke koopkrachtplaatjes, die ook nu weer in grote getale over het parlement zijn uitgestort. Die plaatjes gelden alleen voor werknemers en mensen met een uitkering en ze laten alleen de gevolgen zien van belastingmaatregelen en veranderingen in de uitkeringsbedragen. Afgaande op deze gebrekkige plaatjes stijgt de koopkracht van de bijna een miljoen gezinnen, die moeten rondkomen van een minimuminkomen, met 6 gulden en twee kwartjes per maand.
Werknemers met een gemiddeld inkomen (bruto 42.000 gulden per jaar, inclusief toegerekend vakantiegeld is dat netto rond 2.600 gulden per maand) zien hun koopkracht met 17,50 gulden per maand toenemen. Het kabinet is er daarbij van uitgegaan dat de vakbeweging de looneisen voor 1991 beperkt tot ongeveer 3 procent en dat het leven volgend jaar 2 procent duurder uitvalt dan dit jaar. De bonden lijken nauwelijks bereid zich vrijwillig te voegen naar de veronderstellingen en oproepen van Haagse blauwdruk-denkers.

De meeste werknemers zijn voor hun inkomen niet uitsluitend afhankelijk van de algemene loonronde waarover de vakbeweging met de werkgevers onderhandelt. Zij krijgen namelijk ook een loonsverhoging door promotie, winstdeling, een extra periodiek of prestatietoeslagen. In dat geval stijgt hun koopkracht met drie tot vier tientjes per maand. Werknemers uit de middengroepen, die bruto tachtig tot negentig mille per jaar verdienen, gaan er maandelijks in ieder geval dertig gulden in koopkracht op vooruit. Juist deze groep kan echter profiteren van het feit dat veel werkgevers zitten te springen om hoog opgeleide en goed gemotiveerde werknemers.

Top

De top van de inkomenspiramide is hoog boven het inkomensplaatje verheven. Net zoals zelfstandigen zullen directeuren en het hogere kader in 1991 in verhouding vaak forse salarisverbeteringen ontvangen. De zelfstandigen zagen vanaf 1988 hun winstinkomen jaarlijks met 400 tot 500 gulden per maand groeien.

Daardoor zal tijdens de eerste twee jaar dat de PvdA weer meeregeert de inkomensongelijkheid in Nederland verder toenemen. Uit gegevens in de Notitie Inkomensbeleid 1991 blijkt dat daarmee een trend uit de jaren tachtig doorzet. De afgelopen acht jaar werden de inkomensverschillen in Nederland groter, wat de sterke nivellering uit de jaren zestig en zeventig gedeeltelijk ongedaan maakt. Wie op straat om zich heen kijkt, ziet dat veel Nederlanders zich niet langer schamen om te tonen dat het hun beter gaat dan de omvangrijke groep van de laagst betaalden. De in verhouding bescheiden koopkrachtverbetering voor de modale werknemer rolt uit de personal computer van Haagse ambtenaren, omdat zij aannemen dat de vakbeweging zich bij het komende loonoverleg tevreden stelt met bruto loonsverhogingen van 3 procent.

Loonmatiging

De afgelopen week hebben Kok en zijn collega van Sociale Zaken Bert de Vries een dramatisch beroep op de leiding van de vakbeweging gedaan om zich volgend jaar te matigen. Loonmatiging is van groot belang om te voorkomen dat de ondernemingswinsten gaan afkalven. Het gevolg van dalende winsten is bekend. Minder winst betekent minder investeringen en dientengevolge minder nieuwe banen. Bovendien wordt de koppeling van de uitkeringen aan de CAO-lonen financieel onhoudbaar, wanneer vakbondsonderhandelaars op maximale resultaten mikken.

Met de hem kenmerkende openhartigheid wijst CPB-directeur Zalm op zulke loonrisico's. De MEV: „Vele economische en sociale doelstellingen zijn gebaat bij een geringe loonstijging. Helaas wil dit niet zeggen dat daarop ook daadwerkelijk kan worden gerekend."

Mededelingen

John Kaiser (Canadian) seeks to CORRESPOND with his old friends ('70-'75) write to 1482 Bertamst. Kelowna BC Viy 2 EA Canada

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Personeel gevraagd

St. Tropez Bar Sittard
Vraagt Bardames. Int. mog. 04490-15828 na 21 u. 17402.

Limburgs Dagblad
vraagt
bezorg(st)ers voor Bocholtz.
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen: Geerstraat 5, Heerlen. Tel. 045-717719.

Barmeisjes gevraagd
Garantie-loon per week *f* 1.000,-
La Mirage
Hoofdstraat 105, Amstenrade. Tel. 04492-4915.

Strijksters gevraagd
voor 2 à 3 dagen per week.
MENGELERS Stomerij, Schaesbergerweg 49, Heerlen. Tel. 045-724706.

Club Nirwana
zoekt versterking van haar team. Verdiensten tot over *f* 10.000,- mog. 045-740037 / 045-463323 / 045-427120.

Delmach Machine- en Staalbouw Nederland B.V. zoekt voor haar diverse projekten
- Bankwerkers
- Electromonteurs
Ervaring is een vereiste.
Sollicitaties na tel. afspraak.
Horselstr. 1, 6361 HC Nuth. Tel. 045 - 24 22 85.

Citty Tax ☎ 045-424242
Gevraagd taxi-chauffeurs M/V part-time of full-time.
Persoonlijk aanmelden: Bleyerheiderstr. 12, Kerkrade.

Assistente
voor huisartsenpraktijk gevraagd,
dagelijks van 8.00 tot 12.00 uur.
Br.o.nr. B-5855, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Suna Herenmode
zoekt voor haar filiaal in Heerlen
Part-time verkoper m/v
leeft. tussen 19 en 30 jr. erv. vereist. Soll. met recente pasfoto kunnen gericht worden aan Suna Modes b.v. Heerlenseweg 38, 6371 HS Landgraaf.

Gevraagd
Chauffeur-bestelers
voor Duitsland, België en Nederland.
Onregelmatige werktijden.
W.J. Zegel b.v. Kerkrade
Langheckweg 20, (industrieterrein Dentgenbach).
Tel. 045-460140.

Limburgs Dagblad
vraagt
bezorg(st)ers voor Bocholtz
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen: Geerstraat 5, Heerlen. Tel. 045-717719

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt
Produktie-medewerkers m/v
voor een textielreiniging in Hoensbroek. Bent u tussen de 17 en 20 jaar en op zoek naar een leuke baan met goede toekomstmogelijkheden, neem dan contact met ons op.
Concierge m/v
voor een instelling in Heerlen Centrum. Voor deze leuke, afwisselende baan zoeken wij een gemotiveerde kandidaat, die bereid is om zowel in de ochtend- (7.30-15.30 uur) als de avonddienst (14.00-22.00 uur) te werken, van maandag tot en met vrijdag, 40 uur per week. Het betreft een baan voor langere tijd. Leeftijd: vanaf 30 jaar. Hebt u interesse, kom dan langs!
Huishoudelijke hulp m/v
voor een gezinsvervangend tehuis in Landgraaf. De werktijden zijn van maandag tot en met vrijdag van 13.00-19.00 uur. De werkzaamheden bestaan uit het schoonhouden van het huis en het bereiden van de warme maaltijd voor een groep kinderen. Leeftijd: vanaf 30 jaar.
Voor informatie:
045-718366, Anita Koudijs
HEERLEN, OP DE NOBEL 1/AKERSTRAAT

Dactylo Uitzendburo
heeft de banen!

Verkoopmedewerker m/v
voor een grote doe-het-zelf zaak in Roermond. Heeft u twee rechterhanden, bent u technisch onderlegd en in het bezit van een MDS-diploma, dan biedt deze baan goede toekomstmogelijkheden. Leeftijd 21 tot 25 jaar.

Assistent reparatietechnikus m/v
voor kontrole werkzaamheden aan kleine technische apparaten. Bent u enigszins technisch aangelegd, dan kunt u in dagdienst gaan werken in een baan die goede vooruitzichten biedt. Leeftijd vanaf 17 jaar.

Assistent dakdekkers m/v
Voor een projekt in Roermond zoeken wij 4 hulp dakdekkers. Wanneer u enige ervaring heeft en geen last van hoogtevrees, dan kunt u per direkt en voor enige maanden aan de slag.

LTS-opleiding!
Voor diverse bedrijven in Roermond en omgeving zoeken wij produktiemedewerkers m/v. Een LTS-opleiding gevolgd? Dan kunt u voor langere tijd in zowel dag- als 2- of 3-ploegendienst aan de slag.

Klusjesman m/v
Enige handigheid en zelfstandig kunnen werken is wat wij vragen van de klusjesman. Hij/zij kan op part-time basis bij een bedrijf in Echt aan de slag. Tevens zoeken wij voor een kontrole-afdeling medewerkers m/v. Deze banen zijn in 2-ploegendienst en gaan lange tijd duren.

Glazenwasser m/v
voor een schoonmaakbedrijf in Roermond. Ervaring is niet vereist, u wordt door het bedrijf opgeleid. Zowel full- als part-time werken is mogelijk. Leeftijd vanaf 17 en geen last van hoogtevrees.

Magazijnmedewerkers m/v
kunnen per direkt bij een bedrijf in Neer aan de slag. U kunt gaan werken in dagdienst en de werkzaamheden bestaan vnl. uit het klaarmaken van de bestellingen.

Slagerijverkoper m/v
voor een slagerij in Maasbracht. U krijgt een opleiding binnen het bedrijf. Deze baan biedt prima toekomstmogelijkheden. Leeftijd 18 tot 21 jaar.

Produktiemedewerkers m/v
kunnen in 3-ploegendienst aan de slag bij een fabriek in Blerick. De werkzaamheden zijn in 3-ploegendienst en bieden goede verdiensten.

Dactylo
beloont een vriendendienst!
Een vriendendienst bewijzen wilt u allemaal wel eens. U kent vast wel iemand die graag aan de slag wil. Wij hebben genoeg leuke banen in alle sectoren. En wat is nu leuker dan iemand aan een baan te helpen. Uw vriendendienst belonen wij met een leuke attentie.

Bovenstaand een greep uit ons banenbestand. Bel voor deze of één van onze andere vakatures met Dactylo Uitzendburo in
Roermond, Sint Jansstraat 10, 04750-19949
Sittard, Rijksweg Zuid 63, 04490-14190
Beek, Stationsstraat 9, 04490-74404.

Mannen/vrouwen
die niet bang zijn om aan te pakken en van zich zelf vinden dat zij handig en zelfstandig zijn, kunnen wij direkt een functie aanbieden in onze bedrijfshal en/of op de markt. Kandidaten kunne full-time of part-time te werk worden gesteld. Sollicitatie richten aan: W.J. Zegel b.v., Haring en Zeevis groothandel, Langheckweg 20, 6468 EL Kerkrade. Tel. 045-460140.

Groepsvervoer Chauffeurs M/V
gevraagd, klein of groot rijbewijs, part-time. Pers. aanmelden. Akerstraat Noord 132, Hoensbroek.

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

THUISWERKERS gevraagd. Wij betalen *f* 1.500,- maximaal voor prod. die jij thuis kunt maken. Gemakkelijk samen te stellen. Voor vrije info schrijf naar: Euroflicks, Drijfjachtpad 14, 5042 WT Tilburg. Sluit zelfgeadresseerde envelop en postzegel bij a.u.b.

KLINKERMAURER, Einzelmaurer, auch Kolonne für sofort in Dauerstellung gesucht. 09-49-240521093.

Leuk MEISJE gevr. voor exclusieve bar. Tel. 045-244240/241592.

TAXICHAUFFEURS en groepsvervoerchauffeurs gevr. full-time. Pers. aanm. Hompertsweg 12, Landgraaf

CURSUS radio- en TV medewerker. Bel SWL, Marjo Dirks. Tel. 045-311738.

BAR-DAMES gevraagd. Tropical. Industriestr. 74, Kerkrade, geopend vanaf 20 uur. Tel. 045-421641.

Full-time VERKOOPKRACHT v.a. 18 jr. voor ambulante handel groente, fruit en bloemen. Met goede omgangsvormen, eerlijk en betrouwbaar. Liefst ervaring en rijbewijs, tel 04493-2658

FORTRON B.V. schoonmaakbedrijf vraagt met spoed schoonmaaksters voor Merkelbeek en Sittard, voor de middag- en avonduren. Erv. is aan te bevelen, maar niet vereist. Bel van 9.00-17.00 uur 045-223800.

Gevr. ELEKTROMONTEURS, M&R-monteurs en M&R-technici. ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen, tel. 045-718877.

Wij hebben veel werk, maar te weinig personeel, dus wij zoeken zelfst. werk. KOK v. cateringbedrijf bij Aken. Zat., zond. en Duitse feestdagen vrij. Tel. 0949-2405-9007/8 Frankenberg menu-service

Gevraagd: een ervaren part-time VERKOOPSTER op modisch gebied. Leeft. 25-35 jr. Modehuis Schaepman Ter Horst, Brandstraat 6, Sittard. Tel. 04490-19953.

BESTELLING opnemers/ Verkopers M/V voor België gevraagd, huis aan huis. Vervoer vrij. Ervaring niet noodzakelijk. Opleiding door bedrijf. Tel. 045-414110, na 18.00 uur.

Ervaren LOCKSTERS en stiksters gevraagd (ook thuiswerk). Zonder erv. onnodig te bellen. Bellen 9.00-17.00 uur 045-218312.

GARDEROBEHULP tevens muntverkoophulp gevraagd, 2 à 3 avonden per week. Leeftijd ca. 20 jaar. Tel. 045-222250/723100.

TAXICHAUFFEURS m/v gevraagd, part-time en full-time. Pers. aanmelden Akerstraat Noord 132, Hoensbroek.

Gevr. jonge nette MAN lft. 17-25 jr. voor onze nieuwe Amerikaanse Grillroom, Big Rib. Inl. 045-351300 na 15.00 uur.

OPPAS gevraagd, maandagmiddag, dinsdag- en donderdagochtend. Munstergeleen, 04490-16604.

Gevr. nette DAMES voor leuke bijverdienste, min. 2 keer per week, i.b.v. auto. Inl. 040-550041.

Nette POETSHULP gevraagd, voor 10 uur per week. Tel. 04490-48236 van 10.00 tot 17.00 uur.

Boeiende hoofd/bijverdienste aangeboden voor iedereen boven 18 jr. Met de VERKOOP v. onderhoudsprodukten bij partikulieren, winkels, scholen, gemeentes enz. in Vlaams-België, gratis vervoer. Geen enkele investering. Wij vragen alleen de wil om te presteren. Tel. reakties tijdens kantooruren. 09-3211223612.

WINKELMEISJE/serveerster en voor weekenden part-time serveersters gevr. Banket Lunchroom 't IJsbeertje, Wilhelminaln. 72, Valkenburg. 04406-12263.

Part-time SERVEERSTER gezocht v.d. avonduren op donderdag, vrijdag en zaterdag. Na 18 uur 045-255672.

Nette TAXI-CHAUFFEURS gevr. voor dag- en nachtdienst, liefst met ervaring. Heerenweg 267, Heerlen.

Munnich mode-schoenen vraagt voor filiaal Heerlen, Saroleastr. 25, 6411 LR een part-time VERKOOPSTER, voor plm. 12 uur per week. Schriftelijke sollicitaties aan boven genoemd adres.

DAKDEKKER gevr. voor reparatie schoorsteen, hoog dak. Tel. 045-413890.

Gevraagd WINKELMEISJE, leeft. 16 t/m 19 jr., 38 uur per wk. Bakkerij Ortmans, Hovenstr. 125, Landgraaf. Tel. 045-321805, na 18.00 uur.

KINDERMEISJE in zakengezin voor onze dochter van 5 jr., werktijden woensd. t/m zond. van 16.00 t/m 21.00 uur. Pers. aanmelden woensdagmiddag tussen 14.00 en 15.00 uur, Reeweg 100, Landgraaf-Abdissenbosch (ind.terrein).

Taxi Centrale Bor-Tax. Parttime TAXICHAUFFEURS gevr. Pers. aanmelden Putstr. 103, Born.

Reparaties

VROKO voor Uw koelkast en diepvriesreparatie's. 045-441566 17 u. 461658.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens, Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122 of autotel. 06.52.-98.13.50.

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 04490-45230 Service 24 u.

Onroerend goed te koop aangeboden

Bouwplannen?

Grubbenvorst
Nog enkele exclusieve villa-terreinen gelegen aan de Maas in het b.p. "Gebroken Slot" opp. vanaf 563 m2
Prijzen vanaf *f* 90.000,-v.o.n.

Heerlen
Exclusieve villa-terreinen aan de Zandweg van 640 m2 tot 1060 m2. Prijzen v.a. *f* 98.500,-v.o.n. tot *f* 128.000,-v.o.n

Maastricht
Te koop twee goed gesitueerde bouwkavels opp. per kavel plusm. 700 m2, prijzen *f* 97.500,- k.k.

Meerssen
In het b.p. "De Burcht" te Bunde riante bouwkavels vanaf 568 m2 t/m 875 m2. Prijzen v.a *f* 85.000,- v.o.n

Schinnen
Bouwkavel geschikt voor de bouw van vrijstaande woning, gelegen in b.p. "Achter Einder Coolhoff", opp. 940 m2. prijs *f* 95.000,-v.o.n.

Simpelveld
Bouwkavels voor vrijstaande landhuizen opp. v.a. 570 m2. Prijzen vanaf *f* 82.000,- v.o.n.

Sittard
Plan Beekdal, prachtig gelegen tussen Sittard, Munstergeleen en Geleen, terreinen voor villa's en eengezinswoningen opp. v.a.262 m2. Prijz. v.a. *f* 35.000,- v.o.n.

Stein
Laatste bouwkavels in het plan "De Bramert Zuid" te Urmond, geschikt voor villabouw en eengezinswoningen opp. 950 m2. Prijs *f* 72.000,- v.o.n

Swalmen
Laatste riante villa- en bungalowterreinen, opp. 670 m2, 806 m2 en 1015 m2, prijzen vanaf *f* 79.000 v.o.n.

Susteren
Kavels geschikt voor de bouw van landhuizen, percelen van 450 m2 tot 1250 m2.
Prijzen vanaf *f* 46.000,- t/m *f* 70.000,- v.o.n

Voor inl. GROUWELS/DAELMANS tel. 043-254565
b.g.g. 043-641321

Voor verkoop in Nederland alswel in Duitsland zoeken wij HUIZEN tot *f* 150.000,-. Direkte aankoop is mogelijk. Wyman & Partners Vastgoed. 045-728671.

Gevraagd OUDER woonhuis in Zuid-Limburg. Opknappen geen bezwaar. 045-727173.

Te k. SCHAESBERG, zeer fraai bouwterrein voor villa of landhuis. Opp. 32x55. Ook zeer geschikt voor praktijkpand. Pr. *f* 90.000,-. Wyman en Partners, tel. 045-728671.

Te k. halfvrijst. woonh. met aangeb. keuken, 2 garages. Fr. Erensstr. 36, SITTARD. Te bevr. 04750-28451.

Kamers

Te huur gevraagd KAMER in/of rond Heerlen. Tel. 05430-14453.

KAMER met kitchenette te huur, *f* 300,- all-in p.mnd. voor ser. huurder(ster). Tel. na 13 uur 045-219205

NIEUWENHAGEN gemeub. zit-slpk., gemeens. keuken, w.c., etc., 04492-2871.

Nette heer zkt KOSTHUIS in Geleen. Br.o.nr. B-5861 L.D Pb 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. in HEERLERHEIDE geh. nieuw gestoff. zit/slpk., ondergebr. in Bungalow m. gebr. v. keuk., douche, eig. opgang. *f* 100,- p.w. all-in. Inl. van 20 tot 22 uur. 045-223482.

Bouwmaterialen

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

Te k. TROTTOIRTEGELS, VOH dakpannen, balken, kepers, ijz. balken etc.etc. Tel. 045-251964.

Te k. rollen DAKLEER met of zonder leislag, v.a. *f* 25,- per rol. Tel. 04490-22237.

VLOERTEGELS 30x30, 1e keus, v.a. *f* 29,50 p.m2, lijm en voegsel gratis. De Hut 7, Gulpen, tel. 04450-1970

Hobby/D.h.z.

SCHUURTJES, tuinhuisjes, kippe- en hondehokken, vele afm., reeds vanaf *f* 195,-; Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, Kerkrade-Vink, tel. 045-460252.

3 mtr. BEHANGTAFEL *f* 65,-. M. Botterweck, Akerstr. 106, Spekholzerheide.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. *f* 350,-
Type-machines v.a. *f* 450,-; Kasregisters v.a *f* 750,-
Telefax v.a. *f* 1.495,-.
Prijzen excl. BTW. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

Geldzaken

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven, 040-457080, (tussentijdse) verzilvering, hoogste waarde, discreet, contant, gratis goed advies voor daarna. Boschdijk 363.

SPAARBRIEVEN/Verzilveren. Wij betalen u direkt voor lopende en aflopende spaarbrieven de hoogste dagwaarde, vertrouwlijk zonder legitimatie, contant uit. Bel de Spaarbrieven Centrale, Eindhoven, 040-119413. Rotterdam, 010-4669447.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

PERCELEN gezocht omg. Amstenrade, Merkelbeek, voor uitbreiding Biologische teelten. Tel. 045-231475.

Te k. jonge HENNEN tegen de leg, tevens mestkuikens regelmatig leverbaar. Vaesrade 43, Nuth. Tel. 045-241284.

MAIS en suikerbietenbladeren te koop. Tel. 04405-1572

GEBR. MACHINES; 4-wielige wagen (3-zijdig kippend) 4 ton; kiepwagen 10 ton tandem; Lemken 2, 3 en 4-schaar ploegen; Lucas en Schuitemaker kuilvoerdoseerbakken; Vicon Penton 2.000 ltr.; mengmestverspreiders 5.000 en 6.200 ltr; Kemper opraapwagen 25m2 1- en 2-rijige PZ en Kemper hakselaars; Saxonia zaaimachine 3 mtr. Nieuw (speciale prijs); Fella zwadhark 3.30 mtr.; Schudder 5.20 mtr.; Douven sproeimachine 15 mtr.; Amazone 12 mtr.; Rotorkopeg 3 mtr.; Driepuntsfrees 1.80 mtr.; Kärcher warm- en koud waterreinigers; Xenoah bosmaaier; Golf zitmaaier; Rumpstadt vastetandcultivator; kuilafdekfrees; JF getr. maaier 2.45 mtr.; watervat 1.000 ltr. COLLÉ, Nusterweg 90 Sittard 04490-19980

GEBR. TRACTOREN: Deutz D 4506; Deutz D 8006 JHC 955; IHC 423; John Deere 1640; John Deere 1140; Renault R 56; MF 285 Zetor 4511; Zetor 6911; Zetor 6718; Goldoni smalspoor 60 Pk. (demo). Nieuwe Tractoren: Deutz DX 6.05 4WD; Zetor 7211, 6211 en 5211. COLLÉ, Nusterweg 90, Sittard. 04490-19980.

Te koop weg. overcomp. Krone-Munstang WENDPLOEG Hydraulisch, 120-2, i.z.g.st. (koopje). 045-721976.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. 045-719966.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 04490-42550
Geen Verkoop! Geen kosten

NIEUW
Snel service voor huizenkopers
Geef telefonisch uw gegevens door en binnen 12 uur ontvangt u vrijblijvend en kosteloos een hypotheekvoorstel.
Bel tijdens kantooruren: 045-712255
Na kantooruren: 045-440731. Hypotheek adv. J. Wetsels.
Stienstra Hypoth. / Verz. B.V.

Klimmen
Retersbeek : ruim tussengel. woonhuis (bwj. '80), met grote garage, tuin en weiland (tot. 2040 m2). Ind.: beg.gr. ruime hal, toilet, badkamer, eetkeuken, L-vorm. woonkamer (50 m2). Verd.: 3 slpks., bergkamer, CV. Rolluiken.
Prijs *f* 185.000,- k.k.

Brunssum
Bouwbergstraat : uitstekend onderhouden en goed gesitueerd vrijstaand woonhuis (bwj. '75) met garage en mooi aangelegde siertuin. Ind.: hal, toilet, ruime woonkamer, eetkeuken, bijkeuken. Verd.: badk., 3 slpks. Zolder. CV.
Prijs *f* 215.000,- k.k.

LIVAC BV
Akerstraat Nrd. 11, Brunssum. Tel. 045-220550.

Transacties

DRAADLOZE telefoons v.a. *f* 195,- incl. aansluiting, ½ jr garantie. Ook voor reparaties, spec. bedrijfsapparatuur. Tel . 04490-26299.

(Brom)fietsen

De eerste nieuwe GIANT 1991 Moutianbiks zijn binnen! Rens Janssen, Heerlerheide. Tel. 045-211486.

A.T.B. nwe. modellen 1991; Giant Granite 21 versn., pr. *f* 865,-; Stonebreaker nwe. kleur, 18 versn. *f* 695,-. Huub ARETS, Rdr. Hoenstr. 118, Hoensbroek. Tel. 045-211893.

Te k. Mondiale GAZALLE 10 versn., vr.pr. *f* 200,-. 04406-12915, v.a. 19.00 uur

Proficiat!

Gefeliciteerd
met jullie 25-jarig huwelijk.
S. Ali - Elly Bouhuys
Restaurant Sumatra - Stein.

Van harte gefeliciteerd
Oma
Jan, Desiree, Rene, Ria, Renate en Anja

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER
Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet onder op de envelopppe het nummer uit de advertentie te vermelden.

Auto's

Euroccasion

Citroën BX met GTi-set	[illegible]
Renault 11 Broadway	[illegible]
Peugeot 309 5-drs.	[illegible]
Subaru Justy	[illegible]
Citroën BX 16 TRi	[illegible]
Lada Combi	[illegible]
Citroën XM Ambiance uitv.	[illegible]
Citroën CX 2200 TRS	[illegible]

Autobedrijf
SONDAGH BV
De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)
Tel. 045-223300

Occasions dealer Lucar
BMW 325i,'88 antrac., verlaagd alle access.; BMW 316i nieuwste type diamantzwart verlaagd; BMW 320i '85 bl. verl. en uitgeb.; BMW 628 CSI '85, diamantzwart autom.; Golf GTI '88, zwart verl. alle acces.;Golf GTI, '85 zender; Golf Manhattan '89, wit in nw. st.; Golf Turbo diesel, antraciet; Golf '86, goudkl.; Golf GTS '86, wit; Golf 1600, '84; Opel Kadett GSI 2.0, '89, wit; Opel Kadett GSI '87, Kadett 7 x, bwj. '80 t/m '90, alle uitv. v.a. *f* 2.250,; Opel Omega 2.0i, zilver; Jeep Suzuki sofftop, '88, zw. 413 SJ; Jeep Suzuki '84 en '86 antraciet 413SJ; Mercedes 300E '88, antrac. automaat, bbs, alle access.; Mercedes 190 D, zilver '86; Mercedes 190 E evolution uitv. 2, ro; Ford Siërra 2.0 IS, '88, zilver; Siërra 2.0 ILX combi zwart 5-drs alle access.; Ford Escort XR 3i, '88, rood; Ford Escort XR 3i, '85, antraciet; Escort 1400 CLI, '88, 4-drs metal.; Honda Civic '86 zwart; Honda Civic 1.6 i 16V, rood; Honda Prelude zilver, '84; Honda Accord coupé, wit *f* 5.750,-; Ford Escort '83 t/m '86 v.a. *f* 3.750,-; Om. '88, blauw *f* 15.750,-; Volvo 740 combi '88, zilver; Toyota Corolla '88 16V groenmetal.; VW Polo GT, rood '85/'83 *f* 2.750,-; Ford Fiësta bwj. '81/'83 v.a. *f* 2.750,-.
Plm. 10 inruilauto's met APK. Inkoop, inruil, financiering direkt, garantie 6 mnd t/m 1 jaar.
Lucar automobielen, Kerkrade, Holzstr. 67. 045-4569

Kerp auto electro:
* Erkend inbouwstation voor BOSCH en GEMINI alarmsystemen met TBBS verzekeringscertificaat!
* Erkend inbouwstation voor BLAUPUNKT AUTO HIFI systemen!
* BOSCH reparatiedienst van startmotoren en dynamo's onder vakkundige leiding!
KERP B.V.
In de Cramer 31, Heerlen.
Tel. 045-716951.

Inruilauto's

Div. Fiat Panda's vanaf 1984, vanaf	*f*	4.9
Div. Fiat Uno's vanaf 1985, vanaf	*f*	7.9
Fiat Ritmo 60 Silver 1986	*f*	8.9
Fiat Ritmo 85 super 1984	*f*	7.9
Citroën AX 1.0 RE rood, 1988	*f*	11.9
Daihatsu Cuore 850 TX 1986	*f*	8.9
Daihatsu Charade diesel 1984	*f*	4.9
Mitsubishi Lancer 1.5 GLX 1988	*f*	17.9
Opel Kadett Club 1.3 wit 1987	*f*	16.9
Renault 5 Aerobic grijsmet. 1983	*f*	3.9
Renault 5 TL 5-drs. beige 19811987	*f*	1.5
Renault 5 GTL super wit 1985	*f*	9.9
Seat Marbella GL rood, 1988	*f*	9.9

Fiat Creusen Heerlen
Parallelweg 34
045-742121

GOLF GTI 16 V Heliosblauw 1986, 75.000 km. *f* 22.900,- 04454-4447 (na 18.00 u.)

MANTA 2.0 S '79; Mercedes 220 D '78; Renault 5 TL *f* 950,-. APK. 04499-5204.

BMW 316, nwst. mod. '86, zilverblauwmet. verl. sportv. stereo, 78.000 km. schadevrij, verk. showroom nw. *f* 14.750,-. 04455-2588.

BMW 635 SCi Coup bwj. '80, 5-versn., vr.pr. *f* 14.500,-. 045-727347. Inruil mogelijk.

Te koop BMW 730, LPG-instal., bwj. '79, vr.pr. *f* 2.000,-. Tel. 045-241466.

Citroën VISA Club, '83, 5-drs., APK, i.z.g.st., *f* 1.950,- Tel. 045-720951.

Te koop EEND 2CV6, bwj. '81, oranje, APK, i.g.st., vr. pr. *f* 750,-. 045-353133.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

OPGELET! 500,- tot 50.000,- voor alle merken auto's. Schade of defect geen bezwaar. Tel. 045-723076 of 045-727742

INKOOP alle merken auto's vanaf *f* 500,- tot *f* 30.000,-. Tel. 045-411572.

Te koop MINI 1000
Jet Black
juni 1988, 10.000 km, gl. dak, sportst., *f* 9.500,-. 045-425425.

FIAT Panda 750 LIE, mnd. oud, 1e eig. schade km. 12.000, niet van nie. te ondersch. *f* 8.900,-. 045-427827.

Ford TAUNUS 1.6 GL, '80, 2-drs., blauwmet., A. '91, pr. *f* 1.675,-. Wilhelminastr. 56, Nieuwenhagen.

FORD Escort automaat, '78. Maanstr. 8, Brunssum. Tel. 045-227408.

Ford TAUNUS 12 M, 1966 z.g.st., vr.pr. *f* 4.750,-. 045-622454.

Te k. Ford ESCORT 1. Bravo '84, schuif/kanteldak sportvelgen, nw. uitl. 62.000 km. 04498-53027.

LADA'S te koop gevraagd Autobedrijf Loek Schakens, Klimmenderstr. 1 Klimmen. Tel. 04405-2896

MAZDA 323 Van, bwj. '83, zeer goede staat. Automobielbedrijf, P. Smits, Hoofdstraat 214, Hoensbroek.

Voor Piccolo's zie verder pagina 20

Koopkracht iets omhoog

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De koopkracht van gezinnen met kinderen, die nu op het minimum zitten, gaat volgend jaar met een half procent omhoog. Alleenverdieners met een modaal inkomen of hoger gaan er zelfs 0,7 procent op vooruit. Enkel alleenstaande met een modale uitkering (tot 35.000 gulden bruto) gaan er 0,2 procent op achteruit.

De verbetering in koopkracht wordt voor een deel bereikt door een extra verhoging van de kinderbijslag voor het eerste kind met 14 gulden. Dat komt bovenop een al eerder afgesproken stijging met 55 gulden.

Verder stijgt de nominale premie voor de ziektenkosten minder sterk dan verwacht. Uiteindelijk wordt de premie met 42 gulden verhoogd naar 228 gulden. Deze afdemping is mogelijk door het uitstellen van de operatie om de kosten voor specialisten zowel voor verplicht als vrijwillig verzekerden gelijk te schakelen.

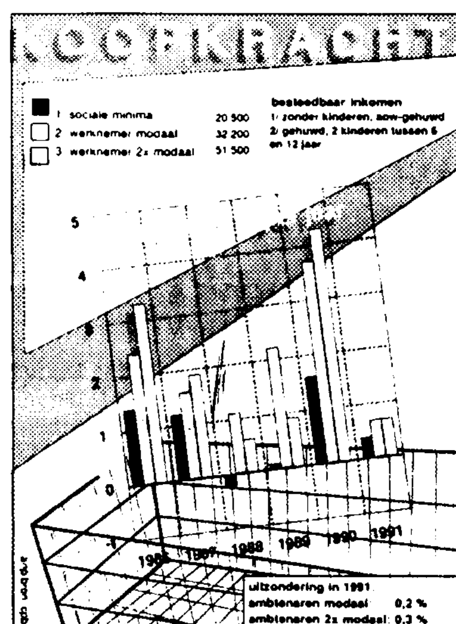
Het koopkrachtverlies voor alleenstaanden wordt maar gedeeltelijk gecompenseerd. Door de alleenstaanden-toeslag gefaseerd af te schaffen, wordt het verlies met -1,7 afgedempt tot -0,2. Verder wil minister De Vries (Sociale Zaken) niet gaan, omdat alleenstaanden een 'grotere welvaart' hebben dan alleenverdieners.

Ouderen

Ouderen verbeteren zich volgend jaar allemaal iets, dankzij een verlaging van de standaardpakketpolis met 363,60 per jaar voor alleenstaande bejaarden en 727,20 voor gehuwden. Ziekenfonds-patiënten blijven overigens goedkoper uit. Al eerder was besloten de bejaarden dit jaar een eenmalige vakantietoeslag van 50 gulden (plus 0,25 procent) te geven om koopkrachtverlies te voorkomen.

Overigens wordt bij de berekening van de koopkracht uitgegaan van inmiddels achterhaalde gasprijzen. Sociale Zaken werkt met cijfers van het Centraal Planbureau die uitgaan van een daling met 1 cent in januari en een verhoging met een halve cent in juli. De VEGIN (verenigde gasbedrijven) rekenen echter met een eenmalige stijging in juli met drie cent.

De verschillen tussen de inkomens onderling worden niet vergroot of verkleind. Dit ondanks de problemen die De Vries heeft met het in zijn ogen te gering verschil tussen uitkeringen en salaris. Vooral op het minimumniveau zijn de verschillen uiterst klein, zodat het zelfs kan voorkomen dat een alleenverdiener er iets op achteruit gaat als hij werk aanneemt.

De Vries heeft vermeden om de verschillen te laten oplopen, omdat het verschil tussen sociaal en minimumloon gering is, waardoor een aantal groepen financieel in een lastig parket komen.

Daar moet dan weer compensatie voor worden gevonden. „Je zit in een lastige klem, waardoor we de status quo maar hebben gehandhaafd," aldus De Vries.

'Gouden vijfje' razend populair

DEN HAAG – De spaarpotten in Nederland lijken vol te zitten met vijf guldenmunten. De vraag naar de goudkleurige vijfjes is zó groot dat 's Rijks Munt er in 1991 maar liefs 40 miljoen bij moet slaan.

Ter vergelijking: het aantal rijksdaalders en guldens dat volgend jaar geslagen wordt, is slechts een tienvoud daarvan. Toch heeft het ministerie van Financiën geen problemen met de hamstering van vijfjes. Integendeel: de productie van de muntstukken levert de schatkist 24 miljoen gulden extra op.

Als bijzondere uitgifte voor 1991 koos het muntbedrijf voor een zilveren vijftig gulden munt ter gelegenheid van het 25-jarig huwelijksfeest van koningin Beatrix en prins Claus.

Ook wordt er volgend jaar weer een gouden dubbele dukaat uitgegeven, naast de gebruikelijke jaarset met circulatiemunten.

Onzeker

Ook dit jaar geven de reacties op de Miljoenennota weer het gebruikelijke beeld: de regeringsfracties, in dit geval PvdA en CDA, zijn redelijk tot zeer tevreden, alle overige politieke partijen, maar ook werkgevers, werknemers en andere maatschappelijke organisaties zijn dat om uiteenlopende redenen niet. Tot grote tevredenheid is overigens geen enkele aanleiding. Daarvoor laat deze eerste begroting van het kabinet Lubbers-Kok teveel in het ongewisse. Immers, er wordt met angst en beven gekeken naar de mogelijke gevolgen van de Golfcrisis, maar geanticipeerd wordt daarop verder nauwelijks. Pas in het voorjaar zal dan ook duidelijk worden wat de begroting werkelijk waard is en wat dat betreft zijn de verwachtingen niet hoog gespannen.

Hoe onzeker de waarde van deze Miljoenennota is, blijkt ook wel uit de woorden van premier Lubbers, die de hele begroting rond de jaarwisseling nog eens wil laten doorlichten aan de hand van de dan bekende cijfers.

De regering laat ook dit jaar weer kansen liggen. Om uit de gigantische staatsschuld te komen zijn drastische bezuinigingen nodig. Die schuld is inmiddels opgelopen tot 300 miljard gulden en jaarlijks moet er alleen aan rente twintig miljard gulden worden betaald. Dat is een rampzalige ontwikkeling, die vroeg of laat tot een zeer diep ingrijpen in de staatsfinanciën moet leiden. Ieder jaar uitstel van die draconische maatregelen zal nog grotere tekorten tot gevolg hebben. Nu staat al vast dat iedere burger – rijk of arm – veren zal moeten laten. Hogere belastingen, lagere inkomens en bezuinigingen in de sociale sector en in bij voorbeeld subsidies zijn onontkoombaar.

Het is bizar dat opeenvolgende regeringen die bezuinigingen steeds verder voor zich uitschuiven. Een beetje begrijpelijk is het wel, want een dergelijk ingrijpen vergt nu eenmaal daadkracht en drastisch bezuinigen is natuurlijk in grote mate politiek impopulair. Wat dat betreft is het huidige kabinet een lijdzame houding te verwijten. Ook de Raad van State concludeert dat er in feite sprake is van een te gering bedrag aan blijvende bezuinigingen.

De Tweede-Kamerfractie van de PvdA heeft de Miljoenennota 1991 als een verademing gekenschetst. Voor die houding is weinig aanleiding, hoewel de fractie in de Miljoenennota een beleid ziet dat behalve financieel solide ook sociaal rechtvaardig is. Achter de term solide zijn nogal wat vraagtekens te plaatsen, als je ziet hoeveel er in het ongewisse wordt gelaten.

Oppositiepartij VVD lijkt wat dat betreft een beter inzicht in de verhoudingen te hebben. Fractievoorzitter Bolkestein verwijt het kabinet geen uitzicht te bieden op ordelijke openbare financiën. Het financieringstekort zal in 1991 wederom oplopen, zo meent de VVD, waarbij aangetekend dient te worden dat de liberalen in een vorige regeringsperiode het tekort bepaald ook niet hebben weten te verminderen.

Vast staat dat met de begroting 1991 een zware wissel wordt getrokken op de besluitvorming in de komende jaren. Met de nu ingeslagen weg zal het kabinet er niet aan ontkomen de lasten fors te verhogen.

P.S.

Kok: 'meer dan normale onzekerheid' tekent Miljoenennota

Kabinet houdt rekening met nieuwe bezuinigingen

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Indien nodig zal het kabinet nog dit najaar nieuwe bezuinigingen afspreken voor 1991. Minister Kok (Financiën) heeft dit bekend gemaakt bij de presentatie van de Miljoenennota 1991. De exercitie staat los van de in de Miljoenennota aangekondigde 'mid-term review': het opmaken van een tussenbalans door het kabinet waarbij het begrotingskader voor de periode 1992-1994 moet worden vastgesteld. Volgens Kok zijn de financiële problemen voor de jaren na 1991 groot, zonder dat daar nu definitieve en finale conclusies aan te verbinden zijn.

Volgens Kok is de Miljoenennota opgesteld met 'een meer dan normale onzekerheid'. Desalniettemin meende hij dat het kabinet er goed uitgekomen is. „Ik ben tevreden," aldus Kok. „We liggen op koers. Het schip van Staat stoomt met volle kracht vooruit alleen komen we nu in wat woeliger water."

Het financieringstekort van de rijk komt in 1991 uit op 4,75 procent, gelijk aan de bij de start van het kabinet vastgelegde doelstelling. In 1994 zal volgens de huidige inzichten het tekort uitkomen op 4,25 procent: een procent meer dan eerder voorzien. Omgerekend gaat het dan om een bedrag van 4,5 tot 5 miljard gulden.

'Stelpost'

Het financieringstekort komt dit jaar op de gedachte 5,25 procent uit dankzij een zogenoemde 'stelpost' van 1 tot 1,5 miljard gulden, zo blijkt uit de Miljoenennota.

Om het in de stelpost opgenomen bedrag werkelijk te halen zal een terughoudend kasbeleid gevoerd worden: beleid mag niet geïntensiveerd worden en er mogen ook geen extra uitgaven worden gedaan.

Het beslag van belastingen en premies op elke verdiende gulden (de collectieve lastendruk) ligt volgend jaar op 52,9 procent, 0,2 procent meer dan dit jaar het geval is. Het niveau blijft wel onder de in het regeerakkoord neergelegde grens vsn 53,6 procent. Of dat in 1994 ook nog het geval is, is de vraag. Volgens Kok bestaat daarover enige onzekerheid. Bij de start van het kabinet werd er nog op gerekend dat de lastendruk in 1994 uit zou kunnen komen op 53,4 procent.

Uit de Miljoenennota blijkt voorts dat de rijksuitgaven volgens de huidige inzichten in 1994 hoger zullen uitkomen dan eerder voorzien. Het gaat dan om een bedrag van 2,8 miljard glden. Ook de uitgaven sociale zekerheid (0,8 miljard) en gezondheidszorg (1,6 miljard) stijgen meer dan voorzien was.

Rente

Problemen zijn er ook bij de rente. In de cijfers zit al een tegenvaller van 1,9 miljard gulden verwerkt, ontstaan nu de rente geen 6 maar 8,75 procent beloopt in 1990 en 1991. Voor de jaren na 1991 is een rentestand van 6 procent in de cijfers opgenomen. Is de rente dan hoger, dan ligt de tegenvaller ook hoger, zo erkent Kok. Het gaat dan om een bedrag van circa 2 miljard gulen extra.

Over de hele kabinetsperiode gemeten nemen de rijksuitgaven, ondanks bezuinigingen, toe met 23,8 miljard gulden. Een stijging van 3,25 procent per jaar. De Staatsschuld beloopt in 1991 totaal 47,6 miljard gulden: 24,8 miljard gulden rente en kosten, 22,8 miljard gulden aan aflossing. De schuld ligt daarmee 4,2 miljard gulden hoger dan in 1990. De eerder voorziene reduktie van de staatsschuld-quote (het beslag van de staatsschuld op het nationaal inkomen) vanaf 1993 staat hiermee eveneens op de tocht.

Hoofdpunten Miljoenennota

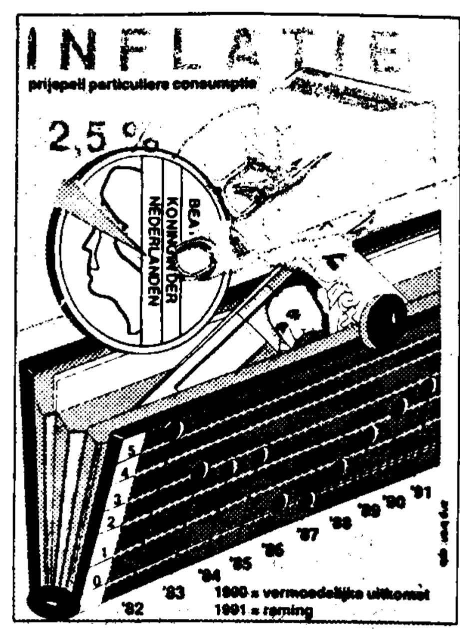
Vervolg van pagina 1

Enkele van de belangrijkste punten uit de gisteren gepresenteerde Miljoenennota zijn:

– een koopkrachttoename van gemiddeld 0,5 procent; – de werkgelegenheid neemt met 75.000 banen toe tot 6,285 miljoen. De werkloosheid daalt met 15.000 tot 495.000; – een economische groei van 2,75 procent, een procent minder dan dit jaar; – het kabinet wil de loonstijging in 1991 beperken tot 3 procent. In de cijfers is echter rekening gehouden met 3,25 procent.

Voorts stijgt het beslag van belastingen en premies op elke verdiende gulden (collectieve lastendruk) van 52,7 tot 52,9 procent ondanks een daling van sociale premies met 0,3 procent en daalt het financieringstekort van de overheid van 5,25 procent dit jaar naar 4,75 procent volgend jaar.

Het kabinet bezuinigt 7 miljard gulden. Daarvan is maar 2,7 miljard gulden blijvend. De rest van de maatregelen geldt alleen voor 1991. Voor nieuw beleid wordt ten opzichte van de start van het kabinet 3 miljard gulden extra uitgetrokken. Daarvan wordt 2,5 miljard gulden via de rijksbegroting gedekt, de rest uit de sociale fondsen.

Vakcentrales bezorgd over optimisme kabinet

Vervolg van pagina 1

Bij de vakcentrales FNV en CNV ontbreekt de venijnige kritiek van de werkgevers, maar klinkt wel enige bezorgdheid door over het optimisme van het kabinet. Bovendien roepen de centrales de politiek op nu eindelijk eens serieus te gaan werken aan omstandigheden die een loonmatiging kunnen rechtvaardigen.

Over het 'doorzetten van de koppelingen' (CNV) en de 'sinds lange tijd weer ongeveer gelijk oplopende koopkrachtontwikkeling voor iedereen' (FNV) zijn de centrales dik tevreden. „Maar de concrete inbreng van het kabinet in het 'najaarsoverleg' op 2 oktober blijft in nevelen gehuld," aldus het CNV.

De FNV herhaalt het aanbod om tijdens dit najaarsoverleg afspraken te maken over een beheerste loonontwikkeling, door een deel van de loonruimte af te zonderen en in te zetten voor werkgelegenheid, arbeidsmarktbeleid en scholing. Mede gelet op de dalende werkgelegenheid in de bouw zou ook meer geld vrijgemaakt moeten worden voor overheidsinvesteringen, met name ten behoeve van het milieu, aldus de FNV.

'Passief'

Op al deze gebieden is het kabinet veel te passief, vinden zowel FNV als CNV. „Het kabinet verwijst veel zaken naar het overleg met sociale partners, maar het creëert door eigen afzijdigheid niet het juiste kader voor dat overleg," vindt de FNV. Voor het CNV is het 'een kwestie van nu of nooit' voor arbeidsongeschikten, minderheden en langdurig werklozen. Het CNV wil daarom 'een wezenlijke bijdrage van overheid en werkgevers afdwingen in de strijd tegen de zeer slechte positie van genoemde groepen'.

Loonoverleg

De verschillende vakbonden van ambtenaren schatten de vrijere loononderhandelingen die minister Dales heeft voorgesteld en de bedragen die nu al voor de ambtenaren worden genoemd, heel verschillend in. De centrale van middelbare en hogere ambtenaren en trendvolgers (CMHF) vreest dat er in 1991 dan ook weinig terecht zal komen van echte vrije loononderhandelingen. De christelijke CCOOP denkt daarentegen juist wel dat het kabinet daar nu ernst mee wil maken en verwacht dat 'open en reëel onderhandelen mogelijk is'.

Behalve de CCOOP zijn de overige ambtenarenbonden er nu wel van overtuigd dat de salarissen van ambtenaren komend jaar weer achter zullen blijven bij de koopkrachtontwikkelingen in het bedrijfsleven. In de Notitie Inkomensbeleid van minister De Vries respectievelijk 0,2 à 0,3 procent voor ambtenaren tegen 0,7 procent in het bedrijfsleven.

Verder praten

De grootste bond van ambtenaren, de AbvaKabo, gaat nauwelijks in op de voorstellen in de Miljoenennota, maar zegt bereid te zijn met de minister van Binnenlandse Zaken verder te praten over decentrale onderhandelingen voor het overheidspersoneel. In de komende maanden zullen hiervoor formele regels moeten worden opgesteld.

● Op het Haagse Binnenhof was Limburg gisteren 'vorstelijk' vertegenwoordigd door een vijftigtal martiale Maastrichtenaren, samen de tien jaar geleden heropgerichte Maestrichtsche DD ('Dienst Doende') Stadsschutterij vormend. Door persoonlijke tussenkomst van de militaire gouverneur van Den Haag, generaal Rademakers, was het korps uitgenodigd deel uit te maken van de erewacht. Het korps had een voortreffelijke indruk gemaakt op de generaal toen de Koninklijke Marechaussee in Maastricht zijn 175-jarig bestaan vierde. De Maastrichtenaren namen de plaats in van twee studentenweerbaarheidskorpsen, die ditmaal niet waren gevraagd vanwege onbehoorlijk geacht gedrag tijdens Prinsjesdag 1989.

Raad van State zeer kritisch over kabinetsplannen

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het kabinet schuift de financieel-economische problemen naar de toekomst. Er is geen sprake van een risico-mijdend gedrag. Er worden nieuwe uitgaven gedaan zonder dat er elders wordt bezuinigd. Met het gebruik van extra aardgasbaten voor het rondmaken van de rijksbegroting wordt geen juiste weg bewandeld. In feite gaan we terug naar de jaren zeventig toen aardgasbaten ook werden gebruikt voor consumptieve bestedingen in plaats van een reduktie van de staatsschuld.

Dit zegt de Raad van State in een zeer kritisch advies over de Rijksbegroting voor 1991. Het algemene beeld vervult de Raad met zorg. De Raad constateert dat veel van de maatregelen om het financieringstekort volgend jaar op 4,75 procent te krijgen en de lastendruk te beperken, niet van blijvende aard zijn. „Het gevaar is daarom groot dat voor de jaren na 1991 grote problemen zullen ontstaan," aldus de Raad.

Volgens de Raad van State erkent het kabinet op zich de risico's wel maar wordt daar 'ten onrechte' niet de beleidsmatige conclusie aan verbonden dat deze risico's zoveel mogelijk moeten worden vermeden. De Raad zegt dit 'te betreuren'. Er is in feite sprake van een te gering bedrag aan blijvende ombuigingen in de uitgaven, aldus het advies.

Tussenbalans

De stelling van het kabinet dat er begin 1991 een tussenbalans wordt opgemaakt waarbij dan eventueel nadere financieel-economische maatregelen getroffen worden, oogst eveneens kritiek van de Raad van State. „Het college acht aan deze benadering grote gevaren verbonden." De Raad wijst erop dat de ervaring heeft geleerd dat ombuigen vaak meer tijd vergt dan voorzien, dat effecten vaak naijlen en dat 'de politieke mogelijkheden tot het treffen van ingrijpende maatregelen afnemen naarmate de kabinetsperiode voortschrijdt'.

Al met al betwijfelt de Raad of er ten aanzien van de begroting 1991 'wel van een volwaardige besluitvorming kan worden gesproken'.

„De Raad kan tot geen andere conclusie komen dan dat met de begroting 1991 niet alleen een zware wissel wordt getrokken op de besluitvorming in de komende jaren, maar ook niet wordt voldaan aan de door de Raad geformuleerde norm van een risico-mijdend gedrag." Met de nu ingeslagen weg zal het kabinet, zo vreest de Raad, er niet aan ontkomen de lasten te verhogen.

Planbureau: voorspoed kan omslaan

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Er bestaat een reëel gevaar dat de succesvolle economische ontwikkeling van de laatste jaren aan haar eind zal komen. Om dat te voorkomen zal op velerlei gebied grotere dicipline en bereidheid tot aanpassing noodzakelijk zijn. Dit stelt het Centraal Planbureau (CPB) in de Macro Economische Verkenning (MEV) voor 1991.

De economische groei zal komend jaar terugvallen naar 2,75 procent. Dat is een procent minder dan dit jaar. Op zich is dat volgens het CPB, na drie jaar van uitbundige groei, vrijwel onvermijdelijk en hoeft dit verschijnsel dus geen bron te zijn van extra zorg. De Golfcrisis zorgt echter voor grote onzekerheden.

In de MEV is het Planbureau ervan uitgegaan dat de olieprijs dit jaar op 25 dollar per vat ligt, om in 1991 terug te zakken naar gemiddeld 20,5 dollar. Het CPB heeft echter ook gekeken naar de effecten van een olieprijs van 30 dollar per vat, en het effect van een eventuele lagere waarde van de dollar in 1991. Nu is binnen alle berekeningen voor volgend jaar uitgegaan van een dollarkoers van f. 1,75. Het Planbureau heeft ook bekeken wat de gevolgen zijn van een dollarkoers van f. 1,60.

Een hogere olieprijs en een lagere dollarkoers hebben beide tot gevolg dat prijzen stijgen, investeringen terugzakken, de produktie daalt en de werkgelegenheid afneemt. De economische groei kan met 0,75 procent terugvallen.

Een risico van binnenlandse oorsprong noemt het CPB de loonontwikkeling. Gerekend wordt nu op een loonstijging in het bedrijfsleven van 3,25 procent in 1991. In veler ogen zal dat 'aan de magere kant zijn', aldus het Planbureau.

Auto's

…ERCEDES 300D. bwj. '80, …PK 3-'91. Techn. 100%. …el. 045-352543.

…e k. MERCEDES 300 TD, …ationcar, bwj. '79, i.z.g.st., …pr. ƒ 8.000,-. Tel. 04498-…4856.

…pel CORSA 1.2 S. bwj. '86, …z.g.st., ƒ 8.500,-. Tel. 045-…43272.

…e koop Opel KADETT 1200 …C, bwj. '85. Tel. 04492-…017.

…pel KADETT combi gr. …ent., type 12S, met LPG kl. …od. '85, n. model, inruil …ogl. Autobedr. Boschker, …eerlerweg 67, Voerendaal, …l. 045-751605.

…e k. PEUGEOT 504 ca-…riolet, bwj. '70, gerestau-…erd. Geen koopje. Tel. …45-210990 721075.

…e k. van part. PEUGEOT …09 GL Profiel, i.nw.st., bwj. …7, kl. rood, 5-drs., 22.000 …m, pr. ƒ 12.500,-. Inr. en fi-…anc. mog. Inl. 045-413074.

…e k. mooie RENAULT 5 …TL bwj. '83, zilvergrijsmet., …pr. ƒ 3.750,-. i.z.g.st. Em-…astr. 62 Schinveld.

…ENAULT 21 GTD diesel m. …7, kl. wit, nieuwstaat radio, …ekhaak, 5-bak, inruil mogl. …utobedr. Boschker, Heer-…rweg 67, Voerendaal, tel. …45-751605.

…e koop SAAB 900 GLS, …wj. '79, 5-drs., APK. Tel. …4499-4402.

…e k. sportieve auto Toyota …ELICA liftback XT bwj. '81, …ve APK '91, in st.v.nw. …3.450,-. Tel. 045-323178.

…e koop Toyota COROLLA …600 GL Liftback, 5-drs., m. …5, in nw.st., ƒ 6.900,-. Tel. …45-257827.

…W GOLF 1100, bwj. '77, …PK sept. '91, ƒ 1.250,-. …el. 045-720951.

…e k. VW GOLF, kl. wit, bwj. …4, uitgeb. met sportvlg., pr. …o.t.k. Tel. 045-251180.

…W lLuxe 9-pers. BUS die-…el, type Caravel '86, kl. geel …e eigenaar, schadevrij, op-…imale cond. Autobedr. …oschker, Heerlerweg 67, …oerendaal tel. 045-751605

…EUGEOT 305 GLD '81 …2.500,-; Renault 18 '81 …1.250,-; Toyota Cressida …1 ƒ 3.000,-; Opel Rekord …1 ƒ 2.750,-; Commodore …0 ƒ 2.250,-; Manta '79 …2.250,-; Ford Taunus '81 …2500,-; Citroën Visa '82 …1.000,-; BMW 520 '78 …750,-; Nissan Cherry '81 …1.000,-; Bluebird auto '81 …1.750,-; Mits. Lancer '82 …2.750,-; VW Polo '76 …750,-; Mazda 929 Combi …1 ƒ 3.500,-; Volvo 244 aut. …9 ƒ .2250,-; Audi 80 '80 …2.250,-. Trichterweg 109, …unssum.

Mitsubishi Galant 1.8 GL '88 1e eig. nw. mod. ƒ 18.500,-; Galant TD '84 ƒ 6.750,-; Galant combi '82 ƒ 3.500,-; Mazda 626 GLX '88 1e eig. ƒ 19.500,-; 626 D '84 ƒ 7.750,-; Toyota Celica ST Liftback '87 1e eig. ƒ 18.750,-; Celica Liftback '83 ƒ 9.750,-; Carina II '85 ƒ 9.250,-; Cressida combi D '84 ƒ 6.500,-; Ford Scorpio 2.4 GLi'87 aut. 1e eig. ƒ 21.000,-; Siërra 2.0 sedan '87-'88 1e eig. v.a. ƒ 16.750,-; Siërra 2.0 GL aut. m. '88 1e eig. ƒ 16.750,-; Siërra combi m. '88 1e eig. ƒ 16.500,-; Siërra '83-'87 v.a. ƒ 6.750,-; Scorpio 2.0 '85-'87 v.a. ƒ 12.000,-; Mustang Ghia '86 25.000 km. ƒ 12.250,-; Escort '83-'88 v.a. ƒ 6.000,- Escort 1.6 GLD combi '87 1e eig. ƒ 15.750,-; Honda Accord 2.0 EX aerodeck '87 aut. 38.000 km. ƒ 16.750,-; Accord '86 ƒ 13.000,-; Civic '84 ƒ 8.750,-; Prelude EX '83-'84 v.a. ƒ 8.750,-; Audi 80 1.8 S '87 1e eig. v.a. ƒ 21.500,-; 80 GT 5-E coupé '85 1e eig. ƒ 19.500,-; 100 cc '84 ƒ 10.500,-; Citroën BX '89 ƒ 17.750,-; BX '85-'88 v.a. ƒ 7.500,-; Austin Metro GT '88 14.000 km. ƒ 9.750,-; Opel Omega '87 1e eig. v.a. ƒ 18.000,-; Kadett 1.6 aut. '85 ƒ 11.500,-; Corsa SR '84 ƒ 10.750,-; Corsa '83 ƒ 6.500,-; Rekord Caravan '84 ƒ 8.500,-; Volvo 740 GL '85-'88 v.a. ƒ 15.000,-; 440 GL '88 ƒ 22.500,-; 340 GL '82-'88 v.a. ƒ 3.500,-; 245 GLD combi aut. '84 ƒ 14.000,-; 240 GL '83 ƒ 7.000,-; Nissan Patrol D '87 ƒ 31.500,-; Lancia Thema turbo '86 ƒ 15.750,-; Saab 9000 turbo '85 ƒ 22.500,-; 900 GL 5-drs '85 ƒ 10.750,-; VW Golf GTI '86 ƒ 21.500,-; Passat D '86 ƒ 10.500,-; Jetta D '84 ƒ 7.500,-; Santana '84 ƒ 7.750,-; Alfa 75 1.8 '87 1e eig. ƒ 17.500,-; BMW 316 '85-'87 v.a. ƒ 14.500,-; 323i '80 ƒ 6.500,-; 315 '83 ƒ 7.250,-; 520i '84 ƒ 9750,-; 525i '82 ƒ 8.250,-; Suzuki Jeep '83 ƒ 9.000,-; Peugeot 205; 205 GLD '84-'87 v.a. ƒ 7.750,-; Renault 25 V-6 '85 ƒ 9.750,-; 12 TS Dacia '87 1e eig. ƒ 5.750,-; Fiat Croma '87 1e ei.g ƒ 15.500,-; Uno, Panda '86-'88 1e eig. v.a. ƒ 6.500,-; 127 '84 ƒ 4.750,-; Subaru Mini Bus '85 ƒ 4.750,-; Skoda 105 '86 ƒ 3.500,-; Lada 1200 S '85 ƒ 3.000,-; Bedford Camper '81 ƒ 14.500,-. Tal van goedkope inruil-auto's. Financ. mog. Van ST. MAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. 045-229080.

Voor snelle beslisser VOLVO 244 GL, '79, LPG, APK sept. '91, pr. ƒ 3.400,-. Tel. 045-422664.

Te koop gevraagd AUTO'S vanaf 1980. Garage Schaepkens. 04405-2896.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: BMW 520i alle extra's t-'82; Mitsubishi Cordia 1600 SR '84; Opel Rekord 2.3 D, nw.m., 11-'83 Fiat X1-9 i.z.g.st., '75; Citroën Visa '85; Eend 2 CV 6 '84; Mitsubishi Galant LPG nw. '83; Volvo 340 GL aut. 5-drs '83; Datsun Cherry t. '83; Toyota Tercel i.z.g.st.. '81; Renault 9 GTL LPG '82; Fiat Panda 34 12'83; Talbot Solara 1.6 GL '85; Mini Spec '80; Mazda 626 20 4-drs. '82 Renault 20 LS, LPG '82; VW GOLF 1.6 LS t. '76; Mazda 626 20 Coupe 11-'82 Buick Skylark 4-cyl. '79; Pontiac Sunbird V6 '79; Mazda 626 LPG '81; BMW 1502 i.z.g.st. '76; BMW 518 '80. Inkoop, verkoop, financiering. Diverse inruilers. Akerstr.N. 52C, Hoensbroek. 045-224425. Geop. van 10.00-19.00 uur. Zat. 10.00-17.00 uur.

ESCORT XR3i bwj. '83 ƒ 8.750,-; Golf D t.'80, ƒ 2.450,-; Volvo 343, bwj. '81, op gas, ƒ 2.250,-. P. Nuytsstr. 157, Heerlerheide. 045-213038.

Te koop gevraagd Peugeot 504, 505; Mercedes 200, 230 4-cyl.; Datsun 120Y, 140Y, 160J en Sunny; Toyota Corolla, Carina; Datsun Bleubird 4-drs.; Toyota Hiace, Lite-Ace; Datsun Urvan Mercedes 508, 608. Tev. alle merken auto's Tel. 045-325955/425858.

Speciale AANBIEDING: Mazda 626 '80 APK ƒ 1.000,-; Honda Accord '81 APK met stuurbekr. ƒ 1.500,-; Honda Accord '81 APK ƒ 1.000,-; Renault 4 FG combi '84 APK ƒ 1.500,- Peugeot 305 '83, APK 5 versn. ƒ 2.800,-; Toyota Tercel '80 ƒ 900,-; Dacia stationwagen '86, 5-drs ƒ 3.800,-. Al deze wagens zijn i.z.g.st. en hebben Nederl. kent. 09-3211716253.

VW GOLF Sprinter '80 ƒ 3.600,-; VW Derby '79 ƒ 1.950,-; Opel Ascona '81 ƒ 3.500,-; Ford Fiësta '80 ƒ 3.200,-; Taunus Bravo '81 ƒ 3.800,-; Mitsubishi Galant '80 LPG ƒ 1.650,-. Oude Landgraaf 101 Schaesberg-Landgraaf. Tel. 045-311078

"Nesud" Inr., verk., imp. en exp. De hoogste prijs voor uw AUTO, bwj. '80 t/m '86. (R.D.W vrijwaring). Tel. 04490-37742 of 18401.

Honda ACCORD 12 klepper 1985, ƒ 8.250,-; Nissan Sunny, 1983, ƒ 4.500,-; Nissan Sranza, 1983, ƒ 3.500,- Skoda Coupé, 1983, ƒ 1.900,-; Renault 5, 1981, ƒ 900,-; Volvo 244 LPG, ƒ 1.000,-. Inr. mog. 045-211071. Overbroekerstr. 54, Hoensbroek.

Auto LIMBURG biedt aan: Renault Espace veel extra's o.a. radio Renault '86, ƒ 36.500,-; R25 Monaco met leer 11-'86 ƒ 19.900,-; R 25 GTX Airco radio Renault '84 ƒ 12.750,-; R9 TXE veel extra's rood '87 ƒ 14.950,-; R11 rood '84/'86 vanaf ƒ 7.900,-; Rover 820i grijsmet. schuifdak enz. '88 ƒ 26.750,-; Rover 213 roodmet. 11-'86 ƒ 12.750,-; Mercedes 250 diesel schuifdak enz. '86 ƒ 41.000,-; MB 190 diesel schuifdak 5-bak '86 ƒ 32.500,-; MB 190 blauw get. glas 5-bak '87 ƒ 35.500,-; Peugeot 205 GTi 1.9 grijs kenteken '87 ƒ 19.000,-; Alfa 75 zilvermet. 2.0 '87 ƒ 19.900,-; Audi 100 cc veel exra's '86 ƒ 23.750,-; Opel Omega 2.0i schuifdak 11-'87 ƒ 21.750,-; Manta GT '84 ƒ 12.750,-; Ascona 18 S 5-drs. '87 ƒ 16.750,-; Rekord stationcar '86 ƒ 14.750,-; Corsa TR '83 ƒ 7.750,-; Kadett 13 S '83 ƒ 6.750,-; VW Jetta 18i 4-drs.'87 ƒ 17.500,-; Jetta 2-drs. wit '87 ƒ 14.750,-; Golf Diesel '84/'87 vanaf ƒ 10.750,-; VW Golf GT schuifdak sportwielen enz. '87 ƒ 22.500,-; VW Passat diesel '87 ƒ 14.750,- Mazda 626 HB autom. 12-'86 ƒ 16.750,-; Mazda 323 LX '86 ƒ 12.750,-; Citroën BX Tri rood 9-'87 ƒ 17.750,- BX Diesel '87 vanaf ƒ 15.500,-; BX RE wit '87 ƒ 13.750,-; Ford Sierra 2.0 GL 5-drs. '87 ƒ 17.750,-; Sierra 2.0 blauwmet. 10-'86 ƒ 14.500,-; Sierra 18 CL wit zeer apart ƒ 17.750,-; Sierra stationcar grijs kenteken '86 ƒ 9.950,-; Escort 1.1 Laser '85 ƒ 9.950,-; Mitsubishi Galant '85/'87 vanaf ƒ 9.950,-; Volvo 360 GLT zwartmet. '85 ƒ 12.750,-; Volvo 340 '86 grijs kenteken ƒ 7.250,-; Toyota Starlet 13 S '85 ƒ 9.250,-; Nissan Sunny Florida type '87 ƒ 13.900,-; Dodge Aries blauwmet. 10-'86 autom. airco ƒ 16.900,-; Fiat Regata '86 rood ƒ 9.500,-; Honda Civic rood '89 ƒ 19.500,-; Citroën HY Camper geheel ingericht ƒ 10.000,-; Lada Samara '87 ƒ 7.750,-. Zondag Kijkdag. Auto Limburg, Mauritsweg 126, Stein, 04490-38474.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

CITROËN CX orig. 55.000 km, ƒ 1.500,-; Citroën GSA bwj. '84 ƒ 3.350,-; Citroën Familiale bwj. '80 ƒ 3.800,-. Tel. 045-456170.

Te k. MAZDA 323 ES, automaat, m. '80, APK 12-'90. Tel. 045-251485.

Te k. FORD Escort, bwj. '83, i.z.g.st., km.85.000, div. access. pr.n.o.t.k. na 17 uur. Tel. 045-315031.

Autobedr. EC Auto's, Uterweg 51a, Heerlen-Nieuw Einde. 045-232245, overdekte occasionshow, bezoek ons vrijblijvend. Ford Escort cabrio RS turbo m. '88, ABS alle extra's, kl. mintgroen; Opel Senator 3.0 E, m.'84, alle extra's, autom. ƒ 14.750,-; Golf diesel m. '83 ƒ 7.900,-; Mercedes 280 S lpg autom. alle extra's m. '83; Toyota Corolla HB diesel m. '84 ƒ 7.900,-; Opel Manta 2.0 GTE HB m. '81 ƒ 5.500,-; Fiat Ritmo 60 L 5-drs. m. '86 km.st. 45.000 ƒ 7.900,-; Ford EScort 1.3 L m. '82, ƒ 5.700,-; Ford Taunus 1.6 L 4-drs. m. '81 ƒ 2.900,-; Opel Rekord 2.0 S autom. m. '81 ƒ 2.600,-; Audi 100 5E m. '79 sportvlg. ƒ 2.600,-; Peugeot 305 diesel, m.'82, ƒ 3.900,-; Honda Civic m.'82, ƒ 3.700,-; Opel Ascona 2.0 S, '80, ƒ 2.500,-; Peugeot 305, t.'82, ƒ 2.700,-; Mitsubsihi Galant turbo diesel, m.'82, ƒ 5.900,-; BMW 316, bwj.'81 ƒ 4.900,-; Opel Ascona 19 S, autom., bwj.'81, in nw.st., ƒ 3.900,-; Honda Civic 1,3, sport alle extra's, t. '83, ƒ 5.900,-; Opel Manta 2.0 GTE t. '82, schuifdak, sportvlgn., ƒ 7.900,-; Ford Capri 2.3 S t. '80 ƒ 5.900,-; Alfa Sud t. '80 ƒ 2.200,-; Honda Accord autom. t. '79 ƒ 2.200,-; Opel Rekord 2.0 t. '82 ƒ 2.900,-; Fiat 127 CL t. '87 ƒ 5.900,-; Fiat Ritmo 70 CL m.'84, 1e eig. ƒ 5.900,-; Renault 9 GTS, m.'84, ƒ 6.500,-; Peugeot 305 GL t. '84 ƒ 4.900,-; Suzuki CX 1000 Coupé t.'83 ƒ 4.500,-; Volvo 244 GL t.'80 ƒ 3.500,- Mitsubishi Colt Turbo t.'83 ƒ 6.900,-; Renault 4 stationcar, geelkent. t'83 ƒ 2.900,-; Datsun Bluebird 1.8 GL stationcar t.'83 ƒ 6.500,-; Opel Kadett 1600 S coupé bwj. '79 ƒ 3.400,-; Mazda 121 Coupe '77 ƒ 2.100. Diverse goedkope inruilers, alle auto's met nieuwe APK. Geop. van ma t/m vr. 9.00-19.00 uur. Zat. 9.00-17.00 uur. Inr. fin., gar. mog.

WETZELS Auto's, BMW 730i autom. vele extra's '89; BMW 728i autom. '86; BMW 316 '83; Mercedes 380 SEC '83; Mercedes 230 TE aut. '89; Mercedes 2.5 TD '88; Mercedes 2.5 t. 124, '89; Mercedes 190 2.5 D '88; Mercedes 240 TD '80; Mercedes 190 D '87; Ford Siërra XR 4x4 '87; Ford Scorpio 2.8 autom Ghia '85; Ford Escort 1.3 Bravo '89; Ford Orion 1.4 Bravo '87; Ford Fiësta 1.1. CLi '90; Ford Escort 1.6 RS '83; Audi 90 2.3 vele extra's '86; Audi 80 LS 65 KW '87; Porsche 944 '84; Jaguar 3.6 Souvereign '87; Chevrolet Camaro Z 28 autom. '85. Industriestr. 35, Sittard. Tel. 04490-10655.

INKOOP alle merken auto's. 045-416239.

Te k. Datsun CHERRY bwj. '81 APK 9-'91, z.g.a.nw.; 4 vlg. met banden van BMW 5-serie Tel. 045-251485.

Ford Scorpio 2.4i '88; Audi 100 CC met airco, LPG '88; Ford Siërra 2.0 5-bak Sedan '87; Ford Siërra 1600 5-drs. '87 nieuw model; VW Golf CL 1300 '86; Opel Kadett diesel '86; Opel Kadett 3-drs. '87 automatic; Opel Kadett Sedan '87; Opel Kadett 1300 Club '87; 2x Opel Corsa 1200 S GL '87; Volvo 360 GLT 2.0 '87; Vauxhalle Chervette '81 autom. Auto's met Bovaggarantiebewijs. Inruil, financ. en APK. Autobedrijf Stan WEBER, Baanstr. 38 Schaesberg. Tel 045-314175 b.g.g. 321751.

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S. Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel 045-254049.

Te k. gevr. sloop- en SCHADE-AUTO'S, de hoogste prijs van Limburg. Tel. 04490-19637.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. C. Körfer. Tel. 045-229045.

Auto onderdelen en accessoires

Carrosseriedelen
origineel - imitatie - overzet
Alle Europese- en Japanse automobielen
Geevers Nuth
Tel. 045-244242

Gebruikte en nieuwe ONDERDELEN v. jonge schade-auto's, tevens gevr. auto's met schade. Deumens, Haefland 20 Brunssum. 045-254482.

Vakantie

St. Maartenszee bung., ZWEMPARADIJS weekend v.a. ƒ 240,-. Herfst v.a. ƒ 380,-. Tel. 02246-3109.

Watersport

Abbate SEASTAR 1986 V8, 260 pk, 6,25 mtr incl. trailer (2-asser) vr.pr. ƒ 25.000,- (nieuw) ƒ 80.000,-. 043-625926.

Motoren

Te k. BMW K 100 RS bwj. '86, 62.000 km, vr.pr. ƒ 13.000,-. 045-444827.

Caravans

Arcon Campers
Luxe 2-pers. campers.
Ook alle onderd. en access. voor caravan en camper.
Gratis advies bij zelfbouw.
Tevens campers te huur p. week, weekend, midweek.
Grasbroekerweg 122, Heerlen. Tel. 045-722566.

EX-VERHUUR caravans te k. met duizenden guldens korting. Op is Op. Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade. Tel. 04492-1870.

JAARSTALLING voor caravans, boten e.d. te Sittard, ƒ 180,-. Tel. 04492-2601.

Te k. 2 VOUWWAGENS o. a. Trigano bwj. '83 en Conway type Concarde met keuken bwj. '84, i.st.v.nw. ƒ 2.250,- per stuk. Tel. 045-323178.

Te k. lichtgewicht TOURCARAVAN Adria 3.10 m, 525 kg. bwj. '83, kachel, ijskast nieuwe Brandvoortent ƒ 3.750,-. Tel. 045-323178.

Te k. gevr. TOURCARAVANS en vouwwagens. Contant geld. 045-323178.

Te k. CAMPER type Mercedes 407 D, 5 á 6 slaappl. Stenen Brug 12, Landgraaf (Schaesberg).

(Huis)dieren

HONDENTRIMSALON Charèl, St. Hubertuslaan 10 Kerkrade-West 045-423400

VIJVERVISSEN, restant verkoop zilverwindes en goudwindes 10 stuks 8-10 cm, ƒ 6,95; goudkarpers 10 stuks 8-15 cm, ƒ 9,95. Dierenspeciaalzaak Jan BERGSMA, Hammolenweg 3, Kerkrade, t.o. Brandweer.

Te k. ruwhaar TECKELS pup 8 wkn. teefje. na 18.00 uur. Tel. 045-324280.

Te k. weg. omst. hed. Mechelse HERDER, 7 mnd., tel 045-229861 na 17 uur.

Dierenartsenpraktijk Nuth, STERILISATIE v.a. ƒ 65,-, vrijbl. info. Tel. 045-244247.

Weg. werkoverpl. naar Buitenland te k. BOUVIER rue 20 mnd. Tel. 045-325329.

WEGGEVLOGEN: Dwergpapagaai, kl. geel/rose, deel van broedend koppel, ƒ 25,- beloning. Wilhelminastr. 93, Hoensbroek. 045-228823.

Gratis af te halen Duitse HERDER met stamb., teef, 15 mnd. Tel. na 17.00 uur 043-625078.

Jonge FOX-HONDJES te koop. Dierenspec.zaak Cobbenhagen, Grasbroekerweg 42, Heerlen.

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-7393000.

In/om de tuin

Vandaag nog modder en zand, morgen GAZON. Graszoden v.a. ƒ 3,25 per m2. Jawell 045-256423.

Ruime voorraad TUINHOUT schitterende bielzen, planken, palen, schermen, rolborders enz. Bez. mog. Houth. Impreg, In de Cramer 18, Heerlen, 045-717733.

1e soort GRASZODEN ƒ 3,50 p.m2 va. 50 m gratis thuisbezorgd. Ook hele tuinaanleg goedkoop. Ook voor uw sierbestrating en opritten. Bel voor 'n vrijblijvende offerte. Tel. 045-323178.

Opleidingen

Goed gerichte STUDIEBEGELEIDING in Heerlen, Hoensbroek en Sittard, verzorgd door 'n ervaren team van docenten. Bijles in alle vakken v.a. ƒ 15,00 p. uur. Inl. Educatief Centrum De Horizon. Tel. 045-741102 bgg 045-210541.

SPAANS leren? Overdag in klein groepsverband voor jong en oud, eventueel ook 's-avonds. Bel: 045-222772 na 17.00 uur.

Rijles

In 8 dagen Uw RIJBEWIJS halen op Sint Eustatius. Examengarantie 04750-32428.

Huw./Kennism.

Partnerlijn Nederland
Zoekt u 'n man 06-320.322.54,
of 'n vrouw 06-320.322.55.
Wilt u zelf gratis inspreken?
Bel 020-274825, 50 ct p/m
Pb 75141, 1070 AA A'DAM.

Wie wil met mij het leven delen? Man: n. onbemid., zkt. DAME/weduwe 48/58 max. 1.68, slank, lief, gezond. Br. o.nr. B-5808, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Café dancing WINDROSE, Akerstr.Nrd. 150, Hoensbroek. Elke woensd. bal voor alleenstraanden. Dond. en zond. gez. vertoeven voor 30 jr. en ouder. Vrijd. en zaterd. gezellig dansen.

WEDUWNAAR 75plus zkt. weduwe 70plus. Br.o.nr. B5858, Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

J.man 32 jaar, vaste baan, zkt. lieve eenv. VROUW met zacht karakter. Br.o.nr. B-5859, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Mode Totaal

Te koop NERTSJAS mt. 38-40. Tel. 045-270429, na 17.00 uur.

Bel de Vakman

Afvoer verstopt
Babit bv rioleringswerken
Tel. 045-463892.

STOELMATTERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

DAKDEKKERSBEDRIJF De Nok, voor al uw dakdekwerkzaamheden, met de langste schriftelijke garantie. Bel voor vrijblijvende offerte. Tel. 045-224459/753008.

Voor alle dak- en zinkwerk. DAKDEKKERSBEDRIJF P.H. Bouman, Europaweg-Zuid 410, Landgraaf. Tel. 045-321252.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Voor al uw kleine VE… BOUWINGEN en alle vo… komende werkzaamhed… Tel. 045-741740.

Voor al Uw wand- … VLOERTEGELWERK. … 045-227028.

Diepvries en KOELKAS… REPARATIE zonder voor… kosten. Bel Geleen. 044… 45230 Service binnen 24…

Voor al uw SIERBESTR… TING en opritten. Tel. 0… 741740, na 17.00 uur.

Voor diverse VERBOUW… GEN pannen-platte dak… en timmerwerken, 0… 420584 of 416657 na 18 u…

OPRITTEN en terrassen… klinkers of sierbestrati… ook tuinaanleg. 045-4236…

Wonen Totaal

Nieuw tapijt of gordijnen
Elk tapijt bij Hatéma gekocht, wordt GRATIS gelegd.
Elk bij ons gekocht gordijn, wordt GRATIS gemaakt.
Hatéma
Spoorsingel 40, Heerlen. Tel. 045-720741.

Onze aanbiedingen! Niet te evenaren. Let op: Schitt. moderne eethoek (geen flauwekul) kost norm. plm ƒ 1.200,- bij ons ƒ 595,-; 2½-zits-bank werkelijk klasse ƒ 595,-; rundl. 2½-zits-bank iets moois ƒ 895,-; Barok club rundl. ƒ 395,-. Dit is slechts een kleine greep uit ons koopjes-assortiment, er is nog enorm veel meer o.a. rundl. bankstellen, toog en zilverkasten, Barok bankstellen, moderne wandkasten v.a. ƒ 395,-, moderne kastjes al v.a. ƒ 49,- enz. Ook(!) ruilen wij Uw oude spullen in, restant betaling evt. in 6 mnd. (renteloos). O.K. HALLEN Agnes Printhagenstr. 22-24 Geleen-C. vlakbij Alb. Heyn.

KWALITEITSKEUKENS, topkwaliteit voor een normale prijs. R/J Handelsonderneming, Stationstr. 294, Nuth. Tel. 045-242602.

IJSK. ƒ 95,-; gasforn. ƒ 95,- diepvr. ƒ 175,-; wasdroger ƒ 175,-. 045-725595.

Barok BANKST. ƒ 575,-, buffetkastje ƒ 350,-, slaapk. ƒ 375,-, Kouvenderstr. 208 Hoensbroek.

Te koop mooi eiken BANKSTEL, met stoffen kussens. Tel. 045-443287.

Te k. SLAAPKAMER 1.… 2.00 m., 2 nachtkastj… 1 hang- legkast 1.00x2.0… 60 m., lichte houtkle… ƒ 900,-. Salontafel do… eik. met tegels, 45x40x… ƒ 200,-. Tel. 045-723906 … 18 uur.

Weg. verh. te k. eik. BAN… STEL, salontafel, 6 arm… luchter, gashaard en wa… machine. Tel. 045-243479…

Te k. div. coupons, PRO… JECTTAPIJT, 1e klas m… ken. Geschikt voor trapp… Gunstige prijs. Tel. 04… 716797.

Te koop donker eiken T… VIDEOMEUBEL ƒ 100… Tel. 045-728143.

Computers

COMPUTERS: AT 286 4… MB Harddisk 16 mhz, 1x5… drive VGA kaart en VG… monitor, resolutie 1024x76… 012 AT keyboard, Tow… model. Unieke aktiepr… ƒ 3.200,- excl. BTS zola… de voorraad strekt. E.C.… Holzstr. 10 Tel. 045-46561…

Een PICCOLO in het Lim… burgs Dagblad helpt u o… weg naar snel succes. Be… 045-719966.

Voor Piccolo's zie verder pagina 26

Gewest Midden-Limburg: 'doodsteek voor regio'

Boze reacties op uitstel aanleg A73

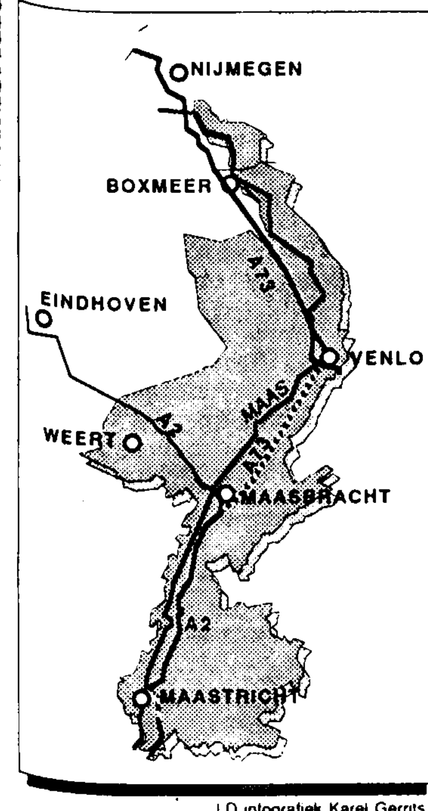
Vervolg van pagina 1

Van onze verslaggevers

DEN HAAG/ROERMOND – Het provinciebestuur en de regio Noord-Limburg hebben dan ook gezien het belang van de weg voor Limburg zelf vele miljoenen guldens geïnvesteerd in het noordelijk deel van de A73 tussen Nijmegen en Venlo. Mede daardoor komt dat noordelijk deel vermoedelijk al eind 1994, met de voltooiing van de Zuiderbrug in Venlo, gereed. Als het zuidelijk deel pas na 2000 en niet zoals verwacht vanaf 1995 wordt aangelegd, zal de 'schakel' tussen het zuiden en noorden van de provincie nog jaren ontbreken.

De verwachting was echter juist dat door de snelle realisering van het noordelijk deel van de A73 – mogelijk geworden door investeringen vanuit de regio zelf – met de aanleg van het zuidelijk deel al in 1995 kon worden begonnen. Rijkswaterstaat in Maastricht heeft die verwachting meermalen geuit en ook politiek en bedrijfsleven in de regio gingen er vanuit.

Die verwachting is nu dus beschaamd. Door bezuinigingen en andere prioriteiten (met name bereikbaarheid van de Randstad) is er voor de aanleg van het zuidelijk deel van de A73, waar-

• Met de aanleg van het (gestippelde) zuidelijke gedeelte van de A73 tussen Venlo en Maasbracht wordt op zijn vroegst in 2005 begonnen. Ook voor de ondertunneling van de A2 in Maastricht, de stadstraverse, heeft het kabinet voor de eeuwwisseling geen geld.

voor officieel nooit een startdatum is genoemd, zeker tot het jaar 2000 geen geld. Volgens Rijkswaterstaat in Maastricht kan daardoor op zijn vroegst in 2005 met de aanleg worden begonnen. Ook de ondertunneling van de A2 door Maastricht (de 'stadstraverse') zal door het geldgebrek bij het rijk pas na het jaar 2000 kunnen plaatsvinden.

Het provinciebestuur zal proberen ook dit project te vervroegen. Volgens deputé Hilhorst wordt Maastricht anders tegen het einde van de eeuw met een gigantisch verkeersprobleem geconfronteerd.

Verder heeft Maij-Weggen besloten de verbreding van delen van de A2 tot een zesbaans-snelweg, tussen Maastricht en Kerensheide en tussen Maasbracht en (ongeveer) de afslag Grathem/Venlo, zelfs helemaal uit de plannen te schrappen.

Eerder dit jaar schrapte de verkeersminister al de aanleg van nieuwe stukken van de A68 uit haar plannen. Die nieuwe stukken autoweg hadden Roermond aan de ene kant een snelle verbinding met het Duitse autowegennet moeten geven en aan de andere kant met de A2 bij Kelpen.

Woedend

Dat laatste leidde al tot boze reacties in Midden-Limburg. De woede wordt nu des te groter door het uitstel van de aanleg van het zuidelijk deel van de A73. Volgens de secretaris van de Kamer van Koophandel in Midden-Limburg, J. Schoots, heeft dat niet alleen negatieve gevolgen voor die regio maar voor de hele provincie.

„De A73 is als noord-zuid verbinding van levensbelang. Vooral voor de verbinding tussen het verkeersknooppunt Venlo en Maastricht-Airport. Met de Europese markt in aantocht zijn we straks in een benadeelde positie als de wegenstructuur niet in orde is. We sukkelen dan verder achteruit."

Van de andere kant krijgt volgens Schoots de regio nu de rekening gepresenteerd voor de moeilijkheden die er zijn om de A73 bij Tegelen, Swalmen en Roermond aan te leggen. Over de manier waarop dat moet gebeuren bestaat nogal wat onenigheid, terwijl de gekozen oplossing bij Roermond de kosten sterk heeft opgedreven. „De minister denkt natuurlijk: dat getreuzel, het geld kan ik in de Randstad veel beter gebruiken", aldus Schoots.

Wethouder Nic Stijnen van Roermond, voorvechter van een snelle aanleg van de A73, is bedroefd over het besluit van de minister. „Daar moeten we ons ernstig tegen verzetten", zegt hij. „Het heeft nu lang genoeg geduurd. De regio wordt achtergesteld. Dat gelazer moet afgelopen zijn. Het wordt nu langzaam tijd dat Midden-Limburg in Den Haag zijn tanden laat zien."

De voorzitter van het gewest Midden-Limburg, drs A. Jacobs, kan zich nauwelijks voorstellen dat de minister de aanleg werkelijk wil traineren. „Uitstel betekent gewoon de doodsteek voor onze regio. We zullen ons dan ook ernstig beraden over acties", aldus Jacobs.

Bescherming Groote Peel

DEN HAAG - Minister Braks van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij wil extra bescherming bieden aan het waardevolle natuurgebied de Groote Peel. De minister wil dat circa 1500 hectare grote gebied op de grens van Noord-Brabant en Limburg in 1991 onder de Natuurbeschermingswet brengen. Dat legt (verdere) beperkingen op aan de landbouwaktiviteiten in en rond het gebied.

Braks heeft zijn voornemen bekendgemaakt in de begroting van zijn ministerie voor 1991. Eerder dit jaar stelde de minister al een bufferzone in van twee kilometer rond de Groote Peel. Voor drainage in die zone is nu een vergunning vereist krachtens de Natuurbeschermingswet.

Nu moet dus het hele gebied onder de Natuurbeschermingswet worden gebracht. Dat houdt in dat er een beheerscommissie moet worden in- en een beheersplan worden opgesteld.

Meer particulier werk Meteo Beek

BEEK – De weerkundige diensten bij de regionale luchthavens krijgen straks meer mogelijkheden om aan de stijgende vraag van particulieren in de regio te kunnen voldoen. In de Miljoenennota wordt gesignaleerd dat de klantenkring zich in toenemende mate met specifieke wensen wendt tot de onder de KNMI vallende stations als de Meteo Beek.

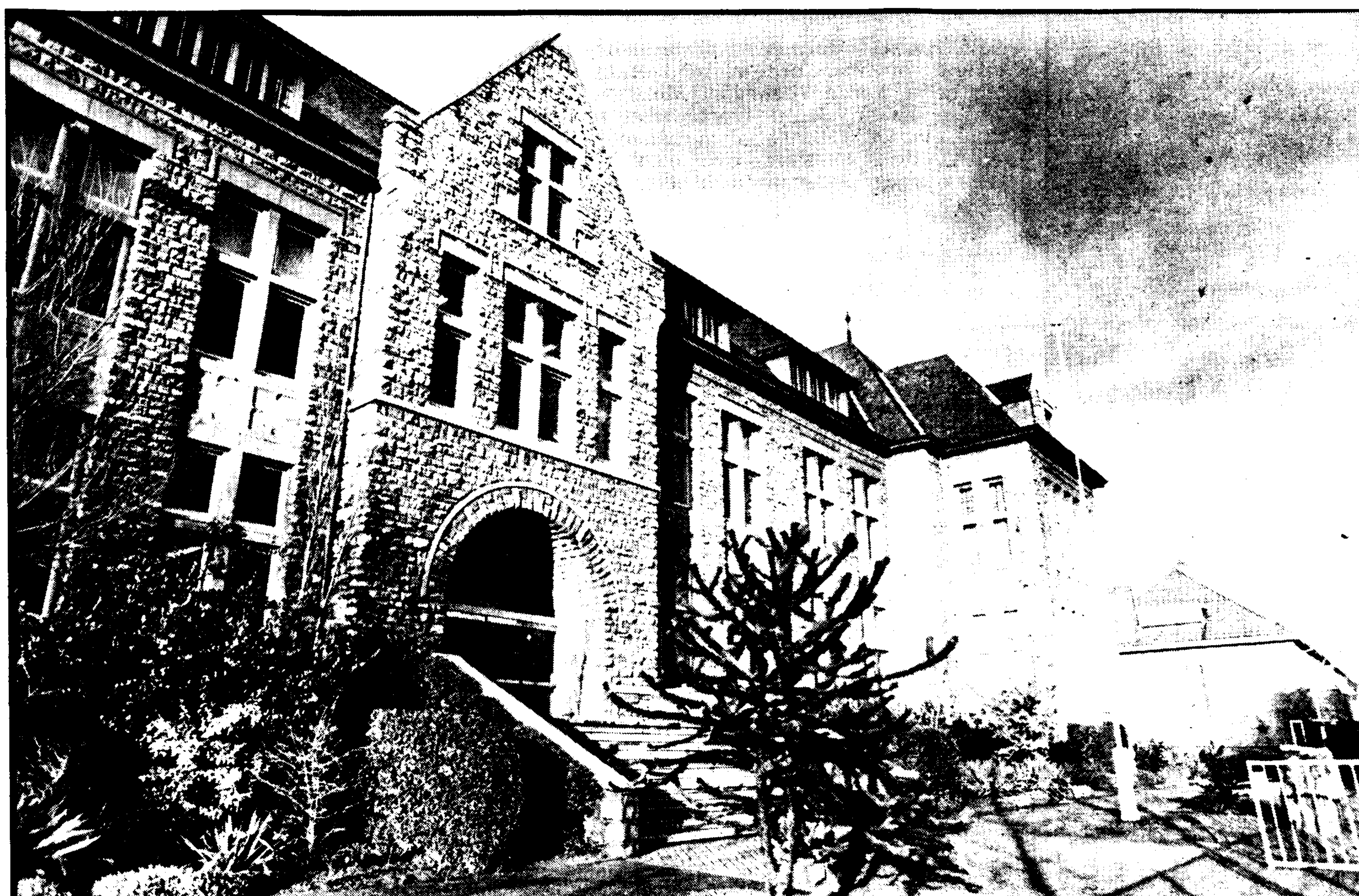
Ook de bij Maastricht Airport gevestigde weerkundige dienst, met elf werknemers, kan zich verheugen in een groeiend aantal particuliere opdrachten.

Behalve de regionale media, zoals het Limburgs Dagblad en Omroep Limburg, heeft ook DSM een contract met de Meteo.

Dat betekent niet dat de Meteo Beek zal gaan uitbreiden. De KNMI en de Rijksluchtvaartdienst werken aan de modernisering van de weerberichtgeving voor de luchtvaart, zodat straks alle luchthavens en vliegvelden in Nederland vanuit één punt (Schiphol) uiterst actuele informatie krijgen.

Het gaat hier om de basisinformatie die bij voorbeeld in Beek door de eigen weerkundigen verder wordt aangevuld voor vanuit Maastricht Airport vertrekkende piloten. De briefing van piloten was ook altijd de hoofdtaak van de meteo's, maar geleidelijk kregen ze er particuliere opdrachten bij.

Per saldo zal er volgens een woordvoerder van Verkeer en Waterstaat weinig voor de Meteo's veranderen.

• Het gebouw van de (voormalige) HTS in Heerlen. Als het bestuur van de Hogeschool Heerlen de plannen rond krijgt, verhuizen alle aan die instelling verbonden scholen naar de nieuwbouw in Zeswegen.

Gemeente Heerlen neemt twee oude gebouwen over

Vijftien miljoen voor behuizing Hogeschool

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG/HEERLEN – Het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen reserveert in de jaren 1991-1995 in totaal 15,5 miljoen gulden voor de eerste fase van de herhuisvesting van de Hogeschool Heerlen. Dat blijkt uit de gisteren gepresenteerde begroting van het ministerie voor 1991.

De gereserveerde gelden zijn bestemd voor een ('oud') plan waarbij de over dertien lokaties verspreide onderwijsinstituten die deel uitmaken van de Hogeschool worden hergegroepeerd rond drie plaatsen. In de eerste fase wordt dan de 'sector techniek' van de Hogeschool (de voormalige HTS in Heerlen) en de Laboratoriumschool in Sittard gehuisvest in het Bekkerveld in Heerlen.

De Hogeschool en de gemeente Heerlen geven inmiddels echter al geruime tijd de voorkeur aan nieuwbouw in Zeswegen. Voor 96 miljoen gulden moet daar een nieuw gebouw verrijzen waar alle onderdelen van de Hogeschool worden ondergebracht.

Volgens het hoofd beheerszaken van de Hogeschool Heerlen, de heer M. van Es, kan de door het ministerie gereserveerde 15,5 miljoen gulden voor het 'oude' plan ook worden gebruikt voor nieuwbouw op één lokatie als dat tenminste haalbaar is. Anders voet men het oude plan uit.

Voorwaarde

Of nieuwbouw mogelijk is, hangt van een aantal factoren af. De belangrijkste is wel dat er een nieuwe bestemming moet worden gevonden voor de oude gebouwen van de Hogeschool. De gemeente Heerlen heeft zich al bereid verklaard twee gebouwen over te nemen: dat aan de Heuvelweg, waar nu de opleiding fysiotherapie is gehuisvest (voorheen de PABO), en een leegstaand schoolgebouw aan de Laan van Heuvel tot Westerflier. In dat laatse gebouw wil de gemeente de Talma-(basis)school huisvesten.

Een aantal gebouwen van de Hogeschool is verder gehuurd. Zeer belangrijk is echter de studie die nu wordt uitgevoerd naar de knelpunten bij de huisvesting van het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) in Heerlen. Bekeken wordt of de scholen voor MBO in leegkomende gebouwen van de Hogeschool kunnen worden geplaatst.

Voor de oude gebouwen van de Hogeschool zou in totaal 40 miljoen, bestemd voor de nieuwbouw, op tafel moeten worden gelegd. Ook wordt bekeken of PNL-subsidies voor de nieuwbouw kunnen worden bestemd.

Het ministerie van Onderwijs zou in totaal enkele tientallen miljoenen aan de nieuwbouw moeten bijdragen.

• Minister Jo Ritzen van Onderwijs en Wetenschappen heeft ruim vijftien miljoen gulden gereserveerd om de Hogeschool Heerlen betere huisvesting te bezorgen.

Belastingdienst moet in nieuw kantorencomplex

HEERLEN – De gemeente Heerlen heeft de Rijksgebouwendienst benaderd met het plan voor een multi-functioneel kantorencomplex in het centrum. In dat gebouw moeten de Verkeers Ongevallen Registratie, de Rijksgeologische Dienst en de Belastingdienst worden gehuisvest. Het gebouw zou door de overheid samen met het bedrijfsleven opgezet moeten worden. De geraamde kosten bedragen 24,5 miljoen gulden.

Burgemeester Van Zeil is er tevreden over dat het initiatief genoemd is in het meerjarenprogramma van de Rijksgebouwendienst (gepresenteerd bij de begroting van het ministerie van VROM). „De onderhandelingen zijn in volle gang; de verwachting is gewettigd dat in de loop van de maand oktober 1990 tot een afronding kan worden gekomen."

In het nog te realiseren rijkskantorengebouw in Roermond (aan de Slachthuisstraat) wordt naast het ministerie van Landbouw ook ruimte bestemd voor het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Raad voor de Kinderbescherming.

In Maastricht wordt een nieuw onderkomen (middels huur) gezocht voor de Arbeidsinspectie. Het functioneren van die inspectie wordt volgens het ministerie van VROM ernstig belemmerd doordat de dienst over verschillende gebouwen in Maastricht is verspreid.

Rijk wil snel Mijnspoorweg

HEERLEN – Het rijk gaat er vanuit dat met de aanleg van de Mijnspoorweg in Heerlen al in 1993 gestart kan worden, zodat deze al in 1996 klaar is. Van Verkeer en Waterstaat kan een bijdrage van acht miljoen gulden verwacht worden, zo blijkt uit de begroting van het ministerie. De totale kosten zullen 17,5 miljoen gulden bedragen.

De Mijnspoorweg moet een zijtak worden van de binnenkort aan te leggen Zwart-5, die de verbinding gaat vormen tussen de N281 (stadsautoweg Heerlen) en Landgraaf. De Mijnspoorweg heeft als doel om de Schaesbergerweg te ontlasten, waar nu veel te veel auto's gebruik van maken richting het Heerlense centrum.

Bij de gemeente Heerlen kon men gisteren geen reactie geven. De mededeling van het rijk zal waarschijnlijk als een verrassing zijn gekomen, aangezien er vanuit werd gegaan dat de Mijnspoorweg niet voor het jaar 2000 gerealiseerd zou kunnen worden. Probleem is namelijk dat de provincie niet bereid is geld te geven voor deze 'puur lokale' weg.

A73 onmisbare as tussen noorden en zuiden provincie

ROERMOND - De Romeinen legden de zogeheten heirbanen aan. Verharde wegen die zorgden voor de ontsluiting van het gewest tot aan de Rijn. Delen van die wegen bestaan nog steeds in Limburg. Het duurde tot Napoleon voordat er een tweede fatsoenlijke weg kwam. De weg Maastricht-Maaseik-Venlo. Tijdens de regeringsperiode van Koning Willem I kreeg de verbinding Venlo-Nijmegen zijn tegenwoordig tracé.

Deze wegen hadden vooral een strategisch doel. Het snel kunnen verplaatsen van legers. Er is sedertdien natuurlijk wel wat veranderd. De bevolking nam toe. Os en paard maakten plaats voor de auto. Miljoenen auto's. Merkwaardig genoeg moet dat blik zich nog steeds over dezelfde wegen wurmen die tweehonderd jaar geleden werden aangelegd.

De gevolgen zijn niet gering. Verkeersongelukken op de Napoleonsweg (op de westoever van de Maas) en op de rijksweg 772 (oostoever) zijn aan de orde van de dag. Jaarlijks ruim tien ongelukken gemiddeld per kilometer wegvak met doden en gewonden. Mer daar waar ook in de provincie. Dan hebben we nog niet gesproken over stank en lawaai-overlast.

In de jaren twintig van deze eeuw werd al gesproken over een nieuwe noord-zuid verbinding. In 1968 werd deze voor het eerst in het rijkswegenplan genoemd. Pas in 1979 werd het serieus. Rijkswaterstaat produceerde de nota Rijksweg 73. Een autosnelweg tussen Maasbracht en Boxmeer. Een ruggegraat, die de 'ribben' (de oost-westwegen) aan elkaar moet rijgen.

Bijna tien jaar lang is gebakkeleid over het tracé. West- of oostoever? Het werd oost. De procedure kostte miljoenen guldens. Onder druk van verkeerscentrum Venlo werd de aanleg versneld. Althans het noordelijk gedeelte (Boxmeer-Venlo, inclusief Zuiderbrug). Het tracé in Midden-Limburg zou aansluitend aangelegd worden. Zo tegen 1995. De regio haalde opgelucht adem.

Uitstel van de aanleg tot na 2000, zoals minister Hanja Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat thans voorstelt, houdt het levensgroot gevaar in dat het tot afstel komt. En als de weg er al komt dan is dat op zijn vroegst over vijftien jaar, zo laat Rijkswaterstaat in Maastricht weten. De stedelijke agglomeratie Zuid-Limburg moet zich op haar weg naar de agglomeratie Nijmegen-Arnhem voorlopig dus nog tevreden stellen met de Romeinse heirbanen en de Napoleonsweg.

Een merkwaardige zaak. De noodzaak van een nieuwe noord-zuid verbinding in Limburg is uit en te na aangetoond en behoeft geen verder betoog. Ligt het niet doorgaan of uitstellen van grote projecten (verbreding kanalen, de rijkswegen A68 en A73, verbreding van de A2) misschien aan het feit dat Limburg geen ruggegraat heeft? Maar dan in figuurlijke zin. Het is tijd het leren. De begroting moet nog door de Tweede Kamer.

egbert hanssen

nieuws analyse

Bijna vijftig mille per arbeidsplaats

Limburg vangt meeste premies

Van onze redactie economie

DEN HAAG – De provincie Limburg heeft in 1989 het meest geprofiteerd van de IPR, de premie voor investeringen in economisch achtergebleven regio's. In totaal werd vorig jaar ƒ 107 miljoen aan investeringspremies toegekend aan bedrijven die naar Limburg kwamen of hier hun vestiging uitbreidden. Daarvan keerde de rijksoverheid al hetzelfde jaar ƒ 73,8 miljoen uit, de rest wordt in 1990 betaald, zo blijkt uit de begroting van het ministerie van Economische Zaken. Daarmee is deze provincie koploper in het benutten van investeringspremies van het rijk. Per arbeidsplaats werd gemiddeld 48 mille aan premies gegeven.

Ook dit jaar worden voor een aantal reeds vorig jaar toegekende projecten investeringspremies uitgekeerd. In totaal wordt erop gerekend dat in 1989 2242 arbeidsplaatsen zijn geschapen in 68 verschillende investeringsprojecten.

In 1989 verwelkomde Limburg volgens het rijk liefst 18 nieuwe industriële vestigingen, die samen voor bijna ƒ 300 miljoen investeerden. Die vestigingen zorgden samen voor duizend nieuwe arbeidsplaatsen en dat werd beloond met ƒ 40 miljoen aan premies.

Veertien Limburgse industriële bedrijven vingen in totaal ƒ 30 miljoen aan premies voor uitbreidingsinvesteringen. Daarmee werden vijfhonderd nieuwe banen geschapen.

Slechts twee belangrijke dienstverlenende bedrijven wisten de provincie vorig jaar te vinden. Ze investeerden ƒ 19 miljoen en vingen daar bijna ƒ 3 miljoen IPR voor.

Hun komst leverde 16 nieuwe arbeidsplaatsen op. Daarmee werd 175 mille premie per arbeidsplaats gegeven.

● Minister I. Dales:

...„Politie moet zich meer met milieucriminaliteit bezighouden"...

Meer juridische bevoegdheden voor lokale besturen

Overlast en vandalisme worden fors aangepakt

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Vormen van criminaliteit die door hun omvang de openbare orde en het leefklimaat aantasten moeten beter worden beheerst. Minister Dales van Binnenlandse Zaken denkt hierbij aan recreatiecriminaliteit, drugsoverlast en voetbalvandalisme. De lokale besturen krijgen de beschikking over meer bestuurlijke en juridische bevoegdheden om daar beter op te kunnen reageren.

In de komende jaren zal de politie zich verder moeten bekwamen op het gebied van de bestrijding van de zware georganiseerde misdaad. De ministers van Justitie en Binnenlandse zaken staan daarbij voor de opgave de politie op dusdanige wijze te professionaliseren dat direct kan worden gereageerd op ontwikkelingen binnen de misdaad. In dit verband is de misdaadanalyse van groot belang.

Daarbij moet rekening worden gehouden met de internationaal opererende georganiseerde criminaliteit en met grensoverschrijdende verstoringen van de openbare orde. De ministers zijn van mening dat de politie zich in de toekomst moet richten op internationale samenwerking. Hiervoor zullen de ministers de benodigde voorwaarden scheppen.

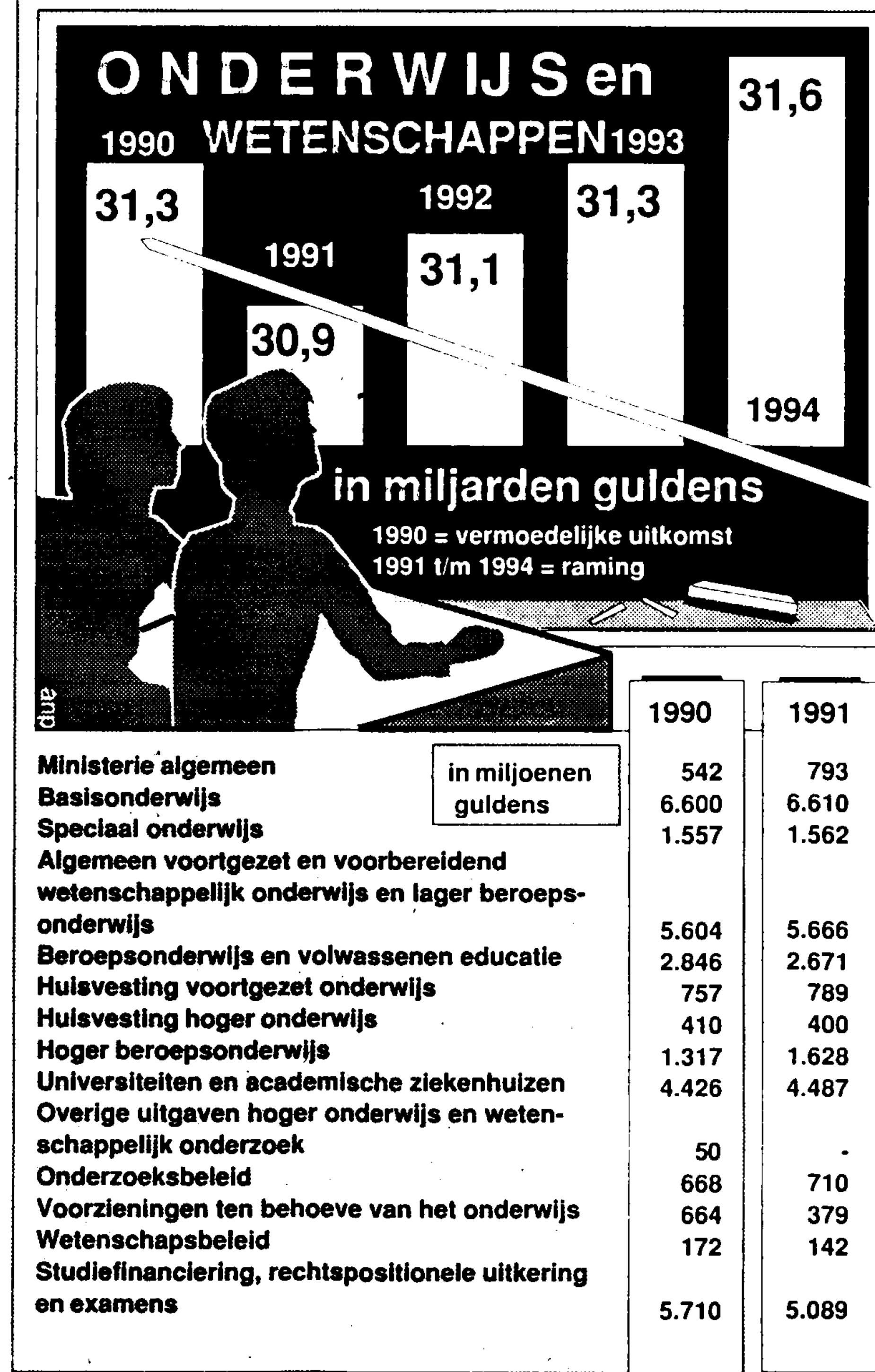
De ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie zullen in 1991 een wet indienen waardoor de nieuwe politieregio's kunnen worden gevormd.

Milieu

De politie zal zich ook meer gaan bezighouden met het milieu. Om de kosten die dat voor het politieapparaat met zich meebrengt te kunnen dekken zal de komende jaren een bedrag oplopend tot 60 miljoen gulden in 1994 beschikbaar zijn. Tegen het eind van dit jaar zal het kabinet een standpunt over de bijzondere opsporingsdiensten innemen.

Het komend jaar zullen de politieministers een standpunt innemen over doorberekening van gemaakte politiekosten. Hierbij is de vraag aan de orde of het profijtbeginsel bij politiewerkzaamheden kan worden toegepast. Organisatoren van evenementen zoals voetbalwedstrijden kunnen dan de rekening gepresenteerd krijgen voor extra politie-inzet.

De politieministers streven er naar in 1991 30 procent van de nieuwe studenten aan de Nederlandse Politie Academie te laten bestaan uit allochtonen. In 1990 en 1991 hopen de ministers 400 allochtonen aan te stellen tot agent/wachtmeester. Om meer vrouwen de mogelijkheid te geven tot de politie toe te treden zal een experiment worden opgezet voor kinderopvang gedurende 24 uur van de dag. Met de politievakorganisaties zal overlegd worden over de aanstelling van meer politie-assistenten.

	1990	1991
Ministerie algemeen	542	793
Basisonderwijs	6.600	6.610
Speciaal onderwijs	1.557	1.562
Algemeen voortgezet en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en lager beroepsonderwijs	5.604	5.666
Beroepsonderwijs en volwassenen educatie	2.846	2.671
Huisvesting voortgezet onderwijs	757	789
Huisvesting hoger onderwijs	410	400
Hoger beroepsonderwijs	1.317	1.628
Universiteiten en academische ziekenhuizen	4.426	4.487
Overige uitgaven hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek	50	-
Onderzoeksbeleid	668	710
Voorzieningen ten behoeve van het onderwijs	664	379
Wetenschapsbeleid	172	142
Studiefinanciering, rechtspositionele uitkering en examens	5.710	5.089

Milieubeleid krijgt in 1991 vorm

Van onze parlementaire redact

DEN HAAG – Voor het milieu 1991 een 'overgangsjaar'. Het ja waarin alle mooie plannen in s menwerking met provincies, g meenten en bedrijven het milie beleid 'handjes en voetjes' mo ten geven, om in de woorden va minister Hans Alders te spreke

Daar is een bedrag mee gemoe van 12,5 miljard in 1991. De rek ning wordt in kleine partjes o gesplitst. De huishoudens bet len 24 procent. Bijna de hel komt voor rekening van het be drijfsleven, waarvan het lee wendeel door de industrie word opgehoest. De overheid draag voor 30 procent bij.

In de winkel zal volgend jaar t zien zijn dat 95 procent van d wasmiddelen fosfaatvrij is. Dat i het resultaat van een 'convenan oftewel een herenakkoord tus sen het ministerie van VROM e de wasmiddelenfabrikanten.

Reclame-boodschappen zulle met ingang van volgend jaar ge controleerd worden. Producen ten die hun waar als milieu vriendelijk aanprijzen kunne op grond van een nieuwe recla me-code tot de orde worden ge roepen. Volgend jaar vindt oo de introductie van het milieu keur plaats. Een onafhankelijk organisatie gaat bepalen welk produkten wel en niet voor ee dergelijk milieu-bewust predi kaat in aanmerking komen.

Weg vrij voor milieuheffingen

DEN HAAG – Regulerende milieuheffingen – heffingen bedoeld om milieuvervuilend gedrag te voorkomen – kunnen zonder meer worden ingevoerd. Ze hoeven niet onder de definitie van collectieve lastendruk (het beslag van belastingen en premies op elke verdiende gulden) te vallen.

De heffingen kunnen er dus ook komen als de collectieve lastendruk al op, of boven de door het kabinet bepaalde grens voor collectieve lastendruk van 53,6 procent ligt. Indien regulerende heffingen substanciële inkomenseffecten hebben of onbedoeld toch voor langere tijd baten opleveren omdat burgers en bedrijven hun vervuilend gedrag niet staken, zal elders een lastenverlichting van gelijke omvang tot stand gebracht moeten worden.

Dit blijkt uit een bijlage bij de Miljoenennota 1991. Er is al langere tijd onenigheid binnen het kabinet over de vraag of regulerende milieuheffingen nu wel of niet onder de collectieve lastendruk moeten vallen.

Grotere bijdrage van bedrijfsleven verlangd

Ritzen zet mes in bijzonder onderwijs

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Minister Ritzen (Onderwijs) wil het mes zetten in het vergoedingenstelsel voor het bijzonder lager- en speciaal onderwijs. De bewindsman vindt het onbillijk dat 'de kassa bij het bijzonder onderwijs automatisch gaat rinkelen als er een ruit sneuvelt bij de openbare school.'

Met de opbrengst van deze maatregel (145 miljoen structureel in 1994) kunnen de aanvangssalarissen in het onderwijs omhoog. Voor volgend jaar heeft de bewindsman 67 miljoen beschikbaar om het vak van leraar en onderwijzer weer aantrekkelijk te maken. Dat bedrag loopt op tot 294 miljoen in 1994.

In 1991 bezuinigt Ritzen ruim 1 miljard gulden. Dat bedrag loopt op naar 1,6 miljard in 1995. De besparingen zijn nodig om te voorzien in de groeiende vraag naar onderwijs. Maar ook om ruimte te creëren voor nieuw beleid.

Dat het bedrijfsleven medeverantwoordelijk is voor het beroepsonderwijs moet ook een financiële vertaling krijgen, vindt de bewindsman. Vandaar dat hij het bedrijfsleven in 1991 een rekening presenteert van 145 miljoen. Daarvan wordt komend jaar 55 miljoen gedekt door het ministerie van Economische Zaken om de ergste inventaris-achterstanden bij het beroepsonderwijs weg te werken. Ritzen zelf bezuinigt 70 miljoen op het beroepsonderwijs en het leerlingwezen.

Selectie

In tegenstelling tot eerdere berichten komt er géén extra geld voor de bovenbouw van de Mavo, Havo en het VWO. Minister Ritzen en staatssecretaris Wallage verwachten daar juist besparingen te kunnen boeken door een grondiger selectie van jongeren die een Havo of atheneum-diploma willen behalen. Een betere selectie moet ertoe leiden dat leerlingen minder omwegen maken en sneller hun diploma halen - en dat bespaart Ritzen geld.

Het leeuwedeel van de besparingen bereikt Ritzen met het onderbrengen van de studieleningen in een apart fonds. De andere ingrepen in de studiefinanciering worden op verzoek van de Tweede Kamer ietwat verzacht. Het restant aan besparingen sprokkelt Ritzen bijeen door te korten op de vergoedingen aan het Hoger Onderwijs, zowel de universiteiten als het Hoger Beroeps Onderwijs.

De gaten in de onderwijsbegroting zijn nu zo goed als gedicht. In de begroting '92, '93 en '94 zitten nog gaten van circa 200 miljoen. „Het beheersbaar maken van de begroting is echter geen doel op zich, maar een middel om de kwaliteit van het onderwijs de behouden en te versterken", aldus Ritzen. De bewindslieden benadrukken dat het onderwijs zelf en de man/vrouw voor de klas zijn ontzien bij de bezuinigingsplannen.

Andriessen wil meer gas verkopen

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het kabinet heeft besloten meer gas te gaan verkopen. Volgend jaar gaat het daarbij om 700 miljoen kubieke meter extra. Dit blijkt uit de begroting Economische Zaken voor 1991. Ook in latere jaren zal er meer gas de grens overgaan.

Volgens minister Andriessen neemt de vraag naar gas uit het buitenland toe, vooral uit milieuoverwegingen. Vrijwel alle buitenlandse afnemers van de Gasunie hebben daarom gevraagd om meer gas.

Voor volgend jaar rekent Andriessen op inkomensten van 6 miljard gulden uit gasverkopen.

Aantal arbeidsongeschikten moet fors terug

De Vries: herverdeling in sociale zekerheid

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De komende jaren wil minister De Vries van Sociale Zaken gebruiken voor een herstructurering van de sociale zekerheid. Niet langer een open-einde regeling, maar een inkomensgarantie voor wie het nodig heeft, met een verplichting tot het zoeken van werk voor wie kan. Dat moet ook besparingen opleveren op de uitgavenpost, die nog altijd 34 miljard bedraagt op een totaal van 36,5 miljard.

De Vries wil goed inzetten door een trendbreuk aan te kondigen. Volgend jaar wordt 187 miljoen bespaard op de sociale zekerheid. Daartoe heeft hij onder meer een besparing op het aantal arbeidsongeschikten ingeboekt van 100 miljoen, waarvan nog niet duidelijk is of die kan worden gerealiseerd. Er staan weliswaar een aantal maatregelen op de rol, zoals preventie en subsidie voor bedrijven die gedeeltelijk arbeidsongeschikten in dienst nemen. Maar het effect daarvan is nog onzeker. De Vries is er echter van overtuigd dat 'iedereen zich inzet voor vermindering van het aantal WAO-ers (thans 835.000 mensen)'.

Kinderbijslag

De Vries zoekt zijn besparingen op de sociale zekerheid verder in het verlagen in het verlagen van de uitkering voor schoolverlaters tot het niveau van de studiebeurs. Dat levert een besparing op van 74 miljoen gulden op. Een nieuwe berekening van de werknemers-verzekeringen levert ook nog eens 80 miljoen op, evenveel als de herziening van de werkloosheidswet.

Daar staan onder meer tegenover een extra verhoging van de kinderbijslag voor in totaal 41 miljoen (oplopend tot 52 miljoen in de jaren daarna), alsmede de 100 miljoen die de gemeenten extra krijgen voor het toekennen van bijzondere bijstand. Het extra geld is vooral bedoeld voor kosten die mensen maken om weer aan het werk te komen, zoals scholing of werkervaring. Komend jaar wordt overigens 10,5 miljard gulden uitgegeven aan bijstandsuitkeringen. Door de koppeling van minimumloon en uitkeringen aan de ontwikkeling van de lonen, nemen de kosten voor de sociale zekerheid volgend jaar met 100 miljoen toe.

De bezuiniging op de subsidies ter waarde van 2,1 miljoen gulden is gevonden in het op termijn afschaffen van de Jeugdspaarwet (in totaal 2 miljoen), en een bezuiniging op het Jeugd Werk Garantieplan (1 miljoen). In het regeerakkoord was afgesproken dat alle departementen 1 procent op subsidies besparen. In totaal geeft Sociale zaken volgend jaar 22 miljoen aan subsidies uit.

Toename 20.000 recreatieplaatsen

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Voor het jaar 2000 moeten ongeveer 20.000 recreatieplaatsen (zomerhuisjes, parkeerplaatsen en dergelijke) worden ingericht. Dit betekent dat voor die tijd ongeveer 7000 hectare recreatiegebied binnen de stadsgewesten tot stand moet zijn gebracht. Daarvan wordt 3000 hectare recreatiegebied en 4000 hectare bos.

Ruim de helft daarvan zal worden aangelegd rond de vier grote steden in het westen van het land. Om dit te kunnen realiseren is gedurende de komende vier jaar jaarlijks bijna 50 miljoen gulden uitgetrokken. Dit geld zal voor het grootste deel voor het grootste deel worden betaald door het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Economische Zaken zullen ook een deel meebetalen.

Tegelijk met de uitbreiding van de recreatiemogelijkheden in eigen land zal aandacht worden besteed aan de verbetering van de kwaliteit van de toeristische diensten. Om het toeristische beleid gestalte te geven zal in de komende jaren moeten worden samengewerkt tussen het bedrijfsleven, de consumentenorganisaties en de overheid.

Voor de aanleg van de nieuwe recreatiemogelijkheden zal worden gekeken naar de milieukwaliteit van de lokatie. Dit ter bescherming van de gezondheid van de recreant. Mocht de lokatie uit oogpunt van milieu niet geschikt zijn dan moet de subidie-aanvrager verklaren dat de lokatie eerst wordt gesaneerd.

Om de plannen voor de lagere overheden en particuliere grondeigenaren aantrekkelijk te maken zullen de subsidiebedragen worden verhoogd. Met ingang van volgend jaar zal het aankoopbedrag van een hectare grond ten behoeve van de aanleg van recreatievoorzieningen of van bos in de stadsrandgebieden worden opgetrokken tot 50.000 gulden. In de overige gebieden blijft de norm 40.000 tot 45.000 gulden per hectare.

Milieuplannen schroeven aanvangshuren op

Huursubsidie met 70 miljoen bekort

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Staatssecretaris Heerma (Volkshuisvesting) ziet geen kans alle ontvangers van individuele huursubsidie bij de bezuinigingen te ontzien. De huursubsidie voor alleenstaanden boven het minimuminkomen gaat de komende jaren stapsgewijs omlaag. Daarnaast wordt de inko-

mensgrens waarboven men geen recht kan doen gelden op huursubsidie verlaagd. Deze twee ingrepen moeten deze kabinetsperiode 70 miljoen opleveren.

Evenmin ziet Heerma kans het stadsvernieuwingsfonds te ontzien bij deze bezuinigingsronde. Het fonds (ca 1,2 miljard) krimpt in 1991 met 30 miljoen.

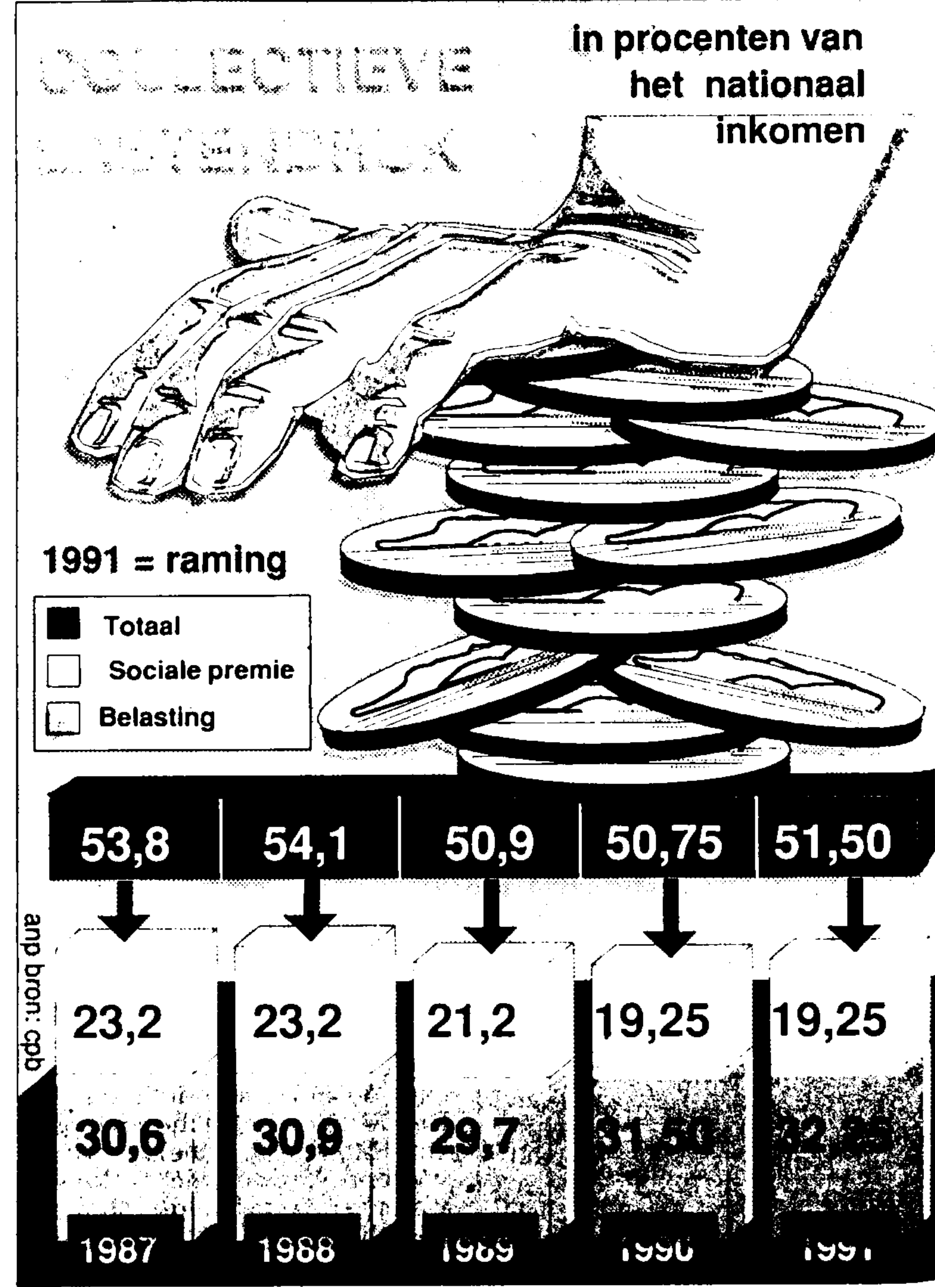
De bouw van 5000 sociale huur- en koopwoningen extra per jaar gaat niet door. Van dat extraatje aan sociale nieuwbouw waartoe tijdens de kabinetsformatie werd besloten, blijven in 1991 1500 woningen over. Dat aantal loopt in 1992, 1993 en 1994 weer op naar 3500 per jaar. Ook het budget voor de subsidiëring van de verbetering van huurwoningen heeft de eindstreep niet ongeschonden gehaald. Hier bedraagt de korting 10 procent.

De trendmatige huurverhoging bedraagt dit jaar 3 procent. Maar de aanvangshuren voor nieuwe woningen stijgen naar schatting 3,3 procent omhoog, dat is 1 á 2 procent hoger dan het percentage waarmee de bouwkosten stijgen. Sommige aanvangshuren kunnen met 1,7 procent extra stijgen als gevolg van de milieuplannen van dit kabinet. Het gebruik van duurzamere materialen, die minder schade opleveren voor het milieu, kán de kostprijs opjagen. Omdat het veelal om een kwaliteitsverbetering gaat vindt Heerma dat de extra kosten doorberekend moeten worden in de huur.

Minima

De bewindsman benadrukt dat zijn besparings-pakket geen gevolgen heeft voor de minima. Net als vorig jaar wordt de trendmatige huurverhoging van 3 procent voor de minima met huursusidie omgezet in een huurverhoging van 2 procent. Vooral bejaarden (met huursubsidie) profiteren hiervan.

Heerma komt ook zijn belofte na om de aftoppingsgrens van 700 gulden voor de huursubsidie te ontdooien. Dat betekent dat bejaarden vanaf medio 1992 ook huursusidie kunnen krijgen over het deel van de huur dat boven de 700 gulden per maand uitkomt. Voor alle andere ontvangers van huursubsidie gaat deze maatregel medio 1994 in.

Bezuiniging van 60 miljoen op fysiotherapie

Simons: 154 miljoen extra voor werkdruk

Van onze parlementaire redactie

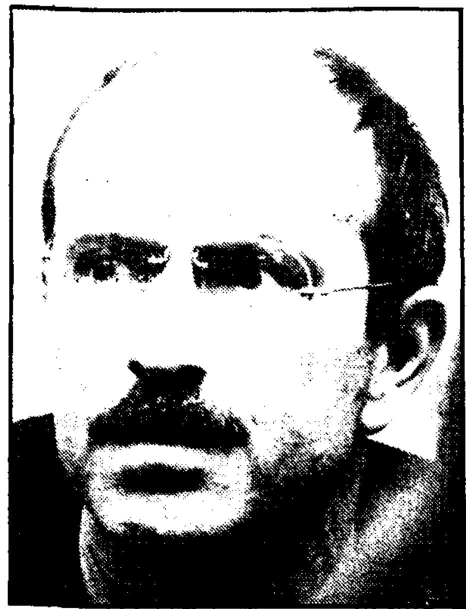
DEN HAAG – Staatssecretaris Simons bezuinigt komend jaar in totaal 120 miljoen gulden op volksgezondheid. Het leeuwendeel wordt gedragen door fysiotherapie, te weten 60 miljoen gulden. Dat is nodig om extra uitgaven voor werkgelegenheid en scholing (154 miljoen gulden), preventie (24 miljoen) en chronisch zieken, zoals reuma-patienten (12,9 miljoen), te financieren.

De explosief groeiende kosten voor fysiotherapie 'aten te veel van de totale groei-ruimte op', aldus Simons. Daardoor kwamen de uitgaven voor hoofdpunten van beleid in het nauw. Hij bezuinigt verder 40 miljoen op vergroting van de capaciteit van ziekenhuizen en opvangcentra, door de planning 'realistischer' te maken.

Ten slotte levert de vertraging in de beddenreductie een (tijdelijke) kostenvermindering van 20 miljoen op. Dat geld was uitgetrokken voor herplaatsing van artsen en verpleegkundigen, die het slachtoffer waren van een sanering van ziekenhuis of verzorgingscentrum.

Door een herschikking van middelen en een verhoging van de premies komt in totaal 352 miljoen gulden vrij voor nieuw beleid. Het grootste deel, 154 miljoen, is gereserveerd voor knelpunten in de personeelsvoorziening en werkdruk. Daarvan profiteren in het bijzonder de verpleeghuizen, zwakzinnigen-inrichtingen en bejaardenoorden, die fors mogen investeren in meer 'handen aan het bed'. De laatste krijgt er bij voorbeeld 20 miljoen extra bij. Bovendien wordt een onderzoek gestart naar een effectiever wachtlijstsysteem.

De 532 miljoen wordt voor een deel gefinancierd door een nomi-

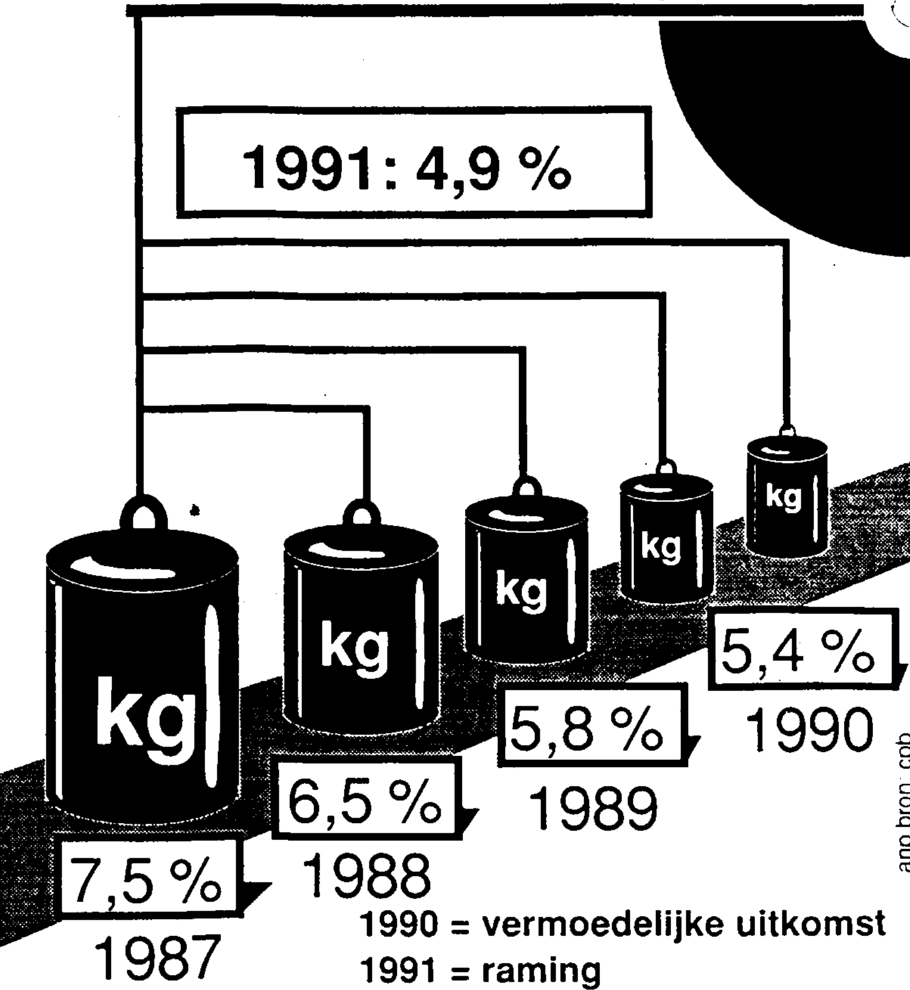

● *STAATSSECRETARIS SIMONS ...uitgaven hoofdpunten beleid in nauw...*

nale verhoging van de ziektenkostenpremie met 42 gulden naar 228 gulden. Voor de minima betekent dit een lastenverzwaring van 0,5 procent, voor modaal 0,3 en voor 2x modaal een lastenverlichting van 0,4 procent. De inkomensafhankelijke premie wordt verlaagd 3,05 procent naar 2,85 procent voor werknemers en van 4,85 naar 4,25 procent voor werkgevers.

Een belangrijk onderdeel van het nieuwe beleid is het vergroten van de zelfredzaamheid van de zieken en ouderen. Simons investeert daarom 2 miljoen extra in thuiszorg-projecten, terwijl ook zal worden geëxperimenteerd met een cliënt-gebonden budget voor mensen die langdurig of permanent hulp nodig hebben. Er is verder geld beschibaar voor de vrijwillige begeleiding van mensen met Aids, de zogenaamde buddy-zorg.

Simons zal de komende jaren veel aandacht besteden aan de begeleiding van chronisch zieken, zoals hart- en reumapatienten en mensen met epilepsie, MS en diabetes. Het gaat dan niet alleen om de genezing, maar vooral om de zorg: de pijnbestrijding, de zelfzorg en de thuiszorg.

'Zwaar weer' op komst voor boeren

Inkomens landbouw gingen fors omhoog

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De land- en tuinbouw heeft zich de afgelopen jaren goed ontwikkeld. In 1989 zijn de inkomens in de Nederlandse landbouwsector met 13 procent gestegen. Dit is volgens minister Braks van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in zijn begroting een goede uitgangspositie om in de komende jaren tot de nodige aanpassingen te komen. De agrarische sector zal de komende jaren door zwaar weer moeten zien heen te laveren. Uiteindelijk moeten alle maatregelen leiden tot een gezonde en concurrerende agrarische sector voor de toekomst.

Braks verheelt in zijn toelichting op de begroting van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij niet dat de agrarische sector de komende jaren rekening dient te houden met ingrijpende veranderingen in de samenstelling van de consumentenmarkt.

Omdat de consument een steeds hogere kwaliteit eist is een hoog tempo voor aanpassingen op bedrijfs- en sectorniveau noodzakelijk om aan die hogere kwaliteitseisen te voldoen. Uitgaande van de vorige maand gepresenteerde Landbouwstructuurnota zullen over ongeveer een jaar aparte structuurnota's verschijnen, die maatregelen voorstellen voor de herstructurering van de diverse agrarische sectoren.

Akkerbouw

Grote zorg blijft Braks houden over de akkerbouwsector. Ten opzichte van voorgaande jaren zijn de bedrijfsuitkomsten in deze sector in 1989-1990 verbeterd, maar deze verbetering zal slechts tijdelijk zijn. De graansector heeft nu al te kampen met een prijsdaling ten opzichte van vorig jaar met ruim 7 procent. Een van de oorzaken daarvan is de grote hoeveelheid graan uit Oost-Duitsland die op de West-europese markt is gekomen. Via Brussel is die ontwikkeling afgestopt, zodat de graanmarkt zich aan het stabiliseren is.

Marktontwikkelingen en milieueisen maken het volgens Braks noodzakelijk dat de akkerbouwsector wordt geherstructureerd. Voor de komende jaren is voor de verbetering van de akkerbouw 450 miljoen gulden beschikbaar.

Om het mestbeleid uit te voeren zullen de veehouderijbedrijven de komende jaren aanzienlijke kosten moeten maken. Volgens Braks kunnen de bedrijven met een op voortbestaan gerichte omvang deze kosten in het algemeen redelijk dragen. Hij baseert zich daarbij onder andere op de gunstige bedrijfsresultaten die een goede uitgangspositie bieden voor de toepassing van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van milieu en welzijn van dieren.

Maatregel

Om de ammoniakuitstoot dwingend te verminderen zullen de boeren per 1 januari 1992 worden verplicht hun mestopslagsilo's af te dekken. Hiervoor zal eind 1990 in het kader van de Hinderwet een algemene maatregel van bestuur van kracht worden.

Overheid moet efficiënter gaan werken

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Binnen de totale overheid moeten de ambtenaren efficiënter gaan werken en moet er een betere communicatie komen tussen de overheidsorganisaties. Ook is het nodig dat bij sommige overheidstaken wordt aangegeven waar de prioriteiten liggen. Binnenkort zal het kabinet hierover een standpunt bepalen en naar het parlement zenden.

Minister Dales zegt in haar begroting van Binnenlandse Zaken dat door een goede structuur en afstemming in de informatievoorziening, vooral tussen overheidsorganisaties, verbetering van de doelmatigheid en doeltreffendheid ook langs deze weg kan worden bevorderd. De overheid is volgens haar een organisatie die voor haar funktioneren sterk afhankelijk is van informatie. In het kabinetsstandpunt zal de minister aangeven welk beleid zij met haar collega's de komende jaren zal ontwikkelen.

De komende jaren zal in het kader van de bestuurlijke vernieuwing aandacht worden besteed aan de electronische communicatie binnen de overheid ook in relatie tot burgers en bedrijven; het beter beveiligen van de informatievoorziening en een verdere uitbouw van de instrumenten voor het management in de rijksdienst om de informatietechnologie beter te beheersen. Daartoe werkt Binnenlandse Zaken aan een groot aantal grootschalige en ingewikkelde automatiseringsprojecten.

Ook gaat de komende jaren iets veranderen in de financiële verhoudingen tussen rijk, provincies en gemeenten. Binnenkort zullen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg bestuursaccoorden worden afgesloten. Daarin worden afspraken gemaakt over de bestedingsrichting van de gelden die door het Rijk bij wijze van impuls aan het gemeentefonds en het provinciefonds worden toegevoegd. Deze gelden zijn vooral bestemd voor gezamenlijke prioriteiten zoals voor milieu, sociale vernieuwing, investeringen.

uit de nota

● *In het kader van de verbetering van de kwaliteit van het bestaan wordt begin 1991 een grootscheeps tv-spektakel tegen het roken georganiseerd. Het project zal twee weken duren en 'mag verrassend worden genoemd', aldus staatssecretaris Simons van WVC. Over de kosten kon hij geen mededeling doen.*

● *Nederland moet in 1991 rekening houden met een extra afdracht aan de Europese Gemeenschap van 641 miljoen gulden. De verhoging van de Nederlandse afdracht is een direct gevolg van een tussentijdse bijstelling van de financiële vooruitzichten van de EG.*

● *Het midden- en kleinbedrijf ondervindt weinig effecten van de Golfcrisis. Dit stelt minister Andriessen (economische zaken) in zijn begroting voor 1991. Het reëel besteedbare inkomen zal in het MKB volgend jaar met 6,5 procent toenemen. Dat is 0,5 procent minder dan dit jaar. De toename in het afzetvomule daalt wel iets: 4 procent toename dit jaar, 2,75 procent volgend jaar. Het aantal banen in het MKB blijft toenemen. Komen er dit jaar 60.000 arbeidsplaatsen in deze sector bij, volgend jaar zal het gaan om circa 40.000.*

● *Minister Ien Dales van Binnenlandse Zaken en haar staatssecretaris Dieuwke de Graaff-Nauta zijn in hun begroting als echte schoolfrikken te werk gegaan. Honderden opmerkingen, aanvullingen en verbeteringen hebben zij met de hand in de gedrukte begroting aangebracht. Die schrijfsels waren voor de SDU-uitgeverij, de vroegere Staatsdrukkerij, kennelijk te laat om nog keurig te verwerken. De bijgewerkte pagina's werden alleen nog maar gefotokopieerd en naar de Tweede Kamer gezonden.*

● *Bewindslieden gaan er in 1991 in inkomen op achteruit. Bedroeg het inkomen van een minister in 1990 nog 207.000 gulden, volgend jaar zal dat niet meer dan 204.775 gulen zijn. Ook staatssecretarissen zien hun inkomen teruglopen. Dit jaar 192.000 gulden, komend jaar 189.475 gulden. De teruggang ontstaat door toenemende sociale lasten voor bewindslieden.*

● *De werkgelegenheid onder vrouwen stijgt twee keer zo snel als het gemiddelde. Daarbij gaat het niet alleen om deeltijdbanen van minder dan 20 uur. Circa 50 procent heeft een baan van meer dan 20 uur per week. Zij zijn alleen nog ondervertegenwoordigd in de hogere beleidsvoerende en leidinggevende banen. In juni van dit jaar waren 132.000 werkloos. De helft daarvan is langer dan een jaar werkloos. In 1990 komen er naar verwachting 100.000 nieuwe banen bij.*

● *Een groeiend aantal buitenlanders wil zich tot Nederlander laten naturaliseren. Waren er in 1985 nog 8.000 verzoeken om naturalisatie, in 1988 lag dat aantal op 11.000 en in 1989 zelfs op 14.500. In 1989 verkregen bijna 30.000 vreemdelingen de Nederlandse nationaliteit Het aantal verzoeken lag lager, omdat een gezinshoofd voor zijn hele gezin één aanvraag kan indienen.*

● *Het inkomen van de koningin stijgt volgend jaar voor het eerst boven een miljoen gulden. Dit jaar verdient koningin Beatrix nog net geen miljoen gulden. Volgend jaar krijgt ze 1.068.000 gulden. Daarnaast ontvangt ze voor haar personeel 2,3 miljoen en voor overige kosten 2,7 miljoen gulden. Totaal dus ruim zes miljoen. Prins Claus kan volgend jaar totaal rekenen op 1,2 miljoen gulden en kroonprins Willem Alexander krijgt ruim 1.4 miljoen gulden.*

● *Onze minister van Justitie is een belezen man. En hij mag graag verhalen vertellen. Past het allemaal een beetje in zijn beleidsterrein, dan benut Hirsch Ballin ook de doorgaans deftige Memorie van Toelichting om een mooie alinea te componeren: „Criminele organisaties heben hun eigen stijl en codes. Een fragment uit het verhaal van Luigi Malerba over de bedachtzame maffiakip illustreert dat: 'Een Calabrische maffiakip besloot lid van de maffia te worden. Ze ging naar een maffia-minister om een schrijven van aanbeveling te krijgen, maar deze zei haar dat de maffia niet bestaat. Ze ging vervolgens naar een maffia-rechter, maar ook deze zei haar, dat de maffia niet bestaat. Tenslotte ging ze naar een maffia-burgemeester, en ook hij zei haar, dat de maffia niet bestaat. Daarom ging de kip terug naar het kippenhok, en in antwoord op de vragen van de medekippen antwoordde ze, dat de maffia niet bestaat. Toen dachten alle kippen, dat ze lid van de maffia was geworden en waren bang voor haar."*

Verkeer balanceert tussen economie en het milieu

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – In de eerste begroting van minister Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat is de spanning tussen 'groei' en 'groen' duidelijk merkbaar. Stimuleren van het openbaar vervoer en het begaanbaar houden van de wegen staan daarbij centraal.

De voornaamste plannen van de minister met betrekking tot het verkeer zijn dit voorjaar gepresenteerd in de aangescherpte versie van het Structuurschema Verkeer en Vervoer (SVV). Daarom bevat haar begroting op dat gebied weinig nieuws. Wel geeft de bewindsvrouw aan wat zij in het komend begrotingsjaar concreet gaat doen met de ambitieuze doelstellingen van het Structuurschema: het verbeteren van zowel de leefbaarheid als de bereikbaarheid.

Strengere normen

De groei van het autoverkeer blijft doorgaan, hoewel het aantal afgelegde kilometers per auto minder is gestegen dan de jaren daarvoor. De uitvoering van de maatregelen uit het Structuurschema moet die groei nog meer gaan afremmen. Om de uitstoot van stikstof en koolstof verder te verlagen, wil de minister dat vanaf 1993 nieuw gekochte auto's moeten voldoen aan de strengere Europese normen.

Bij de rijkswegen zal het accent liggen op onderhoud en het selectiever gebruiken van de bestaande wegen. Tot het jaar 2010 is daarvoor 2,1 miljard gulden uitgetrokken. Voor het komend jaar is 95 miljoen beschikbaar.

Openbaar vervoer

Het reizen per trein is het afgelopen jaar toegenomen. De investeringen in het spoorwegnet zijn erop gericht de aantrekkelijkheid van de trein nog groter te maken. De komende twintig jaar zullen de investeringen tot 700 miljoen per jaar gulden oplopen.

Het aantal verkeersslachtoffers is vorig jaar voor het eerst sinds 1972 weer toegenomen. Het aantal doden steeg met zeven procent; het aantal gewonden met vijf. Als oorzaken worden genoemd: de groeiende mobiliteit, de mooie zomer, waardoor het fietsverkeer toenam en het harder rijden op de snelwegen. Een vermindering van het aantal gewonden voor het jaar 2000 met 25 procent wordt nu waarschijnlijk niet gehaald. Voor de verbetering van de verkeersveiligheid is volgend jaar 70 miljoen extra beschikbaar. Daaronder vallen de aanleg van fietspaden en het inrichten van 30-km-zones in de bebouwde kom.

Er komt een totaal gewijzigde kentekenregistratie, waarbij belasting, keuring en verzekering in eenzelfde systeem beheerd worden. In het najaar zal de Kamer over de stand van zaken geïnformeerd worden.

Fosfaat

Het verwijderen van fosfaat bij de waterzuivering gaat jaarlijks 200 miljoen kosten, dat wordt doorberekend in de heffingen aan de consumenten. Resultaten van de onderhandelingen met België over het schoner maken van Maas en Schelde worden volgend jaar verwacht. Over het waterbeheer van de Noordzee verschijnt in 1991 een concreet plan.

Meer geld voor Derde Wereld

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Voor Ontwikkelingssamenwerking is in 1991 ruim 400 miljoen gulden meer beschikbaar dan dit jaar. In totaal gaat het in 1991 om bijna 6,5 miljard gulden. De extra gelden, die voortkomen uit een afgesproken jaarlijkse stijging van het budget, worden vooral besteed aan een aantal nieuwe 'speerpuntprogramma's'.

Minister Pronk heeft die programma's Milieu en ontwikkeling, Stedelijke armoedebestrijding, Vrouwen en ontwikkeling en Onderzoek en Technologie gedoopt. Multilaterale organisaties en medefinancieringsorganisaties kunne in 1991 ook op extra geld uit het Nederlandse budget rekenen.

Pronk verwacht dat ook de 'zachte' leningen aan ontwikkelingslanden (less concessional loans) het komende jaar extra geld zullen vergen. En voor 1991 is bijna 200 miljoen gulden meer uitgetrokken voor de opvang van asielzoekers in Nederland.

Werd Ontwikkelingssamenwerking daar in 1990 nog voor 226 miljoen aangeslagen, voor 1991 is het maximale bedrag op 420 miljoen gulden gesteld.

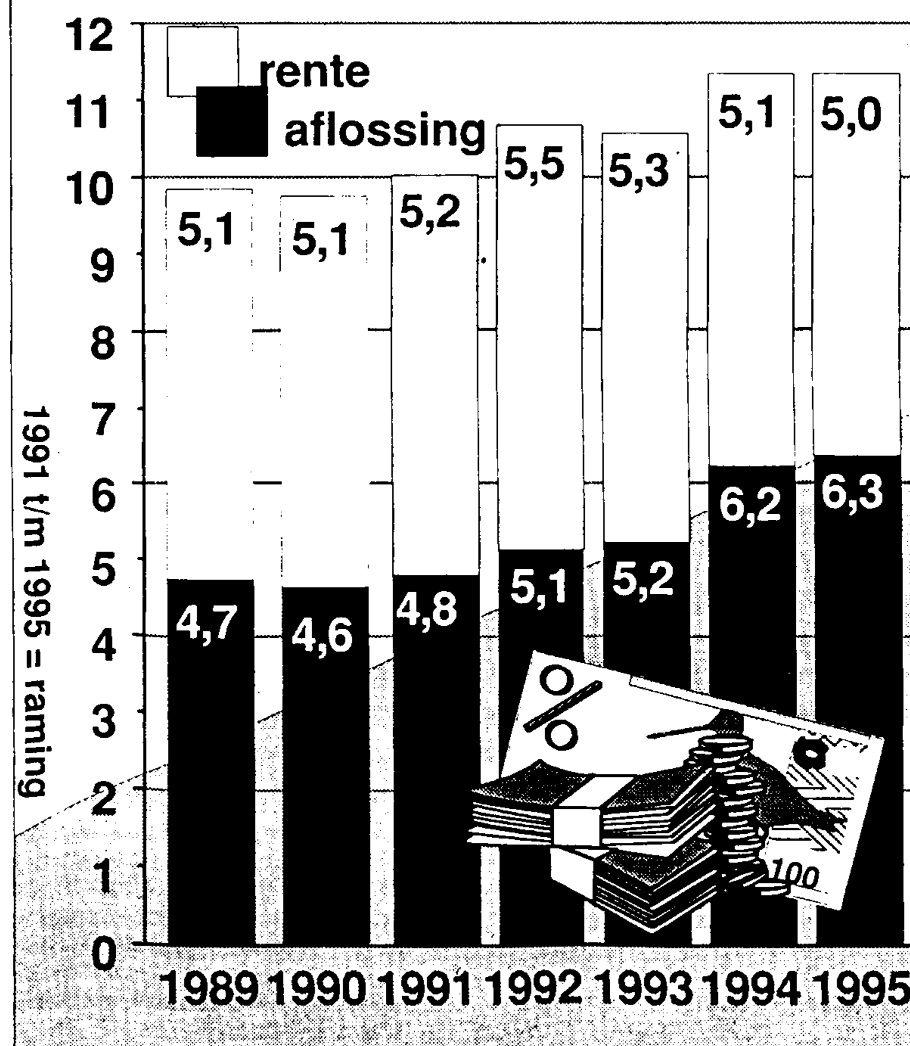
Opsporing samenzwering makkelijker

DEN HAAG – Minister Hirsch Ballin (Justitie) wil wettelijke voorzieningen treffen om bedreigde getuigen te beschermen en om de opsporing van 'conspiratieve bijeenkomsten' (samenzweringen) te vergemakkelijken.

Criminele plannenmakers zijn in het huidige Nederlandse strafrecht nauwelijks aan te pakken – zij moeten eerst een begin van uitvoering van hun plannen hebben gemaakt.

Ook meent de bewindsman dat de bescherming van de persoonlijke levenssfeer soms een te grote belemmering voor de overheid vormt om gegevens te verzamelen.

Hirsch Ballin stelt in zijn Memorie van Toelichting dat niet kan worden volstaan met de nu aanhangige wetsvoorstellen die het mogelijk maken faxverbindingen af te luisteren en onderzoek te doen naar criminele vermogens.

Onderzoek naar teruglopen belastinginning

DEN HAAG – Minister Kok (Financiën) wil nog voor het eind van dit jaar duidelijkheid over de oorzaken van een tegenvaller bij de belastinginkomsten van 1,7 miljard gulden. Een in opdracht van de minister gestart onderzoek moet zich vooral richten op de inkomstenbelasting, waar dit jaar, zonder aanwijsbare reden, 1,5 miljard gulden minder binnen is gekomen.

In het onderzoek zal onder meer naar de volgende zaken gekeken worden: opzet ramingen belastinginkomsten, relatie tussen inkomstenbelasting, loonbelasting en vennootschapsbelasting, interne werkwijze bij de belastingdienst (correctie op aangiften, tempo in het opleggen van aanslagen), ontwikkeling van aftrekposten, eventuele anticipatie op de belastingherziening volgens Oort, aangiftegedrag van belastingplichtigen.

Ondanks de tegenvaller rekent minister Kok dit jaar op belastinginkomsten van 137,4 miljard gulden. Voor 1991 zijn de belastingopbrengsten geraamd op 147,5 miljard gulden, een toename van 10,1 miljard gulden. Het grootste deel van de toename komt voort uit hogere opbrengsten loonbelasting (5,4 miljard gulden) gevolgd door een hogere opbrengst BTW (1,1 miljard gulden) en vennootschapsbelasting (1,1 miljard gulden).

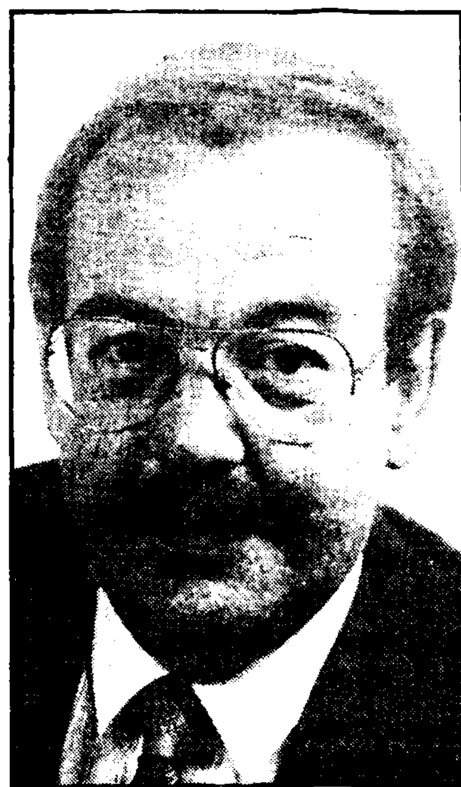
Ter Beek stelt beleid uit tot Defensienota

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De Defensie-uitgaven zullen in 1991 met 2,3 procent dalen, een gevolg van het besluit van de nieuwe CDA/PvdA-coalitie om volgend jaar geen nulgroei vast te houden maar één procent te snoeien op het budget. Bij dat bedrag (700 miljoen gulden) blijft het niet, omdat Defensie ook nog voor 600 miljoen bijdraagt aan de opvang van de prijsstijgingen en de generale compensatie waarvoor alle departementen worden aangeslagen.

Minister Ter Beek (Defensie) meldt in zijn begroting voor 1991 weinig nieuws. Alles staat in het teken van de Defensienota, die rond de jaarwisseling moet verschijnen. In die nota wil de bewindsman de nieuwe structuur van de Nederlandse krijgsmacht schetsen met de bijbehorende prijskaartjes.

Ter Beek beperkt zich nu dan ook tot een herhaling van reeds bekende bezuinigingsmaatregelen. De landmacht moet voor 1991 het meest inleveren: ruim 366 miljoen. Voor de marine worden slechts acht (in plaats van tien) mijnenvegers gebouwd om de 11 verouderde schepen van de Dokkumklasse te vervangen. In 1996 worden vier van de tien fregatten van de Kortenaerklasse vervroegd uit de vaart genomen, waardoor nu op de aanschaf van munitie en de exploitatiekosten kan worden bespaard.

● *MINISTER TER BEEK ...wachten op defensienota...*

TROONREDE

Leden van de Staten-Generaal,

De inval van Irak in Koeweit is een flagrante schending van de internationale rechtsorde. De regering geeft uitvoering aan de mandatoire maatregelen van de Veiligheidsraad die moeten leiden tot een doeltreffend economisch embargo tegen Irak en heeft ter ondersteuning daarvan twee fregatten van de Koninklijke Marine naar de Golf-regio gezonden.

De regering is zich bewust van de gevaren die aan deze missie verbonden zijn. De handhaving van de internationale rechtsorde weegt echter zwaar. Nederland kan niet afzijdig blijven. De regering voelt zich zeer betrokken bij de veiligheid van de Nederlanders die nog in Irak en Koeweit zijn. Onze gedachten gaan in het bijzonder uit naar hen en hun verwanten.

De crisis in de Golf-regio maakt duidelijk dat er nu – mede dankzij de verbeterde verhoudingen tussen Oost en West – voor de Verenigde Naties mogelijkheden zijn om verantwoordelijkheid te nemen. De inspanning is nu gericht op vrede en het respecteren van de internationale rechtsorde. De rol van de Verenigde Naties is echter evenzeer nodig om gerechtigheid en solidariteit in de wereld te bevorderen. De verantwoordelijkheid voor ontwikkeling en welvaart moet gestalte krijgen binnen de grenzen van een beheersbare groei en het behoud van het milieu.

Kort na de Tweede Wereldoorlog werd de Universele Verklaringen van de Rechten van de Mens opgesteld. Deze rechten hebben ook vandaag grote betekenis. Onderdrukking, onrecht en gebrek aan tolerantie moeten worden bestreden. Het gaat juist om ontplooiing in vrijheid, met recht op eigen cultuur en overtuiging, ingebed in respect en zorg voor elkaar. Deze idealen moeten ook richtsnoer zijn voor ons eigen land. Sociale en bestuurlijke vernieuwing, alsmede eenwording van Europa zijn daarbij in onze democratie sleutelwoorden. Om deze idealen te verwezenlijken, zoekt de regering samenspraak en samenwerking.

In Europa beleven wij historische tijden. Vanaf 3 oktober zal er weer één Duitsland zijn. De deling van Europa loopt ten einde. Het beleid is erop gericht de democratische en economische ontwikkelingen in Oost-Europa te steunen en aan te moedigen. Met het oog hierop is de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling opgericht. Nederland heeft het initiatief genomen tot een Europese samenwerking op energiegebied. Deze kan haar doorwerking hebben op tal van terreinen en in het bijzonder ook een krachtige impuls geven aan het milieubeleid in Europa. Hopelijk wordt nog dit jaar een overeenkomst ondertekend over de vermindering van conventionele strijdkrachten in Europa; daarnaast onderstreept ook de terugtrekking van Sovjet-troepen uit Oosteuropese landen de verheugende verandering.

Europa vraagt om een Europees veiligheidsbeleid. Dit zal echter moeten gebeuren met behoud van de samenwerking in Atlantisch verband, opdat een voortgezette betrokkenheid van Noord-Amerika bij de veiligheid van Europa verzekerd blijft. In de NAVO treedt de militaire functie minder op de voorgrond; haar politieke taak wint in het veranderde Europa daarentegen aan belang. Het gaat darbij om samenwerking in plaats van confrontatie.

In ons land wordt een herstructurering van de krijgsmacht en een daarmee gepaard gaande vermindering van de personeelssterkte voorbereid. De diensttijd zal met twee maanden worden verkort. Dit geldt voor alle dienstplichtigen die na 29 oktober in werkelijke dienst komen. Verdere integratie van de Europese Gemeenschap is geboden, nu ook met het oog op de situatie in Oost-Europa en de inbedding van het Verenigde Duitsland in nieuwe Europese structuren.

Nationale bevoegdheden kunnen worden overgedragen aan organen van de Europese Gemeenschap indien daarmee de doelmatigheid van het bestuur gediend is. Daarbij moet worden gezorgd voor de versterking van de positie van het Europees Parlèment, ook in relatie tot de Europese Commissie. Dit zal aan de orde komen in een intergouvernementele conferentie over de Europese Politieke Unie.

De contouren van de interne markt beginnen steeds duidelijker zichtbaar te worden, maar op bepaalde terreinen, zoals transport, milieu en financiële dienstverlening, zal nog een aanzienlijke inspanning worden gevergd.

Bovendien moet het sociaal beleid uitgewerkt worden aan de hand van de vraag of een onderwerp op Europees, dan wel op nationaal niveau moet worden geregeld, en welke rol de sociale partners moeten spelen. Dat de landbouwuitgaven van de Europese Gemeenschap weer sterk gaan groeien is zorgelijk. De ontwikkelingen op de agrarische markten maken voortgaande aanpassing dan ook onontkoombaar; mede om de internationale verhoudingen op het gebied van de handel in landbouwprodukten te verbeteren.

Aanpassing is ook nodig om te komen tot een land- en tuinbouw die uitgeoefend wordt met respect voor het milieu. Op 1 juli van dit jaar is de eerste fase ingegaan van de Economische en Monetaire Unie. Voor een succesvolle Intergouvernementele Conferentie die verder inhoud zal gevan aan deze Monetaire Unie zal de regering zich inzetten.

De Europees-politieke samenwerking krijgt steeds meer gestalte. Van daaruit probeert Nederland samen met de andere lidstaten ontwikkelingen buiten de Europese Gemeenschap zo goed mogelijk te ondersteunen. Dat geldt nu heel nadrukkelijk voor Zuid-Afrika, waar de ontwikkelingen bemoedigend en hoopgevend zijn. Voor het eerst is er een echte dialoog ontstaan.

Nederland zal zich blijven inzetten voor de ontwikkelingslanden. Daarbij neemt de bestrijding van armoede een belangrijke plaats in. In de Nota 'Ontwikkelingssamenwerking in de jaren negentig' zal tevens aandacht worden gegeven aan initiatieven om te komen tot schuldvermindering. Daarbij blijft de bereidheid van schuldenlanden om hun beleid aan te passen een voorwaarde voor verbetering van hun economische ontwikkeling. In deze nota zal ook de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het milieu een plaats krijgen. Duurzame ontwikkeling vraagt om een nieuwe wereldomvattende strategie gericht op milieubehoud.

Liberalisering van de wereldhandel en een goed multilateraal handelssysteem kunnen een positieve rol vervullen bij bestendige groei van de welvaart in de wereld. Het welslagen van de nieuwe 'Algemene overeenkomst voor handel en tarieven' – de zogenaamde Uruguay-ronde – is van mondiale betekenis.

Onze economie toont groeikracht en mogelijkheden, zoals onder meer blijkt uit de toename van de werkgelegenheid en het sterk gestegen aantal vacatures, maar tegelijk zijn er bedreigingen en ernstige problemen. Zowel op het punt van de ontwikkeling van de loonkosten als dat van de resultaten van de ondernemingen is er weer reden tot zorg. Daarbij komt dan nu de crisis in het Midden-Oosten. Waakzaamheid is geboden. De concurrentie uit het buitenland wordt steeds sterker. Dit eist voortdurende aandacht en discipline, van overheid èn bedrijfsleven. Dit is ook de kern van de nota 'Economie met open grenzen'. Het is belangrijk door investeren onze samenleving en economie sterker te maken.

Beheersing van de loonkosten blijft essentieel met het oog op de werkgelegenheid. Dit jaar is met de ontwikkeling van de loonkosten de kritische grens bereikt. Een nieuwe loon-prijsspiraal moet vermeden worden. Beheersing van de loonkosten zal dan ook een van de centrale onderwerpen van overleg met de sociale partners vormen.

De verbetering van de contractlonen van werknemers in de marktsector zal, mits verantwoord, ook in 1991 op overeenkomstige wijze kunnen doorwerken in de inkomens van werkenden in de collectieve sector en van uitkeringsgerechtigden. Er zijn maatregelen getroffen voor een redelijk evenwichtig gespreide koopkrachtontwikkeling. Wel zal deze slechts bescheiden kunnen zijn, aangezien ook een aantal essentiële publieke taken meer aandacht vergt.

Gemeenschapsvoorzieningen ontlenen hun betekenis aan sociale en economische motieven. Door de Europese integratie zal een adequaat aanbod van publieke voorzieningen en infrastructuur steeds meer bepalend zijn voor de internationale concurrentiekracht van de economie. Maar dit moet wel worden afgewogen tegen de lasten die daaruit voor de burgers voortvloeien. Bij deze afweging mag het probleem niet afgewenteld worden op het financieringstekort en de staatsschuld. Jaar in, jaar uit is de staatsschuld in verhouding tot het nationale inkomen toegenomen en daarmee eveneens de renteverplichting van de rijksoverheid. Dat kan niet door blijven gaan. Daarom zal het financieringstekort verder omlaag gebracht worden.

Milieubeleid en economische groei zijn beide van belang en kunnen elkaar ondersteunen. De specifieke ligging van Nederland en de structuur van onze economie noodzaken tot een vérgaand milieubeleid. Met het uitbrengen van het Nationaal Milieubeleidsplan en de aanvulling daarop heeft de regering de lijnen uitgezet. Nu de behandeling hiervan in gemeen overleg met u achter de rug is, kan het komende jaar alle aandacht uitgaan naar de uitvoering. De regering hecht ook aan het versterken van het milieubeleid in Europees verband. Een voorbeeld daarvan is het Rijnactieplan, dat zijn vruchten begint af te werpen.

Door uitvoering van het Natuurbeleidsplan zal de versterking van het natuurbeleid gestalte krijgen. In veel ontwikkelingslanden is er een voortschrijdende degradatie van het milieu. Daarom heeft Nederland, te zamen met andere landen, het initiatief genomen om een milieufaciliteit binnen de Wereldbank op te richten. Veel milieuproblemen vragen een aanpak gericht op de lange termijn. Zo kan het afvalprobleem uiteindelijk alleen maar met hergebruik en preventie worden opgelost.

Een goed beheer van ons land vraagt ook dat we grenzen stellen aan de negatieve effecten van verkeer en vervoer. Het uitgebrachte Structuurschema heeft daartoe de aanzetten gegeven. Nederland heeft zijn welvaart voor een groot deel te danken aan de ligging aan belangrijke verkeersaders. Goede bereikbaarheid is essentieel. Wij staan dus voor de taak intelligente en creatieve oplossingen te vinden.

Om economische groei mogelijk te maken en tegelijk het milieu te ontzien, moeten onze vervoermiddelen zo schoon, zuinig, veilig en stil mogelijk zijn. Verbeteringen in de sfeer van het openbaar vervoer, het meer samenrijden in de auto en meer gebruik van de fiets zullen een bijdrage leveren aan het terugdringen van onnodige automobiliteit. Een van de ernstigste effecten van de ongeremde verkeersgroei en het gebrek aan discipline in het verkeer is het aantal doden en gewonden; elk jaar 1.500 doden en 50.000 gewonden. Het beleid ter verbetering van de verkeersveiligheid zal daarom worden aangescherpt.

De stormen van de afgelopen winter hebben ons herinnerd aan de noodzakelijke aandacht voor onze kust. De regering heeft daarom de nodige middelen vrijgemaakt om de huidige kustlijn in stand te kunnen houden.

Economische groei blijft onmisbaar voor het verwezenlijken van werkgelegenheid voor een jaarlijks toenemende beroepsbevolking. Dit is echter niet voldoende: een maatschappelijk evenwichtige groei is evenzeer noodzakelijk. Te veel burgers zijn financieel afhankelijk van een uitkering. Activerend arbeidsmarktbeleid en sociale vernieuwing moeten deze ontwikkeling keren. In de tripartiete arbeidsvoorziening krijgt de medeverantwoordelijkheid van werknemers en werkgevers gestalte. Aan die medeverantwoordelijkheid zal ook concrete inhoud worden gegeven waar het de arbeidsongeschiktheid betreft. Het spookbeeld van een miljoen arbeidsongeschikten mag immers geen werkelijkheid worden. Het toenemend besef in onze samenleving dat de uitstoot van mensen uit het arbeidsproces niet langer op z'n beloop gelaten kan worden, is verheugend.

Voor de moeilijk plaatsbare werklozen biedt het groter aantal vacatures extra kansen. Deze te benutten is sociaal en economisch van grote betekenis.

De aard en omvang van de werkloosheid onder allochtonen zijn nog steeds dermate zorgwekkend dat maatregelen geboden zijn om de toegankelijkheid van bedrijven en instellingen voor minderheden te vergroten. Concrete gedachten daaromtrent zijn voorgelegd aan de Stichting van de Arbeid. Kennis van de Nederlandse taal is onmisbaar voor het verkrijgen van een zelfstandiger positie in de maatschappij; daarom is het verwerven van die kennis noodzakelijk. Scholing is belangrijk als antwoord op datgene wat de arbeidsmarkt vraagt. In reactie op het rapport van de tijdelijke adviescommissie Onderwijs-Arbeidsmarkt zal de regering spoedig nadere voorstellen doen om vorm te geven aan een gezamenlijke verantwoordelijkheid, ook financieel, van overheid, sociale partners en onderwijsinstellingen.

Het emancipatiebeleid heeft op diverse terreinen vooruitgang laten zien. Steeds meer herintredende vrouwen nemen in het arbeidsproces een gewaardeerde plaats in. Door uitbreiding van kinderopvang en verlofregelingen zal het aantal vrouwen met jonge kinderen dat ouderschapstaken met betaalde arbeid kan combineren verder toenemen. Over de vraag hoe de deelname van vrouwen aan de politiek en het openbaar bestuur verder gestimuleerd kan worden, zal aan de Emancipatieraad advies worden gevraagd.

De regering heeft haar voornemen tot algehele herziening van de huidige Algemene Weduwen- en Wezenwet neergelegd in een voorstel voor een nieuwe Algemene Nabestaandenwet. In het voorstel wordt vorm gegeven aan een betere positie van weduwnaren. Tegelijk wordt rekening gehouden met veranderende omstandigheden waar het betreft de deelname aan vrouwen aan het arbeidsproces.

Sociale en bestuurlijke vernieuwing vullen elkaar aan. De verantwoordelijkheden van overheden, maatschappelijke organisaties en burgers moeten zó met elkaar verbonden worden dat de sociale politiek betere resultaten oplevert. Te veel burgers staan aan de kant en er is te veel verspilling van menselijk talent. De regering wil gemeenten de gelegenheid geven om in goed overleg met maatschappelijke organisaties en de burgers zelf keuzen te doen en aan beleid vorm te geven.

Voorstellen voor een decentralisatie van de Bijzondere Bijstand zijn onlangs bij u ingediend. Hiermee krijgen gemeenten meer mogelijkheden om financiële noodsituaties te bestrijden die het gevolg zijn van individuele omstandigheden. Dat over het kader van sociale vernieuwing met de organisaties van het bijzonder onderwijs overeenstemming is bereikt, is verheugend. Op basis daarvan kunnen deze onderwijsinstellingen op het lokale niveau deelnemen aan dit proces.

Goed onderwijs vormt de burger. Opdat ieder zo goed mogelijke kansen krijgt, worden het speciaal onderwijs en het basisonderwijs dichter bij elkaar gebracht en wordt de basisvorming in het voortgezet onderwijs voorgesteld. De motivatie en bekwaamheid van de vrouw en de man voor de klas zijn van doorslaggevend belang voor de kwaliteit van het onderwijs. Daarom zullen maatregelen worden voorgesteld om de positie van het beroep van leraar te verbeteren. Op het terrein van wetenschapsbeoefening acht de regering de vorming van onderzoeksscholen – waar onderzoekers worden opgeleid – van wezenlijk belang.

Dat de bestuurlijke grenzen in ons land niet meer overal toereikend zijn, wordt zichtbaar in de grote stedelijke gebieden. Problemen moeten daar op bovenlokaal niveau aangepakt kunnen worden. Voorstellen om hiertoe bestuurlijke voorzieningen te treffen, zullen u binnenkort bereiken.

De organisatie van de rijksoverheid zal worden doorgelicht. Om kwaliteit en doelmatigheid te verhogen, zal de overheid alleen moeten doen wat echt nodig is, en dubbel werk moeten vermijden. Met de nieuw af te sluiten bestuursakkoorden wordt de goede relatie tussen het Rijk en de gemeenten voortgezet. De regering hoopt dat ook met de provincies een bestuursakkoord tot stand kan worden gebracht.

Met de vakorganisaties van overheidspersoneel werd voor de periode van 1 januari 1990 tot april 1991 een overeenkomst gesloten over het pakket van arbeidsvoorwaarden. De kern van het nieuwe overlegstelsel is het vereiste dat zonder overeenstemming met de vakorganisaties geen wijziging van arbeidsvoorwaarden mogelijk is. De regering is vastbesloten verder te gaan op de weg naar decentralisatie en marktconforme arbeidsverhoudingen.

Wetgeving, bestuur en rechtspraak zijn nodig voor een evenwichtige behartiging van algemene belangen en voor een eerlijke beslechting van geschillen. De ontwikkeling van onze samenleving heeft op het terrein van de rechtshandhaving echter tot een paradoxale situatie geleid. Terwijl aan de ene kant voor steeds meer aspecten van het maatschappelijk leven om regels wordt gevraagd, blijkt aan de andere kant dat de samenleving zich steeds minder aan regels wenst te houden.

Mede daardoor raken de instellingen van rechtshandhaving en rechtspraak overbelast. De regering zal zich inspannen om het functioneren van ons rechtsstelsel te verbeteren en criminaliteit tegen te gaan. Een goed functionerende politie is voor de handhaving van de rechtsorde onontbeerlijk. De reorganisatie van het politiebestel is daarop gericht. Versterking van het Openbaar Ministerie en een ingrijpende reorganisatie van de rechterlijke macht zullen een betere taakvervulling van deze organen mogelijk moeten maken.

Nog deze maand zult u een nota over het gehele justitiebeleid ontvangen, waarin een plan van aanpak wordt geschetst. In de wetgeving zal meer accent worden gelegd op de gezamenlijke inspanning van overheid en samenleving. In het algemene wetgevingsbeleid zal bijzondere aandacht worden besteed aan de handhaafbaarheid, alsmede aan de tijdige en juiste uitvoering van verdragen en van het recht van de Europese Gemeenschap.

Het opkomen voor mensen met een kwetsbare positie is een belangrijk onderdeel van het wetgevingsbeleid. Een voorbeeld daarvan is het wetsvoorstel om ongelijke behandeling tegen te gaan. Een ander voorbeeld is het wetsvoorstel ter versterking van de rechten van patiënten en proefpersonen. Door ontwikkelingen in verschillende delen van de wereld neemt de stroom van asielzoekers toe. Met zorg voor het behoud van de waarborgen waaraan wij hechten, zullen voorstellen worden ontwikkeld voor versnelling van de procedures in asielzaken.

Wanneer mensen in onze samenleving zijn ingeburgerd, vormt het verkrijgen van het Nederlanderschap een passende bevestiging daarvan. De regering zal een goed gebruik van de mogelijkheden daartoe bevorderen. De toename van onze bevolking, ook door gezinshereniging, asielverlening en andere vormen van migratie, leidt ertoe dat ons land rond de jaarwisseling 15 miljoen inwoners zal hebben. Dat is eerder dan verwacht. Deze ontwikkeling stelt nieuwe eisen op het gebied van onderwijs, arbeidsmarktbeleid en tal van voorzieningen. Het is belangrijk dat een ieder zich niet alleen inwoner maar ook mede-burger weet en voelt. Dat vraagt enerzijds om tolerantie, anderzijds ook om het aanspreken op plichten.

In de gezondheidszorg is steeds meer mogelijk. Daardoor dringt zich de vraag of op alles wat kan, ook moet en mag. Dat is een discussie die niet alleen aan medici of ethici moet worden overgelaten, maar die maatschappelijk zal moeten worden gevoerd. Daarom is de Adviescommissie Keuzen in de Zorg geïnstalleerd. Bevorderd wordt dat het financieringsstelsel voor de zorgsector per 1 januari 1991 zijn volgende fase ingaat. Dit betreft een operatie die het beeld van de gezondheidszorg de komende jaren zal veranderen.

Voor ons allen is het een uitdaging de ouderen blijvend te betrekken bij de maatschappelijke ontwikkeling. Wij kunnen hun bijdrage daaraan niet missen. Daarmee moet rekening gehouden worden bij het beleid ten aanzien van het wonen, het inkomen, de gezondheidszorg en hun actieve deelname aan de samenleving.

Naast aandacht voor nieuwe culturele ontwikkelingen is eerbied voor ons cultureel erfgoed een ereplicht. Daarom wordt een 'Deltaplan voor het Cultuurbehoud' ontwikkeld.

In de 'Nota volkshuisvesting in de jaren negentig' wordt aandacht besteed aan vergroting van verantwoordelijkheden van gemeenten en woningcorporaties om de voorraad betaalbare woningen en de financiële middelen zo goed mogelijk in te zetten voor de huishoudens met lagere inkomens. Het beleid inzake de stadsvernieuwing blijft gericht op het wegwerken van achterstanden. In 1991 zullen – mede op basis van een evaluatie van hetgeen tot op heden is bereikt – voorstellen worden gedaan voor het beleid in de toekomst.

Nederland is bereid de constitutionele band met de Nederlandse Antillen en Aruba voort te zetten en deze relatie nieuwe impulsen te geven. Dat betreft allereerst het bestendigen van een constitutionele orde die gebaseerd is op de beginselen van vrijheid, recht en democratie; daarnaast een heroriëntatie van het hulpbeleid gericht op meer eigen verantwoordelijkheid voor budget en economie.

Leden van de Staten-Generaal,

Bestuurlijke en sociale vernieuwing zullen in het komende jaar veel van uw aandacht vergen, ter versterking van de kwaliteit van en de saamhorigheid in onze samenleving. Ook de internationale ontwikkelingen die aanleiding geven tot hoop en vrees zullen belangrijke beslissingen van u blijven vragen. Van harte wens ik u toe dat Gods zegen op uw werk rust.

AS Monaco laat Kerkradenaren alle hoeken van het veld zien

Roda JC te licht bevonden

door ivo op den camp

ERKRADE – Het Europees ontuur van Roda JC is na de erste de beste wedstrijd al oorbij. Gisteravond werd de loeg van trainer Jan Reker op aalheide volledig voor schut ezet door AS Monaco: 1-3. lechts heel even mocht de uisclub hopen op een accepbel resultaat, maar het surlus aan beweeglijkheid en chnisch kunnen van de Moegasken was voor Roda JC veel van het goede. De Kerkdenaren kunnen over twee eken de trip naar het vortendom als een aardig uitlapje beschouwen; de kans m de eerste ronde alsnog te verleven is nihil.

igenlijk stond meteen nadat Roda C twee maanden geleden aan AS onaco werd gekoppeld al vast dat e Limburgers aan een vrijwel onegonnen karwei zouden beginnen. et grote kapitaal (de Fransen weren met een budget van 35 miljoen ulden) staat borg voor een elftal aar de klasse van afstraalt. Als dan ovendien de eigen ploeg wordt genfronteerd met een waslijst van lessures, staat eliminatie al vrijwel ast voor het eerste fluitsignaal eeft geklonken.

Plan

an Reker had zijn plan al weken eleden getrokken. AS Monaco zou lleen te bevechten zijn met een geonde dosis agressiviteit. Al na zijn erste bezoek aan het dwergstaatje as de Roda JC-trainer tot de conlusie gekomen dat op basis van echniek geen eer viel te behalen teen de Zuidfranse balkunstenaars. llen vechtlust zou Roda in het poor van de mastodont kunnen ouden. Des te opmerkelijker was at uitgerekend de gasten van meet f aan spelbepalend waren en de eeste agressie voor de dag legden.

nder aanvoering van de pijlsnelle eorge Weah, door de Monegasken wee jaar geleden voor een habbekrats weggeplukt in Kameroen, erd de Kerkraadse defensie al binnen zeven minuten drie keer op de roef gesteld. Roda JC stond erbij en keer ernaar en dat zou in het verdere verloop van de eerste helft ook o blijven. Het leek of de Monegasken met een paar man meer op het eld stonden; zo dominant acteerde de ploeg van trainer Arsène Wenger.

● *Graham Arnold (9) stelt namens Roda JC de Monegasken op de proef.* Foto: DRIES LINSSEN

Van Europacupsfeer was op Kaalheide dan ook alleen sprake voor het eerste fluitsignaal van de consequent fluitende Zweedse scheidsrechter Larsson. Zelfs het Kerkraadse publiek was helemaal ondersteboven van zoveel superioriteit en keek ademloos toe. Het wachten was slechts tot het moment dat AS Monaco voor het eerst daadwerkelijk zou toeslaan. Na een half uur penetreerde Rui Barros, qua postuur verreweg de kleinste man van het veld maar qua bewegingen onnavolgbaar, in Roda's strafschopgebied. De kleine Portugees werd gehaakt, maar de bal belandde via de kluts voor de voeten van Weah, die het zo belangrijke eerste doelpunt scoorde.

Nu al was duidelijk dat Rekers taktisch foefje om Erwin Vanderbroeck zijn debuut in het geel-zwarte tenue te laten maken op niets zou uitlopen. De ex-MVV-speler kwam totaal niet in het stuk voor en zou tijdens de rust dan ook terecht worden gewisseld. Het zwaar gehavende elftal van Jan Reker, dat in de competitie het gemis van een aantal ervaren krachten kan compenseren met werklust, schoot vooral technisch te kort. De Roda-frontlinie Hofman - Arnold - Haan werd zonder over de schreef te gaan afgetroefd; op het middenveld werden de Kerkradenaren constant voorbij gelopen en in de achterste linie zaaiden Rui Barros en Weah zoveel onrust dat de Roda-verdedigers regelmatig over hun eigen benen struikelden.

Aangeslagen

Roda JC, dat toch al als een aangeslagen bokser over het veld rondliep, was rijp voor de sloop. De Monegasken toonden zich in deze fase echter van hun vriendelijke kant en besloten de spartelende opponent niet helemaal af te maken. Dib scoorde nog wel, maar de treffer werd geannuleerd, terwijl Rui Barros alleen voor Bolesta de juiste richting miste. Die onzorgvuldigheid brak de miljoenenploeg even later op. Een vrije schop van Eric van der Luer bereikte Graham Arnold, die de bal bij de eerste de beste Roda-kans in tweede instantie achter Ettori deponeerde. Even veerde Roda op. Van der Luer had zelfs 2-1 voor het intikken, maar Passi bracht het oude verschil twee minuten voor het rustsignaal weer op het scorebord. "Dat was pijnlijk", vond Jan Reker. "Als je tot rust de stand op 1-1 kunt houden, mag je hopen op een aardig vervolg. Nu liepen we weer meteen achter de feiten aan".

Na rust had Roda JC heel even het beste van het spel. Een aardig ingestudeerde vrije schop (lobje Van der Luer over de muur en schot van Arnold) had een beter lot verdiend. Voor de Monegasken was dat het sein definitief het slot op de deur te zetten. Rustig speelde de ploeg van trainer Wenger de wedstrijd uit, tevreden als het al was met de 2-1 voorsprong. Dat Roda JC in de slotminuut nog een extra presentje voor de Monegasken in petto had, werd via Dib met dank in ontvangst genomen: 1-3.

Topclub

Jan Reker kon niet anders dan toegeven dat AS Monaco een nummer te groot was. "Dit is een echte topclub. Ze waren op alle fronten de betere ploeg. Daar was niet tegen op te boksen. Ik moet de jonge spelers in mijn ploeg echter een compliment maken. Ze hebben vreselijk hun best gedaan, maar tegen deze overmacht was niet op te boksen. We kunnen ons nu weer volop richten op de competitie".

Roda JC - AS Monaco 1-3 (1-2). Score: 28. Weah 0-1, 38. Arnold 1-1, 43. Passi 1-2, 88. Dib 1-3. Scheidsrechter: Larsson (Zweden). Toeschouwers: 9000. Gele kaart: Van de Luer (Roda JC), Puel, Mendy en Clement (allen AS Monaco).

Roda JC: Bolesta, Senden (53. Van der Waart), Hanssen, Luypers, Trost, Van de Luer, Vanderbroeck (46. Broeders), Blättler, Hofman, Arnold, Haan.
AS Monaco: Ettori, Valéry, Puel, Mendy, Blondeau, Sauzée, Dib, Byobart, Passi, Rui Barros, Weah (76. Clement).

Return zeer twijfelachtig voor Hanssen

Van onze verslaggevers

KERKRADE – Het is zeer twijfelachtig of Eugene Hanssen bij de return over twee weken in Monaco van de partij kan zijn. Gisteren kreeg de Roda JC-libero kort voor aanvang van de wedstrijd van dokter Van den Hoogenband een injectie in zijn gebroken teen om in elk geval de toch al door blessures zwaar gehavende Kerkraadse ploeg in de eerste wedstrijd van dienst te kunnen zijn. Volgens de arts moet Hanssen vanaf vandaag echter tenminste twee weken absolute rust nemen. Afhankelijk van het herstel kan pas kort voor de return worden bekeken of de libero in Monaco wel kan aantreden.

Gebroken rib Gerry Senden

KERKRADE – Aan de blessurelijst van Roda JC kon gisteravond negen minuten na rust van de wedstrijd tegen AS Monaco een nieuwe naam worden bijgeschreven. Gerry Senden moest na een ongelukkige botsing het speelveld verlaten en werd meteen naar het Kerkraadse ziekenhuis vervoerd. Daar werd een gebroken rib geconstateerd. De rechterverdediger is zeker een maand uitgeschakeld. Beter nieuws is er te melden over Bert Verhagen. De voorstopper, die enkele weken vanaf de tribune moest toekijken wegens een gebroken arm, kan'zaterdag tegen NEC waarschijnlijk zijn rentree maken.

TV-ploegen geweerd

KERKRADE – Camerateams van Tele Monte Carlo en FR-3 werd in het gemeentelijk sportpark van Kerkrade verboden opnames te maken. Inter Football, dat de rechten van de ontmoeting tussen Roda JC en AS Monaco had verkocht aan TF-1 eiste zelfs voor de gebruikelijk drie minuten-samenvatting, die doorgaans voor vrije nieuwsgaring worden toegestaan, een bedrag van 750 dollar (1500 gulden). Beide tv-stations besloten daarop de camera's weer op te bergen.

LANDSKAMPIOENEN	
Odense (Denemarken) - Real Madrid (Sp)	1-4
BEKERWINNAARS	
Sliema Wanderers (Malta) - Dukla Praag (Tsj)	1-2
UEFA-BEKER	
Hafnarfjordur (IJsl) - Dundee United (Schotl)	1-3
Borussia Dortmund (W.Dld) - FC Chemnitz (DDR)	2-0
Hibernians (Malta) - Partizan Belgrado (Joeg)	0-3
Glenavon (Nrd.Ierl) - Bordeaux (Fr)	0-0
Avenir Beggen (Lux) - Inter Bratislava (Tsj)	2-1
Roda JC (Ned) - AS Monaco (Fra)	1-3
Sporting Lissabon (Por) - KV Mechelen (Bel)	1-0

Roda JC legt zich neer bij de feiten

'Er zat niet meer in'

door fred sochacki

KERKRADE – Hinkend liep Gène Hanssen door de catacomben. De verdovings-injectie had de pijn in zijn gebroken teen terug kunnen dringen; de smart van de vroege en kansloze uitschakeling in de eerste ronden van de Europacup was niet weg te spuiten. „De volgende ronde kun je vergeten. We gaan alleen naar Monaco om er goed te voetballen. Ik ben er kapot van. Misschien had ik me er wel te veel van voorgesteld."

Gène Hanssen zal in elk geval de komende twee weken uitzieken om zijn gekwetste teen te laten genezen. „Ik heb tot vanavond vol gehouden om de ploeg niet in de steek te laten. Achteraf moet je daar niet op terug komen. Zo'n beslissing neem je en als het pijn doet, dan moet het maar pijn doen. Iedereen heeft er alles aan gedaan, inclusief het publiek. Ze hebben ons geen moment laten vallen. Dat vind ik uitstekend. En zaterdag pakken we gewoon twee punten van NEC."

Weinig eer

AS Monaco ging niet alleen Hanssens voorstellingsvermogen te boven. Ook de andere Roda JC'ers hadden er weinig moeite mee toe te geven, dat gisteravond weinig eer te behalen viel. Niet alleen de 1-3 nederlaag sprak duidelijke taal; het technische vermogen en de rust waarmee de ploeg uit het prinsdom in Kerkrade op prinsjesdag reeds de kroon op het eerste EC-karwei zette behoefde eigenlijk geen commentaar.

„Willy van der Kuylen zei me reeds enkele dagen geleden dat we ons amper een voorstelling konden maken van het vermogen van AS Monaco," vervolgde de Roda-aanvoerder. „We hebben het allemaal kunnen zien. Ik ben er regelmatig gek van geworden, van hun spel. Die Sauzée bijvoorbeeld is een wereldvoetballer. Desondanks moet ik mijn jonge ploeggenoten complimenteren. Ze hebben allemaal hun best gedaan. Meer zat er gewoonweg niet in."

Die mening was ook Michel Boerebach toegedaan. De door de late transfer niet speelgerechtigde Roda-topper weet de nederlaag echter niet zozeer aan de klasse van Monaco, maar veel meer aan de onervarenheid van zijn ploeggenoten. „Dat Monaco is heus geen wonderploeg," had Boerebach vanaf de tribune geconstateerd. „Met een compleet elftal had ik het wel willen zien. De Fransen waren achterin kwetsbaar, maar wij konden geen vuist maken.

Integendeel. We mogen van geluk spreken dat die twee treffers afgekeurd werden. De Europacup-inspanning is daarmee voorbij. Daar win je natuurlijk nooit met 3-0. De competitie is nu belangrijker. Ik geloof dat we prof genoeg zijn om deze klap op te vangen."

Gevoel

Volgens Erik van der Luer heeft Roda JC meer tegen zichzelf als tegen Monaco gespeeld. „Ik had vooraf geen goed gevoel," begint hij zijn relaas. „Er zat te veel spanning in de groep. Veel spelers hebben niet het vermogen gehad die zenuwen om te zetten in positieve spanning. We misten de ervaring om rustig te blijven. Dit is geen verwijt maar een simpele constatering. Iedereen heeft zich voor duizend procent willen inzetten, maar het kwam er vaak niet uit. De spanning is sommigen in de benen geslagen. Ik heb geprobeerd de zaak op sleeptouw te nemen en zelfs herhaaldelijk tegen een rode kaart aan gezeten om de rest over dat dode punt heen te halen. Misschien had het er in gezeten als we die kansjes na de rust hadden weten te benutten. Ik denk daarbij aan die vrije trap die Michel Haan ineens over schoot."

Erik van der Luer bracht vervolgens zijn beschouwing samen tot een simpele constatering: „Het zat er gewoon niet in. Als er een paar niet lekker in hun vel zitten, dan houdt het op. Dat is niet op te vangen; ook niet door spelers als Pierre Blättler, Graham Arnold of Gène Hanssen. Voetballers die wel duidelijk aanwezig waren. Ook zij kunnen dan niet verhelpen dat zo'n Monaco kan doen en laten wat het wil. Laten we het over een ding eens zijn: zoveel kansen als deze tegenstander hier heeft gehad, heeft nog nooit een ploeg op Kaalheide gekregen."

Arsène Wenger de coach van AS Monaco toonde zich uitermate tevreden over zijn ploeg. „We hebben drie keer gescoord. Dat komt overeen met onze totale produktie van de afgelopen zes wedstrijden. Mijn spelers hebben hun opdracht prfect uitgevoerd. Uiteraard wisten we dat we tegen een jonge, onervaren ploeg speelden, dus heb ik iedereen voorgehouden ruimte te scheppen en met veel fysieke inzet te strijden. Deze opdracht is goed uitgevoerd."

Zonnebanken/Zonnehemels

Superbruiner!
10 lamps, 4 x gebogen zonnehemel met ventilator en snelbruinlampen. Alléén bij van Erp nu ƒ 999,-. Volledige garantie en service.
Van Erp, Limbrichterstr. 18 Sittard, tel. 04490-13531. Hoofdstr. 12 Kerkrade, tel. 045-456999.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 75,-. Radio TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN-TV'S met gar. vanaf ƒ 125,-. Reeds 25 jr. TV-occasioncentr. Geel, Grasbroekerweg 25 Heerlen. 045-724760.

Kachels/Verwarming

KACHELS, keuze uit 200 st. Jac. Köhlen, Rijksweg N. 104, Sittard. 04490-13228.

KACHELS goedkoop en goed kopen, gratis geplaatst De Kachelsmid, Walem 21. Klimmen. Tel. 04459-1638.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Muziek

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL. 045/214253 HOENSBROEK
(Bij de Markt) Donderdag koopavond
Goede verkoop begint bij de inkoop:
B.v. Kimaxe stratocaster, electr. gitaar ƒ 298,-
Kawai keyboard FS 610 4 oct gr. t. ƒ 495,-
Altijd leuke aanbiedingen en occasions.
Koop bij de man die het ook bedienen kan!!!

Muziekliefhebbers opgelet!!!
V.a ƒ 30,- p.mnd. direkt eigenaar van o.a. keyboards, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkest-apparatuur enz. Vraag naar onze speciale klantenkaart. Altijd aanbiedingen en occasions. Alles van Flight-case nergens goedkoper.
Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48 Stein. 04490-33227 Ma-zat. open, do. koopavond
HET PRIJSBREKENDE MUZIEKPARADIJS

Te koop Vender-JB BASGITAAR, pr. ƒ 650,-. Tel. 045-751561.

Kunst en Antiek

Te k. GEVRAAGD antieke meubels. P. Cortenraad, Riemst (B) 09-32-12261156

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer en metalen. Gebr. SWINKELS, In de Cramer 100, Heerlen. Tel. 045-751994

Hoogste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Stamps and Coins, Kasteelln. 102, Heerlen (Meezenbroek). 045-726789.

Wij betalen de hoogste prijs voor uw SLOOPGOUD. Tel. 045-741740.

Wij vragen kleuren TV's; video's; stereotorens; wasmachines; stofzuigers en andere huishoudelijke artikelen. Tel. 04406-12875.

Te koop gevraagd AANHANGWAGEN tot ƒ 250,-, opknappen geen bezwaar. Tel. 045-312189.

Wij kopen GOUD, wij betalen contant geld. Defect of heel. Verseveld, Saroleastr. 80a, Heerlen. 045-714666.

Diversen

Chinese heilmassage
en acupressuur in Maasmechelen. Beh. volgens afspr. Tel. 09-3211.771962.

Door 1 of 2 jonge masseuses. Totale
ontspannings-massage
met leuk gesprek en (fris) drankje. Eens geweest U blijft komen!!
045-353489

Voor Limburgs LEKKERSTE gehakt. Slagerij Houtvast Schinnen.

De massage van VERONIQUE blijft uniek. Tel. 045-228481.

Te k. OMAKASTEN, wastafel en div. kleinere spullen. 04406-12915, v.a. 19.00 uur

Te koop: CITROEN Deux Cheveux i.z.g.st. zwart met grijze bies, APK gek. t/m mei 1991, ƒ 1.200,-; Fitness roeimachine; Uher bandrecorder; PTT Vox 2100 inst. met 5 toestellen. Voor nadere informatie 043-254466.

06-lijnen

Sex Royal
06. nr. voor 50 cent p.m.
320.320.24.

Homo live
Twee hete jongens gaan tot het uiterste
06-320.330.12 - 50 c/m

Gay Box
Rotterdam beter een hete buur dan een verre vriend
06-320.328.22 - 50 ct/pm

Homo
Totale massage. Een sportknul siddert onder de hete handen totdat...
06-320.326.91 (50 cpm)

SM?
Niks voor mij lachte Jeanet, maar dan.. bij de man met de ketting, knielt ze.
06-320.326.92 (50 cpm)

Inge is eenzaam als
de vriend
van haar man aanwipt. Wat ben je mooi, zo naakt!!
06-320.326.93 (50 cpm)

Trio-bisexbox
voor vrouw vrouw man of man man vrouw-relaties. De enige box die alles waarmaakt op
06-320.326.88 (50 cpm)

Ruilsexbox
Niet schrijven, niet wachten, wel plezier nog deze nacht.
06-320.326.99 (50 cpm)

Vaak in gesprek? Blijf het proberen.
De pornobox
Onbeschaamd eerlijk op
06-320.320.51 (50 cpm)

In haar
veterslipje
doet Ada open. Met de man begint het al.. op de trap.
06-320.329.22 (50 cpm)

De blonde vrouw legt een brutale knul
over de knie
maar na de straf.... genieten ze. 06-320.329.24 (50 cpm)

Natasja doet het met 3 mannen.
Keukensex
06-320.327.77 - 50 ct p/m

Lesbi live
Twee hete meiden gaan tot het uiterste
06-320.323.12 - 50c/m

Een rijpe gekleurde vrouw 39 voor jou. 50 cpm 06-
320.*320.*91

Grieksesex
MARCHA 50 cpm 06-
320.325.55

ah, top S&M..ah
Vrouwengenot.. 50 ct p/m
Ah...06-320.331.13..Ah.

!!Lady Bizar!!
06-320.324.68...50 ct p/m
hete schokkende SM Sex

Bel nu zelf(s) gratis Lenie. Direkt/prive. Info (50 cpm)
06-320.324.96

Lisa.
Maak je broek los en doe je ogen dicht. Lisa doet de rest
06-320.331.02 -50 cpm

Uitkleed Spel
Bel 06-320.322.80 - 50 cpm
De grootste hetero, gay en lesbi SEX COMPUTER
Cl. Pb. 96014, A'dam.

Na de lift voelt Moniek in dat huis de
handboeien
Dan leert die man haar om te. 06-320.323.85 (50cpm)

2 knullen
leren een mooie vrouw hoe het met 3 tegelijk gebeurt voor de spiegel. 06-320.323.86 (50 cpm)

Meegenieten:
meisjes in de hete sauna
06-320.328.88 - 50 ct p/m

Stiekum
meeluisteren met meisjes
06-320.329.01 - 50 ct p/m

Zoek jij een vriendin? Bel de
Flirt-Box
06-320.330.01 - 50 ct p/m

Versier een afspraakje, bel
de Meidenbox
06-320.330.77 - 50 ct p/m

bent u op zoek naar 'n vrouw
06-320.328.03
Dames inspr.: 01720-33202

Gay Privé
Nu direct apart met........
*een strenge man..........
*een lekkere jongen........
*een onderdanige man.......
*hete kerels..............
Niemand kan meeluisteren
Homokontakten
voor de regio Limburg
06-320.322.75
Druk op de nul voor een andere partner. Nu ook voor SM-Kontakten. 50 ct p./m.

Een vrouw wast een stevige
blonde vrouw
en dan gaan haar volle lippen vanzelf...
06-320.329.25 - 50 ct p/m

Dory verzet zich woest als 2 knullen in de bungalow haar op die
massagetafel
willen...
06-320.330.17 - 50 ct p/m

Meisjes
zoeken snel Sexcontact!!!
06-320.320.33 - 50 ct p/m

Zoek je een sexrelatie met
'n lekkere meid?
06-320.320.44 - 50 ct p/m

Homokontakt
de heetste afspraakjes
06-320.325.01 - 50 ct p/m

Zoek jij een hete meid? Bel
de sexdatinglijn
06-320.326.33 - 50 ct p/m

Als de man
haar zo geraffineerd haar dijen bewerkt, kreunt Line... "Toe.. ga hoger, jaaa".
06-320.326.90 (50 cpm)

Gay-two-Gay
06 voor twee
Direkt apart. Druk of draai een nul voor een andere partner.
06-320.327.32
ca. 50 ct.p.min.

Zoek je een hete meid?
06-320.320.55.....Live Afspreeklijn 50 ct p/m

Buurvrouw Chantal voor ordinaire
Live-Sex
06-320.3280.01 - 50 ct p/m

Homo:
Het is wel slikken voor die hete jongens
06-320.330.88 - 50 ct p/m

"Eerst in bad"
Mevrouw helpt 't nieuwe meisje. "Leuk dat slipje en jarretels"
06-320.330.19 - 50 ct p/m

De wip-in-box heet zo omdat er heel wat ge...wordt op 06-320.324.60. Trouwens
de lijf-sex-box
daar doen ze helemaal maar raak....Blozen op
06-320.324.90 (50 ct.p/m).

Niet voor jaloerse mensen.
De Trio-box
voor extra vrienden en vriendinnen.
06-320.327.37 - 50 ct p/m

Zoek jij lekkere meisjes?
de tippelbox
06-320.326.66 - 50 ct p/m

Homo:
Het is slikken voor Jos, hete jongens.
06-320.327.01 - 50 ct p/m

Mooie vrouwen zijn op zoek
Sexkontakten
06-320.321.44 - 50 ct p/m

2 meisjes moeten na de lift een hoge rekening betalen
aan 2 knullen...
06-320.326.70 - 50 ct p/m

Wil jij 'n lekkere meid? Bel
de Tippellijn
06-320.330.66 - 50 ct p/m

Een mooie getrouwde vrouw leert van haar nieuwe buurmeisje
Lesbisch
te .... vrijen
06-320.330.52 - 50 ct p/m

Haar eerste echte sex beleeft Shirley
in de caravan
met haar liefste....
06-320.326.72 - 50 ct p/m

Blinde partnerruil. Elna leert van haar vreemde partner hoe ze
Grieks
moet verdragen.
-320.326.71 - 50 ct p/m

Homojongens
in tanga, minislipjes en dan totaal naakt voor die bizarre
06-320.321.33 - 50 ct p/m

De Life-Line.
Ga fijn apart met Chantal, meegaand en sexy. De operator helpt u verder
06-320.327.88 - 50 ct p/m

Helen voor 't eerst bij
SM-show.
Snel is ze zo geboeid, nu zal ze alles gehoorzamen.
06-320.330.61 - 50 ct p/m

SM
Geboeid ziet ze hoe hij haar slipje wegschuift. Zal ze nu als de anderen moeten...?
06-320.330.51 - 50 ct p/m

Anoniem
Marcel en André en iedere gay doet mee...
06-320.320.21 (50 ct. p/m)

Mr. Martin
Gay-tele SM, danst naar zijn pijpen...
06.320.323.05 (50 ct. p/m)

Tele-sex
op z'n heet, heter, heetst...
06-320.322.07 (50 ct. p/m)

Gay-escort
hot gay info. Call-boys openen hun mond.
06.320.323.04 (50 ct. p/m)

Gay-phone
hot gay stories zoals ze horen te zijn...
06-320.322.06 (50 ct. p/m)

Marion de Wilde
Belt zomaar mannen en lokt ze uit
06-320.326.31 (50 ct.min)

Kom je
achter de ramen
Wij zitten al klaar..
06-320.326.69 (50 ct. p/m)

Lingerie
draagsters sexen alleen voor liefhebbers...
06-320.327.34 (50 ct.p/m)

Als ze 35
geworden zijn barsten ze pas echt los..
06-320.327.35 (50 ct. p/m)

Hete meisjes
fantaseren speciaal voor jou
06-320.327.69 (50 ct. p/m)

Vreemdgaanders vertellen alles aan Anja.
luister..
06.320.322.08 (50 ct.p/m)

Dame zoekt knul. Meisje zoekt ervaren heer. Ze vinden elkaar op de
Generatiebox
06-320.326.27 - 50 ct p/m

Super-contacten-box
De snelste voor goede sexrelaties. Altijd succes op 06-320.324.30. En Angela en Sherida gaan met je apart
op de heetste
box van NL.
06-320.328.29 - 50 ct p/m

Altijd die vurige bellers op die hete
Orgiebox
Alles mag op 06-320.324.40
En dan... De Sexbox. Eerst praten en dan samen tot daden komen.
06-320.322.22 - 50 ct p/m

De Rosie-Relatielijn.
Modern sexcontact op
06-320.324.50 - 50 ct p/m
hoor je wensen van paren en dames. Hun 'naakt' foto's in Rosie sept.

Op de Bisex
vinden mensen elka
weten dat er meer te
dat mannetje-vrouw
06-320.328.38 - 50

40-plussers vinden
en... elkaar op
de 40-plus
De mensen die weten
ze over praten
06-320.327.28 - 50

Nieuw!!
SM voor twee
direkt apart met 'n s
meester of een leerlin
06-320.329.99 - 50

!!Erotifoon!
Zijn vingers beroerde
vochtige lippen... (50
06-320.320.

Gratis live sexgesprek
06-320.330.

Voor Piccolo's zie verder pagina

De Volvo 440 is, kijkt u maar eens om u heen, toch duidelijk op de snelweg naar succes. Er zijn dan ook nogal wat factoren die daartoe bijdragen. In het oog springt allereerst z'n slanke, uitgesproken aërodynamische vormgeving.

Maar wellicht belangrijker: het volstrekt voorspelbare rijgedrag. Gevolg van zaken als voorwielaandrijving en zelfcorrigerende stuurinrichting. De Volvo 440 - al dan niet met automatische versnellingsbak - geeft u vanaf de eerste meter het veilige gevoel iedere situatie meester te zijn. Ongeacht uw besluit voor de carburatiemotor, brandstof-injectie, dan wel voor de temperamentvolle turbo-intercooler.

Dank zij het beschikbare motorvermogen heeft u altijd voldoende "over" om bijvoorbeeld veilig in te halen. Over veiligheid gesproken: de 440 is in alles een Volvo. Zo beschikt de auto onder meer over stalen buizen in de portieren, een kluis-sterke kooi, een in het dak geïntegreerde rolbeugel, veiligheidsportiersloten . . . kortom met een Volvo 440 maakt u uw veiligste keuze. Ook qua budget, zeker als u least via Volvo Leasing.

We zijn benieuwd welke Volvo 440 úw vertrouwen geniet.

VOLVO

Carrosserie-garantie: 8 jaar met bijbehorende voorwaarden. Alle prijzen incl. BTW, excl. ƒ 475,- afleveringskosten. Wijzigingen voorbehouden. Voor informatie over o.m. Volvo Leasing en interessante Service-contracten, kunt u terecht bij de Volvo-dealer of stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar: Volvo Nederland Personenauto B.V., Postbus 16, 4153 ZG Beesd (03458-8888), of bel de Volvo Leaselijn: 03458-8222.

MOTORVERMOGEN	0-100 KM/U	TOP KM/U	440	440 DL	440 GL	440 GLT	440 TURBO
58 kW / 79 PK	12,5	170	29.300,-	-	-	-	-
64 kW / 87 PK	12,0 (GLT: 11,5)	175 (GLT: 180)	-	31.500,-	34.100,-	38.500,-	-
75 kW / 102 PK	11,0 (GLT: 10,5).	180 (GLT: 190)	-	-	36.850,-	41.450,-	-
88 kW / 120 PK	9,0	200	-	-	-	-	48.000,-

NAAM: ______ VOORL. ______
ADRES: ______
POSTCODE: ______ PLAATS: ______
HUIDIGE AUTO: ______ BOUWJAAR: ______ INTERESSE IN LEASING: JA/N

GELEEN, AUTO KALLEN B.V., RIJKSWEG ZUID 320, TEL: 04490-42719 • **HEERLEN**, AUTOBEDRIJF ALBERT KLIJN, DE KOUMEN 7, HOENSBROEK, TEL: 045-220055 • **KERKRADE**, AUTOBEDRIJF KLIJN, STRIJTHAGENWEG 123, TEL: 045-458000 • **MAASTRICHT**, AUTOBEDRIJF BIERMANS MAASTRICHT B.V., STEEGSTRAAT 10, (HEER), TEL: 043-616555 • **SITTARD**, AUTOBEDRIJF VEDERS INDUSTRIESTRAAT 3, TEL: 04490-10342 • **VALKENBURG**, BIERMANS AUTOMOBIELBEDRIJF B.V., RIJKSWEG 24, BERG EN TERBLIJT, TEL: 04406-40574.

DE KINDERMODE VAN PEEK & CLOPPENBURG IS VOORTAAN NOG LAGER GEPRIJSD!

Dit najaar zien de Ministars- en Popformule-collecties (maten 104/188) er weer flitsend uit. De prijskaartjes ook. Want de prijzen zijn flink verlaagd. Blijvend! Dus komt u snel even langs. Want zulke leuke mode mag maar even in de winkel hangen!

It's good to see you.

PEEK & CLOPPENBURG

Niet alleen belangstelling bleef onder de maat

Ontnuchtering op Kaalheide

door bert groothand

ERKRADE – De kunstmatig opgevoerde hoge verachting is als een zeepbel uiteen gespat. Zes vaste achten missen in een duel op Europees niveau is woonweg teveel. „Monaco is op papier veel sterer, maar op papier worden geen wedstrijden geonnen," had Jan Reker zich van te voren nog moed gesproken. Op het veld wordt dat wel gedaan en de ransen lieten er geen enkele onduidelijkheid over estaan wie het sterkste was.

et was ook alsof het Kerkraadse bliek zich bij voorbaat bij de jkbaar onvermijdelijke conclusie d neergelegd. Drie kwartier voor nvang van het eerste Europese el sinds twee jaar is Kaalheide g maar matig gevuld. Michel Boebach, die door zijn late overgang n PSV naar Roda JC nog niet eelgerechtigd is in de Uefacup, aat op het veld ietwat mistroostig kijken en maakt een gelaten inuk. Net als de meeste anderen die et mee mogen doen. „Twee jaar leden was het toch wel een stuk ukker, ook in de eerste ronde," eet de verdediger. „Of ik er moeite ee heb dat ik er nu niet bij kan jn? Ach eigenlijk is het net of ik et weg geweest ben bij Roda en sof ik al anderhalf jaar weet dat ik eze wedstrijd niet mee mag doen."

oerebach heeft gelijk. Woensdag 7 ptember 1988 speelde zijn ploeg gen Vitoria Guimaraes, toch niet epaald een aansprekende tegenander, en trok maar liefst 16.000 eschouwers. Gisteren ondernaen slechts 9.000 mensen de tocht aar Kaalheide. Een half uur voor et eerste fluitsignaal komen de pelers voor een warming-up het eld op. Echt veel enthousiasme an het bij het publiek nog niet losnaken. Langzaam maar zeker kliten de tot de tribune veroordeelde pelers samen op het gras en wordt og wat gepraat met de trainers.

iliberto heeft de looptraining weer pgevat, maar kan nog niet veel verrouwen opbrengen voor de toeomst. „Ik heb een hele bobbel op nijn voet," vertelt hij met een donere blik. „Het kostte enorm veel noeite om mijn schoen aan te trekken." Om er meteen aan toe te voeen, terwijl hij op zijn modieus strak esneden model wijst: „Maar ja, of eze schoenen nu zo geschikt zijn, weet ik ook niet."

Niet nerveus

Op dat moment stapt assistent-trainer Willy van der Kuijlen het veld op. „De jongens zijn niet overdreven nerveus, maar dat moet ook niet. Ik ben alleen een beetje bang voor de eerste tien minuten. Toch denk ik dat die Fransen er ook niet helemaal gerust op zijn, ik begrijp ook niet helemaal dat ze die international Petit niet hebben opgesteld. Wij hebben er bij die jonge jongens op gehamerd dat ze zich moeten beheersen. Monaco speelt over het algemeen ook vrij stevig, maar het mag geen herhaling worden van wat er in Sofia is gebeurd."

Zoals bekend lieten met name de schavers van Roda zich destijds in Sofia bepaald niet onbetuigd, met als gevolg dat de naam van de ploeg n Nederland volledig door het slijk werd gehaald. Probleem in de wedstrijd tegen Monaco is alleen dat met name de jeugdige invallers optimaal gemotiveerd in het veld moeten komen, puur op voetbalcapaciteiten beoordelend zullen ze zonder twijfel tekort komen. Ze moeten in dit soort partijen altijd tot de grens gaan.

Nadat Jan Reker persoonlijk nog de nodige laatste details heeft geregeld en Van der Kuijlen aanvoerder Hanssen op het laatste moment nog het klassieke vaantje heeft nagebracht, kan de wedstrijd van start. Van de Kuijlen kan gerust zijn, de score blijft het eerste half uur op 0-0 staan, terwijl zijn pupillen beschaafd blijven spelen. Onvermijdelijk is echter wel dat ze daardoor aan alle kanten voorbij worden gelopen. Vooral de donkere spits Weah zaait voortdurend paniek.

Het publiek begint langzaam stil te worden en schrikt pas wakker als de Franse verdediger Valery wat hard doorgaat op Kaalheide-lieveling Gène Hanssen. Kort daarna krijgt de verschrikkelijk hard werkende Van der Luer een gele kaart. Zelfs de mensen op de lange zittribune loeien van verontwaardiging, alleen omdat de blonde middenvelder na een dubieuze beslissing van arbiter Larsson de bal keihard op de grond stuit.

Na het eerste doelpunt van Monaco zijn de verhoudingen duidelijk vastgesteld: Monaco steekt met kop en schouders boven de Limburgse club uit. Roda JC kan alleen maar proberen door hevig worstelen het hoofd boven water te houden. De thuisclub kan met een treffer ogenschijnlijk de aansluiting bereiken, maar onmiddellijk stellen de Fransen orde op zaken met een tweede goal.

In de rust houdt de geschorste Alfons Groenendijk er begrijpelijk, ietwat geforceerd de moed in. „Na die 1-1 zat Roda goed in de wedstrijd," meldt hij tegen beter weten in. „Monaco is beter, maar dat kwaliteitsverschil wist ik van te voren ook wel. Wij kunnen daar alleen maar strijd tegenover stellen. Ik weet zeker dat we straks weer gelijk maken. Let maar op."

MVV-trainer Sef Vergoossen bekijkt het allemaal heel nuchter. „Dit niveauverschil is te groot. Toch moet ik zeggen dat Roda het goed doet. Je kunt met dit verschil alleen maar opportunistisch spelen en hopen dat Arnold er nog een maakt. Je moet dan wel met lange trappen naar voren werken, omdat Hanssen in de verdediging veel te hard nodig is en daardoor niet kan doorschuiven naar het middenveld."

Vergoossen blijkt gelijk te hebben. Het niveauverschil is inderdaad veel te groot en ondanks een bewonderenswaardige inzet worden met name de invallers van Reker moeiteloos opzij gezet. De laatste twintig minuten sleept het duel zich naar het einde. Monaco plant als een volleerde stierenvechter de laatste en dodelijke dolk in de Roda-hersenpan. De return in het prinsdom is over twee weken definitief een formaliteit.

● *De ontgoocheling bij Roda JC in beeld gebracht door Eric van der Luer.*

● *Michel Haan (rechts) komt te laat om de defensie van AS Monaco te verontrusten.*

Foto's: DRIES LINSSEN

Real Madrid moeiteloos langs Odense

ODENSE – Real Madrid heeft de uitwedstrijd tegen Odense in het EC-toernooi voor landskampioenen bijzonder gemakkelijk in winst omgezet. In Denemarken werd het dinsdagavond in de aanhoudende regen 1-4., ondanks het feit dat de Spaanse club vijf basisspelers miste. Hierro, Sanchis en Spasic immers waren geschorst, Butragueno en Gordillo geblesseerd.

In Dortmund won Borussia in het Uefa-bekertoernooi met veel fortuin met 2-0 van FC Chemnitz, het vroegere Karl Marx Stadt. In een dramatisch slechte wedstrijd schoot verdediger Helmer de thuisclub in de 20e minuut naar 1-0. In de slotseconde verdubbelde international Mill de voorsprong (2-0).
Het Luxemburgse Avenir Beggen slaagde er in Inter Bratislava met 2-1 te verslaan. De Slowaken namen in de 4e minuut de leiding door Stojka en dachten reeds aan een walk over. Nog voor de rust boog Krahn met twee doelpunten (36 en 41) de achterstand om in de verrassende winst (2-1).

Zonder Wim Kieft kwam Girondins de Bordeaux in Noord-Ierland niet tot scoren. Thuisclub Glenavon ook niet. De Noordieren vierden de 0-0 tegen de gereputeerde tegenstander als een overwinning.

KV Mechelen verloor in en tegen Sporting Lissabon met 1-0 door een doelpunt van Cadete in de 37ste minuut. Michel Preud'homme behoedde de Belgen voor een grotere achterstand. Hij stopte een strafschop.

'In Europacup-voetbal heersen andere wetten'

De kick van Bert Jacobs

LOIDONDERRY – De pretooges zeggen genoeg. Zodra Eurpees voetbal ter sprake kont, verschijnt er een twinkelig in de ogen van Vitessetraier Bert Jacobs. Europacupvoetbal neemt een dierbaarplekje in bij de 49-jarige oefemeester. Sterker nog: het oel op dat niveau met alle randverschijnselen eromheen bezorgt hem een geweldige kick. „Ik zou het liefst elk jaar Europacup-voetbal spelen", klinkt het veelbetekenend. „In de Europa Cup mag en kan alles. Er heersen andere wetten en dat maakt het zo leuk".

Onder leiding van Bert Jacobs maakt Vitesse vandaag in het Noordierse Londonderry zijn Europees debuut. De runner-up van het Nederlandse voetbal treft in de eerste ronde van het UEFA Cup-toernooi Derry City FC. „Het is de beloning voor een heel jaar hard werken", zegt de Renkummer, die daarbij doelt op de fraaie vierde plaats van Vitesse in de voorbije competitie. „De spelers en de club krijgen nu de kans om in Europa naam te maken. Je hebt niks te verliezen, alleen maar iets te winnen. Met dat idee moet je ook gaan voetballen. Natuurlijk wel met in je achterhoofd het streven iets te bereiken, geen Olympische gedachte".

Voor Vitesse is Europacup-voetbal een noviteit, Bert Jacobs daarentegen kent ook op dat gebied het klappen van de zweep. Hij is allang geen groentje meer. In zijn 26-jarige loopbaan als trainer vertoefde hij menigmaal aan het internationale front. Bij DWS, als assistent van Jaap van der Leck, Roda JC, Sparta en Fortuna Sittard maakte hij Europacupvoetbal van nabij mee. Derry City FC-Vitesse wordt zijn negentiende duel.

Overeenkomsten

Hoewel tussen Londonderry en Arnhem een wereld van verschil ligt, zijn er op het sportieve vlak tussen de twee plaatselijke clubs onmiskenbare overeenkomsten. Ook Derry City debuteert vanavond in het toernooi om de Uefacup. Het kleine Noordierse stadion The Brandywell lijkt daarnaast qua capaciteit (10.000) en bouwstaat op het aloude Monnikenhuizen in Arnhem.

Met twee punten uit drie wedstrijden en de doelcijfers 1-2 staat Derry City op de achtste plaats in de Ierse competitie, die twaalf clubs telt. Vorig seizoen eindigde de ploeg van trainer Jim McLaughlin als titelverdediger op de tweede plaats, achter St. Patrick's Athletic. Afgelopen zondag moest Derry City het in eigen huis tegen de kampioen met 0-1 opnieuw afleggen. Het vertrek van een drietal basisspelers blijkt binnen de krappe selectie moeilijker op te vangen dan de technische leiding had verwacht. Op korte termijn hoopt McLaughlin zijn uitgedunde ploeg te versterken met Dessie Gorman van Dundalk, die in de Franse tweede divisie ervaring opdeed.

Breukink in GP

CANIES – Erik Breukink kan zondag ı het Zuidfranse Cannes de kroo op een opmerkelijk seizoen zette. Breukink is de enige Nederlands deelnemer aan de Grand Prix les Nations, de belangrijkste indiviuele tijdrit van het seizoen.
Breuink won dit jaar al tijdritten in Tirreo-Adriatico, Ronde van Zwitserlad, Tour de France (2x) en de Rond van Catalonië. Hij gaat ook als faoriet van start voor de 89 km over e boulevards aan de Cte d'Azur.
Onze andgenoot krijgt als tegenstandes de Fransen Rué, Marie, Lino, ¢ayant en Louviot. Voorts de Denen Skibby en Holm, de Zwitsers Rининger en Wegmüller, de Australirs Wilson en Hodge, de Polen Jaslula en Halupczok, de Belg Bruynel, de Spanjaard Lejarreta, de Sovetrus Ekimov, de Italiaan Argenn, de Noor Lauritzen, de CanadeesWalton en de Brit Yates.

Weer winst voor resrveteam MVV

MAASRICHT – Opnieuw behaalde MV 2 de volle winst. RKC 2 werd dor de Maastrichtenaren met 3-2 verlagen. In de faire wedstrijd speelda beide ploegen zeer snel. RKC ws technisch weliswaar beter, mar MVV benutte de kansen. In de 3 minuut keek MVV 2 overigens tgen een achterstand aan door ea doelpunt van Treffers 0-1. De thuiclub nam echter nog voor rust ee 2-1 voorsprong door doelpunten van respectievelijk Guy Francoi en Raymond Smeets. Na de hervtting bleef de spanning geruime id gehandhaafd, maar tien minute voor tijd zorgde John Fransse voor de bevrijdende treffer 3-1. n de laatste minuut verkleinde Shoppenhouwer de achterstand tc 3-2.

reserve divisie C

MVV 2-RC 2 3–2
VVV 2-Wlem II 2 4–0
Den Bosc 2-NEC 2 3–2
Fort. Sitlrd 2-Roda JC 2 uitg. –
PSV 2-Eidhoven 2 2–0
RBC 2-Hmond Sp. 2 3–0

VVV 2	3	3	0	0	6	11– 1
MVV 2	3	3	0	0	6	8– 4
Fort. Sittd 2	2	2	0	0	4	6– 3
PSV 2	3	2	0	1	4	6– 2
Den Bosc 2	3	1	1	1	3	6– 6
Roda JC	1	1	0	0	2	2– 0
NAC 2	2	1	0	1	2	4– 3
RKC 2	3	1	0	2	2	4– 6
RBC 2	3	1	0	2	2	5– 8
HelmondSp. 2	3	1	0	2	2	3– 6
Willem II	3	0	1	2	1	5–10
Eindhove 2	2	0	0	2	0	0– 4
NEC 2	3	0	0	3	0	3–10

Programa:
Dinsdag 5 sept. 19.30 uur:
NAC 2-PV 2
Eindhove 2-Fort. Sittard 2
Roda JC -Den Bosch 2
NEC 2-VV 2
Willem II-MVV 2
RKC 2-RC 2

oefenvoetbal

DONDRDAG
Caesar Fortuna Sittard 2 18.30 uur.

'Leverkusen investeert twaalf miljoen, wij tien procent'

FC Twente koestert nauwelijks illusie

ENSCHEDE – Al op voorhand waant FC Twente zich de verliezer in de dubbele confrontatie met Bayer Leverkusen in de openingsronde van het Uefacuptoernooi.

„Wees nou eerlijk, het zou toch een schande zijn", denkt André Paus pal voor het vertrek naar de 'Heimat' hardop, „als Leverkusen geen ronde verder zou komen". Dat klinkt heel realistisch, maar het is vooral een bewijs hoe de verdediger, en met hem heel FC Twente, huizenhoog opkijkt tegen de kapitalist uit de Bundesliga.

„Bayer Leverkusen kan twaalf miljoen investeren in nieuwe spelers, wij niet eens tien procent daarvan", vergelijkt Theo Vonk aan de vooravond van de eerste ontmoeting (vandaag) in het Ulrich Haberlandstadion. Er is geen man overboord als FC Twente al meteen wordt uitgeschakeld, zegt-ie, maar zo ver is het volgens hem nog lang niet. „Als je de kwaliteiten tegenover elkaar zet, zijn we natuurlijk kansloos. Maar een wedstrijd kan ook worden beslist op tactiek en collectiviteit".

Kanjers

De technische staf van FC Twente zag Bayer Leverkusen de laatste weken vier keer aan het werk en kent de spelers inmiddels van haver tot gort. Thom en Kirsten noemt Vonk 'twee kanjers van spitsen', maar Elzinga en Paus hebben volgens hem inmiddels vaak genoeg bewezen tegen goede spelers prima uit de voeten te kunnen. „Het zijn dezelfde types, klein, heel snel en wendbaar", hebben de videobeelden Paus geleerd. „Die Kirsten kan ook nog iets met de kop. Leverkusen heeft daarnaast een heel goed middenveld met Schreier als uitblinker. De achterhoede is volgens mij het minste deel van de ploeg".

Daar nu wil Vonk van profiteren. „Van Ajax wisten we dat het kwetsbaar is in het centrum, zo heeft Leverkusen ook z'n zwakke punten". Welke dat zijn houdt Vonk liever voor zich, maar dat hij, net als in de Meer, gokt op de counter is niet moeilijk te voorspellen. „De wedstrijd staat in het teken van overleven, zo mag je dat wel noemen."

Het accent bij FC Twente ligt derhalve op de verdediging, vooral op het voorkomen van een snelle tegentreffer. „Wat ons vorig jaar in Brugge overkwam, dat mag niet weer gebeuren", denkt Paus met afgrijzen terug aan het eerste kwartier, toen FC Twente volledig onder de voet werd gelopen.

Vlooien

LEVERKUSEN – In zijn hotel wordt FC Twente geplaagd door vlooien, muggen en een bouwvakker met een drilboor. Voor extra rust was de ploeg nog wel uitgeweken naar Metmann, een op 30 kilometer van Leverkusen in bosrijke omgeving gelegen plaatsje nabij Düsseldorf. De plaats ook waar Oranje logeerde tijdens de zo succesvolle eindronde van de Europese titelstrijd.

Clubkaart bij Ajax, PSV en Feyenoord

AMSTERDAM – De besturen van Ajax, PSV en Feyenoord en de burgemeesters en politiekorpsen van Amsterdam, Eindhoven en Rotterdam hebben een overeenkomst gesloten voor een automatische toegangsregeling door middel van een clubkaart voor deze clubs.

De supporters van de clubs krijgen, waarschijnlijk vanaf het begin van volgend seizoen, toegang tot de drie stadions via een clubkaart die op een elektronische manier zal worden gecontroleerd. Volgens Van Thijn en Van Praag gaat het om een „sluitend systeem dat niet stigmatiserend werkt". De drie clubs zijn op dit moment in overleg met Groningen (FC Groningen) en Arnhem (Vitesse) en verwachten binnen drie weken uitslag over deelname van deze steden en clubs aan het project.

Nashville
Tennessee
Atlanta
Olympische Spelen 1996
Macon
Columbus
Savannah
Georgia
Albany
Alabama
Atlantische Oceaan
Golf van Mexico
Florida
Miami
250 km
VERENIGDE STATEN

Rouw in Athene na uitschakeling voor Olympische Spelen 1996

Atlanta krijgt voorkeur

TOKIO – Atlanta, hoofdstad van de staat Georgia in het zuidoosten van de Verenigde Staten, is in 1996 de twintigste stad in de geschiedenis van de moderne Olympische Spelen die het grootste sportevenement ter wereld onderdak biedt. De eerst volgende Spelen (1992) worden gehouden in Barcelona.

Met de keuze van Atlanta voor 1996 heeft de drachme verloren van de dollar, de ouzo van coca cola, de traditie van de commercialisering. Daar waren alle blauwe blazers het in Tokio op de 96e IOC-sessie over eens. In een dramatische bijeenkomst haalde voorzitter Samaranch voor de ogen van 2,5 miljard televisiekijkers uit achtendertig landen de winnende naam uit de enveloppe: Atlanta. De 23e Olympische Zomerspelen zullen gehouden worden van 20 juli tot 4 augustus 1996. Onder de titelsong: Georgia on my mind.

De hoogbejaarde leden van het IOC bleken gevoelig voor de dollartekens en voor de argumenten van Coca Cola, de hoofdsponsor van de Olympische beweging die ... zijn hoofdkwartier in Atlanta heeft.

De Amerikanen hadden in de afgelopen maanden 71 van de 86 IOC-leden als een vorst ontvangen en er op gehamerd dat de Atlanta-games de meest profijtelijke van de zes kandidaten waren. De dollars zouden rollen en rollen. Vooral naar de zakken van het IOC. De andere vijf, Toronto, Manchester, Athene, Belgrado en Melbourne waren kansloos.

Athene hield het langst de race vol. Pas in de vijfde stemming bleek de anciënniteit, de traditie en de historie van de Olympische Spelen te weinig waard in vergelijking met de vernieuwingsdrift. De IOC-leden gingen voorbij aan de mogelijkheid het eeuwfeest, de Golden Olympics, te houden in de stad van oorsprong. Melina Mercouri, de Griekse minister van cultuur, verliet met de handen voor de betraande ogen op een drafje de zaal.

Bittere teleurstelling maakte zich dan ook ogenblikkelijk van Griekenland meester. Radio-commentatoren stelden toornig vast dat de geest van de Olympische Spelen vervlogen is. „Alle Olympische tradities zijn door de beslissing van het IOC vertrapt. De Olympische Spelen van 1996 worden bij het 100-jarig bestaan op het niveau van de doorsnee-Amerikaanse huisvrouw gehouden", heette het.

„Ik denk dat Coca Cola en CNN-news Atlanta aan de Spelen hebben geholpen" zei Anne Johnston van Toronto. „Het IOC had alleen oor voor het financiële gewin", aldus Tanjug, het Joegoslavische persbureau en spreekbuis van Belgrado.

„Wij zijn geshockeerd. Als Melbourne het niet werd, had het Athene moeten worden", was de boze reactie uit Melbourne. „Ik weet haast wel zeker dat het IOC onder druk is gezet door een grote sponsor uit Atlanta", merkte een lid van de Manchester-delegatie fijntjes op. Bovendien bestond de indruk dat Athene in het Shin Takanawa Prince Hotel weinig vrienden maakte in de dagen die aan de allesbepalende stemming voorafging.

● Grote vreugde in Atlanta nadat de keuze voor de OS 1996 op de Amerikaanse stad was gevallen.

De Griekse delegatie onder leiding van minister-president Mitsotakis en burgemeester Jatrakos gedroeg zich hautain. „De Grieken waren onvriendelijk tegenover de concurrenten en incorrect tegenover de IOC-leden", zei Marc Hodler, de afgevaardigde van Zwitserland na de stemming. „Zij veronderstelden de buit al binnen te hebben."

„Logisch", vond Jatrakos. Hij wilde na de teleurstelling de pers nog wel te woord staan. Mitsotakis niet. „Het is", gaf de burgemeester met veel gevoel voor dramatiek weer, „als wanneer iemand de honderdste verjaardag van zijn moeder viert, en dan op het laatste moment een andere uitnodiging aanneemt. Deze uitslag is voor Athene, en alle Grieken, moeilijk verteerbaar. Er gaan al stemmen op uit de Olympische beweging te stappen. We zullen er mee moeten leren te leven dat Athene niet de gouden Olympische Spelen organiseert."

Slimmer

De driehonderd leden tellende delegatie van Atlanta speelde het spel veel slimmer. Regisseur was Andrew Young, vroeger de eerste zwarte burgemeester van Atlanta, thans de Amerikaanse afgevaardigde bij de Verenigde Naties. Hij kwam dinsdagmorgen met een video-opname, waarin President Bush zich vierkant achter Atlanta opstelde. De boodschap van de leider van het westen maakte zichtbaar indruk op het hoog bejaarde gezelschap. Young was ook de man die in het afsluitende verkooppraatje bewust vermeed in te gaan op de enorme winsten die het IOC in Atlanta kan opstrijken.

„Het IOC wordt heel vaak een geldbeluste organisatie genoemd", gaf hij als verklaring. „Daar vallen ze regelmatig over. Ze willen af van dat imago. Daarom heb ik als eindredacteur van de speech de zinnen over winsten geschrapt en alleen maar gezinspeeld over economisch gezonde Spelen. De stemmers mochten zelf op hun vingers natellen hoeveel er aan de strijkstok blijft hangen."

Tsjitsjov en Sijbrands in WK dammen

DEN HAAG – De werelddambond (FMJD) heeft wereldkampioen Tsjizjov definitief geplaatst op de deelnemerslijst van het vijftiende WK-toernooi, dat van 7 tot en met 30 november in Groningen wordt gespeeld.

Daarmee is de FMJD voorbijgegaan aan de problemen, die na de WK-match tegen Sijbrands tussen de titelverdediger en de Sovjetrussische Damfederatie zijn ontstaan. Tsjizjov weigerde toen het grootste deel van het prijzengeld (100.000 gulden) af te dragen en werd daarna door de Sovjetrussische damfederatie niet meer uitgenodigd voor officiële wedstrijden.
Tsjizjov komt naar Groningen als een van de drie geplaatste spelers. Samen met de oud-wereldkampioenen Sijbrands (Nederland) en Gantwarg (Sovjetunie) verdiende hij die plaats in het vorige WK-toernooi in Paramaribo 1988. Nederland heeft naast Sijbrands ook de kampioen van 1988, Stokkel, en van 1989, Clerc, ingeschreven. Het grootmeesterlijke kwartet wordt gecompleteerd door de Groningse oud-wereldkampioen Van der Wal.

Le Mans telt weer voor WK

PARIJS – De 24-uurs racewedstrijd van Le Mans telt vanaf 1991 weer mee voor het wereldkampioenschap enduro. De FISA, de internationale autosportfederatie, deelde mee dat FISA-president Jean Marie Balestre en de ACO, de organiserende club, tot deze overeenkomst zijn gekomen. Het akkoord geldt voor de komende vijf jaar.

De afgelopen twee jaar stond Le Mans niet op de lijst voor het wereldkampioenschap omdat de FISA twijfels had over de veiligheid van het parcours. Om aan de veiligheidseisen te voldoen, heeft de organisatie op het zeven kilometer lange rechte gedeelte twee chicanes aangebracht. Dit gedeelte is nu nog twee kilometer lang. De aanpassing heeft ruim 3,5 miljoen gulden gekost.

Stadsloop Maastricht sterk bezet

Van onze medewerker

MAASTRICHT – De Maastrichter stadsloop, die zondag plaatsvindt, trekt dit jaar een grote belangstelling. De voorinschrijvingen voor de halve marathon hebben de verwachtingen van de organisatoren verre overtroffen.

Ruim 1.500 atleten zullen aan de start komen, waaronder een aantal sterke buitenlandse lopers zoals Martin Frabel uit Tsjechoslowakije, Ismir Berber uit Turkije en Achim Wurmer uit Duitsland. Kanshebbers op de eindzege zijn ook in het Nederlandse kamp te vinden: Michel de Maat, winnaar in 1988, Ton Dirks, René Stam en Henk Gommer. Ook Limburg heeft zijn kandidaten voor de titel in de persoon van Marcel de Veen, winnaar in 1987, Mark Jaspers en de Kimbriaan Harrie Driessen.

Bij de dames is de winnares van verleden jaar, Desiree Heynen favoriete. Zij zal vooral rekening moeten houden met de Belgische loopsters Linda Milouf en Annie van Stiphout.

Start wedstrijdatleten zondag om 11.00 uur op de Markt. Via de Maasboulevard, Itteren en Borgharen komen de lopers weer terug op de Markt. Om 10.00 uur is er bovendien een 4.000-meterloop.

● PARIJS – Het Russische ijsdanspaar Jekaterina Gordejeva-Sergei Grinkov, dat vier maal de wereldtitel veroverde, is overgestapt naar de profs. Het eerste optreden van het tweetal vindt plaats in het Franse Cergy-Pontoise. Begeleidster van Russische duo is trainster Tatjana Tarassova.

Geen wielerprofs naar Spelen 1992 in Barcelona

Dick Dekker fijnproever in Ronde van Rioja

Van onze sportredactie

SANTO DOMINGO DE LA CALZADA – Na tijdens de maand augustus al in de Ronde van Portugal een paar keer te hebben toegeslagen, heeft de Nederlandse wielerprof Dick Dekker gisteren ook op de Spaanse wegen het zoet van de overwinning geproefd. In de openingsetappe van de Ronde van Rioja - de bekende wijnstreek - gaf hij na 151 kilometer sprintles aan een omvangrijke groep. De Belgische Limburger Nico Emonds werd tweede, de Spanjaard Gutierrez derde.

De Ronde van Rioja is een vierdaagse rittenkoers. Het deelnemersveld bestaat practisch uitsluitend uit Spaanse en Portugese teams. In de wedstrijd zijn overigens geen punten voor het FICP-klassement te verdienen. De wedstrijd staat namelijk op de nationale kalender, niet op de internationale.
Dick Dekker verdedigt de kleuren van het Spaanse merk Royal, dat pas in de loop van de zomer een ploeg op de been bracht. Bij zijn overstap naar de profs, enkele jaren geleden, maakte Dekker deel uit van het TVM-team. Daarna werd hij een van de helpers van Matthieu Hermans bij Caja Rural en Paternina. Toen de nieuwe sponsor tijdens de voorbije winter afhaakten kwamen veel renners, die al een voorcontract met de geldschieter hadden getekend, op straat te staan. Sommige Nederlanders, zoals Hermans, Arntz en Nijboer vonden alsnog onderdak. Peter Harings en Dick Dekker daarentegen keerden noodgedwongen terug naar de amateurs. Na Olympia's Ronde van Nederland kwam er bij het nieuw geformeerde Royal echter plotseling ruimte. Dick Dekker aarzelde niet en werd opnieuw professional.

Roche einde seizoen – Ex-wereldkampioen Stephen Roche wil dit wielerseizoen niet meer in actie komen. De Ier heeft van zijn arts de raad gekregen een paar maanden rust te nemen. Roche wordt al geruime tijd geplaagd door een extreme vorm van pijn aan zijn zitvlak.
De winnaar van de Tour de France 1987, die volgend seizoen rijdt voor de ploeg van Roger de Vlaeminck (Tonton Tapis), liet dinsdag zijn zaakwaarnemer Patrick Valcke contact opnemen met zijn huidige werkgever Histor. ‚We hopen dat de blessure niet ernstiger wordt", stelde een woordvoerder van het bedrijf. „Het is triest voor Stephen Roche dat hij nu al bijna drie jaar lang wordt achtervolgd door blessures." Overigens zal zijn jongere broer, Lawrence Roche, die nu nog de kleuren van het Italiaanse Carrera verdedigt, volgend jaar eveneens voor Tonton Tapis uitkomen.

Olympische Spelen – In 1992 zullen geen beroepsrenners deelnemen aan de Olympische wielerwedstrijden. Dat is de verwachting van Joop Atsma, voorzitter van de sectie amateurwielrennen van de KNWU. Hoewel het IOC op de 96e sessie het licht op groen zette voor de profs, is volgens Atsma de kans bijzonder klein dat Nederland reeds in Barcelona vertegenwoordigd zal zijn door beroepsrenners als Breukink en Rooks. Atsma baseert zich daarbij op een recente uitspraak van de UCI, het overkoepelend orgaan. „Vorige maand is tijdens de wereldtitelstrijd in Japan uitvoerig gesproken over de mogelijke deelneming van wielerprofs aan de Spelen. Omdat een groot aantal landen al bezig is met de voorbereiding, is de meerderheid binnen de UCI tegen de toelating van profs. Of het in '96 wel gebeurt is een ander verhaal. Feit is dat enkele jaren geleden een 'license unique', een en dezelfde wedstrijdlicentie voor profs en amateurs, het niet haalde. Als de Spelen een open karakter krijgen zal de discussie over zo'n licentie ongetwijfeld weer oplaaien."

● Stephen Roche, vroegtijdig einde van seizoen. Foto: COR VOS.

sport kort

● GELEEN – De arbitragezaak die ijshockeyvereniging Intercai Smoke Eaters heeft aangespannen tegen het vertrek van Risto Mollen en Tommy Hartogs naar Agpo Trappers dient volgende week donderdag. De Geleense vereniging wil de twee conform de geldende reglementen het vertrek beletten, omdat door het vertrek van Mike Louwers naar Agpo Trappers en Mike Pellegrims naar Utrecht het toegestane kwantum bereikt.

● MARANELLO – De Franse formule 1-coureur Jean Alesi (26) rijdt het komende seizoen in een Ferrari. Alesi, die dit jaar voor Tyrrell rijdt, is opvolger van de Brit Nigel Mansell die enige weken geleden bekend maakte aan het eind van het huidige seizoen te stoppen.

sport in cijfers

SCHAKEN

● **Tilburg. Grootmeestertoernooi – Tiende ronde:** Gelfand - Short 0-1; Kamski - Ivantsjoek 1-0; Andersson - Nikolic ½-½; Seirawan - Timman 0-1. **De stand:** 1. Kamski 7 pnt; 2. Short 6 pnt; 3. Ivantsjoek 5½ p; 4. Andersson en Nikolic, beiden 4½ p; 6. Gelfand 4 pnt en 1 afg. partij; 7. Seirawan 4 pnt; 8. Timman 3½ p en 1 afg. partij.

WIELRENNEN

● **Ronde van Rioja, vierdaagse etappekoers in Spanje voor profs – Eerste rit:** 1. Dick Dekker 151 km in 3.46.03; 2. Emonds; 3. Gutierrez; 4. Heynderickx; 5. Alex Pedersen; 6. Weltz; 7. Abreu; 8. Dominguez; 9. Gaston; 10. Balboa, allen z.t. als onze landgenoot Dekker.

ATLETIEK

● **New Delhi. Internationale wedstrijden – Vrouwen:** 200 m: 1. Günther (DDR) 22,88, 2. Nachappa (India) 23,66. 1500 m: 1. Kiesling (DDR) 4.25,00, 2. Ngotho (Ken) 4.25,99, 3. Schwarzbauer (BrD) 4.28,19. hoog: 1. Jelisina (Sov) 1,93 m, 2. Petrovic (Joe) 1,90. discus: 1. Hellmann (DDR) 62,84 m, 2. Reinsch (DDR) 61,42. **Mannen:** 200 m: 1. Regis (GBr) 20,90, 2. Schwabe (DDR) 21,43. 1500 m: 1. Jeter (Ken) 3.47,91, 2. Lokol (Ken) 3.48,45, 3. Prasad (India) 3.49,17. 110 mh: 1. Campbell (VSt) 13,64, 2. Jarrett (GBr) 13,66. 3000 m steeple: 1. Merande (Ken) 8.31,29, 2. Chirchir (Ken) 8.31,77, 3. Korir (Ken) 8.40,44. ver: 1. Kumar (India) 7,53 m. speer: 1. Pederson (Den) 72,62 m. kogel: 1. Konya (DDR) 19,43 m.

BRIDGE

● **Zandvoort. Internationaal toernooi – Stand na 9 van de 15 ronden:** 1. Leufkens - Westra (Ned) 604 p; 2. Boyd - Robinson (VS) 348 p; 3. Martel - Woolsey 330 p; 4. Maas - Vriend (Ned) 282 p; 5. Meckstroth - Rodwell (VS) 248 p; 6. Burgess - Marston (Austr) 98 p; 7. Deas - Palmer (VS) 96 p; 8. Kannavos - Karlaftis (Griek) 5 p; 9. Lindkvist - Nilsson (Zweden) -33; 10. Mahmood - Shivdasani (Pak/India) -69; 15. Van der Pas - Schippers -412; 16. Bertens - Kolen (Ned) -890.

TENNIS

● **Parijs, 275.000 gulden-toernooi. Vrouwen – Eerste ronde:** Langrova - Testud 5-7, 6-4, 7-5; Tarabini - Zardo 6-4, 6-0; Romano - Caverzasio 6-4, 2-3 opgave; Kanellopoulou - Gravereaux 7-5, 6-1; Hack - Fusai 7-6, 6-2; Herreman - Niox 2-6, 6-3, 6-1; Graham - Derly 6-4, 4-6, 6-3; Martinez - Quentrec 6-1, 6-3; Pampoulova - Nowak 7-6, 6-4; Cecchini - Wasserman 5-7, 6-4, 7-5; Dechaume - Pospisilova 7-5, 6-3.

Lattek zoekt versterking

KEULEN – Udo Lattek heeft z'n neus in Keulen nog niet om de deur gestoken, of FC Köln is al op zoek naar versterking van de ploeg. Officieel heet het dat het elftal dringend verlegen zit om een vervanger voor Pierre Littbarski, die door een zware knieblessure maandenlang uit de voetbalroulatie is, in werkelijkheid omdat Lattek er altijd en overal een gewoonte van maakt om geld uit te geven.

De voormalige Bild-columnist, die het bij FC Köln niet voor minder zal doen dan de 700.000 Mark die het boulevardblad hem betaalde, heeft ook al een speler op het oog: Rico Steinmann van het Oostduitse FC Chemnitz. Overigens zegt FC Köln-trainer Rutemöller: „Ik kan me niet voorstellen dat die club Steinmann middenin het seizoen zal laten vertrekken". Dan kent hij Lattek slecht. Onder het motto: met geld is alles te koop, heeft de gslepen vos nog maar zelden z'n neus gestoten.

● Op de Faeroer-eilanden kent het enthousiasme na de 1-0-overwinning op Oostenrijk nauwelijks grenzen. In de nacht na de historische wedstrijd verloren de bewoners van de Schapen-Archipel hun nuchtere erfgoed om zich voor een etmaal als ware Sicilianen te gedragen. „Dit is een onvergetelijk hoogtepunt in de geschiedenis van onze eilanden", meende bondsvoorzitter Torleif Sigurdsen. Inmiddels hebben al vijfduizend Faeringers een reis geboekt voor de uitwedstrijd tegen Denemarken op 10 oktober. De Faeringse bond overweegt om vanaf volgende jaar ook de clubs in te schrijven in de Europacup-toernooien. De plaatsen van de DDR blijven dan immers onbezet.

● In Bologna is Angelo Schiavio overleden. De oud- international scoorde in de WK-finale van 1934 het winnende doelpunt van Italië in de verlenging. Na deze treffer viel Schiavio flauw. Van 1922 tot 1938 speelde hij bij Bologna. Met deze club werd hij vier keer kampioen en won hij twee keer de Mitropa-Cup, de voorloper van de Europa Cup. Schiavio speelde 21 interlands waarin hij 15 keer scoorde. Van de ploeg die in 1934 wereldkampioen werd is nog een speler (Borel) in leven.

● De Zwitsers rolden vorige week van verbazing van de stoel. Heeft de nationale ploeg een keer gewonnen, met 2-0 van Bulgarije, en dan smoort de bondscoach de euforie met een paar gepeperde uitspraken. Je moet maar durven, zeker als buitenlander. Want dat is Uli Stielike, een kritische Duitser, die als voetballer zijn brood verdiende bij Borussia Mönchengladbach, Real Madrid en Xamax Neuchatel, en die nooit aarzelde op lange tenen te gaan staan. „Zwitserland", hield Stielike de internationals, de pers en het publiek de spiegel voor, „behoort tot de derde categorie voetballanden. We zijn op weg naar de tweede, maar dan zal er een hoop moeten veranderen. Als we net zo presteren als tegen Bulgarije zijn we op 17 oktober kansloos tegen Schotland. Om nog maar te zwijgen van Roemenië. Dat is voor mij de absolute favoriet in onze groep".

● Brian Clough, een van de bekendste voetbalmanagers in Groot-Brittannië, heeft zijn contract met Nottingham Forest met drie jaar verlengd. Maurice Roworth, voorzitter van de club, maakte bekend dat Clough nog drie jaar bij Nottingham blijft. Zijn handtekening zou, volgens zeggen, meer dan een half miljoen gulden per jaar waard zijn.

06-lijnen

Pure Life-sex wordt voor Anky waanzinnig als ze eindelijk toegeeft om
Grieks
te doen.
06-320.321.32 - 50 ct p/m

Ze is zo lastig dat de man
die mooie meid
over de knie moet leggen, en dan...
N06-320.321.30 - 50 ct p/m.

Dames
iedere opdracht wordt uitgevoerd.
06-320.329.69 (50 ct. p/m)

Sex op 't werk
avonturen tijdens de baas z'n tijd...
06-320.328.69 (50 ct. p/m)

Dames
iedere opdracht wordt uitgevoerd.
06-320.329.69 (50 ct. p/m)

Topsex
De lekkerste, 50 ct. p/m 06-
320.325.25

Kontakten/Klubs

Babbelbox
Bel de enige échte Babbelbox 50 ct.p.m.
06-320.330.02

Club Merci **** Country feest**
Wij laten ons weer gaan, 5 oktober hebben wij cowboyrokjes aan. Wij zitten in de Westernsfeer. Kom jij ook met je geweer? Voor iedereen een leuke surprise. Rijksweg zuid 241 Geleen. 04490-45814, tev meisje gevr.

Oost West bij de
Riversideclub
op z'n best.
E-9 afslag Echt, Ohé en Laak. Dijk 2 Ohé en Laak. 100 mtr. voorbij Camping de Maasterp. Open van maandag t/m vrijdag van 14.00 t/m 2.00 uur. Tel. 04755-1854.

Eindelijk zijn we zover.
Erotisch open-sex Paleis. De Olifant
waar u 3x onbeperkt volop kunt relaxen voor 1 all-in prijs. Onze Sex-O-theek biedt jonge sexy meisjes (18-24) o.z. Thaise, Spaanse, Italiaanse en Hollandse. Onze temperamentvolle dames vrijen en knuffelen met U aan onze knusse bar. Paar uren vrij? Kom gewoon langs en proef de sfeer van 'n nudistische club. Naaktdansen, films, ook aparte kamers met bad. Kluisje aanw. SM-kelder en slavin. Safe sex. Ma. t/m vr. 14.00 tot 02.00 u.
RIJKSWEG ZUID 105, GELEEN.

Interessante mededeling.
Nadat Club Nirwana met goed werk, correctheid, sfeer en een jong, gemotiveerd team meisjes 'n succesformule ontwikkelde, kon het niet lang duren of Nirwana begon "uit haar voegen te groeien". Voor diegene die wij niet te woord konden staan is er nu goed nieuws!!!
Club Mirabelle
Naam en ligging zijn gebleven. Facade, interieur en stijl zijn gemoderniseerd en verbeterd. Het team bestaat uit piepjonge; tot in de puntjes verzorgde meisjes. Wij allen streven ernaar tot de "Top" te behoren. Daarvan zult U profiteren. Wij beloven: eerlijke prijzen, mooie meisjes, top-service. Ook in gezellige sfeer 'n drankje nuttigen. Wenst u op verjaars-party 'n strip-tease? Wilt u met uw zakenrelatie nog even na babbelen? Heeft u speciale wensen? S.M. of trio of of of...? Alles is bespreekbaar. Tevens verzorgen wij uw Escort-service!!! Club Nirwana, Nieuwstr. 147, Kerkrade.
Tel. 045-46 33 23
Club Mirabelle, Burg. Franssenstr. 4, Kerkrade.
Tel. 045-42 71 20

Geniet van het leven. Geniet het bij de dames van
Privéhuis Brigitte
Kampstr. 41 Heerlerheide, 045-232069.
Tev. jonge meisjes gevraagd.

Nieuw......Nieuw meisjes en gastvrouw
*****Privé Yvonne*****
Gezelligheid, drankje en film gratis.
Zeer leuke, sexy meisjes in pikante lingerie ontv. u dagelijks ma/zat. 11-24 u. Zond. 15-24 u. Kapelweg 4, Kerkrade, 045-425100. Dringend meisjes gevraagd

Maastricht Privé
Acht leuke jonge meisjes ontvangen u in een leuke ongedwongen sfeer met een gratis drankje. Maya: Yoegoslavische 19 jr. Cindy Supersexy brun. 19 jr. Priscillia slanke blonde Francaise 19 jr. Angela stevige brunette 21 jr. Sabina blond grote B. 21 jr. Paloma klein braziliaans poppetje 19 jr. Maria Yoegoslavische brunette 27 jr. U kunt geheel vrijblijvend zonder enige verplichting even kennis komen maken met deze lieftallige dames.
Jodenstr. 2 M'tricht. Tel. 043-254183.

045-326191
Escortservice. All-in.

"La Belle"
Kerkrade Graverstr. 13 ied. dag geopend van 20-04 uur. 045-416143. Met Regina van "De Jachthut"

Escortservice
045-320343
tot 's nachts 3 uur.

Diana escort
045-320323
met Manuela, Ina, Gaby, Biggi, Marjan en Corry. Van 's morgens 10 u. tot 's nachts 03.00 uur. Ook de weekends.

St. Tropez Bar
Putstr. 40 Sittard.
"Net iets anders"
Iedere dag geop. 21-5 u.

Blond-zwart-rood-zwart
Greetje
en haar superstars!
Gezellige muziek open v.a. : 13 uur tot in de late uurtjes. Hommert 24, Vaesrade.

Paradiso
Europaweg Nrd. 158, Landgraaf. 045-317032.

Lambada Escort
045-255791

ƒ 50,- all in.
Gratis film en drankje.
Tel. 045-423608.

Brigitte
Privé. 04490-48140.

Club Denise
5 leuke meisjes ontvangen u in een aangename sfeer. Privé of escort van 12.00 tot 03.00 uur 's nachts.
Tel. 045-413887

Rosy Wendy
vanaf 9 uur ook zat. en zond
045-721759 meisje gevr.

Escortservice
045-422685
v.a. 12.00 uur

Buro Geleen
Bem. in discr. privé-adressen. Inschr. dames gevr. 04490-48768.

Escort
045-729532
van maandag t/m vrijdag

Peggy Privé
Ma-vr. 165.00-22.30 uur.
Tel. 04490-74393.

Videoclub
nieuwe films aanwezig. v.a. ƒ 20,-. Tel. 045-718067.
Meisjes aanw. tev. ass. gevr

Petite Fleur
Met nwe. meisjes Prins Hendriklaan 312 Brunssum.
Tel. 045-272929

Club Rustica
SAUNA, ma, woe en vrijdag v.a. 18.00 uur. Masseuses aanwezig. All-in prijzen. v.d. Weijerstr. 9, Kerkrade-west, tel. 045-412762

Vrouw
zoekt vrouw voor moderne vriendschap. Postbus 30185 6370 KD Landgraaf.

Astrid Privé
045-231429.

Stefan Privé
045-231429.

Heer v. dames
Inl. postbus 30185, 6370 KD Landgraaf.

Oudere nette heer vraagt
dame
40 tot 55 jaar voor gratis relax. Tel. 04749-1585.
Ik bel U terug.

Gezellige dames
charmant, discreet bezoeken U thuis of in hotel.
045-311895.

Buro Yvonne
Bem. v. vrouwen
04490-23203 inschr. gevr.

Vrouw ontvangt thuis
04406-41916

Contactburo Limburg
Privé adr. dames gevr. en aanw. kamer verh. Maaspaviljoen a.d. Maasbrug-Roosteren
12.00-22.00 uur.

Het is niet de moeite waard om te dromen maar wel om te komen!
Privehuis Michelle
Nu ook op zaterdag (v.11 tot 18u.)
Tel. 045-228481 / 045-229680

De middagpauze wordt nu prettiger, klasse, stijl en gezelligheid in aangenaam gezelschap van 11.00 tot 17.00 uur
Club Mirabelle
Nieuw team!! nieuw management!! perfect en gemotiveerd! Tevens geopend van 22.00 tot 04.00 uur. Burg. Franssenstraat 4, Kerkrade. Tel. 045 - 42 71 20

Sauna Club Eros
Attentie Attentie Attentie
Mannen waarom over Pin-Up club dromen, als je naar Sauna Club Eros kunt komen. 9 Top girls verwachten U. Van ma. t/m vr. van 20.00 tot 03.00 uur. Holzstraat 103, Kerkrade. Tel. 045-462084.
Wegens herfst drukte een charmant meisje gevraagd.

Nirwana Escort Service
verzekerd ECHTE kwaliteit van 22.00 tot 04.00 uur.
045 - 46 33 23

Aanbesteding

Het bestuur van het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg, Taakopdracht Recreatie, Schaapskoolweg 99 te Heerlen, zal overeenkom[...] het Uniform Aanbestedingsreglement 1986, openbaar aanbesteden:
Bestek nr. 27990 van Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg, Taakopdracht Recreatie te Heerle[...]
Het werk omvat het verrichten van grondwerk, h[...] aanleggen van een fietspad (1 km), het maken v[...] berm aanpassingen en alle daarbij horende voorzieningen langs de Mulderplas, gelegen tuss[...] Thull en Schinnen.

De uitvoeringsduur bedraagt 20 werkbare dagen.

Het termijn van gestanddoening bedraagt 60 dag[...]

Het bestek kan worden verkregen op maandag 8 oktober 1990 tussen 14.00 en 16.00 uur ten kant[...] van voornoemde Taakopdracht Recreatie, tegen een contante betaling van ƒ 100,–.
Inlichtingen worden verstrekt ten kantore van voornoemde Taakopdracht Recreatie en wel op 12 oktober 1990 tussen 14.00 en 16.00 uur.

De inschrijfbiljetten kunnen op de plaats en datum van aanbesteding in de daarvoor bestemde bus worden gedeponeerd tussen 11.00 en 11.30 uur.

De aanbesteding vindt plaats op maandag 19 oktober 1990 om 11.30 uur ten kantore van voornoemde Taakopdracht Recreatie.

In afwijking van het gestelde in art. 6 lid 1, art. 7 [...] 2 en art. 9 lid 3 van het U.A.R. 1986, is het aant[...] dagen tussen aankondiging en aanbesteding teruggebracht naar 30 dagen.

Kleurig jack. 86-110. 116-134 55.– Prijsbewijs. **49.-**

Velourspullover. M-XL. Prijsbewijs. **35.-**

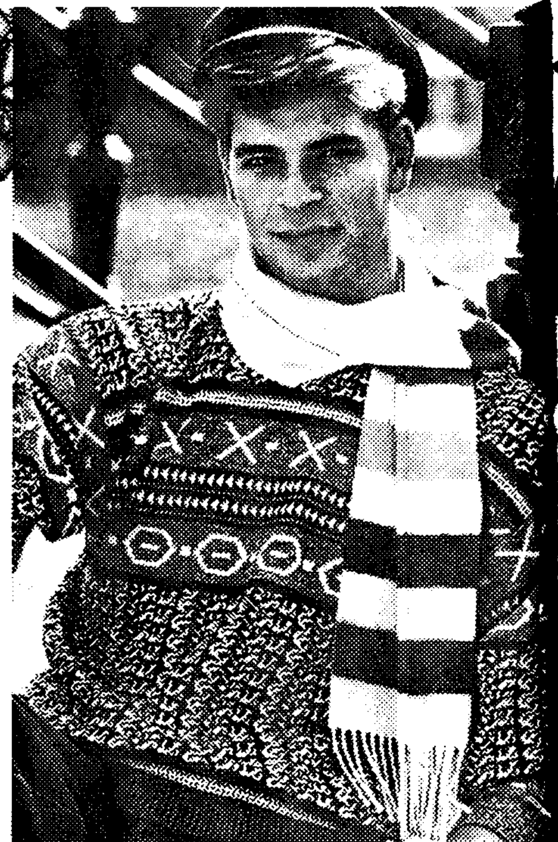
Heren blue jeans. Prijsbewijs. **39.-**

Zachte pasteltrui. 164-176 39.– 140-158 Prijsbewijs. **36.-**

Canda plooirok. 40-48. Prijsbewijs. **59.-**

Jacquardpullover met ronde hals. Prijsbewijs. **35.**

Joggingbroek. M-XL. Prijsbewijs. 2 voor **35.-**

Kleurig jongensjack. 86-134. Prijsbewijs. **59.-**

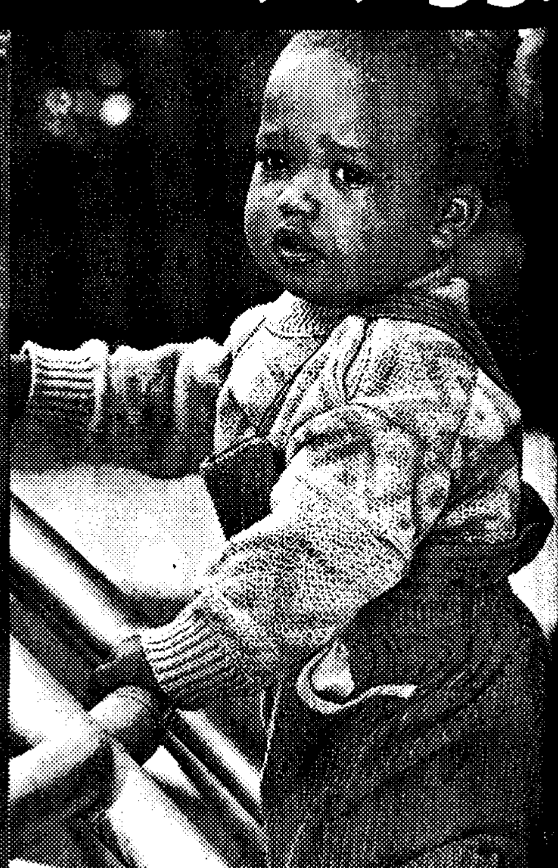
prijsbewijs

Kwaliteit heeft z'n prijs. Maar welke prijs precies? Als je groot en scherp inkoopt kan dat wel 'ns ongelooflijk meevallen. Hier zie je het bewijs. C&A is toch voordeliger.

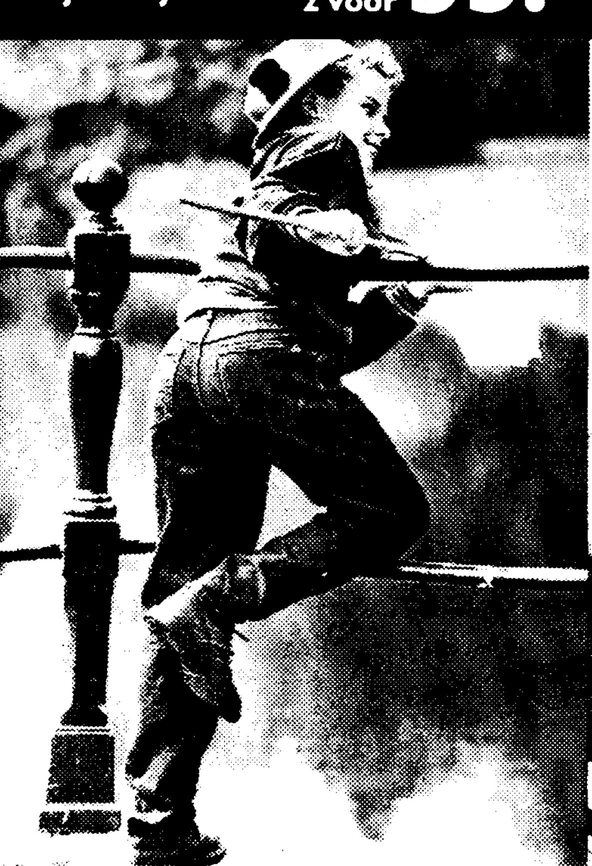
C&A

Suède jasje. 36-44 Prijsbewijs. **198.-**

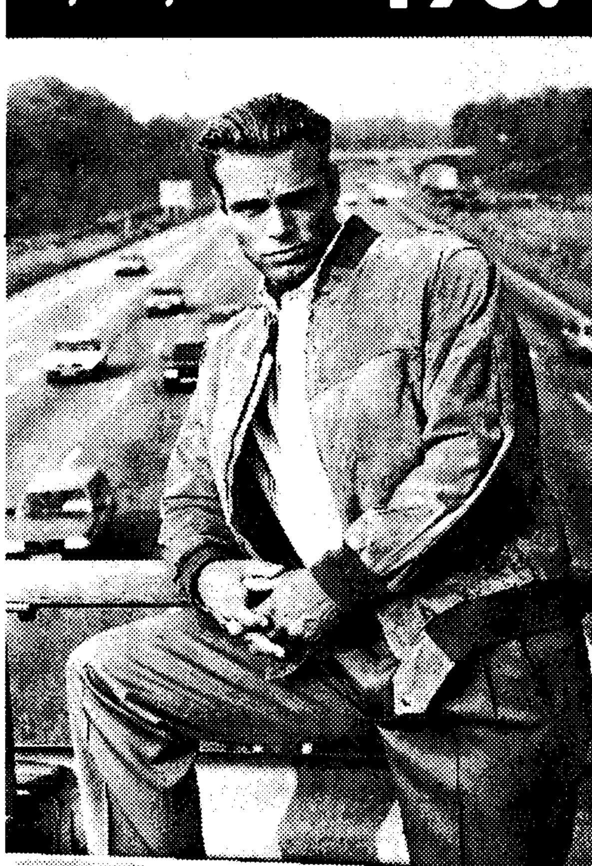
Baby Club: trui 62-86 15.– Tuinbroek 62-86 Prijsbewijs. **19**

Canda jeans. 164-182 39.– 140-158. Prijsbewijs. **35.-**

Elegante jersey japon. 40-48. Prijsbewijs. **89.-**

Suède blousonjack. Prijsbewijs. **189.-**

Canda damespantalon. 42-52. Prijsbewijs. **49.-**

Jacquardtrui. 140-176. Prijsbewijs. **29.-**

Canda trenchcoat. Prijsbewijs. **125.-**

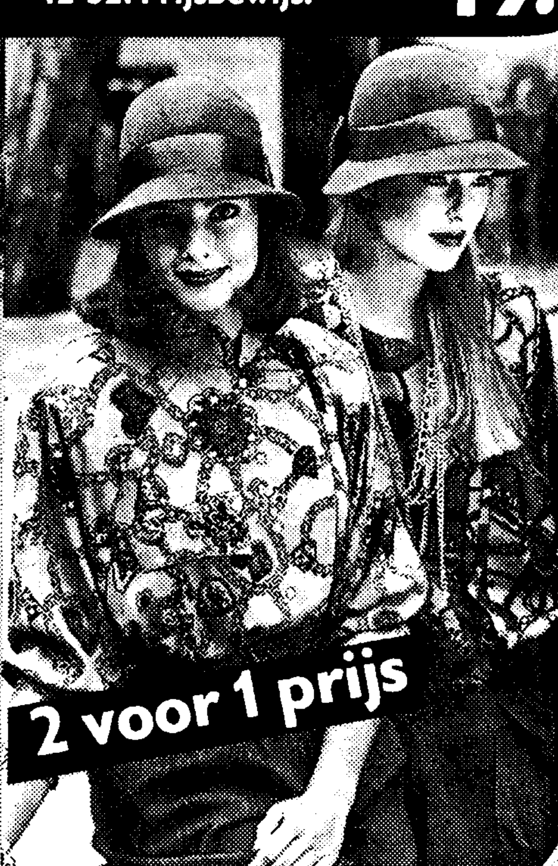
Sweatshirt. 116-134 29.– 86-110 Prijsbewijs. **25.-**

Sweatshirt met contraststrepen. Prijsbewijs. **32.-**

Sweatshirt. 140-158. 164-182 22.– Prijsbewijs. **19.-**

Blouse met print. 38-46. Prijsbewijs. 2 voor **59.-**

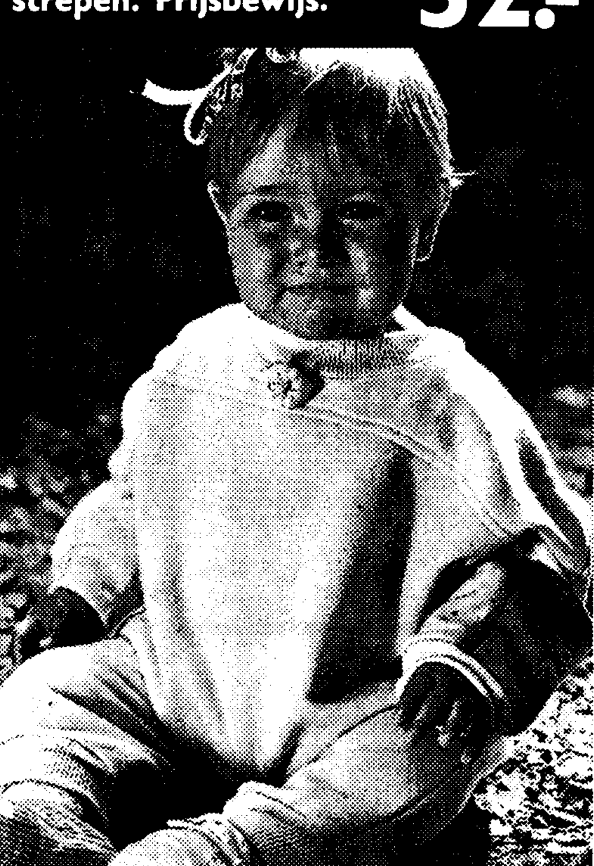
Klassieke pantalon met riem. Prijsbewijs. **47.-**

Trui 116-134 22.– 86-110 Broekrok 86-134 22.–/25.– **19.-**

Canda ruitcolbert. Prijsbewijs. **139.-**

Baby Club sweatpak. 56-86. Prijsbewijs. **19.-**

Uni wolmix wintermantel. Prijsbewijs. **98.-**

Katoenen vrijetijdshemd. Prijsbewijs. **19.-**